

Agendapunt: 6

Onderwerp: Verordeningen 2015 Sociaal Domein

De raad van de gemeente Woerden;

gelezen het voorstel d.d. 16 september 2014 van:
- burgemeester en wethouders;

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet;

b e s l u i t:

1. Het vaststellen van de verordening WMO 2015 (bijlage v1 14i.03791) en het intrekken van de verordening Wmo gemeente Woerden 2012 per 1-1-2015.
2. Het vaststellen van de verordening Jeugdhulp (bijlage v2 14i.03792).
3. Het vaststellen van de zienswijze ten aanzien van de verordeningen Participatiewet zoals opgesteld door het DB van Ferm Werk (bijlage v3 14i.03793) zoals verwoord onder argument 3.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Woerden in zijn openbare vergadering, gehouden op 10 november 2014.

De griffier

De voorzitter

E.M. Geldorp

V.J.H. Molkenboer

Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Woerden 2015

De raad van de gemeente Woerden;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van **16 september 2014, nummer 14R.00386**;

gelet op artikel 156 van de Gemeentewet;

gelet op de artikelen 2.1.3, 2.1.4, eerste, tweede, derde en zevende lid, 2.1.6, 2.1.7, 2.3.6, vierde lid en 2.6.6, eerste lid, van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;

overwegende dat inwoners een eigen verantwoordelijkheid dragen voor de wijze waarop zij hun leven inrichten en deelnemen aan het maatschappelijk leven;

dat van inwoners verwacht mag worden dat zij elkaar daarin naar vermogen bijstaan;

dat cliënten die zelf, dan wel samen met personen in hun omgeving onvoldoende zelfredzaam zijn of onvoldoende in staat zijn tot participatie, een beroep moeten kunnen doen op ondersteuning door de gemeente, zodat zij zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen;

dat het noodzakelijk is om regels vast te stellen ter uitvoering van het beleidsplan als bedoeld in artikel 2.1.2 van de wet met betrekking tot de ondersteuning bij de versterking van de zelfredzaamheid en participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen, beschermd wonen en opvang, en dat het noodzakelijk is om de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking te bevorderen en daarmee bij te dragen aan het realiseren van een inclusieve samenleving;

besluit vast te stellen de Verordening maatschappelijke ondersteuning Woerden 2015 en deze in werking te laten treden per 1 januari 2015.

Hoofdstuk 1. Begrippen

Artikel 1. Begripsbepalingen

1. In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. *aanvraag*: het schriftelijk verzoek om één of meer maatwerkvoorzieningen;
- b. *algemeen gebruikelijke voorziening*: een voorziening die niet speciaal bedoeld is voor mensen met een beperking, dus ook door anderen gebruikt wordt, algemeen verkrijgbaar is en niet -aanzienlijk- duurder is dan vergelijkbare producten;
- c. *bijdrage in de kosten*: bijdrage als bedoeld in artikel 2.1.4, eerste lid, van de wet;
- d. *cliënt*: persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening of aan wie een maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget is verstrekt of door of namens wie een melding is gedaan als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid;
- e. *collectieve voorziening*: een voorziening die individueel wordt verstrekt maar die door meerdere personen tegelijk wordt gebruikt, zoals het collectief vraagafhankelijk vervoer;
- f. *gebruikelijke hulp*: hulp die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht van de echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten;
- g. *gemeenschappelijke ruimte*: gedeelte(n) van een woongebouw, niet behorende tot de onderscheiden woningen, bestemd en noodzakelijk om de woning van de cliënt of waar deze zijn hoofdverblijf heeft vanaf de toegang tot het woongebouw te bereiken. Hieronder begrepen ruimten voor gemeenschappelijk gebruik zoals een keuken of recreatieruimte;
- h. *gesprek*: gesprek als bedoeld in artikel 5;
- i. *hoofdverblijf*: de gemeente waar iemand zijn 'woonstede' heeft als bedoeld in het Burgerlijk Wetboek (Boek 1 BW, artikel 10 en 11);
- j. *huisgenoot*: iedere persoon met wie de cliënt duurzaam gemeenschappelijk een woning bewoont;
- k. *ingezetene*: cliënt die zijn of haar hoofdverblijf heeft in de gemeente Woerden;
- l. *leeftentheid*: de echtgeno(o)t(e), ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten die duurzaam gemeenschappelijk een woning bewonen en gezamenlijk een huishouden voeren;
- m. *maatwerkvoorziening*: een op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon afgestemd geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen ten behoeve van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen en opvang. Een maatwerkvoorziening wordt verstrekt door het college of door de cliënt zelf betrokken door middel van een pgb;
- n. *melding*: kenbaar maken aan het college van de ondersteuningsvraag als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid van de wet;
- o. *ondersteuningsplan*: plan waarin staat beschreven welke ondersteuning een cliënt nodig heeft om zelfredzaam te zijn, te kunnen participeren en zich te ontwikkelen. Het is een plan op maat dat ontstaat in samenspraak tussen de cliënt en/of zijn vertegenwoordiger en het college;
- p. *ondersteuningsvraag*: behoefte aan maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet;
- q. *onverwijld*: zo spoedig mogelijk, doch in ieder geval binnen drie werkdagen;
- r. *persoonlijk plan*: plan waarin de cliënt de omstandigheden, bedoeld in artikel 2.3.2, vierde lid, onderdelen a tot en met g van de wet, beschrijft en aangeeft welke maatschappelijke ondersteuning naar zijn mening het meest is aangewezen;
- s. *pgb*: persoonsgebonden budget als bedoeld in artikel 1.1.1 van de wet, zijnde een door het college verstrekt budget aan een cliënt, dat hem in staat stelt een maatwerkvoorziening van derden te betrekken;
- t. *uitvoeringsbesluit*: Uitvoeringsbesluit Wmo 2015;
- u. *voorliggende voorziening*: elke voorziening anders dan in het kader van de wet, op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning of werk en inkomen;
- v. *wet*: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;
- w. *woonvoorziening*: elke voorziening die verband houdt met een maatregel die gericht is op het opheffen of verminderen van beperkingen die een cliënt bij het normale gebruik van zijn woonruimte ondervindt.

2. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de wet.

Hoofdstuk 2. Melding en onderzoek

Artikel 2. Melding ondersteuningsvraag

1. Een ondersteuningsvraag kan door of namens een cliënt vormvrij bij het college worden gemeld.
2. Het college bevestigt de ontvangst van een melding schriftelijk.
3. In spoedeisende gevallen als bedoeld in artikel 2.3.3 van de wet treft het college na de melding onverwijld een tijdelijke maatwerkvoorziening in afwachting van de uitkomst van het onderzoek.

Artikel 3. Cliëntondersteuning

1. Het college zorgt ervoor dat ingezetenen een beroep kunnen doen op voor hem kosteloze cliëntondersteuning, waarbij het belang van de cliënt uitgangspunt is.
2. Het college wijst de cliënt en zijn mantelzorger voor het onderzoek, bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet, op de mogelijkheid gebruik te maken van de in het eerste lid genoemde ondersteuning.

Artikel 4. Vooronderzoek en indienen persoonlijk plan

1. Het college verzamelt samen met de cliënt alle voor het onderzoek, bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet, van belang zijnde toegankelijke gegevens van de cliënt en zijn situatie en maakt zo spoedig mogelijk met hem een afspraak voor een gesprek.
2. Voor het gesprek verschaft de cliënt het college alle overige gegevens en bescheiden die naar het oordeel van het college en de cliënt voor het onderzoek nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen. De cliënt verstrekt in ieder geval een identificatiedocument als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht ter inzage.
3. Als de cliënt genoegzaam bekend is bij de gemeente, kan het college in overeenstemming met de cliënt afzien van een vooronderzoek als bedoeld in het eerste en tweede lid.
4. Het college brengt de cliënt op de hoogte van de mogelijkheid om een persoonlijk plan als bedoeld in artikel 2.3.2, tweede lid, van de wet op te stellen en stelt hem gedurende zeven dagen na de melding in de gelegenheid het plan te overhandigen.

Artikel 5. Gesprek

1. Degene door of namens wie de melding is gedaan, dan wel diens vertegenwoordiger, heeft een gesprek met het college. Het doel van het gesprek is in beeld brengen wat de cliënt wil bereiken ter vergroting van diens zelfredzaamheid, participatie en overige (leer)ambities in het kader van de wet. Aan het gesprek kunnen mantelzorger(s), familie, het sociaal netwerk of een vertrouwenspersoon deelnemen. Om te beoordelen of de cliënt zijn doelen zelf, dan wel met hulp van derden dan wel met (tijdelijke) ondersteuning van het college kan bereiken, komen de volgende onderdelen in het gesprek aan de orde:
 - a. de behoeften, persoonskenmerken en voorkeuren van de cliënt;
 - b. het gewenste resultaat van het verzoek om ondersteuning;
 - c. de mogelijkheden om op eigen kracht of met gebruikelijke hulp of algemeen gebruikelijke voorzieningen zijn zelfredzaamheid of zijn participatie te handhaven of te verbeteren, of te voorkomen dat hij een beroep moet doen op een maatwerkvoorziening;
 - d. de mogelijkheden om met mantelzorg, hulp van andere personen uit zijn sociaal netwerk of hulp van informele organisaties te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie, of te voorkomen dat hij een beroep moet doen op een maatwerkvoorziening;
 - e. de behoefte aan maatregelen ter ondersteuning van de mantelzorger van de cliënt;
 - f. de behoefte aan een tegemoetkoming meerkosten zoals bedoeld in artikel 21;
 - g. de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening, zoals opgenomen in het beleidsplan, bedoeld in artikel 2.1.2 van de wet, of door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie, of te voorkomen dat hij een beroep moet doen op een maatwerkvoorziening;
 - h. de mogelijkheden om door middel van voorliggende voorzieningen of door samen met zorgverzekeraars en zorgaanbieders als bedoeld in de Zorgverzekeringswet en andere partijen op het gebied van publieke gezondheid, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen, te voorzien in de behoefte aan maatschappelijke ondersteuning;
 - i. de mogelijkheid om een maatwerkvoorziening te verstrekken;
 - j. of een eigen bijdrage in de kosten verschuldigd zal zijn, gezien het bepaalde bij of krachtens artikel 2.1.4 van de wet en de daarbij door het college gehanteerde uitgangspunten, zoals de kostprijs van de maatwerkvoorziening;en

- k. de mogelijkheden om te kiezen voor de verstrekking van een pgb, waarbij de cliënt in begrijpelijke bewoordingen wordt ingelicht over de mogelijkheden die een pgb biedt om zijn zelfregie te vergroten en de gevolgen die met die keuze samenhangen.
2. Als de cliënt een persoonlijk plan aan het college heeft overhandigd, bespreekt het college dit plan met de cliënt en neemt dit plan als uitgangspunt voor het onderzoek, bedoeld in het eerste lid.
3. Het college informeert de cliënt over de gang van zaken bij het gesprek, diens rechten en plichten en de vervolgpprocedure en vraagt cliënt toestemming om zijn persoonsgegevens te verwerken.
4. Als de ondersteuningsvraag genoegzaam bekend is, kan het college onverminderd het bepaalde in artikel 2.3.2 van de wet, in overleg met de cliënt afzien van een gesprek.

Artikel 6. Advisering

Het college is bevoegd om, voor zover dit van belang kan zijn voor de beoordeling van de ondersteuningsvraag, degene door of namens wie de ondersteuningsvraag is gesteld en bij gebruikelijke hulp diens relevante huisgenoten:

- a. op te roepen in persoon te verschijnen op een door het college te bepalen plaats en tijdstip en hem te bevragen;
- b. op een door het college te bepalen plaats en tijdstip door een of meer daartoe aangewezen deskundigen te doen bevragen en/of onderzoeken.

Artikel 7. Verslag

Het college geeft de cliënt dan wel diens vertegenwoordiger een verslag van de uitkomsten van het onderzoek.

Hoofdstuk 3. Aanvraag

Artikel 8. Aanvraag

1. Als het onderzoek, zoals beschreven in artikel 5, is afgerond kan een cliënt of zijn gemachtigde of vertegenwoordiger een aanvraag om een maatwerkvoorziening schriftelijk indienen bij het college.
2. Het college kan een ondertekend verslag van het gesprek aanmerken als aanvraag voor een maatwerkvoorziening als de cliënt dat op het verslag heeft aangegeven.

Artikel 9. Ondersteuningsplan

Op grond van de uitkomsten van het onderzoek als bedoeld in artikel 5 stelt de cliënt, al dan niet met begeleiding, samen met het college het ondersteuningsplan op.

Artikel 10. Criteria voor een maatwerkvoorziening

1. Het college neemt het ondersteuningsplan als uitgangspunt voor de beoordeling van een aanvraag om een (tijdelijke) maatwerkvoorziening die dient om het doel van de cliënt te bereiken ter vergroting van diens zelfredzaamheid, participatie en overige (leer)ambities in het kader van de wet.
2. Een cliënt komt in aanmerking voor een (tijdelijke) maatwerkvoorziening:
 - a. ter ondersteuning en bevordering van zijn zelfredzaamheid of participatie, voor zover hij dit naar het oordeel van het college nog niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg, hulp van andere personen uit zijn sociaal netwerk of hulp van informele organisaties dan wel met gebruikmaking van algemeen gebruikelijke voorzieningen of algemene voorzieningen kan bewerkstelligen, en
 - b. ter ondersteuning bij het zich handhaven in de samenleving vanwege zijn psychische of psychosociale problemen en ondersteuning voor de cliënt die de thuissituatie heeft verlaten, al dan niet in verband met risico's voor zijn veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, voor zover de cliënt deze problemen naar het oordeel van het college niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg, hulp van andere personen uit zijn sociaal netwerk of hulp van informele organisaties dan wel met gebruikmaking van algemene voorzieningen kan verminderen of wegnemen.
3. De maatwerkvoorziening levert, rekening houdend met de uitkomsten van het in artikel 5 bedoelde onderzoek, en in lijn met het ondersteuningsplan, een passende bijdrage aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid, participatie, het zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving blijven en het realiseren van een situatie waarin hij in staat wordt gesteld zo zich snel mogelijk weer op eigen kracht te handhaven in de samenleving.
4. Een maatwerkvoorziening kan kortdurend worden verleend als de cliënt of de persoon die tot de leefeenheid behoort in staat is zich (nieuwe) vaardigheden eigen te maken. De maatwerkvoorziening

is dan gericht op ontwikkeling, waaronder toeleiding naar algemene voorzieningen of voorliggende voorzieningen kan worden verstaan.

5. Als een maatwerkvoorziening noodzakelijk is, verstrekt het college de goedkoopst adequate maatwerkvoorziening.

6. Als een maatwerkvoorziening noodzakelijk is ter vervanging van een eerder door het college verstrekte maatwerkvoorziening, wordt deze slechts verstrekt als de eerder verstrekte maatwerkvoorziening technisch is afgeschreven,

- a. tenzij de eerder verstrekte maatwerkvoorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de cliënt zijn toe te rekenen;
- b. tenzij de cliënt geheel of gedeeltelijk tegemoet komt in de veroorzaakte kosten, of
- c. als de eerder verstrekte maatwerkvoorziening niet langer een oplossing biedt voor de behoefte van de cliënt aan maatschappelijke ondersteuning.

7. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening geldt het primaat van de collectieve voorziening, zoals het collectief vervoer.

Artikel 11. Regels voor pgb

1. Het college verstrekt een pgb in overeenstemming met artikel 2.3.6 van de wet.

2. Onverminderd de bepalingen in hoofdstuk 5 van de wet over gegevensverwerking vraagt het college de cliënt toestemming voor overdracht van persoonsgegevens voor zover dat nodig is voor het verstrekken van een pgb

3. De hoogte van een pgb voor hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen wordt bepaald aan de hand van en tot het maximum van de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate maatwerkvoorziening in natura en is toereikend voor de aanschaf daarvan, en wordt indien nodig aangevuld met een vergoeding voor onderhoud en verzekering.

4. Het college stelt nadere regels over de hoogte van een pgb voor diensten waaronder in ieder geval:

- a. de tarieven van het pgb als een dienst wordt betrokken van aanbieders waarbij rekening wordt gehouden met overheadkosten en andere kostencomponenten;
- b. de tarieven van het pgb als een dienst wordt betrokken van een persoon die behoort tot het sociale netwerk en de persoon die niet als beroepskracht wordt aangemerkt;
- c. de tarieven bedoeld onder b zijn altijd lager dan de tarieven onder a.

5. Het college stelt nadere regels met betrekking tot het onderzoeken, al dan niet steekproefsgewijs, of de maatwerkvoorzieningen worden gebruikt of besteed ten behoeve van het doel waarvoor ze verstrekt zijn.

Artikel 12. Weigeringsgronden

1. Onverminderd de weigeringsgronden van de wet wordt geen maatwerkvoorziening verstrekt:

- a. voor zover de cliënt aanspraak kan maken op een voorliggende voorziening;
- b. voor zover de cliënt op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg, met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk of informele ondersteuning zoals vrijwilligersorganisaties de beperkingen kan wegnemen;
- c. voor zover de cliënt met gebruikmaking van algemene voorzieningen de beperkingen kan wegnemen;
- d. indien de voorziening voor een persoon als cliënt algemeen gebruikelijk is;
- e. indien de maatwerkvoorziening niet door de gemeente Woerden wordt aangeboden omdat daarin regionaal wordt voorzien door een andere gemeente; de cliënt wordt in dat geval doorverwezen naar de betreffende gemeente;
- f. indien het een maatwerkvoorziening betreft die de cliënt voor de melding heeft gerealiseerd of geaccepteerd tenzij het college daarvoor schriftelijk toestemming heeft verleend of de noodzaak achteraf nog kan worden vastgesteld;
- g. voor zover de aanvraag betrekking heeft op een maatwerkvoorziening die aan cliënt al eerder is verstrekt in het kader van enige wettelijke bepaling of regeling en de normale afschrijvingstermijn van de maatwerkvoorziening nog niet verstreken is, tenzij de eerder vergoede of verstrekte maatwerkvoorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de cliënt zijn toe te rekenen, of tenzij cliënt geheel of gedeeltelijk tegemoetkomt in de veroorzaakte kosten;
- h. indien de noodzaak tot ondersteuning is ontstaan als gevolg van omstandigheden die in de risicosfeer van de cliënt liggen;
- i. voor zover deze niet in overwegende mate op het individu is gericht;

- j. indien de voorziening voorzienbaar was, tenzij van de cliënt redelijkerwijs niet verwacht kon worden maatregelen te hebben getroffen waardoor de ondersteuningsvraag overbodig zou zijn geworden.
2. Geen maatwerkvoorziening gericht op zelfredzaamheid en participatie wordt verstrekt:
 - a. als de cliënt geen ingezetene is van de gemeente Woerden;
 - b. als deze niet als de goedkoopst adequate maatwerkvoorziening wordt aangemerkt;
 - c. als artikel 2.3.6 lid 5 van de wet van toepassing is.
 3. Geen woonvoorziening wordt verstrekt:
 - a. voor zover de beperkingen voortvloeien uit de aard van de in de woning gebruikte materialen;
 - b. ten behoeve van hotels/pensions, trekkerswoonwagens, kloosters, tweede woningen, vakantie- en recreatiewoningen en gehuurde kamers;
 - c. voor zover het voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten betreft, zoals trapliften, automatische deuropeners, hellingbanen, het verbreden van gemeenschappelijke toegangsdeuren, het aanbrengen van drempelhulpen of vlonders of het aanbrengen van een opstelplaats bij de toegangsdeur van de gemeenschappelijke ruimte;
 - d. indien de noodzaak het gevolg is van een verhuizing waarvoor geen aanleiding bestaat op grond van beperkingen bij de zelfredzaamheid of participatie en er geen belangrijke reden voor verhuizing aanwezig is;
 - e. indien de cliënt niet is verhuisd naar de voor zijn of haar beperkingen op dat moment meest geschikte woning, tenzij daarvoor vooraf schriftelijk toestemming is verleend door het college.
 - f. voor zover het voorzieningen in woongebouwen betreft die specifiek gericht zijn op ouderen of mensen met beperkingen en die bij nieuwbouw of renovatie zonder noemenswaardige meerkosten meegenomen kunnen worden;
 - g. als de noodzaak tot het treffen van een woonvoorziening het gevolg is van achterstallig onderhoud dan wel slechts strekt ter renovatie van de woning of om deze in overeenstemming te brengen met de eisen die redelijkerwijs aan de woning mogen worden gesteld.
Het college stelt in ieder geval nadere regels voor de afschrijftermijnen;
 - h. als het beperkingen betreft in verband met het normale gebruik van de woning en het zich verplaatsen in de woning en waarbij het primaat van verhuizen geldt.
Het college stelt in ieder geval nadere regels over het bedrag wanneer toepassing van het primaat in elk geval wordt overwogen.

Hoofdstuk 4. Beschikking

Artikel 13. Inhoud beschikking

1. In de beschikking wordt in ieder geval vermeld:
 - a. of de maatwerkvoorziening door de cliënt met een pgb van derden wordt betrokken of dat de maatwerkvoorziening in natura wordt verstrekt;
 - b. hoe bezwaar tegen de beschikking kan worden gemaakt;
 - c. dat het ondersteuningsplan onderdeel is van de beschikking.
2. Als er sprake is van een te betalen bijdrage wordt de cliënt daarover in de beschikking geïnformeerd.
3. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening die de cliënt zelf betreft met een pgb wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
 - a. voor welk resultaat het pgb moet worden aangewend;
 - b. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het pgb;
 - c. wat de kostprijs is van de maatwerkvoorziening;
 - d. wat de hoogte van het pgb is en hoe hiertoe is gekomen;
 - e. wat de ingangsdatum en de duur is van de verstrekking;
 - f. de wijze van verantwoording van de besteding van het pgb.
4. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in natura wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
 - a. welke de te verstrekken maatwerkvoorziening is en wat het beoogde resultaat daarvan is;
 - b. wat de ingangsdatum en duur van de verstrekking is;
 - c. hoe de maatwerkvoorziening wordt verstrekt;
 - d. wat de kostprijs is van de maatwerkvoorziening.

Hoofdstuk 5. Herziening, intrekking en terugvordering

Artikel 14. Nieuwe feiten en omstandigheden, herziening en intrekking

1. Onverminderd artikel 2.3.8 van de wet doet een cliënt aan het college op verzoek of onverwijld uit eigen beweging mededeling van alle feiten en omstandigheden, waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze aanleiding kunnen zijn tot heroverweging van een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 van de wet.
2. Onverminderd artikel 2.3.10 van de wet kan het college een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 van de wet herzien dan wel intrekken als het college vaststelt dat:
 - a. de cliënt onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid;
 - b. de cliënt niet langer op de maatwerkvoorziening of het pgb is aangewezen;
 - c. de maatwerkvoorziening of het pgb niet meer toereikend is te achten;
 - d. de cliënt niet voldoet aan de aan de maatwerkvoorziening of het pgb verbonden voorwaarden, of
 - e. de cliënt de maatwerkvoorziening of het pgb niet of voor een ander doel gebruikt.
3. Een beslissing tot verlening van een pgb kan worden ingetrokken als blijkt dat het pgb binnen zes maanden na toekenning niet is aangewend voor de bekostiging van de maatwerkvoorziening waarvoor de verlening heeft plaatsgevonden.

Artikel 15. Terugvordering

1. Als het college een beslissing op grond van artikel 14, tweede lid, onder a, heeft ingetrokken en de verstrekking van de onjuiste of onvolledige gegevens door de cliënt opzettelijk heeft plaatsgevonden, kan het college van de cliënt en degene die daaraan opzettelijk zijn medewerking heeft verleend, geheel of gedeeltelijk de geldswaarde vorderen van de ten onrechte genoten maatwerkvoorziening of het ten onrechte genoten pgb.
2. Ingeval het recht op een in eigendom verstrekte maatwerkvoorziening is ingetrokken, kan deze maatwerkvoorziening worden teruggevorderd.

Hoofdstuk 6. Kostprijs en eigen bijdrage in de kosten

Artikel 16. Kostprijs

1. De kostprijs van een maatwerkvoorziening in natura is gelijk aan de prijs waarvoor de gemeente de maatwerkvoorziening afneemt of aanschafft van een (gecontracteerde) aanbieder, inclusief de bijkomende kosten;
2. De kostprijs van een persoonsgebonden budget is gelijk aan de hoogte van het toegekende bedrag;

Artikel 17. Regels voor bijdrage in de kosten van maatwerkvoorzieningen en algemene voorzieningen

1. Een cliënt is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor een maatwerkvoorziening in natura dan wel pgb, zolang hij van de maatwerkvoorziening gebruik maakt of gedurende de periode waarvoor het pgb wordt verstrekt. Deze bedragen en percentages die gelden voor een bijdrage in de kosten zijn gelijk aan de bedragen en percentages opgenomen in het uitvoeringsbesluit.
2. Het college kan bij nadere regeling bepalen voor welke maatwerkvoorzieningen de eigen bijdrage wordt opgelegd; door welke andere instantie dan het CAK in de gevallen bedoeld in artikel 2.1.4 van de wet, zevende lid, de bijdragen voor een maatwerkvoorziening of pgb worden vastgesteld en geïnd;

Hoofdstuk 7. Kwaliteit en veiligheid

Artikel 18. Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

1. Aanbieders zorgen voor een goede kwaliteit van maatwerkvoorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen, door:
 - a. cliënten te betrekken bij de ontwikkelingen in het kader van de kwaliteit van de dienstverlening;
 - b. het afstemmen van maatwerkvoorzieningen op de persoonlijke situatie van de cliënt;
 - c. het afstemmen van maatwerkvoorzieningen op andere vormen van ondersteuning, waarbij het ondersteuningsplan leidend is;
 - d. erop toe te zien dat beroepskrachten tijdens hun werkzaamheden in het kader van het leveren van maatwerkvoorzieningen handelen in overeenstemming met de professionele standaard.

2. Het college kan bij nadere regeling bepalen welke verdere eisen worden gesteld aan de kwaliteit van maatwerkvoorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen.

3. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van deze eisen door periodieke overleggen met de aanbieders en het uitvoeren van klantkwaliteitsonderzoeken zoals bedoeld in artikel 2.5.1 van de wet en het zo nodig in overleg met de cliënt ter plaatse controleren van de geleverde maatwerkvoorzieningen.

Artikel 19. Verhouding prijs en kwaliteit levering maatwerkvoorziening door derden

1. Het college houdt in het belang van een goede prijs-kwaliteitverhouding bij de vaststelling van de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren diensten, in ieder geval rekening met:

- a. de aard en omvang van de te verrichten taken;
- b. de voor de sector toepasselijke CAO-schalen in relatie tot de zwaarte van de functie;
- c. een redelijke toeslag voor overheadkosten;
- d. een voor de sector reële mate van non-productiviteit van het personeel als gevolg van verlof, ziekte, scholing en werkoverleg;
- en
- e. kosten voor bijscholing van personeel.

2. Het college houdt in het belang van een goede prijs-kwaliteitverhouding bij de vaststelling van de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren overige maatwerkvoorzieningen, in ieder geval rekening met:

- a. de marktprijs van de maatwerkvoorziening,
- b. en de eventuele extra taken die in verband met de maatwerkvoorziening van de leverancier worden gevraagd, zoals:
 - 1°. aanmeten, leveren en plaatsen van de maatwerkvoorziening;
 - 2°. instructie over het gebruik van de maatwerkvoorziening;
 - 3°. onderhoud van de maatwerkvoorziening,
- en
- 4°. verplichte deelname in bepaalde samenwerkingsverbanden zoals bijvoorbeeld. de wijkteams.

Artikel 20. Meldingsregeling calamiteiten en geweld

1. Het college treft een regeling voor het melden van calamiteiten en geweldsincidenten bij de verstrekking van een maatwerkvoorziening door een aanbieder en wijst een toezichthoudend ambtenaar aan.

2. Aanbieders melden iedere calamiteit en ieder geweldsincident dat zich heeft voorgedaan bij de verstrekking van een maatwerkvoorziening onverwijld aan de toezichthoudend ambtenaar.

3. De toezichthoudend ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1, van de wet, doet onderzoek naar de calamiteiten en geweldsincidenten en adviseert het college over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld.

Hoofdstuk 8. Waardering mantelzorgers en tegemoetkoming meerkosten

Artikel 21. Jaarlijkse waardering mantelzorgers

Het college bepaalt bij nadere regeling waaruit de jaarlijkse blijf van waardering voor mantelzorgers van cliënten in de gemeente bestaat.

Artikel 22. Tegemoetkoming meerkosten personen met een beperking of chronische problemen

Het college bepaalt bij nadere regeling, en in overeenstemming met het beleidsplan, bedoeld in artikel 2.1.2 van de wet, aan welke personen met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen, die daarmee verband houdende aannemelijke meerkosten hebben, een tegemoetkoming kan worden verstrekt ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie.

Hoofdstuk 9. Medezeggenschap, inspraak en klachten

Artikel 23. Medezeggenschap bij aanbieders van maatschappelijke ondersteuning

1. In de contracten die het college die het college sluit met aanbieders is bepaald dat de aanbieders een regeling hebben, dan wel vaststellen, voor de medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder welke voor de gebruikers van belang zijn ten aanzien van alle maatwerkvoorzieningen.
2. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de medezeggenschapsregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders en een jaarlijks klantkwaliteitsonderzoek zoals bedoeld in artikel 2.5.1 van de wet.

Artikel 24. Betrekken van ingezetenen bij het beleid

1. Het college betreft ingezetenen van de gemeente, waaronder in ieder geval (de vertegenwoordigers van) degenen aan wie een maatwerkvoorziening of een pgb is versterkt, bij de voorbereiding van het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning, overeenkomstig de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet gestelde regels met betrekking tot de wijze waarop inspraak wordt verleend.
2. Het college stelt ingezetenen vroegtijdig in de gelegenheid voorstellen voor het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning te doen, advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen betreffende maatschappelijke ondersteuning, en voorziet hen van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen.
3. Het college zorgt ervoor dat ingezetenen kunnen deelnemen aan periodiek overleg, waarbij zij onderwerpen voor de agenda kunnen aanmelden, en dat zij worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie en ondersteuning.
4. Het college kan nadere regels stellen ter uitvoering van het tweede en derde lid.

Artikel 25. Klachtregeling

1. In de contracten die het college sluit met aanbieders is bepaald dat de aanbieders een regeling hebben, dan wel vaststellen, voor de afhandeling van klachten van cliënten over gedragingen van aanbieders (en hun medewerkers) ten aanzien van maatwerkvoorzieningen.
2. Waar mogelijk wordt de klachtenregistratie en de klachtenafhandeling gescheiden uitgevoerd.
3. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de klachtregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders, en een jaarlijks klantkwaliteitsonderzoek zoals bedoeld in artikel 2.5.1 van de wet.

Hoofdstuk 10. Overgangsrecht en slotbepalingen

Artikel 26. Overgangsrecht

1. Onverminderd artikel 8.9 van de wet bepaalt over het overgangsrecht behoudt een cliënt recht op een lopende maatwerkvoorziening verstrekt op grond van de "Verordening voorzieningen Wmo gemeente Woerden 2012" totdat het college een nieuw besluit heeft genomen waarbij het besluit waarmee deze maatwerkvoorziening is verstrekt, wordt ingetrokken.
2. Aanvragen die zijn ingediend onder de "Verordening voorzieningen Wmo gemeente Woerden 2012" en waarop nog niet is beslist bij het inwerking treden van deze verordening, worden afgehandeld krachtens de "Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Woerden 2015".
3. Op bezwaarschriften tegen een besluit op grond van de "Verordening voorzieningen Wmo gemeente Woerden 2012" wordt beslist met inachtneming van de "Verordening voorzieningen Wmo gemeente Woerden 2012".

Artikel 27. Besluit en hardheidsclausule

1. In gevallen, de uitvoering van deze verordening betreffend, waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college.
2. Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de cliënt afwijken van de bepalingen van deze verordening indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 28. Evaluatie

1. Het door het gemeentebestuur gevoerde beleid wordt eenmaal per twee jaar worden geëvalueerd. Het college zendt hiertoe een verslag aan de raad over de doeltreffendheid en de effecten van de verordening in de praktijk.

2. Na het eerste jaar van inwerkingtreding van deze verordening vindt een tussentijdse evaluatie plaats. Het college zendt hiertoe een verslag aan de raad over de zaken zoals genoemd in lid 1.

Artikel 29. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.

2. Deze verordening wordt aangehaald als “Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Woerden 2015”.

3. De “Verordening voorzieningen Wmo gemeente Woerden 2012” wordt ingetrokken per 1 januari 2015

Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Woerden 2015

Toelichting

1. Algemene toelichting

Inleiding

Deze verordening geeft uitvoering aan de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (hierna: de wet). De wet maakt onderdeel uit van de bestuurlijke en – met toepassing van een budgetkorting – financiële transitie naar gemeenten van een aantal taken uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). Deze taken worden toegevoegd aan het takenpakket dat al bij gemeenten lag onder de 'oude' Wet maatschappelijke ondersteuning 2007. Hierbij wordt deels voortgeborduurd op de weg die met die wet al was ingezet. Daarnaast heeft de gemeenteraad besloten in te zetten op een verhoogd gebruik van het PGB ten opzichte van zorg in natura (ZIN).

Een volgende stap in de ontwikkeling van ZIN naar PGB is de overgang naar een PGB levenslang, levensbreed. Dit is verder uitgewerkt in het Integraal beleidsplan Sociaal Domein 2015-2016.

Er wordt bekeken wat redelijkerwijs verwacht mag worden van de inwoner, zijn sociaal netwerk en of er verdere mogelijkheden zijn zoals ondersteuning door welzijnsorganisaties en voorzieningen op grond van andere wet- en regelgeving. Dit wordt ook wel de "kanteling van de Wmo" genoemd.

Vervolgens zal waar nodig de gemeente in aanvulling hierop hem in staat stellen gebruik te maken van een algemene voorziening of – als dat niet volstaat – een individuele maatwerkvoorziening waarmee een bijdrage wordt geleverd aan zijn mogelijkheden om deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer en zelfstandig te functioneren in de maatschappij. Deze werkwijze is hieronder weergegeven.

Ondersteuningsstructuur voor inwoners die (tijdelijk) geen regie hebben

Als iemand zich bij het college meldt met een ondersteuningsvraag noemt de Wmo deze inwoner een 'cliënt'. Daarom spreken wij in de verordening en deze toelichting ook van 'cliënt'.

Afwegingskader

Er dient telkens een zorgvuldige toegangsprocedure doorlopen te worden om de ondersteuningsvraag van de cliënt, zijn doelen en de gewenste resultaten helder te krijgen, om te achterhalen:

1. wat hij kan doen om zijn zelfredzaamheid en participatie te handhaven of verbeteren:
 - * op eigen kracht,
 - * met gebruikelijke hulp,
 - * mantelzorg of
 - * met hulp van zijn sociaal netwerk
 - * met hulp van welzijnsorganisaties, diaconie etc.
 - * dan wel door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten
2. om te bepalen of zo nodig met gebruikmaking van een algemene voorziening kan worden volstaan,
3. of sprake is van voorliggende voorzieningen (dan ondersteunt de Wmo niet) en
4. of een individuele maatwerkvoorziening nodig is.

De wet en deze verordening leggen deze toegangsprocedure daarom op hoofdlijnen vast. Want waar het recht op compensatie dat bestond onder de 'oude' Wet maatschappelijke ondersteuning is komen te vervallen, wordt een zorgvuldige procedure doorlopen waarbij de cliënt in beeld brengt wat de ondersteuningsvraag is en welke resultaten hij wil bereiken.

Een dergelijke procedure zal telkens tot een juiste afweging moeten leiden. Want de procedure is voor iedereen hetzelfde, maar het resultaat is in iedere situatie maatwerk.

We gaan uit van iemands mogelijkheden in plaats van belemmeringen. Van belang is welke doelen de cliënt wilt bereiken ter vergroting van de zelfredzaamheid, participatie etc. Daarom is in de wet bepaald dat als een cliënt een ondersteuningsvraag heeft, de gemeente gedurende maximaal 6 weken onderzoekt wat zijn mogelijkheden zijn. De cliënt kan zijn ideeën daarover in een persoonlijk plan beschrijven. Dat plan is uitgangspunt voor en onderdeel van het onderzoek. Tijdens de periode van onderzoek bespreekt het college samen met de cliënt dienst ondersteuningsbehoefte(n). Alle cliënten waarmee zo'n gesprek wordt gevoerd, krijgen daarna van het college een verslag met daarin de uitkomsten van het onderzoek. Als een maatwerkvoorziening wordt dan wordt samen met de cliënt een ondersteuningsplan opgesteld waarin staat beschreven hoe de ondersteuning plaatsvindt.

Waarom deze verordening, wat moet en wat kan?

Op grond van artikel 156 van de Gemeentewet is de gemeenteraad bevoegd een verordening vast te stellen. De wet bepaalt dat de gemeenteraad een aantal kaders in een verordening moet vastleggen. De wet en deze verordening leggen veel bevoegdheden bij het college. De gemeenteraad bepaalt een aantal kaders, het college kan nadere regels vaststellen. In de verordening staat in meerdere bepalingen dat 'het college' iets doet. Als het om handelingen in de uitvoering gaat, zullen die gedaan worden door uitvoerders bijvoorbeeld Wmo-consulenten in een WoerdenWijzerteam. Waar in deze verordening en in de wet 'het college' staat, kan het college deze bevoegdheid mandateren aan ondergeschikten dan wel niet-ondergeschikten op grond van de algemene regels van de Awb. Op grond van artikel 2.6.3 van de wet kan het college de vaststelling van rechten en plichten van de cliënt echter alleen mandateren aan een aanbieder. Zie voor de definitie van 'aanbieder' de toelichting onder artikel 1 van de wet. Deze beperking geldt alleen voor mandatering aan niet-ondergeschikten. Het college kan de vaststelling van rechten en plichten ook aan ondergeschikten mandateren.

Deze verordening hangt direct samen met het beleidsplan, dat de raad op grond van artikel 2.1.2 van de wet eveneens moet vaststellen. In dit beleidsplan wordt het door het gemeentebestuur te voeren beleid met betrekking tot maatschappelijke ondersteuning vastgelegd. In de verordening worden de regels vastgesteld die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het beleidsplan en de door het college ter uitvoering daarvan te nemen besluiten of te verrichten handelingen

De wet schrijft in artikel 2.1.3, eerste lid, voor dat de gemeente per verordening de regels dient vast te stellen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het verplichte gemeentelijk beleidsplan met betrekking tot maatschappelijke ondersteuning. In de verordening dient overeenkomstig de artikelen 2.1.3, tweede tot en met vierde lid, 2.1.4, derde en zevende lid, en 2.1.6 van de wet in ieder geval bepaald te worden:

- a. op welke wijze en op basis van welke criteria wordt vastgesteld of een cliënt voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang in aanmerking komt;

- b. op welke wijze de hoogte van een persoonsgebonden budget wordt vastgesteld;
- c. welke eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, inclusief eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten;
- d. ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor de afhandeling van klachten van cliënten vereist is;
- e. ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder die voor de gebruikers van belang zijn vereist is;
- f. op welke wijze ingezet, waaronder cliënten of hun vertegenwoordigers, worden betrokken bij uitvoering van de wet, voorstellen voor beleid kunnen doen, gevraagd en ongevraagd advies kunnen uitbrengen over verordeningen en beleidsvoorstellen, worden voorzien van ondersteuning en deel kunnen nemen aan periodiek overleg;
- g. op welke wijze de kostprijs van een maatwerkvoorziening wordt berekend; en
- h. op welke wijze het college zorg draagt voor een jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers van cliënten in de gemeente.

Ook dient de gemeente overeenkomstig de artikelen 2.1.3, derde lid, en 2.6.6, eerste lid, van de wet per verordening regels te stellen:

- a. voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een persoonsgebonden budget, en van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet;
- b. ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit van de voorziening, waar het college ten aanzien daarvan de uitvoering van de wet door derden laat verrichten. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de toepasselijke arbeidsvoorwaarden.

Daarnaast kan de gemeente op grond van de artikelen 2.1.4, eerste en tweede lid, 2.1.5, eerste lid, 2.1.7 en 2.3.6, derde lid, van de wet:

- a. bepalen dat cliënten voor algemene voorzieningen, niet zijnde cliëntondersteuning, en maatwerkvoorzieningen een bijdrage verschuldigd zullen zijn;
- b. de hoogte van de bijdrage voor de verschillende soorten van voorzieningen, ook wanneer de cliënt de ondersteuning zelf inkoopt met een persoonsgebonden budget, in de verordening verschillend vaststellen. Hierbij kan tevens worden bepaald dat op de bijdrage voor een algemene voorziening een korting wordt gegeven voor personen die behoren tot daarbij aan te wijzen groepen en dat de bijdrage afhankelijk is van het inkomen en het vermogen van de cliënt en zijn echtgenoot;
- c. bepalen dat de bijdragen voor opvangvoorzieningen door een andere instantie dan het CAK worden vastgesteld en geïnd;
- d. bepalen dat in geval van een minderjarige cliënt die niet zelf de eigenaar is van de woning, een bijdrage wordt opgelegd aan diens onderhoudsplichtige ouders en degene die anders dan als ouder samen met de ouder het gezag over de cliënt uitoefent;
- e. bepalen dat aan personen met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen die daarmee verband houdende aannemelijke meerkosten hebben, een tegemoetkoming wordt verstrekt ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie, en vaststellen welke de toepasselijke grenzen zijn met betrekking tot de financiële draagkracht;
- f. bepalen onder welke voorwaarden betreffende het tarief de persoon aan wie een persoonsgebonden budget wordt verstrekt, de ondersteuning kan inkopen van een persoon die behoort tot het sociale netwerk.

Inhoud verordening

De Verordening is als volgt opgebouwd. Na de uitleg van een aantal begrippen, zijn bepalingen opgenomen over procedures (melding en onderzoek, (beoordeling van) de aanvraag). Meerdere van deze bepalingen zijn overgenomen uit de wet, reden daarvan is dat de verordening op die manier aan cliënten een goed overzicht biedt van de verschillende procedures zodat zij ook in de verordening kunnen lezen wanneer en welke stappen zij en de gemeente kunnen en/of moeten nemen. Vervolgens wordt beschreven wat we in de beschikking naar de cliënt zetten en daarna zijn nadere regels opgenomen over het intrekken, herzien en terugvorderen van verstrekte voorzieningen en pgb's. Ook de kostprijs en eigen bijdrage in de kosten van een maatwerkvoorziening komt aan de orde evenals bepalingen over de kwaliteit en veiligheid ervan. In artikelen 21 en 22 is specifiek aandacht voor respectievelijk mantelzorgers en cliënten met meerkosten. Voor cliënten, die graag willen meedenken met aanbieders van voorzieningen en – ook voor cliënten zonder een maatwerkvoorziening - de gemeente, staan in artikelen 23, 24 en 25 bepalingen over

medezeggenschap bij en klachten over aanbieders en het meedenken over beleid. Tot slot volgen de afsluitende artikelen over bijvoorbeeld het overgangsrecht.

|

Bezwaar en beroep

In het gesprek met de cliënt bespreekt het college de bezwaar- en beroepsprocedure die mogelijk is tegen een beslissing van het college. In dat gesprek heeft de cliënt dus alle ruimte voor vragen, opmerkingen etc daarover en kan het college hem goede uitleg en voorlichting geven. Het college zet informatie daarover ook altijd in de beschikking zodat de cliënt weet van zijn rechten zijn.

2. Artikelsgewijze toelichting

Hoofdstuk 1: Begrippen

Artikel 1. Begripsbepalingen

Het aantal definities van artikel 1 is beperkt omdat de wet (in artikel 1.1.1) al een flink aantal definities kent die ook bindend zijn voor deze verordening, zie daarom de bepaling in het tweede lid van dit artikel over begripsbepalingen. Voor de duidelijkheid zijn een aantal belangrijke wettelijke definities in dit artikel opgenomen. Ook staan daarin bepalingen die niet in de wet staan maar wel in de verordening en waarvan een beschrijving nuttig is voor de uitvoering van de bepalingen in de praktijk.

Begrippen onder d en f:

De begrippen onder d en f staan ook in artikel 1.1.1 van de wet en spreken voor zich.

Overige begrippen:

a. aanvraag:

deze definitie spreekt voor zich. Op een andere wijze een aanvraag indienen (bijvoorbeeld mondeling, telefonisch) kan dus niet.

b. algemeen gebruikelijke voorziening:

Het is niet de bedoeling dat de gemeentelijke overheid voorzieningen verstrekt, waarvan gelet op de omstandigheden van de cliënt, aannemelijk is te achten dat deze daarover, ook als hij of zij geen beperkingen had, zou (hebben kunnen) beschikken (zie o.a. CRvB 03-07-2001, nr. 00/764 WVG, CRvB 16-04-2008, nr. 06/4668 WVG, CRvB 14-07-2010, nr. 09/562 WVG en Rechtbank Arnhem 16-08-2012, nr. AWB 11/5564).

Het college moet steeds onderzoeken of een voorziening ook algemeen gebruikelijk is voor de cliënt (zie CRvB 17-11-2009, nr. 08/3352 WMO). De beoordeling of sprake is van een algemeen gebruikelijke voorziening voor de cliënt ziet op het beantwoorden van de vraag of de cliënt over de voorziening zou (hebben kunnen) beschikken als hij geen beperkingen zou hebben gehad. Bij die beoordeling kunnen, zo blijkt uit de jurisprudentie, de volgende criteria een rol spelen:

- Is de voorziening gewoon te koop?
- Is de prijs van de voorziening vergelijkbaar met soortgelijke producten die algemeen gebruikelijk worden geacht?
- Is de voorziening specifiek voor personen met een beperking ontworpen?

c. bijdrage in de kosten

Dit is de eigen bijdrage van de cliënt waarover in artikel 16 van de verordening regels zijn vermeld. Het is de eigen bijdrage voor maatwerkvoorzieningen (verstrekt in natura of met een pgb) zoals in de wet beschreven in artikel 2.1.4, eerste lid. In het uitvoeringsbesluit (zie onder t) is bepaald wat de ruimte is die gemeenten hebben voor het vaststellen van een eigen bijdrage, als ze daartoe willen overgaan. Ook voor een algemene voorziening kan een bijdrage van de cliënt in de kosten worden gevraagd (behalve voor cliëntondersteuning, die is kosteloos voor de cliënt). De gemeente vraagt vooralsnog geen eigen bijdrage voor toegang tot algemene voorzieningen, daarom zijn in de verordening daarover geen bepalingen opgenomen.

e. collectieve voorziening

Dit zijn Wmo voorzieningen die individueel worden verstrekt maar die toch door meerdere personen tegelijk worden gebruikt. Tot nu toe is het collectief vraagafhankelijk vervoer (cvv) het meest duidelijke voorbeeld. Cvv is geen algemene voorziening, omdat de normale aanvraagprocedure geldt, er een beschikking wordt afgegeven en bezwaar en beroep mogelijk is.

g. gemeenschappelijke ruimte

Deze definitie spreekt voor zich en is van belang voor de afweging op grond van artikel 11, derde lid. Voorzieningen in een gemeenschappelijke ruimte kunnen door meerdere mensen worden gebruikt. Dan wordt er geen maatwerkvoorziening gegeven aan één individu. Zie onder andere de uitspraak van de CRvB:2011:BU4344-T waarin is bevestigd dat hellingbanen inderdaad niet vanuit de Wmo verstrekt hoeven worden als het een baan in een gemeenschappelijke ruimte betreft.

h. gesprek

Onder "het gesprek" wordt de situatie verstaan waarbij degene, die zich met een ondersteuningsvraag heeft gemeld (zie onder n), en daarover met het college in gesprek gaat. De cliënt en het college bespreken samen, met eventueel aanwezige mantelzorger(s) en familieleden de onderwerpen die vermeld staan in artikel 5 van de verordening. Wat kan de cliënt nog zelf, welke oplossingen zijn in zijn sociale netwerk en/of in de maatschappij (zoals welzijnsorganisaties) beschikbaar, zijn er voorliggende of algemene of algemeen gebruikelijke voorzieningen etc ? De cliënt kan een persoonlijk plan indienen, dat uitgangspunt is van en besproken wordt tijdens het gesprek.

i. hoofdverblijf

Het begrip hoofdverblijf biedt nogal eens problemen. In het Burgerlijk Wetboek is het begrip 'woonstede' beschreven (Boek 1 BW, artikel 10 en 11). Om te bepalen waar iemand zijn woonstede heeft, is de feitelijke situatie doorslaggevend. De inschrijving in de Gemeentelijke Basis Administratie is niet doorslaggevend voor het bepalen van de woonstede. Om te kunnen spreken over 'een woonstede' moet sprake zijn van feitelijk duurzaam verblijf. Dat is het geval als iemand bijvoorbeeld binnen de gemeente waar hij een woning huurt of in eigendom heeft, staat ingeschreven.

Waar moet je op letten als het adres in GBA anders is dan het adres waar iemand feitelijk verblijft ? Het is mogelijk dat iemand ingeschreven staat op een adres in de gemeente maar feitelijk buiten de gemeente verblijft. De vraag moet worden beantwoord of zijn verblijf buiten de gemeente van tijdelijke aard is. Dat is niet alleen afhankelijk van de (verwachte) duur van het verblijf, maar ook van de intentie van de klant. Het oorspronkelijke adres (dus waar hij staat ingeschreven) blijft in beginsel de woonstede als de klant de intentie heeft om slechts tijdelijk buiten de gemeente te blijven en daarna terug te keren naar dit oorspronkelijke adres. Dit speelt als iemand enkel voor een bepaald doel ergens verblijft, zoals het ondergaan van een (medische) behandeling. Als iemand zijn oorspronkelijke woonstede niet opgeeft, blijft dit de gemeente (dus waar hij staat ingeschreven) waar hij zijn aanvraag moet doen. Er is geen sprake van een duurzaam verblijf in een kliniek, als bij de cliënt de (reële en uitvoerbare) intentie bestaat om terug te keren naar zijn woning.

Bij twijfel kan de plaats waar per jaar de meeste nachten worden doorgebracht, beschouwd worden als de plaats waar iemand zijn hoofdverblijf heeft. Dit kan een rol spelen als iemand meerdere plaatsen heeft waar een groot deel van het jaar wordt doorgebracht, zoals personen die het jaar deels in het buitenland doorbrengen, personen die deels in een WLZ-instelling verblijven enz.

j. huisgenoot

'Duurzaam' betekent voor langere duur, dus niet een neefje die twee weken komt logeren. Het gaat erom dat het een huisgenoot betreft waarvan gebruikelijke hulp aan de cliënt in redelijkheid mag worden verwacht. Het begrip 'gebruikelijke hulp' staat in artikel 1.1.1 van de wet. Als sprake is van een huisgenoot die gebruikelijke hulp kan bieden, dan kan de cliënt voor die ondersteuning geen beroep doen op de wet.

k. ingezetene

De cliënt kan alleen in gemeente Woerden een aanvraag indienen en mogelijk in aanmerking komen voor ondersteuning op grond van de wet als hij ingezetene is van die gemeente. Om voor een maatwerkvoorziening gericht op beschermd wonen en opvang in aanmerking te komen moet de cliënt in ieder geval ingezetene van Nederland zijn, maar niet per se van de gemeente. Voor cliënt van de gemeente Woerden zijn beschermd wonen en opvang regionaal geregeld (gemeente Utrecht). Uit de Memorie van Toelichting volgt dat een ingezetene zich, voor een maatwerkvoorziening, moet wenden tot het college van de gemeente waar hij woont. De term 'wonen' is niet verder uitgelegd. Uit de jurisprudentie bij de Wmo 2007 (CRvB 22-09-2010, nr. 09/1743 WMO) volgt dat het gaat om de feitelijke verblijfplaats, waarbij een inschrijving in het Brp belangrijk is maar niet doorslaggevend. Daarom wordt in deze bepaling verwezen naar het begrip 'hoofdverblijf'.

l. leefeenheid

Zie voor het begrip 'duurzaam' de uitleg onder j. Verder spreekt de bepaling voor zich. In artikel 1.1.2 van de wet staat uitgelegd wanneer sprake is van het voeren van een gezamenlijke huishouding.

m. maatwerkvoorziening

Als een cliënt ondersteuning nodig heeft van de gemeente dan krijgt hij een maatwerkvoorziening. Aangezien in deze verordening vaak gesproken wordt over een maatwerkvoorziening is ook dit begrip, dat is uitgelegd in artikel 1 van de wet, ook in de lijst van begripsbepalingen opgenomen. Een maatwerkvoorziening kan zowel 'in natura' als in de vorm van een pgb worden verstrekt. 'In natura' betekent dat de cliënt de maatwerkvoorziening kan afnemen bij een aanbieder naar keuze waarmee de gemeente een overeenkomst heeft. Bij een pgb (zie onder s) krijgt de cliënt een geldbedrag waarmee hij zelf en bij een aanbieder of persoon naar keuze de maatwerkvoorziening kan inkopen.

n. melding

Een ieder kan zich melden bij zijn gemeente met een ondersteuningsvraag. Door het melden maakt de cliënt zijn ondersteuningsbehoeften aan het college kenbaar. Na de melding onderzoekt het college samen met de cliënt wat die behoeften zijn en welke ondersteuning nodig is om de doelen van de cliënt te bereiken. Indien een ingezetene alleen informeert naar bijvoorbeeld de beschikbaarheid van een algemene voorziening, overige algemene informatiebehoeften heeft of kenbaar maakt gebruik te willen maken van een algemene voorziening, is er geen aanleiding om een onderzoek in te stellen.

o. ondersteuningsplan

Zoals in het beleidsplan is vastgelegd, wordt in geval van één of meerdere ondersteuningsbehoeften samen met die cliënt een ondersteuningsplan gemaakt. In dit plan op maat, dus voor elke cliënt op diens individuele situatie afgestemd, wordt beschreven wat de behoeften zijn en op welke manier(en) de cliënt in die behoeften wordt ondersteund om zijn doelen te bereiken.

Het ondersteuningsplan is niet vastgelegd in de wet, dit is een werkwijze die specifiek voor onze gemeente is bepaald. Iedereen die zich met een ondersteuningsvraag heeft gemeld en waarmee de gemeente in het kader van het daarop volgende onderzoek een gesprek heeft gevoerd, krijgt volgens de wet en artikel 5 van deze verordening een verslag. Dat verslag bevat de uitkomsten van het gesprek, en kan dus ook nuttig zijn voor inwoners aan wie geen maatwerkvoorziening wordt verstrekt omdat in het verslag wordt vermeld welke handreikingen tijdens het gesprek aan die inwoner zijn geboden om zelf en/of met steun van derden zijn ondersteuningsvraag op te lossen. Alleen als sprake is van het bieden van een maatwerkvoorziening krijgt die cliënt ook een ondersteuningsplan. Daarin staat bijvoorbeeld beschreven hoe een cliënt door de gemeente wordt ondersteunt bij het oplossen en/of voorkomen van schulden als ook bij het zelfstandig organiseren van het huishouden.

Ter onderscheid: het verslag vat de uitkomsten van het gesprek samen terwijl het ondersteuningsplan concreet beschrijft waaruit de ondersteuning van de gemeente aan de cliënt bestaat.

p. ondersteuningsvraag

De ondersteuningsvraag is de behoefte aan maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in artikel 2.1.4 eerste lid van de wet. Als iemand behoefte heeft aan zulke ondersteuning en zich tot het college wendt, is het van belang dat wordt onderzocht en helder wordt wat de doelen en daarmee de ondersteuningsbehoeften van de cliënt zijn. Wanneer de cliënt zich voor het eerst meldt, is in veel gevallen niet op voorhand duidelijk of en in welke vorm het college in actie moet komen. Een zorgvuldig onderzoek als bedoeld in artikel 2.3.2 vierde lid van de wet is daarom noodzakelijk. Als een cliënt al bekend is bij het college dan kan het zijn dat geen of een korter onderzoek nodig is om de behoeften in kaart te brengen.

Het kan onduidelijk zijn of sprake is van een melding zoals bedoeld in de wet. Vraagt iemand in algemene zin informatie en/of advies? Dan is het geen melding.

q. onverwijld

De wet en deze verordening spreken op meerdere plaatsen van 'onverwijld'. Het ligt altijd aan de concrete omstandigheden van een zaak wat daaronder moet worden verstaan. Het is echter ook van belang voor de cliënt dat hij een indruk heeft waar hij vanuit kan gaan. Daarom is deze passage in de verordening opgenomen. Het komt de rechtszekerheid ten goede en laat binnen de drie werkdagen voldoende ruimte voor maatwerk.

r. persoonlijk plan

In het plan kan de cliënt – al dan niet tezamen met zijn persoonlijke netwerk - de omstandigheden, bedoeld in artikel 2.3.2 tweede lid onderdelen a tot en met e van de wet, en de maatschappelijke ondersteuning die door hem wordt gewenst, beschrijven. De omstandigheden, bedoeld in artikel 2.3.2 tweede lid onderdelen a tot en met e van de wet, worden onderzocht door het college. Als de cliënt een persoonlijk plan maakt, neemt het college die informatie als uitgangspunt mee in het gesprek. Het is goed om te weten hoe de cliënt zijn situatie zelf ervaart, welke doelen en mogelijkheden hij ziet en op welke wijze hij zelf vorm wil geven aan zijn persoonlijk arrangement om zelfredzaam te kunnen zijn en te participeren. Als de cliënt een persoonlijk plan opstelt, vergroot dat zijn zelfregie en kan (de betrokkenheid van) het sociale netwerk van cliënten versterkt worden. Juist omdat het een plan is waarin de cliënt zijn doelen en gedachten zelf kan verwoorden, is het van groot belang dat een cliënt zo'n plan maakt. Als iemand dat niet kan of wil maken, wijs de cliënt dan op zijn eigen grote belang om het toch wél te doen en bespreek – als dat nodig is- hoe hij ondersteund kan worden (zoals door familie en/of via de kosteloze cliëntenondersteuning) in het maken van zijn persoonlijk plan.

s. pgb

Dit is het bedrag waaruit namens het college betalingen worden gedaan voor diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot een maatwerkvoorziening behoren, en die een cliënt zelf van derden betreft. Dit is de definitie zoals vermeld in artikel 1.1.1 van de wet. Met een pgb heeft de cliënt dus een heel hoge mate van zelfregie; hij krijgt geld waarmee hij zelf de maatwerkvoorziening kan inkopen bij de aanbieder van zijn eigen keuze. Dat kan een commerciële aanbieder zijn maar hulp inkopen bij iemand uit het eigen sociale netwerk is ook mogelijk. Waarom kiezen mensen voor een pgb? Een reden kan zijn dat een cliënt hulp nodig heeft op onregelmatige tijden en een reguliere aanbieder biedt dat niet of dat hulp door een vertrouwd persoon het beste maatwerk oplevert. De cliënt krijgt het pgb niet in eigen handen; de gemeente maakt het geld over aan de Sociale Verzekeringsbank, die de derde betaalt. Dat wordt het 'trekkingsrecht' genoemd.

t. uitvoeringsbesluit

Dit is het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015, een landelijke regeling waarin regels zijn opgenomen over onder andere de eigen bijdrage, zoals de ruimte die gemeenten hebben voor het vaststellen van een eigen bijdrage, als ze daartoe willen overgaan. Gemeenten mogen niet meer / hogere eigen bijdragen vragen dan de ruimte die het uitvoeringsbesluit daartoe biedt.

u. voorliggende voorziening

Als uit het onderzoek blijkt dat een cliënt voor zijn ondersteuningsbehoefte een beroep kan doen op (een) regeling(en) op grond van andere wet- en regelgeving dan gaan die wetten en regels voor. De wet ondersteunt alleen als er geen andere mogelijkheden zijn, waaronder voorliggende voorzieningen. Denk aan de AWBZ, die ook in bepaalde situaties hulp bij het huishouden verstrekt.

v. wet

Deze definitie spreekt voor zich. In de verordening wordt met 'de wet' de Wmo 2015 bedoeld.

w. woonvoorziening

Deze definitie spreekt voor zich. Het gaat om voorzieningen waardoor een cliënt zijn woning normaal kan gebruiken. Met 'het normaal gebruik van de woning maken' gaat het om de zogenaamde elementaire woonfuncties; dat wat iedereen wel in zijn woning moet doen. Denk aan: eten, slapen, lichaamsreiniging, koken. Het gaat om het basisgebruik van de woning. De ruimtes waarin de kernfuncties plaatsvinden, zoals toilet, douche, slaapkamer en de woonkamer, moeten bereikt en gebruikt kunnen worden.

Wat valt er wel onder het normaal gebruik van de woning ?

Denk bij elementaire woonfuncties aan het verrichten van huishoudelijke werkzaamheden, horizontale en verticale verplaatsingen in en om de woning (waaronder ook de toegang tot de woning) en lichaamsreiniging. Dat hoeft niet per se douchen te zijn. De Centrale Raad van Beroep heeft in een uitspraak aangegeven dat "het zich kunnen wassen, ongeacht of dit aan een wastafel plaatsvindt, dan wel door middel van douchen of het nemen van een bad, behoort tot de elementaire woonfuncties", zie *LJN AI5865, CRVB 27-06-2002, (gemeente Leeuwarden)*. In principe is het wel gebruikelijk dat iemand zich wast door gebruik van de douche. Maar als het allemaal lastig gaat, transfers bijvoorbeeld moeizaam gaan en er sowieso ondersteuning nodig is bij het wassen kan het best zijn dat een andere oplossing adequaat is.

Ook het verrichten van essentiële huishoudelijke werkzaamheden valt als normaal gebruik van de woning aan te merken zie *CRvB 15-10-1999, nrs. 98/3698 en 98/3699 (gemeente Culemborg, LJN AA8560)* en *CRvB 05-12-2001, nr. 00/808 (gemeente Emmen, LJN AD7548)*.

Voor kinderen geldt ook dat zij veilig moeten kunnen spelen in en rond de woning, zie *CRvB 23-04-1999, nr. 98/1424 (gemeente Tiel, LJN AA8552)* en *CRvB 19-11-1999, nr. 98/4307 (gemeente Noordenveld, LJN AA8542)*. Ook het kunnen bereiken van de slaapkamers van de kinderen kan, afhankelijk van de persoon met de beperking en de leeftijd van de kinderen, gerekend worden tot het normale gebruik van een woning.

Wat valt er niet onder het normaal gebruik van de woning ?

Therapeutische voorzieningen vallen niet onder het normale gebruik van de woning, zie *CRvB 27-06-2002, nr. 01/26 (gemeente Leeuwarden, LJN AI5865)* en *CRvB 11-10-2006, nr. 05/372 (ISD Bollenstreek, LJN AZ1923)*. In deze zaken ging het om aanvragen voor een therapeutisch ligbad.

Het beoefenen van hobby's en andere vormen van recreatie valt evenmin onder het normale gebruik van de woning, zie *CRvB 05-12-2001, nr. 00/808 (gemeente Emmen, LJN AD7548)* en *CRvB 07-06-2005, nr. 03/4336 (gemeente Apeldoorn, LJN AT8015)*. In de laatstgenoemde zaak stelde de Raad onder andere dat een hobbyruimte niet met een traplift toegankelijk gemaakt hoefde te worden. Het gaat er daarbij om wat voor de cliënt een normaal gebruik van zijn woning is. Het is wel van belang om met de cliënt te bespreken hoe hij zijn woning zo kan inrichten dat normaal gebruik van de woning mogelijk is of wordt zonder dat een Wmo maatwerkvoorziening nodig is. Voorbeeld: een cliënt heeft een treinbaan op de zolder staan waardoor hij twee trappen op moet. Hij vraagt een traplift voor die tweede trap. Als het mogelijk is de treinbaan op een lagere verdieping te plaatsen, is een traplift voor de trap naar de zolder niet nodig.

Hoofdstuk 2: Melding en onderzoek

Artikel 2. Melding ondersteuningsvraag

De cliënt doet een melding van een behoefte aan maatschappelijke ondersteuning, de ondersteuningsvraag. De melding is, zo blijkt uit de Memorie van Toelichting, niet gebonden aan een vorm of locatie. De melding kan elektronisch of telefonisch worden gedaan en zowel op het gemeentehuis als bijvoorbeeld op locatie bij een WoerdenWijzerteams. In het eerste lid van artikel 2 is nog eens benadrukt dat de melding het middel is van een cliënt om zijn ondersteuningsvraag bij het college neer te leggen en dat deze vormvrij is. De melding kan door of namens de cliënt worden gedaan, wat betekent dat ook iemand uit de omgeving van de cliënt als vertegenwoordiger kan optreden.

De melding kan 'door of namens de cliënt' worden gedaan. Dit kan ruim worden opgevat. Naast de cliënt kan bijvoorbeeld diens vertegenwoordiger, mantelzorger, partner, familielid, buurman of andere betrokkene de melding doen.

In het eerste lid is met gebruik van de in artikel 1 gedefinieerde term 'ondersteuningsvraag' een afbakeningsbepaling gegeven. Een persoon met een zo'n vraag die op grond van een andere wet kan worden beantwoord, kan direct en gericht worden doorverwezen. Te denken valt hier bijvoorbeeld aan de Zorgverzekeringswet, de Participatiewet en de Leerplichtwet.

In het tweede lid is voor de volledigheid nog vermeld dat het college de ontvangst bevestigt, ofschoon dit ook blijkt uit artikel 2.3.2, eerste lid van de wet. Uit de Memorie van Toelichting blijkt bovendien dat het college het tijdstip van de melding moet registreren. Uit wet noch toelichting blijkt dat de bevestiging van de ontvangst van de melding schriftelijk moet. Dit is wel in het tweede lid gesteld, namelijk uit oogpunt van de registratie en zorgvuldigheid.

Conform artikel 4:3a van de Awb is het bestuursorgaan gehouden een elektronisch ingediende aanvraag te bevestigen. Dat kan dan – en ligt voor de hand – ook elektronisch. Indien de melding mondeling of telefonisch is gedaan, zou dit ook kunnen worden afgesproken. Aangezien het onderzoek na een melding maximaal zes weken mag beslaan (zie artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet), is registratie en ontvangstbevestiging van de melding ook in het kader van deze termijn van belang.

In het derde lid is volgens artikel 2.3.3 van de wet een bepaling opgenomen hoe het college in spoedeisende gevallen moet handelen. Het college is dan verplicht een passende tijdelijke maatwerkvoorziening te verstrekken in afwachting van de uitkomsten van het onderzoek. Dat doet het

college 'onverwijld', zie de toelichting daarop bij artikel 1 onder q.

Artikel 3. Cliëntondersteuning

De verplichtingen die in dit artikel genoemd worden, zijn ook neergelegd in de artikelen 2.2.4, eerste lid, onderdeel a en 2.3.2 derde lid van de wet. De bepaling uit de wet is in de verordening opgenomen vanwege het belang om in de verordening een compleet overzicht van rechten en plichten van cliënten te geven. Vooral het wijzen op de beschikbare cliëntondersteuning, hetgeen verwerkt is in het tweede lid van dit artikel, zal een specifieke plek gaan innemen in de procedure na de melding. Deze ondersteuning is gratis voor alle ingezetenen, vandaar 'kosteloze' ondersteuning. Cliëntondersteuning is gedefinieerd in artikel 1.1.1 van de wet. Aangezien wettelijk is bepaald dat cliëntondersteuning gratis moet zijn voor ingezetenen kan er ook geen bijdrage in de kosten voor worden gevraagd.

In de memorie van toelichting bij artikel 2.2.4 van de wet (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3) is vermeld dat gemeenten hiermee de opdracht hebben in ieder geval een algemene voorziening voor cliëntondersteuning te realiseren, waar burgers informatie en advies over vraagstukken van maatschappelijke ondersteuning en de gemeente ondersteuning bij het verkrijgen daarvan biedt. Ook uitgebreide vraagverheldering alsmede kortdurende en kortcyclische ondersteuning bij het maken van keuzes op diverse levensterreinen maken daarvan deel uit.

Artikel 4. Vooronderzoek; indienen persoonlijk plan

De verplichtingen voor het college die hier genoemd worden, zijn ook opgenomen in artikel 2.3.2 van de wet. Omdat het een specifieke plaats inneemt in de volgorde van de procedure, is het hier op de plaats in de procedure nogmaals ingevoegd. Het genoemde wetsartikel 2.3.2 gaat over het onderzoek dat volgt op de melding. In het kader van dat onderzoek gaan de cliënt en het college in gesprek (ook wel 'het gesprek' genoemd) over de ondersteuningsbehoeften van de cliënt. Voor een goed gesprek is het belangrijk dat bepaalde gegevens vooraf bekend en/of aanwezig zijn. Daarover gaat dit artikel 4.

Ook voor deze bepaling geldt dat de verplichtingen al voortvloeien uit de wet, concreet de artikelen 2.3.2 zevende lid en 2.3.4 eerste lid. Analooq aan artikel 4:2 Awb, dat voor de aanvraagfase van een besluit regelt dat de aanvrager de nodige gegevens moet verstrekken, is met lid 1 van dit artikel 4 geregeld dat de cliënt daartoe ook in de voorafgaande onderzoeksfase gehouden is. In de Memorie van Toelichting op artikel 2.3.4. eerste lid van de wet is beschreven welke documenten onder artikel 1 Wet op de identificatieplicht vallen, zoals bedoeld in lid 2 van dit artikel 4.

Als een cliënt zich heeft gemeld met een ondersteuningsvraag wordt zo spoedig mogelijk met hem een afspraak gemaakt voor het gesprek en worden ten behoeve daarvan gegevens verzameld. Het is belangrijk dat de cliënt en het college samen bekijken welke gegevens nodig zijn voor het onderzoek naar en het gesprek over de ondersteuningsvraag. Het kan gaan om gegevens die het college kan verzamelen zonder dat de cliënt daar iets voor hoeft te doen (zie het derde lid, als de cliënt genoegzaam bekend is bij het college dan is geen vooronderzoek nodig). Het kan ook gaan om gegevens die de cliënt moet verstrekken aan het college, als dat zo is dan moet de cliënt zijn medewerking daaraan verlenen (zie het tweede lid). Bepaalde gegevens zijn altijd nodig, zoals het ter inzage verstrekken van een identificatiedocument. Tot slot kan een cliënt een persoonlijk plan indienen, zie hieronder de toelichting op het vierde lid.

Het persoonlijk plan is in de wet opgenomen via een amendement (TK 2013-2014, 33841 nr. 70). Doordat de cliënt voorafgaand aan het onderzoek door het college een persoonlijk plan kan overleggen, is het college direct bekend met de wijze waarop de cliënt zelf vorm wil geven aan zijn persoonlijk arrangement dat nodig is om zelfredzaam te kunnen zijn en te participeren. Hiermee komt de regie bij de cliënt zelf te liggen. Hij geeft aan wat zijn doelen zijn en welke ondersteuning hij nodig heeft om die doelen te bereiken. Zie de toelichting bij artikel 1 onder r voor een uitleg over het 'persoonlijk plan' en het belang ervan dat een cliënt zo'n plan indient. Daarom staat in het vierde lid dat het college de cliënt op de hoogte brengt van de mogelijkheid om een persoonlijk plan in te dienen. Stel dat de cliënt dat niet heeft gedaan binnen de gegeven termijn van zeven dagen, dan is het nog steeds van belang om daarover met hem te spreken en te achterhalen waarom heeft hij zo'n plan niet ingediend. Begrijpt hij het eigen belang van het maken van zo'n plan? Kan iemand hem helpen, bijvoorbeeld via cliëntondersteuning? Kortom, de uitvoering is erop gericht dat een cliënt wel een persoonlijk plan (alsnog) indient als zijnde een belangrijk uitgangspunt en onderdeel van het gesprek.

Artikel 5. Gesprek

Dit is het gesprek dat volgt op de melding. Deze bepaling, die ook in de wet staat, is opgenomen uit zorgvuldigheid zodat de cliënt weet wat er in het gesprek ter sprake kan komen. Het kan worden gezien als een uitwerking van de verplichte delegatiebepaling van artikel 2.1.3, eerste lid en tweede lid, onder a, van de wet, waarbij onder meer is bepaald dat de gemeente bij verordening in ieder geval regels vaststelt die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het in artikel 2.1.2 bedoelde plan en de door het college te nemen besluiten of te verrichten handelingen.

Van belang is het doel van het gesprek, daarom staat dat expliciet in de aanhef van het eerste lid. Het gaat erom duidelijk in beeld te krijgen: wat wil de cliënt zelf bereiken, hoe kan hij dat zelf bereiken, en als dat (nog) niet kan welke ondersteuning is dan nodig door het college? Om dat te beoordelen worden in het gesprek samen met de cliënt de onderdelen besproken die staan onder a tot en met k.

De onderdelen van het eerste lid zijn overeenkomstig de opsomming in artikel 2.3.2 van de wet opgenomen. In artikel 2.3.2, eerste lid, wordt niet de aanduiding "het gesprek" gebruikt maar "een onderzoek in samenspraak met degene door of namens wie de melding is gedaan en waar mogelijk met de mantelzorger of mantelzorgers dan wel diens vertegenwoordiger". De memorie van toelichting op deze bepaling (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 143) verduidelijkt dat voor een zorgvuldig onderzoek veelal sprake zal zijn van enige vorm van persoonlijk contact met betrokkene of een vertegenwoordiger van betrokkene, aangezien daardoor een adequaat totaalbeeld van de betrokkene en zijn situatie verkregen kan worden. Het eerste lid bepaalt daarom dat het onderzoek moet plaatsvinden in samenspraak met betrokkene. De vorm van het onderzoek is vrij.

Het gesprek vindt zo mogelijk bij de cliënt thuis plaats. Indien woningaanpassingen nodig zijn, is dat zeker essentieel om de thuissituatie goed te kunnen beoordelen en doeltreffende oplossingen te vinden. In onderdeel b is als onderwerp van gesprek 'het gewenste resultaat van het verzoek om ondersteuning' opgenomen. Dit is belangrijk omdat in de woorden van de nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 34, blz. 183) "de ultieme toetssteen of de maatschappelijke ondersteuning effectief is geweest, ligt in de beantwoording van de vraag of de cliënt zelf vindt dat de verleende maatschappelijke ondersteuning heeft bijgedragen aan een verbetering van zijn zelfredzaamheid of participatie. In het wetsvoorstel Wmo 2015 staat het bereiken van dit resultaat centraal".

Onder c tot en met k staan de onderdelen die worden besproken met de cliënt om te beoordelen hoe hij zijn doelen kan bereiken (op Eigen Kracht, via zijn sociale netwerk waaronder (ondersteuning van) mantelzorgers, algemeen gebruikelijke voorzieningen, voorliggende voorzieningen etc). In het gesprek wordt ook bekeken of sprake is van meerkosten zoals beschreven onder f. Het is namelijk mogelijk dat de cliënt, door het wegvallen van meerdere inkomensondersteunende regelingen, met meerkosten wordt geconfronteerd die samenhangen met zijn ondersteuningsbehoeften. Zie hierover verder de toelichting bij artikel 11 van de verordening.

Als de mogelijkheid onder i aan de orde is, dan wordt nadrukkelijk met de cliënt de mogelijkheid onder k te besproken, namelijk de keuze voor een pgb. Zie verder de toelichting op artikel 1 onder s. Een pgb is een uitstekende keuze in het kader van zelfregie. Het is dus belangrijk dat het college over het pgb goede en duidelijk informatie geeft en doorvraagt als een cliënt geen pgb wenst. Wellicht denkt een cliënt aan belemmeringen die met een extra voorlichting te verhelpen zijn. In de verordening is bewust geen bepaling opgenomen waarin bepaalde doelgroepen van een pgb zijn uitgesloten. Bij mensen met een verslaving, schuldenproblematiek etc kan het verstrekken van een pgb leiden tot problemen maar dat hoeft niet; het hangt dus van de betreffende individuele situatie af.

In het tweede lid is overeenkomstig artikel 2.3.2, vijfde lid, van de wet vastgelegd dat het college een door of namens de cliënt ingediend persoonlijk plan betreft bij het onderzoek. Dit is logisch, omdat de cliënt daarin zelf zijn ondersteuningsbehoeften beschrijft. Het college neemt het persoonlijk plan als uitgangspunt van het gesprek en bespreekt dit samen met de cliënt

Het gesprek is hoofdregel en hoeft uiteraard niet plaats te vinden als dit niet nodig is (zie het vierde lid). Het kan bijvoorbeeld om een cliënt gaan die al bekend is bij de gemeente en een eenvoudige 'vervolgvraag' heeft en zijn situatie recent nog geheel in kaart is gebracht en daarom voldoende informatie bij de gemeente bekend is.

Artikel 6. Advisering

Dit artikel bepaalt dat het college bevoegd is degene door of namens wie een melding is gedaan of door of namens wie een aanvraag is ingediend, alsmede diens huisgenoten op te roepen in persoon te verschijnen en te bevragen op een door het college te bepalen plaats en tijdstip en te laten onderzoeken en/of bevragen door een of meer daartoe aangewezen deskundigen. Dit alles met de beperking dat dit in het belang moet zijn van de beoordeling van de aanspraak op een voorziening.

In tegenstelling tot de verordening voorzieningen Wmo 2012 is nu geen artikellid opgenomen waarin is bepaald dat in bepaalde situaties altijd advies moet worden gevraagd. De reden is dat maatwerk belangrijk is; alleen waar nodig wordt advies gevraagd. Voor een nieuwe cliënt is het bijvoorbeeld niet altijd nodig om advies te vragen om helder te krijgen wat zijn mogelijkheden zijn.

Afdeling 3:3 van de Algemene wet bestuursrecht, geeft in een aantal artikelen enige algemene bepalingen over (externe) advisering. Artikel 3:5 lid 1 Algemene wet bestuursrecht geeft aan dat in deze afdeling onder adviseur verstaan wordt: een persoon of college, bij of krachtens wettelijk voorschrift belast met het adviseren inzake door een bestuursorgaan te nemen besluiten en niet werkzaam onder verantwoordelijkheid van dat bestuursorgaan.

In de wet is niet geregeld dat er een adviseur benoemd moet worden. In de verordening wordt niet opgenomen wie de adviseur is. Men kan immers meer adviseurs in verschillende, zelfs wisselende situaties hebben, wat een eenduidige vermelding onmogelijk maakt. Iemand in een WoerdenWijzerteam kan adviseur zijn, soms is onderzoek door een gespecialiseerd arts nodig etc.

Het is bij de adviesaanvraag van belang dat hierbij een heldere vraag of afgebakende opdracht wordt verstrekt, zodat duidelijk is voor de cliënt en de adviseur welk aanvullend onderzoek nog nodig is. In artikel 2.3.8, derde lid, van de wet is een medewerkingsplicht opgenomen. De cliënt is verplicht aan het college desgevraagd de medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van deze wet.

Artikel 7. Verslag

Deze bepaling is opgenomen in het belang van een zorgvuldige dossiervorming en een zorgvuldige procedure en is overeenkomstig artikel 2.3.2, vijfde lid, van de wet opgenomen.

Dit artikel borgt het uitgangspunt dat altijd een verslag wordt gemaakt. De invulling van deze verslagplicht is vormvrij. Hierbij kan worden voortgeborduurd op de praktijk van de Wmo. In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, p. 32-33) staat dat de gemeente aan de cliënt een weergave van de uitkomsten van het onderzoek verstrekt om hem in staat te stellen een aanvraag te doen voor een maatwerkvoorziening. Dat moet in beginsel schriftelijk. Een goede weergave maakt het voor de gemeente inzichtelijk om een juiste beslissing te nemen te nemen als na het onderzoek een aanvraag wordt ingediend. Een verslag draagt ook bij aan een inzichtelijke communicatie met de cliënt. Zie ook de toelichting bij artikel 1 onder p, over het ondersteuningsplan. Iedereen die zich met een ondersteuningsvraag meldt, krijgt na afronding van het onderzoek een verslag, ongeacht hoe de ondersteuning is gerealiseerd (wel of niet via een maatwerkvoorziening).

Uiteraard zal de weergave van de uitkomsten van het onderzoek variëren met de uitkomsten van het onderzoek. Zo zal de weergave van het onderzoek bijvoorbeeld heel beperkt kunnen zijn als de cliënt van mening is goed geholpen te zijn en de uitkomst is dat aanvraag van een maatwerkvoorziening niet noodzakelijk is. Bij meer complexe onderzoeken zal een uitgebreidere weergave noodzakelijk zijn. Desgewenst kan de gemeente de schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek ook gebruiken als een met de cliënt overeengekomen ondersteuningsplan voor het bevorderen van zijn zelfredzaamheid en participatie waarin de gemaakte afspraken en de verplichtingen die daaruit voortvloeien, zijn vastgelegd. Het is in dat geval passend dat het college en de cliënt dit plan ondertekenen. Indien een persoonlijk plan is overhandigd, zal dat in het verslag vermeld worden als onderdeel van het gesprek.

Het kan voorkomen dat een vraag op zich wel een ondersteuningsvraag is maar meteen kan worden afgehandeld, denk aan iemand die telefonisch om ondersteuning vraagt en meteen met hem kunt bepalen of hij wel of niet een maatwerkvoorziening nodig heeft. Vraag dan aan de cliënt of je het daarbij kunt laten of dat hij een verslag wil van het gesprek.

Het is mogelijk dat 'het gesprek' uit meerdere gesprekken bestaat. Het kan zijn dat de cliënt na het eerste gesprek bijvoorbeeld gaat onderzoeken wat er in zijn omgeving mogelijk is, bijvoorbeeld of hij met iemand kan meerijden om boodschappen te doen. In een volgend gesprek kan daarover dan meer duidelijkheid komen.

Als de cliënt aangeeft geen verslag te willen krijgen, is dat uiteraard zijn goed recht. In het kader van de zorgvuldigheid dient het college hier niet te snel vanuit te gaan. De cliënt zal ondubbelzinnig en schriftelijk moeten verklaren geen prijs te stellen op het ontvangen van de genoemde bescheiden. Het is dan eveneens belangrijk om een verslag te maken, zodat duidelijk is wat met hem is besproken. Ook kan het verslag nuttig zijn voor het geval die cliënt nog eens een hulpvraag stelt.

Hoofdstuk 3: Aanvraag

Artikel 8. Aanvraag

Artikel 8 is een uitwerking van artikel 2.1.3, eerste lid, en tweede lid, onder a, van de wet. De gemeente bepaalt bij verordening in ieder geval op welke wijze wordt vastgesteld of een cliënt voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang in aanmerking komt.

De wet bepaalt dat het college binnen twee weken na de ontvangst van de aanvraag de beschikking moet geven (artikel 2.3.5, tweede lid). In de Awb worden regels gegeven omtrent de aanvraag. Deze verordening wijkt daarvan niet af. Op grond van artikel 4:1 van de Awb wordt een aanvraag tot het geven van een beschikking schriftelijk ingediend bij het bestuursorgaan dat bevoegd is op de aanvraag te beslissen (hier het college), tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald.

Artikel 2.3.5, lid 1 van de wet maakt duidelijk dat de aanvraag ziet op een maatwerkvoorziening. Andere oplossingen die tot tevredenheid kunnen bijdragen aan zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie kunnen zonder aanvraag en dus zonder beschikking worden ingezet.

In het eerste lid zijn meerdere bepalingen vastgelegd. Ten eerste de bepaling van artikel 2.3.2, negende lid, van de wet. Daarin is bepaald dat een aanvraag pas kan worden gedaan nadat het onderzoek is uitgevoerd, tenzij het onderzoek niet is uitgevoerd binnen de termijn van zes weken. Ook is aangegeven dat naast de cliënt alleen een daartoe door hem gemachtigd persoon of een vertegenwoordiger een aanvraag kan indienen. Dit is minder ruim dan de kring van personen rond de cliënt die een melding kan doen. Zie hiervoor artikel 2 en de toelichting daarbij. Aangezien het hier gaat om de formele aanvraag om een beschikking in de zin van de Awb, is hier de formele eis van machtiging of vertegenwoordiging gesteld.

Tot slot: onder schriftelijk wordt ook verstaan een elektronische (digitale) aanvraag opgenomen, omdat het college op grond van artikel 2:15 lid 1 Awb kenbaar moet maken dat deze weg is geopend.

Ter voorkoming van onnodige administratieve lasten is in het tweede lid de mogelijkheid opgenomen om een door de cliënt ondertekend verslag als aanvraag aan te merken. Zo kan de cliënt vrijwel drempelvrij doorstromen van de onderzoeksfase naar de aanvraagfase.

Artikel 9. Ondersteuningsplan

Op grond van de uitkomsten van het onderzoek formuleert de cliënt, al dan niet met begeleiding, samen met de gemeente het een ondersteuningsplan. Zoals bij de begrippen is vermeld, is dit een werkwijze die in Woerden is ontwikkeld.

Artikel 10. Criteria voor een maatwerkvoorziening

In dit artikel is het algemene afwegingskader dat in deze wet centraal staat nogmaals uiteengezet. De nadruk ligt, nog meer dan onder de Wmo 2007, op het voorzien in de ondersteuningsbehoeften door de eigen kracht en hulp van anderen. De maatwerkvoorziening vormt slechts het sluitstuk van de maatschappelijke ondersteuning als de cliënt zijn behoeften niet kan zelf of met hulp van anderen of anderen regels kan oplossen.

In artikel 2.1.3 lid 2 onderdeel a van de wet is bepaald dat de raad bij verordening moet aangeven op basis van welke criteria het college kan vaststellen of een cliënt voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang in aanmerking komt. In de memorie van toelichting op deze bepaling (TK 2013-2014, 33 841, nr. 3, blz. 134) wordt aangegeven dat het bij het

verstrekken van een maatwerkvoorziening op maatwerk aankomt. Gemeentelijke vrijheid is nodig omdat de behoeften van cliënt per gemeente kunnen verschillen en de sociale en fysieke infrastructuur per gemeente anders is. Ook het aanbod van algemene voorzieningen is niet in iedere gemeente gelijk. Het is daarom niet mogelijk of wenselijk dat in de verordening limitatief wordt geregeld welke maatwerkvoorzieningen zullen worden verstrekt. De gemeente moet wel aan de hand van geschikte en toepasbare criteria meer in detail en concreet nader afbakenen in welke gevallen iemand een maatwerkvoorziening kan krijgen. In dit artikel is deze verplichting uitgewerkt.

Belangrijke onderdelen van dit artikel zijn:

- eerste lid: het verslag van het onderzoek is uitgangspunt voor de beoordeling. De cliënt weet dus welke informatie wordt meegewogen om zijn aanvraag te beoordelen. Voor de rest sluit de formulering van dit artikellid aan bij die van de aanhef van artikel 5 van deze verordening.
- derde lid: hierin staat beschreven dat realisering van de ondersteuningsbehoeften van belang is voor de in dit lid genoemde doelen als zelfredzaamheid en het zo lang mogelijk thuis blijven wonen.
- vierde lid: een maatwerkvoorziening kan kortdurend worden verleend. Het kan namelijk zijn dat een voorziening wel nodig is maar de verwachting is dat deze bijdraagt aan de ontwikkeling van de cliënt zodat hij na korte tijd de voorziening niet meer nodig heeft, bijvoorbeeld omdat hij dan wel gebruik kan gaan maken van een algemene voorziening.
- vijfde lid: het college verstrekt de goedkoopst adequate voorziening. Dit geldt zowel voor verstrekkingen in natura als via een pgb. Zie ook de toelichting op artikel 11 tweede lid onder b van deze verordening.
- zesde lid: soms is het noodzakelijk een maatwerkvoorziening te vervangen, dit lid beschrijft wanneer een vervangende voorziening wordt verstrekt.
- zevende lid: als een cliënt gebruik kan maken van een collectieve voorziening dan krijgt hij een individuele voorziening waarbij hij gebruik kan maken van de collectieve voorziening:
Voorbeeld: kan iemand met het collectieve vervoer ? dan krijgt hij geen aanpassing van de eigen auto.

Artikel 11. Regels voor pgb

Het college kan op grond van artikel 2.3.6 van de wet een pgb verstrekken. Als aan alle wettelijke voorwaarden daartoe is voldaan, is sprake van een verplichting van het college. Van belang is wel dat de cliënt zijn keuze voor een pgb motiveert. Dit is bepaald in artikel 2.3.6, tweede lid, onder b van de wet. Met deze motivatie-eis wordt geborgd dat duidelijk is dat het de beslissing van de aanvrager zelf is om een pgb aan te vragen en dat hij weet wat hij daarvoor moet regelen (zie de toelichting op amendement Voortman c.s., Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 103).

Het pgb is een sterk middel om zelfregie van cliënten te vergroten (hij kan bijvoorbeeld geheel zelf de aanbieder kiezen en de momenten van inzet van de hulp bepalen) en wordt daarom als een heel waardevol 'instrument' in dat kader beschouwd. Het is dus erg belangrijk om hierover goed in gesprek te gaan met de cliënt en waar mogelijk de keuze voor een pgb te stimuleren.

In dit artikel wordt gehoor gegeven aan artikel 2.1.3, tweede lid, onder b, van de wet. Hierin staat dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld, waarbij geldt dat de hoogte toereikend moet zijn. In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 39) is vermeld dat de gemeente bijvoorbeeld kan bepalen dat het pgb niet hoger mag zijn dan een percentage van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan het verlenen van adequate ondersteuning in natura. Gemeenten hebben daarmee ook de mogelijkheid om differentiatie aan te brengen in de hoogte van het pgb. Gemeenten kunnen verschillende tarieven hanteren voor verschillende vormen van ondersteuning en voor verschillende typen hulpverleners. Gemeenten kunnen bij het vaststellen van tarieven in de verordening bijvoorbeeld onderscheid maken tussen ondersteuning die wordt geleverd door het sociale netwerk, door hulpverleners die werken volgens de kwaliteitsstandaarden en hulpverleners die dat niet doen (zoals werkstudenten, zzp'ers zonder diploma's e.d.).

In het tweede lid is bepaald dat cliënten toestemming geven voor gegevensoverdracht. Dit is gedaan met het oog op de toekomstige ontwikkelingen in het kader van gegevensuitwisseling. Uiteraard is het college gehouden aan de bepalingen over privacy in de Wet bescherming persoonsgegevens en de bepalingen in hoofdstuk 5 van de wet over gegevensverwerking. In bepaalde situaties mag alleen informatie worden uitgewisseld als de cliënt daarvoor uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven.

In het derde is bepaald dat de hoogte van een pgb voor hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen wordt bepaald aan de hand van en tot het maximum van de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate voorziening in natura en toereikend moet zijn voor de

aanschaf daarvan. Het pgb wordt, als dat nodig is, aangevuld met een vergoeding voor onderhoud en verzekering.

In het vierde lid staat dat het college nadere regels stelt over de hoogte van een pgb voor diensten. Dat is het verschil met het derde lid. Het vierde lid gaat over diensten en het derde lid over andere Wmo maatwerkvoorzieningen. Een dienst kan worden betrokken van een aanbieder of van een persoon uit het sociale netwerk of van iemand die niet als beroepskracht wordt aangemerkt. Daarom is het belangrijk daarvoor verschillende tarieven vast te stellen waarbij de tarieven voor een dienst onder b altijd lager zijn dan die onder 1. Een aanbieder zal allicht overheadkosten hebben die een persoon uit het sociale netwerk niet heeft daarom zal de inkoop bij een aanbieder duurder zijn.

Als het inkoop uit het eigen sociale netwerk betreft, kan volgens artikel 2.3.6, vierde lid van de wet voor die situatie bij verordening worden bepaald onder welke voorwaarden dat mag. Verder is hierbij van belang dat de regering in de nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 34) heeft aangegeven dat onder dit sociale netwerk ook mantelzorgers kunnen vallen. Wel is de regering van mening dat de beloning van het sociale netwerk in elk geval beperkt moet blijven tot die gevallen waarin het de gebruikelijke hulp overstijgt en dit aantoonbaar tot betere en effectievere ondersteuning leidt en aantoonbaar doelmatiger is. Overeenkomstig de huidige Wmo-praktijk met betrekking tot informele hulp wordt hierbij in ieder geval gedacht aan diensten (zorg van mantelzorgers bijvoorbeeld). Informele hulp bij hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen is minder goed denkbaar. Daarom zijn bepalingen over het pgb en inkoop vanuit het sociale netwerk beperkt tot maatwerkvoorzieningen in de zin van diensten.

Voor gemeenten is van belang dat slechts een pgb wordt verstrekt indien naar het oordeel van het college is gewaarborgd dat de in te kopen diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen veilig, doeltreffend en cliëntgericht worden verstrekt (zie artikel 2.3.6, tweede lid, onder c, van de wet). Bij het beoordelen van de kwaliteit als bedoeld in artikel 2.3.6, tweede lid, onder c, van de wet weegt het college mee of de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen in redelijkheid geschikt zijn voor het doel waarvoor het persoonsgebonden budget wordt verstrekt (artikel 2.3.6, derde lid, van de wet).

Artikel 12. Weigeringsgronden

Weigeringsgronden zijn het spiegelbeeld van toekenningscriteria. In rechtbankjurisprudentie is inmiddels herhaaldelijk bepaald dat afwijzingsgronden, wil er een beroep op kunnen worden gedaan, een grondslag in de verordening moeten hebben. Zie bijvoorbeeld Rechtbank Gelderland 8-11-2013, nr. ZUT 12/1823. Ook in het kader van rechtszekerheid is hier iets voor te zeggen: bij het ontbreken van afwijzingsgronden of het hanteren van zeer ruime afwijzingsgronden is het voor de cliënt niet mogelijk om zijn rechtspositie te bepalen of te voorzien. Bovendien is met dit artikel invulling gegeven aan de verplichting van artikel 2.1.3, tweede lid onder a van de wet, omdat is aangegeven op grond van welke criteria iemand voor een maatwerkvoorziening in aanmerking kan komen.

In de aanhef van het artikel staat 'Onverminderd de weigeringsgronden van de wet...' omdat in de wet ook weigeringsgronden staan. Deze gelden sowieso en hoeven niet ook in de verordening vastgelegd te worden. Denk bijvoorbeeld aan een aanvraag voor een pgb, die geweigerd kan worden voor zover de kosten van het pgb hoger zijn dan de kosten van de maatwerkvoorziening (artikel 2.3.6, vijfde lid, onder a, van de wet). Het gaat dan dus om de meerkosten. De situatie waarin het door de cliënt beoogde aanbod duurder is dan het aanbod van het college betekent dus niet dat het pgb daarom geheel geweigerd kan worden. Cliënten kunnen zelf bijbetalen wanneer het tarief van de door hen gewenste aanbieder duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod. Het college kan het pgb slechts weigeren voor dat gedeelte dat duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod. Denk aan de situatie dat de gemeente vanwege inkoopvoordelen maatwerkvoorzieningen al snel goedkoper zal kunnen leveren dan wanneer iemand zelf ondersteuning inkoop met een pgb. Daarbij kan gedacht worden aan vervoers- of opvangvoorzieningen.

- Eerste lid onder a

De wet kent niet een bepaling zoals die wel was opgenomen in artikel 2 van de Wmo 2007. Het is echter wel van belang om een duidelijke afbakening te hebben met andere wetten. Vandaar dat deze bepaling in de verordening is opgenomen. Voor zover er met betrekking tot de problematiek die in het gegeven geval aanleiding geeft voor de noodzaak tot ondersteuning, een voorziening op grond van een andere wettelijke bepaling bestaat, wordt er geen maatwerkvoorziening toegekend.

Uit de jurisprudentie tot stand gekomen ten tijde van de Wmo 2007 volgt dat de cliënt aanspraak moet hebben op de voorziening, om te kunnen spreken van een voorliggende voorziening (CRvB 09-11-2011, nr. 11/3583 WMO en CRvB 28-09-2011, nr. 10/2587 WMO). Dat wil niet zeggen dat cliënt de voorziening daadwerkelijk moet hebben, maar dat hij daarop aanspraak heeft. Er is geen sprake van een voorliggende voorziening indien de voorziening op grond van een andere wettelijke bepaling is afgewezen (CRvB 03-08-2011, nr. 11/517 WMO) of indien vaststaat dat cliënt daarvoor niet in aanmerking komt (CRvB 19-04-2010, nr. 09/1082 WMO).

Ook als de voorziening op grond van een andere specifieke wettelijke regeling slechts deels vergoed wordt, is er sprake van een voorliggende voorziening (CRvB 22-05-2013, nr. 10/6782 WMO). De cliënt kan dan niet voor het overige gedeelte van de kosten een beroep doen op de Wmo.

- Eerste lid onder b

Dit betreft de herhaling van het algemene toetsingskader, zoals dat in de wet centraal staat. Door het hier te herhalen kan het dienst doen als afwijzingsgrond.

- Eerste lid onder c

Een algemene voorziening gaat voor op verstrekking van een maatwerkvoorziening. Ook dit is een uitvloeisel van het algemene toetsingskader van de wet. Het is hier opgenomen om dienst te doen als afwijzingsgrond.

- Eerste lid onder d

Het is niet de bedoeling dat de gemeente voorzieningen verstrekt, waarvan gezien de omstandigheden van de cliënt, aannemelijk is te achten dat deze daarover zou (hebben kunnen) beschikken, ook als hij of zij geen beperkingen had (zie o.a. CRvB 03-07-2001, nr. 00/764 WVG, CRvB 16-04-2008, nr. 06/4668 WVG, CRvB 14-07-2010, nr. 09/562 WVG en Rechtbank Arnhem 16-08-2012, nr. AWB 11/5564). Het college moet steeds onderzoeken of een voorziening ook algemeen gebruikelijk is voor de cliënt (zie CRvB 17-11-2009, nr. 08/3352 WMO). De beoordeling of sprake is van een algemeen gebruikelijke voorziening voor de cliënt ziet op het beantwoorden van de vraag of de cliënt over de voorziening zou (hebben kunnen) beschikken als hij geen beperkingen zou hebben gehad.

Bij die beoordeling kunnen, zo blijkt uit de jurisprudentie, de volgende criteria een rol spelen:

- Is de voorziening gewoon te koop?
- Is de prijs van de voorziening vergelijkbaar met soortgelijke producten die algemeen gebruikelijk worden geacht?
- Is de voorziening specifiek voor personen met een beperking ontworpen?

- Eerste lid onder e

Als een andere gemeente een maatwerkvoorziening verschaft omdat dat regionaal afgesproken is, verstrekt de gemeente Woerden deze voorziening niet. Deze bepaling ziet vooral op bescherm wonen en opvang, daarover zijn afspraken gemaakt met de gemeente Utrecht.

- Eerste lid onder f

Hier wordt bedoeld op de situatie dat de cliënt zich meldt terwijl hij de maatwerkvoorziening reeds heeft gerealiseerd of aangekocht is. Het is in beginsel niet mogelijk om achteraf kosten te declareren. Reden is dat het college dan geen mogelijkheden meer heeft de voorziening volgens het vastgestelde beleid te verstrekken, noch anderszins invloed heeft op de te verstrekken voorziening, kan in deze situatie de voorziening worden geweigerd. Dat kan echter alleen als het college de noodzaak ervan niet meer kan beoordelen. Zonder meer afwijzen omdat de cliënt de voorziening zelf al heeft aangeschaft, kan dus niet. Door deze regeling wordt voorkomen dat een voorziening waar vroegtijdig mee is begonnen uiteindelijk niet overeenstemt met hetgeen het college als goedkoopst adequate voorziening beschouwt.

- Eerste lid onder g

In dit onderdeel wordt aangegeven dat de aanvraag geweigerd kan worden als het gaat om een vergoeding of verstrekking die reeds eerder heeft plaatsgehad, terwijl het de cliënt verwijtbaar is dat het middel verloren is gegaan, bijvoorbeeld door roekeloosheid of verwijtbare onachtzaamheid, dus niet indien de cliënt geen schuld treft. Ook hier kan de eigen verantwoordelijkheid van een cliënt een rol spelen. Indien bijvoorbeeld in een woning een verstelbare keuken of een andere dure voorziening is aangebracht heeft dit gevolgen voor de te verzekeren waarde van de opstal. Dit risico dient in de opstalverzekering gedekt te worden. Indien vervolgens bij brand blijkt dat de woning onvoldoende

verzekerd is, dan kan op dat moment geen beroep op deze verordening worden gedaan.

- Eerste lid onder h

Dit gaat over de situatie waarin iemand een beroep doet op een Wmo maatwerkvoorziening terwijl de noodzaak daartoe het gevolg is van iets dat in zijn eigen risicosfeer ligt. Het gaat in alle gevallen om situaties waarbij mensen ondoordachte keuzes hebben gemaakt waarvoor ze wel het risico dragen (ze hadden ook anders kunnen handelen), een noodzaak tot ondersteuning ontstaat waarvoor ze vervolgens bij de gemeente aankloppen voor een maatwerkvoorziening.

Deze bepaling kan het beste toegelicht worden aan de hand van een voorbeeld. In de uitspraak van de CRvB:2013:BZ7735 oordeelt de raad over de weigering van een aanvraag in de kosten van verhuizing en inrichting. Daarbij ging het om een alcoholiste die op grond van een rechterlijk vonnis haar rolstoelgeschikte huis – waarvoor zij ooit ook verhuis- en inrichtingskosten op grond van de Wvg had gekregen – uit moest. Er was geen sprake van een dringende noodzaak omdat de ontruiming gerelateerd is aan de toen bestaande alcoholproblematiek van haar, welke geacht moet worden in haar eigen risicosfeer te liggen. Met andere woorden, de uithuiszetting is het gevolg van haar eigen handelingen en daarom is de aanvraag van deze mevrouw voor de kosten van verhuizing en inrichting voor de woning waar zij vervolgens ging wonen afgewezen. Een rechterlijk vonnis leidt dus niet per definitie tot recht op een verhuiskostenvergoeding op grond van de Wmo. Dan zou iedereen die moet verhuizen op grond van zo'n vonnis bij de gemeente kunnen aankloppen. Deze casus geeft wel aan dat echt gekeken moet worden naar de individuele situatie van iemand om te kunnen afwegen of er wel of geen sprake is van een risicosfeer zoals hier bedoeld.

- Eerste lid onder i

De maatwerkvoorziening is gericht op een individuele cliënt. Het past hier niet om generieke voorzieningen te treffen. Daarvoor zijn de algemene maatregelen en algemene voorzieningen geschikte instrumenten.

- Eerste lid onder j

Deze grond speelt bijvoorbeeld een rol in de situatie dat iemand bij een verhuizing rekening moet houden met de geschiktheid van de woning gelet op de beperkingen.

- Tweede lid

De in het tweede lid opgenomen gronden zijn specifiek van toepassing op maatwerkvoorzieningen ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en participatie. Dat de cliënt ingezetene moet zijn behoeft geen toelichting. Een aanvraag van iemand, die zijn hoofdverblijf elders heeft, kan om die reden worden afgewezen. Deze bepaling kan van belang zijn als een cliënt tijdens het onderzoek het niet eens is met de gemeente dat hij geen ingezetene is. Dient die cliënt daarom toch een aanvraag in, dan biedt dit artikellid de grondslag tot afwijzing.

Onder b staat dat het college kan volstaan met de goedkoopst adequate voorziening. Voorzieningen die in het kader van deze verordening worden verstrekt dienen naar objectieve maatstaven gemeten zowel adequaat als de meest goedkope voorziening te zijn. Met nadruk wordt hierbij gesteld dat met het begrip adequaat bedoeld wordt: volgens objectieve maatstaven nog toereikend. Eigenschappen die kostenverhogend werken zonder dat zij de voorziening meer adequaat maken, zullen in principe niet voor vergoeding in aanmerking komen. Daarbij kan een overweging zijn dat de bruikbaarheid van een voorziening niet alleen door technische en functionele aspecten bepaald wordt. Tevens is het denkbaar dat een product dat duurder is dan een vergelijkbaar product, langer meegaat en dus uiteindelijk goedkoper is. Wat betreft het kwaliteitsniveau waarvan uitgegaan kan worden, moge het duidelijk zijn dat bij een verantwoord, maar ook niet meer dan dat, niveau dient te worden aangesloten.

Wat als een cliënt een voorziening wens die duurder is dan de goedkoopst adequate voorziening ? Dat is wel mogelijk mits de cliënt bereid is het prijsverschil uit eigen middelen te betalen. Dit geldt ook als de maatwerkvoorziening met een pgb wordt betrokken, zie daarover het bepaalde in artikel 2.3.6 vijfde lid onder 2 van de wet: als met een pgb een voorziening wordt betrokken die duurder is dan de kosten voor die voorziening in natura, die kun je die meerkosten weigeren. Dat blijkt uit de zinsneden “voor zover de kosten...hoger zijn dan...”. Je kunt in zo'n situatie dus *niet* het gehele pgb-budget weigeren maar alleen de meerkosten. Wil de cliënt een duurdere voorziening inkopen dan de goedkoopst adequate dan zijn de meerkosten voor diens eigen rekening.

- Derde lid

In het derde lid zijn enkele afwijzingsgronden opgenomen die specifiek zien op een maatwerkvoorziening in de zin van een 'woonvoorziening'. Het primaat van verhuizing valt hier ook onder (zie onder h) want als dat primaat aan de orde is, wordt geen maatwerkvoorziening verstrekt. Dan is verhuizing namelijk de betere adequate optie. Het college stelt in ieder geval nadere regels over het bedrag wanneer toepassing van het primaat in ieder geval wordt overwogen.

Hoofdstuk 4: Beschikking

Artikel 13. Beschikking

De cliënt moet op basis van de beschikking die hij ontvangt de informatie krijgen die nodig is om zijn rechtspositie te bepalen en te begrijpen. Hiervoor is nodig dat de beschikking de cliënt goed en volledig informeert. In dit artikel zijn de essentialia opgenomen die in ieder geval in de beschikking vermeld worden.

Cliënten worden altijd geïnformeerd over de onderwerpen die in het eerste (verstrekking maatwerkvoorziening via pgb of in natura, hoe kan bezwaar gemaakt worden als de cliënt het niet eens is met (onderdelen van) het besluit en dat het ondersteuningsplan onderdeel is van de beschikking) en tweede lid (informatie over eigen bijdrage) staan.

In het derde en vierde lid is vastgelegd welke informatie in ieder geval staat in de beschikking als een maatwerkvoorziening is verstrekt als pgb respectievelijk in natura. Het derde en vierde lid dient uitsluitend ter informatie aan de cliënt. Het is wel belangrijk dat de cliënt weet wat daarmee bedoeld wordt dus enige toelichting is wel nodig. Bijvoorbeeld:

- derde lid, onder a, en vierde lid, onder a: met het beoogde resultaat wordt bijvoorbeeld bedoeld 'mobiliteit' en niet 'een scooter';
- derde lid, onder e, en vierde lid, onder b: onder 'duur' valt ook de termijn waarop een voorziening technisch is afgeschreven.

Het college neemt niet de exacte hoogte van de bijdrage in de kosten op in de beschikking. Het CAK berekent dat namelijk. Die vermeldt ook in hun beschikking aan de cliënt daarover hoe hij bezwaar kan maken als hij het met de berekening van de hoogte van de eigen bijdrage niet eens is. Zie artikel 2.1.4, zesde lid, van de wet, dat bepaalt dat de bijdrage voor een maatwerkvoorziening dan wel een persoonsgebonden budget, met uitzondering van die voor opvang, wordt vastgesteld en voor de gemeente geïnd door het CAK. Zie ook de toelichting bij artikel 16 van deze verordening.

Hoofdstuk 5: Herziening, intrekking en terugvordering

Artikel 14. Nieuwe feiten en omstandigheden, herziening en intrekking

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningsplicht als bedoeld in artikel 2.1.3, vierde lid van de wet ("In de verordening worden regels gesteld voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een pgb, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet"). Een besluit op grond van deze verordening kan onder bepaalde omstandigheden geheel of gedeeltelijk worden herzien of ingetrokken. Dit artikel biedt de basis voor het geheel of gedeeltelijk intrekken dan wel herzien van het genomen besluit.

Het eerste en tweede lid bevatten een herhaling van hetgeen al in de tekst van de wet is opgenomen (artikel 2.3.8 en 2.3.10). Met opname van deze wettekst in de verordening wordt beoogd een compleet beeld te geven van de regels voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een pgb, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet.

In het derde lid, een 'kan'-bepaling, is concreet beschreven binnen welke termijn het pgb besteed moet worden. Dit dient de rechtszekerheid (de cliënt weet wat van hem verwacht wordt) en voorkomt de situatie waarin het recht oneindig open staat. Een pgb wordt verstrekt met de bedoeling dat men daarmee een voorziening treft. Als de noodzaak voor een maatwerkvoorziening is vastgesteld, is zes maanden na toekenning een redelijk termijn waarbinnen een cliënt het pgb gaat besteden. Gebeurt dat niet dan heeft het college de bevoegdheid om de beslissing geheel of gedeeltelijk in te trekken. Deze bepaling is te zien als een verbijzondering van de bepaling in het tweede lid, onder e.

Artikel 15. Terugvordering

Indien achteraf blijkt dat een voorziening ten onrechte is betaald of geleverd, kan het college na intrekking of herziening de betaling of de levering terugvorderen.

In Hoofdstuk 2, paragraaf 4 van de wet (artikel 2.4.1 tot en met 2.4.4) zijn alle regels voor het verhaal van kosten opgenomen en is de bevoegdheid aan het college gegeven tot het (in geldswaarde) terugvorderen van een ten onrechte verstrekte maatwerkvoorziening in natura of pgb. Hierbij is tevens bepaald dat het college het terug te vorderen bedrag bij dwangbevel kan invorderen. Uit de memorie van toelichting op artikel 2.4.1 (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 157) wordt duidelijk dat daarnaast de mogelijkheid blijft bestaan om maatwerkvoorzieningen terug te vorderen; 'omdat het niet in alle gevallen mogelijk is een al genoten maatwerkvoorziening terug te vorderen, kan het college de waarde van de genoten maatwerkvoorziening uitdrukken in een bedrag dat voor terugvordering in aanmerking komt.' In tweede lid is daarom een bepaling opgenomen die het college de bevoegdheid geven tot terugvordering van in eigendom verstrekte voorzieningen.

Hoofdstuk 6: Kostprijs en eigen bijdrage in de kosten

Artikel 16. Kostprijs

Het bepalen van de kostprijs is belangrijk. Aan de hand van de kostprijs kan het CAK de hoogte en de duur van de eigen bijdrage van de cliënt gaan berekenen. Voor een maatwerkvoorziening die in natura wordt verstrekt, wordt de kostprijs vastgesteld op de prijs waarvoor de gemeente de voorziening afneemt bij de aanbieder op grond van het daarmee gesloten contract. Dit is logisch en behoeft geen verdere toelichting. Bij een pgb is de kostprijs gelijk aan de hoogte van het pgb. Oftewel als je een pgb krijgt van bijvoorbeeld € 300,-- dan is de kostprijs gesteld op dat zelfde bedrag. Zie verder ook de toelichting bij artikel 10 van deze verordening.

Artikel 17. Regels voor bijdrage in de kosten van maatwerkvoorzieningen en algemene voorzieningen

De gemeente mag van cliënten een bijdrage in de kosten vragen voor maatwerkvoorzieningen die zijn betrokken met een pgb of in natura alsmede voor algemene voorzieningen. In het eerste lid is het uitgangspunt benadrukt dat de bijdrage de kostprijs van de voorziening niet mag overstijgen: de gemeente mag niet meer eigen bijdragen vragen dan het zelf voor de voorziening heeft betaald.

In het tweede lid is vastgelegd waarover het college nadere regels kan stellen. Dat betreft voor welke maatwerkvoorzieningen een eigen bijdrage wordt opgelegd, door welke andere instantie dan het CAK de eigen bijdrage kan worden geïnd.

Hoofdstuk 7: Kwaliteit en veiligheid

Artikel 18. Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningplicht in artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de wet, waarin staat dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald welke eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen.

De regering legt de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van voorzieningen bij de gemeente en de aanbieders. Het is aan de gemeente om in de verordening te bepalen welke kwaliteitseisen worden gesteld aan aanbieders van voorzieningen. Die eisen zullen ook betrekking kunnen hebben op de deskundigheid van het in te schakelen personeel. De regering benadrukt in de memorie van toelichting op artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de wet (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3) dat de kwaliteitseisen die zijn vervat in de artikelen 3.1 e.v. van de wet en die zich rechtstreeks tot aanbieders richten, daarbij uitgangspunt zijn. De eis dat een voorziening van goede kwaliteit wordt verleend, biedt veel ruimte voor de gemeenten om in overleg met organisaties van cliënten en aanbieders te werken aan kwaliteitsstandaarden voor de ondersteuning.

In het eerste lid is een aantal voor de hand liggende kwaliteitseisen uitgewerkt. Onder andere is van belang dat het ondersteuningsplan leidend is bij afstemming met andere vormen van ondersteuning.. Het tweede lid bepaalt dat het college bij nadere regels verdere eisen kan stellen. Het in het derde lid genoemde onderzoek is (jaarlijks) verplicht op grond van artikel 2.5.1, eerste lid, van de wet.

Artikel 19. Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden

Het college kan de uitvoering van de wet, met uitzondering van de vaststelling van de rechten en plichten van de cliënt, door aanbieders laten verrichten (artikel 2.6.4, eerste lid, van de wet). Met het oog op gevallen waarin dit ten aanzien van een voorziening gebeurt, moeten bij verordening regels worden gesteld ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan (artikel 2.6.6, eerste lid, van de wet). Daarbij moet in ieder rekening gehouden worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de arbeidsvoorwaarden.

Om te voorkomen dat alleen gekeken wordt naar de laagste prijs voor de uitvoering worden in dit artikel een aantal andere aspecten genoemd waarmee het college bij het vaststellen van tarieven (naast de prijs) in ieder geval rekening dient te houden. Er staat 'in ieder geval' dus het college kan ook met andere aspecten rekening houden. Hiermee wordt bereikt dat een beter beeld ontstaat van reële kostprijs voor de activiteiten die zij door aanbieders willen laten uitvoeren. Uitgangspunt is dat de aanbieder kundig personeel inzet tegen de arbeidsvoorwaarden die passen bij de vaardigheden die vereist zijn. Hiervoor is ten minste een beeld nodig van de vereiste activiteiten en arbeidsvoorwaarden die daarbij horen. Dit biedt een waarborg voor werknemers van aanbieders dat hun werkzaamheden aansluiten bij de daarvoor geldende arbeidsvoorwaarden.

Artikel 20. Meldingsregeling calamiteiten en geweld

In artikel 3.4, eerste lid, van de wet is bepaald dat de aanbieder bij de toezichthoudend ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1 van de wet onverwijld melding doet van iedere calamiteit die bij de verstrekking van een voorziening heeft plaatsgevonden en van geweld bij de verstrekking van een voorziening. In artikel 6.1 van de wet is bepaald dat het college personen aanwijst die zijn belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet. Artikel 19 is dus een herhaling van hetgeen al in de tekst van de wet is opgenomen. Dat is bewust gedaan om een compleet beeld te geven van de regels die in zo'n situatie gelden en wie wat en wanneer moet doen.

In aanvulling op het bovenstaande wettelijke bepalingen, regelt dit artikel dat er het college nadere regels opstelt over:

- het doen van meldingen van calamiteiten en geweld bij de verstrekking van een voorziening en
- dat de toezichthoudend ambtenaar deze meldingen onderzoekt en
- dat de toezichthoudend ambtenaar het college adviseert over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld.

Hoofdstuk 8: Waardering mantelzorgers en tegemoetkoming meerkosten

Artikel 21. Jaarlijkse waardering mantelzorgers

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningplicht in artikel 2.1.6 van de wet. Hierin is opgenomen dat bij verordening wordt bepaald op welke wijze het college zorg draagt voor een jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers van cliënten in de gemeente.

Artikel 2.1.6 van de wet stelt dat het moet gaan om mantelzorgers van cliënten in de gemeente. Artikel 1.1.1 van de wet definieert een cliënt als een persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening, maatwerkvoorziening of pgb, of door of namens wie een melding is gedaan. Het gaat dus ook om mantelzorgers van cliënten die een hulpvraag hebben aangemeld, ook al is daar geen voorziening op basis van deze wet uitgekomen.

Let op: de woonplaats van de cliënt is bepalend, die moet ingezetene zijn van onze gemeente. De mantelzorgers evenwel kunnen ook ingezetene zijn van een andere gemeente dan de cliënt. Een mantelzorger die in de gemeente Gouda woont, kan dus een blijk van waardering ontvangen als hij zorgt voor een ingezetene van onze gemeente.

Het college bepaalt bij nadere regeling waaruit de waardering bestaat. Op die wijze kan jaarlijks op een adequate manier en afgestemd op de omstandigheden (van bijvoorbeeld de behoeften van mantelzorgers) aldan vastgesteld worden waaruit de waardering zal bestaan.

Artikel 22 Tegemoetkoming meerkosten personen met een beperking of chronisch probleem

In artikel 2.1.7 van de wet is opgenomen dat bij verordening kan worden bepaald dat door het college aan personen met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen die daarmee verband houdende aannemelijke meerkosten hebben, een tegemoetkoming wordt verstrekt ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie. Dit is het gevolg van de afschaffing van de landelijke regelingen zoals de Wtgc en de CER per 2015. Dit laat onverlet dat mensen nog steeds meerkosten kunnen hebben vanwege de hierboven genoemde beperking en/of problemen. Het kan daarbij gaan om zowel medische als niet medische (zoals bewassingskosten, stookkosten etc.) meerkosten. Aan gemeenten wordt de vrijheid gelaten om voor deze meerkosten zelf een regeling te treffen voor hun ingezetenen. Dat is in dit artikel geregeld. Het college werkt dit in nadere regels uit. Zie verder ook de toelichting bij artikel 5 van deze verordening; het onderwerp meerkosten wordt met de cliënt besproken als integraal onderdeel van het gesprek ten behoeve van het onderzoek naar de ondersteuningsbehoeften van de cliënt.

Wie denkt in aanmerking te komen voor een tegemoetkoming moet daarvoor een schriftelijke aanvraag indienen. Dan wordt de aanvraag beoordeeld. De beslissing op de aanvraag is een beschikking, waartegen dus bezwaar mogelijk is.

Hoofdstuk 9: Medezeggenschap, inspraak en klachten

Artikel 23. Medezeggenschap bij aanbieders van maatschappelijke ondersteuning

Dit artikel geeft uitvoering aan artikel 2.1.3, tweede lid, onder f, van de wet, waarin is bepaald dat in ieder geval moet worden bepaald ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder welke voor de gebruikers van belang zijn, vereist is.

In dit artikel gaat het dus om medezeggenschap van cliënten tegenover de aanbieder. Voorheen moest de aanbieder voldoen aan de in de Wet klachtrecht cliënten en de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (Wmcz) gestelde regels. Onder de Wmcz werd inspraak tegenover de aanbieder reeds verwezenlijkt via de cliëntenraad. Onder de Wmo 2015 is het stellen van regels geheel aan gemeenten overgelaten.

In het eerste lid is dit uitgewerkt door te bepalen dat aanbieders een regeling voor medezeggenschap dienen vast te stellen. De aanbieder is ten aanzien van de in de verordening genoemde voorzieningen verplicht een medezeggenschapsregeling op te stellen (artikel 3.2, eerste lid, onder b, van de wet). In het tweede lid is een aantal instrumenten voor het college aangegeven om te zorgen dat de verplichting tot medezeggenschap door aanbieders goed wordt ingeregeld en uitgevoerd.

Artikel 24. Betrekken van ingezetenen bij beleid

Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 2.1.3, derde lid, van de wet. In het eerste lid is verwezen naar de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet vastgestelde inspraakverordening. Zo wordt gewaarborgd dat er eenzelfde inspraakprocedure geldt voor het Wmo-beleid als op andere terreinen. De inspraak geldt voor alle ingezetenen. Dit is uitdrukkelijk de bedoeling van de wetgever omdat iedereen op enig moment aangewezen kan raken op ondersteuning. Het tweede en derde lid bevat bepalingen hoe de gemeente ingezetenen de gelegenheid biedt om ze te betrekken bij beleid. Met het vierde lid wordt het vormgeven van de exacte invulling van de medezeggenschap overgelaten aan het college. Dat kan bijvoorbeeld via een Wmo raad verlopen. In onze gemeente is een Wmo raad actief.

Artikel 25. Klachtregeling

In het eerste lid is een bepaling over klachten ten aanzien van aanbieders opgenomen. Een dergelijke bepaling is verplicht op grond van artikel 2.1.3, tweede lid, onder e, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor de afhandeling van klachten van cliënten is vereist. De aanbieder is ten aanzien van de in de verordening genoemde voorzieningen verplicht een klachtregeling op te stellen (artikel 3.2, eerste lid, onder a, van de wet).

In de Memorie van Toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 57-58) staat dat cliënten in beginsel moeten kunnen klagen over alles wat hen niet aanstaat in de manier waarop zij zich bejegend voelen. Dat kan ontevreden zijn over het gedrag van een gemeenteambtenaar, bijvoorbeeld over de wijze waarop een gesprek is gevoerd of over diens (vermeende) gebrek aan deskundigheid.

Is de cliënt niet tevreden over een gedraging van de aanbieder, dan kan het ook gaan om bijvoorbeeld de kwaliteit van de geleverde maatschappelijke ondersteuning. Hierbij kun je bijvoorbeeld denken aan klachten in verband met de deskundigheid van de medewerker of een bepaalde houding of uitlating, gebrekkige communicatie of (on)bereikbaarheid van de aanbieder.

Het ligt voor de hand dat cliënten die zich benadeeld voelen zo veel mogelijk deze klacht eerst bij de betreffende aanbieder deponeren. Zij moeten erop kunnen vertrouwen dat de aanbieder de klacht snel in behandeling neemt en de klacht ook snel afhandelt. Daarom is in het eerste lid bepaald dat het college in overeenkomsten met aanbieders vastlegt dat aanbieders een klachtenregeling hebben danwel vaststellen. Daar waar de afhandeling niet naar wens is, staat de weg naar de gemeente open voor het indienen van de klacht.

Het is van belang dat een klacht objectief wordt behandeld, daarom is in het tweede lid bepaald dat, waar mogelijk, de registratie en de afhandeling van een klacht gescheiden plaatsvindt. Dit bevordert een objectieve registratie en afhandeling van een klacht. Voor een heel kleine aanbieder zal dit niet altijd uitvoerbaar zijn, vandaar het 'waar mogelijk'; dan is klachtenafhandeling dus zeker een belangrijk onderdeel van de periodieke overleggen van het college met de aanbieder, zie het tweede lid.

Het derde lid geeft het college meerdere instrumenten om te zorgen en er regelmatig op toe te zien dat de verplichting tot klachtafhandeling door aanbieders goed wordt uitgevoerd.

Hoofdstuk 10: Overgangsrecht en slotbepalingen

Artikel 26. Overgangsrecht

De wet zelf bevat overgangsrecht voor cliënten die vanuit de AWBZ overgaan naar de Wmo, zie de artikelen 8.1 tot en met 8.4. Daarom is daarover in deze verordening niets vastgelegd. De wet bevat in artikel 8.9 ook overgangsrecht voor cliënten die onder de Wmo 2007 een voorziening hebben ontvangen. In dit artikel is dat overgangsrecht op gemeentelijk niveau geregeld zodat duidelijk is welk recht van toepassing is voor welke beslissingen.

In het eerste lid is bepaald dat bestaande rechten van Wmo-cliënten doorlopen, totdat een nieuwe beoordeling heeft plaatsgevonden. Dit geeft het college de mogelijkheid een in het verleden afgegeven beslissing te wijzigen op grond van de nieuwe regels. Het college kan dus beslissingen uit het verleden toetsen aan de regels van nu en oude beslissingen intrekken en vervangen door een nieuwe beslissingen, waarbij een overgangstermijn kan gelden.

In het tweede lid is neergelegd dat aanvragen die nog bij het college in behandeling zijn, en zijn ingediend voor 2015, op grond van de Wmo verordening 2015 beoordeeld zullen worden. Dit is de hoofdregel; de beslisdatum van de aanvraag bepaalt het recht.

In het derde lid is bepaald hoe er wordt beslist op bezwaarschriften die zijn ingediend voor 2015. Op die bezwaarschriften wordt besloten met inachtneming van de Wmo verordening van 2012.

Artikel 27. Besluit en hardheidsclausule

Met deze verordening is beoogd als basis voor alle te nemen beslissingen. Aangezien maatwerk centraal staat, kan het toch zijn dat in bepaalde gevallen de verordening niet voorziet. Daarom is in het eerste lid opgenomen dat in die gevallen het college beslist.

Juist omdat het in de Wmo om maatwerk gaat zal het college er niet aan ontkomen om, ook al is er een zorgvuldige afweging gemaakt, uiteindelijk toch te beoordelen of deze afweging niet leidt tot onbillijkheden van overwegende aard. Deze afweging zal minder vaak voorkomen dan in normale omstandigheden te verwachten is. Immers, bij de afwegingen gaat het al om een zeer persoonlijke beoordeling. Als desondanks die zeer persoonlijke afweging toch nog sprake is van een niet billijke situatie is de hardheidsclausule een vangnet. Deze is verwoord in het tweede lid. Daarbij kan de aanvrager ook een beroep doen op deze clausule. Wordt de hardheidsclausule vaker voor één onderwerp gebruikt dan ligt het voor de hand om te onderzoeken of wijziging van het bestaande beleid over dat onderwerp nodig is.

Artikel 28. Evaluatie

Dit gaat over de evaluatie van het college aan de gemeenteraad over de werking van de verordening. Aan de hand van deze evaluatie kan de verordening op gewenste onderdelen aangepast worden. Daardoor kan ingespeeld worden op wijzigingen in het sociale domein en voortschrijdende inzichten. Een evaluatie om de twee jaar geeft daartoe voldoende mogelijkheden. In het tweede lid is een uitzondering op deze regel vastgelegd, namelijk dat na één jaar een tussentijdse evaluatie plaatsvindt. De verwachting is namelijk dat het kalenderjaar 2015 veel lering zal opleveren, onder andere over de mensen die overkomen vanuit de AWBZ. Die ervaringen kunnen dan versneld geëvalueerd worden.

Deze evaluatie is niet hetzelfde als de evaluatie die op centraal niveau (zie artikel 8.10 van de wet) zal plaatsvinden, maar kan wel de daarin verzamelde gegevens bevatten. In artikel 8.10 van de wet is bepaald dat binnen drie jaar na de inwerkingtreding van de wet een evaluatie moet plaatsvinden over de doeltreffendheid en de effecten van deze wet in de praktijk.

Artikel 29. Inwerkingtreding en citeertitel

Dit artikel bepaalt in het eerste en tweede lid wanneer deze verordening inwerking treedt en hoe die verordening dient te worden aangehaald. Tot slot wordt in het derde lid bepaald wanneer de oude Wmo verordening (van 2012) wordt ingetrokken. Dat is per de datum dat de nieuwe verordening in werking treedt, oftewel per 1 januari 2015.

VERORDENING JEUGDHULP GEMEENTE WOERDEN 2015

De raad van de gemeente Woerden;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van **16 september 2014, nummer 14.00386**;

gelet op artikel 156 van de Gemeentewet;

gelet op de artikelen 2.9, 2.10, 2.12 en 8.1.1, vierde lid van de Jeugdwet;

gezien het advies van de commissie Welzijn;

overwegende dat de Jeugdwet de verantwoordelijkheid voor het organiseren van goede en toegankelijke jeugdhulp bij de gemeente heeft belegd, waarbij het uitgangspunt is dat de verantwoordelijkheid voor het gezond en veilig opgroeien van jeugdigen allereerst bij de ouders en de jeugdige zelf ligt; en dat het noodzakelijk is om regels vast te stellen over de door het college te verlenen individuele voorzieningen en overige voorzieningen, met betrekking tot de voorwaarden voor toekenning en de wijze van beoordeling van, en de afwegingsfactoren bij een individuele voorziening, over de wijze waarop de toegang tot en de toekenning van een individuele voorziening wordt afgestemd met voorliggende voorzieningen, de wijze waarop de hoogte van een persoonsgebonden budget wordt vastgesteld, voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening of een persoonsgebonden budget alsmede misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet, en regels ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van jeugdhulp of de uitvoering van een kindbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan;

overwegende dat het voorts wenselijk is te bepalen onder welke voorwaarden degene aan wie een persoonsgebonden budget wordt verstrekt, de jeugdhulp kan betrekken van een persoon die behoort tot diens sociale netwerk;

besluit vast te stellen de “Verordening jeugdhulp gemeente Woerden 2015” en deze in werking te laten treden per 1 januari 2015..

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. *gesprek*: gesprek als bedoeld in artikel 6;
- b. *individuele voorziening*: op de jeugdige of zijn ouders toegesneden voorziening als bedoeld in artikel 2, tweede lid;
- c. *melding*: kenbaar maken aan het college van een ondersteuningsvraag als bedoeld in artikel 4, eerste lid;
- d. *ondersteuningsplan*: plan waarin staat beschreven welke ondersteuning een jeugdige of zijn ouders nodig hebben. Het is een plan op maat dat ontstaat in samenspraak tussen de jeugdige en zijn ouders en het college;
- e. *ondersteuningsvraag*: behoefte van een jeugdige of zijn ouders aan jeugdhulp in verband met opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen, als bedoeld in artikel 2.3, eerste lid, van de wet;
- f. *overige voorziening*: overige voorziening als bedoeld in artikel 2, tweede lid;
- g. *pgb*: persoonsgebonden budget als bedoeld in artikel 8.1.1 van de wet, zijnde een door het college verstrekt budget aan een jeugdige of zijn ouders, dat hen in staat stelt de jeugdhulp die tot de individuele voorziening behoort van derden te betrekken;
- h. *andere voorziening*: elke voorziening anders dan in het kader van de wet, op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning of werk en inkomen;
- i. *wet*: Jeugdwet.

Artikel 2. Vormen van jeugdhulp

1. Andere voorzieningen

Voorzieningen anders dan in het kader van de Jeugdwet, op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning of werk en inkomen. Het betreft onmisbare, vrij toegankelijke voorzieningen waar jeugdigen en ouders gebruik van kunnen maken en die hun eigen kracht versterken. Preventie, informatie en advies, signalering horen hier onder.

2. Overige voorzieningen

Binnen de wet zijn de volgende vormen van *overige voorzieningen* beschikbaar:

1. Participatie
2. Signaleren
3. Kortdurende ondersteuning jeugdhulp
4. Coördinatie van zorg

3. Individuele voorzieningen

De volgende vormen van individuele voorzieningen zijn onder andere beschikbaar:

- a. Specialistische ondersteuning;
- b. Residentiele zorg
- c. Crisisopvang
- d. Gezinsvervanging
- e. Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling
- f. Jeugdbescherming
- g. Jeugdreclassering
- h. Basis jeugd geestelijke gezondheidszorg (j-GGZ)
- i. Specialistische j-GGZ
- j. Dagbesteding
- k. Individuele begeleiding
- l. Kortdurend verblijf
- m. Jeugdzorg Plus;

4. Het college stelt bij nadere regeling vast welke overige en individuele voorzieningen op basis van het tweede en derde lid beschikbaar zijn.

Artikel 3 Toegang jeugdhulp via de huisarts, medisch specialist of jeugdarts

1. Het college draagt zorg voor de inzet van jeugdhulp na een verwijzing door de huisarts, medisch specialist en jeugdarts naar een jeugdhulpaanbieder, als en voor zover genoemde jeugdhulpaanbieder van oordeel is dat inzet van jeugdhulp nodig is.
2. Als de jeugdige of zijn ouders hierom verzoeken, legt het college de te verlenen individuele voorziening, dan wel het afwijzen daarvan, vast in een beschikking als bedoeld in artikel 9.

Artikel 4. Toegang jeugdhulp via de gemeente, melding ondersteuningsvraag

1. Jeugdigen en ouders kunnen een ondersteuningsvraag melden bij het college.
2. Het college bevestigt de ontvangst van een melding schriftelijk.
3. In spoedeisende gevallen treft het college zo spoedig mogelijk na de melding een passende tijdelijke maatregel of vraagt het college een machtiging gesloten jeugdhulp als bedoeld in hoofdstuk 6 van de wet.
4. Jeugdigen en ouders kunnen zich rechtstreeks wenden tot een andere of overige voorziening.

Artikel 5. Vooronderzoek

1. Het college verzamelt samen met de jeugdige of zijn ouders alle voor het onderzoek, bedoeld in artikel 7, van belang zijnde en toegankelijke gegevens over de jeugdige en zijn situatie en maakt vervolgens zo spoedig mogelijk met hem een afspraak voor een gesprek.
2. Voor het gesprek verschaffen de jeugdige of zijn ouders aan het college alle overige gegevens en bescheiden die naar het oordeel van het college en de jeugdige of zijn ouders voor het onderzoek nodig zijn en waarover zij redelijkerwijs de beschikking kunnen krijgen. De jeugdige of zijn ouders verstrekken in ieder geval een identificatiedocument als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht ter inzage.
3. Het college kan in overleg met de jeugdige of zijn ouders afzien van een vooronderzoek als bedoeld in het eerste en tweede lid.

Artikel 6. Gesprek

1. De jeugdige of zijn ouders hebben een gesprek met het college. Het doel van het gesprek, waaraan deskundigen kunnen deelnemen, is in beeld brengen wat de jeugdige of zijn ouders wil bereiken ter vergroting van diens zelfregie. Om te beoordelen of de jeugdige of zijn ouders zelf, dan wel met hulp van derden dan wel met (tijdelijke) ondersteuning van het college dit kan bereiken, komen de volgende onderdelen in het gesprek aan de orde:
 - a. de behoeften, persoonskenmerken, voorkeuren, veiligheid, ontwikkeling en gezinssituatie van de jeugdige en het probleem of de ondersteuningsvraag;
 - b. het gewenste resultaat van het verzoek om ondersteuning;
 - c. het vermogen van de jeugdige of zijn ouders om zelf of met ondersteuning van de naaste omgeving een oplossing voor de ondersteuningsvraag te vinden;
 - d. de mogelijkheden om gebruik te maken van een andere voorziening;
 - e. de mogelijkheden om jeugdhulp te verlenen met gebruikmaking van een overige voorziening;
 - f. de mogelijkheden om een individuele voorziening te verstrekken;
 - g. de wijze waarop een mogelijk toe te kennen individuele voorziening wordt afgestemd met andere voorzieningen op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, of werk en inkomen;
 - h. hoe rekening zal worden gehouden met de godsdienstige gezindheid, de levensovertuiging en de culturele achtergrond van de jeugdige en zijn ouders, en
 - i. de mogelijkheden om te kiezen voor de verstrekking van een pgb, waarbij de jeugdige of zijn ouders in begrijpelijke bewoordingen worden ingelicht over de mogelijkheden die een pgb biedt om zijn zelfregie te vergroten en de gevolgen die met die keuze samenhangen.
2. In de gevallen bedoeld in artikel 8.2.1 van de wet informeert het college de ouders dat een ouderbijdrage is verschuldigd en hoe deze bijdrage wordt geïnd.
3. Het college informeert de jeugdige of zijn ouders over de gang van zaken bij het gesprek, hun rechten en plichten en de vervolgpprocedure en vraagt hen toestemming om hun persoonsgegevens te verwerken.
4. Het college kan in overleg met de jeugdige of zijn ouders afzien van een gesprek.

Artikel 7. Verslag

1. Het college zorgt voor schriftelijke verslaglegging van het onderzoek, bedoeld in artikel 6.
2. Bij nadere regels bepaalt het college de termijn waarbinnen het college aan de jeugdige en ouders een verslag van de uitkomsten van het onderzoek verstrekt.
3. Opmerkingen of latere aanvullingen van de jeugdige en ouders over het verslag, kunnen aan het verslag worden toegevoegd.

Artikel 8. Aanvraag

1. Jeugdigen en ouders kunnen een aanvraag om een individuele voorziening schriftelijk indienen bij het college.
2. Het college kan een ondertekend verslag van het gesprek aanmerken als aanvraag als de jeugdige of zijn ouders dat op het verslag hebben aangegeven, en de aanvraag voldoet aan de eisen die de Algemene wet bestuursrecht stelt.

Artikel 9. Ondersteuningsplan

Op grond van de uitkomsten van het onderzoek als bedoeld in artikel 6 stelt de cliënt, al dan niet met begeleiding, samen met het college het ondersteuningsplan op.

Artikel 10. Inhoud beschikking

1. In de beschikking tot verstrekking van een individuele voorziening wordt in ieder geval aangegeven of de voorziening in pgb of natura wordt verstrekt en wordt tevens aangegeven hoe bezwaar tegen de beschikking kan worden gemaakt.
2. Bij het verstrekken van een individuele voorziening in de vorm van een pgb wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
 - a. voor welk resultaat het pgb moet worden aangewend;
 - b. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het pgb;
 - c. wat de kostprijs is van de maatwerkvoorziening;
 - d. wat de hoogte van het pgb is en hoe hiertoe is gekomen;
 - e. wat de ingangsdatum en de duur is van de verstrekking;
 - f. de wijze van verantwoording van de besteding van het pgb.
3. Bij het verstrekken van een individuele voorziening in natura wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
 - a. welke de te verstrekken maatwerkvoorziening is en wat het beoogde resultaat daarvan is;
 - b. wat de ingangsdatum en duur van de verstrekking is;
 - c. hoe de maatwerkvoorziening wordt verstrekt;
 - d. wat de kostprijs is van de maatwerkvoorziening.
4. Als sprake is van een te betalen ouderbijdrage worden de jeugdige of zijn ouders daarover in de beschikking geïnformeerd.

Artikel 11. Regels voor pgb

1. Het college verstrekt een pgb in overeenstemming met artikel 8.1.1 van de wet.
2. De hoogte van een pgb wordt bepaald aan de hand van en tot het maximum van de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate individuele voorziening in natura.
3. Het college kan nadere regels stellen over de wijze waarop de hoogte van een pgb wordt vastgesteld.
4. Het college bepaalt bij nadere regeling onder welke voorwaarden de persoon aan wie een pgb wordt verstrekt, de jeugdhulp kan betrekken van een persoon die behoort tot het sociale netwerk.
5. Het college kan nadere regels stellen met betrekking tot het onderzoeken, al dan niet steekproefsgewijs, of de verstrekte voorzieningen worden gebruikt of besteed ten behoeve van het doel waarvoor ze verstrekt zijn en/of de geleverde zorg van goede kwaliteit is.

Artikel 12. Nieuwe feiten en omstandigheden, herziening, intrekking of terugvordering

1. Onverminderd artikel 8.1.2 van de wet doen een jeugdige of zijn ouders op verzoek of onverwijld uit eigen beweging aan het college mededeling van alle feiten en omstandigheden, waarvan hun

redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze aanleiding kunnen zijn tot heroverweging van een beslissing aangaande een individuele voorziening.

2. Onverminderd artikel 8.1.4 van de wet kan het college een beslissing aangaande een individuele voorziening herzien dan wel intrekken als het college vaststelt dat:

- a. de jeugdige of zijn ouders onjuiste of onvolledige gegevens hebben verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid;
- b. de jeugdige of zijn ouders niet langer op de individuele voorziening of op het pgb zijn aangewezen;
- c. de individuele voorziening of het pgb niet meer toereikend is te achten;
- d. de jeugdige of zijn ouders niet voldoen aan de voorwaarden van de individuele voorziening of het pgb, of
- e. de jeugdige of zijn ouders de individuele voorziening of het pgb niet of voor een ander doel gebruiken dan waarvoor het is bestemd.

3. Als het college een beslissing op grond van het tweede lid, onder a, heeft ingetrokken en de verstrekking van de onjuiste of onvolledige gegevens opzettelijk heeft plaatsgevonden, kan het college van degene die opzettelijk onjuiste of onvolledige gegevens heeft verschaft geheel of gedeeltelijk de geldswaarde vorderen van de ten onrechte genoten individuele voorziening of het ten onrechte genoten pgb.

4. Een beslissing tot verlening van een pgb kan worden ingetrokken als blijkt dat het pgb binnen zes maanden na toekenning niet is aangewend voor de bekostiging van de voorziening waarvoor de verlening heeft plaatsgevonden.

Artikel 13. Verhouding prijs en kwaliteit aanbieders jeugdhulp en uitvoerders kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering

Het college houdt in het belang van een goede prijs-kwaliteitverhouding bij de vaststelling van de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren jeugdhulp of uit te voeren kinderbeschermingsmaatregelen of jeugdreclassering, in ieder geval rekening met:

- a. de aard en omvang van de te verrichten taken;
- b. de voor de sector toepasselijke CAO-schalen in relatie tot de zwaarte van de functie;
- c. een redelijke toeslag voor overheadkosten;
- d. een voor de sector reële mate van non-productiviteit van het personeel als gevolg van verlof, ziekte, scholing en werkoverleg;
- e. kosten voor bijscholing van het personeel

Artikel 14. Vertrouwenspersoon

1. Het college zorgt ervoor dat jeugdigen, ouders en pleegouders een beroep kunnen doen op een onafhankelijke vertrouwenspersoon

2. Het college wijst jeugdigen en ouders erop dat zij zich desgewenst kunnen laten bijstaan door een onafhankelijke vertrouwenspersoon.

Artikel 15. Klachtregeling

Het college stelt een regeling vast voor de afhandeling van klachten van jeugdigen en ouders die betrekking hebben de wijze van afhandeling van meldingen en aanvragen als bedoeld in deze verordening.

Artikel 16. Inspraak en medezeggenschap

1. Het college betreft de ingezetenen van de gemeente bij de voorbereiding van het beleid betreffende jeugdhulp overeenkomstig de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet gestelde regels met betrekking tot de wijze waarop inspraak wordt verleend.

2. Het college stelt cliënten en vertegenwoordigers van cliëntgroepen vroegtijdig in de gelegenheid voorstellen voor het beleid betreffende jeugdhulp te doen, advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen betreffende jeugdhulp, en voorziet hen van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen.

3. Het college zorgt ervoor dat ingezetenen kunnen deelnemen aan periodiek overleg, waarbij zij onderwerpen voor de agenda kunnen aanmelden, en dat zij worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie en ondersteuning.

4. Het college stelt nadere regels vast ter uitvoering van het tweede en derde lid.

Artikel 17. Evaluatie

1. Het door het gemeentebestuur gevoerde beleid wordt eenmaal per twee jaar worden geëvalueerd. Het college zendt hiertoe een verslag aan de raad over de doeltreffendheid en de effecten van de verordening in de praktijk.

2. Na het eerste jaar van inwerkingtreding van deze verordening vindt een tussentijdse evaluatie plaats. Het college zendt hiertoe een verslag aan de raad over de zaken zoals genoemd in lid 1.

Artikel 18. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.

2. Deze verordening wordt aangehaald als: *Verordening jeugdhulp gemeente Woerden 2015*.

Toelichting

Algemeen

Deze verordening geeft uitvoering aan de Jeugdwet. Deze wet maakt onderdeel uit van de bestuurlijke en financiële decentralisatie naar gemeenten van de jeugdzorg, de jeugd-ggz, de zorg voor verstandelijk beperkte jeugdigen en de begeleiding en persoonlijke verzorging van jeugdigen. Daarnaast wordt met deze wet een omslag gemaakt van een stelsel gebaseerd op een wettelijk recht op zorg (aanspraak) naar een stelsel op basis van een voorzieningenplicht voor gemeenten (voorziening), op een wijze zoals eerder is gebeurd met de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het wettelijke recht op jeugdzorg en individuele aanspraken op jeugdzorg worden hierbij vervangen door een voorzieningenplicht waarvan de aard en omvang in beginsel door de gemeente worden bepaald (maatwerk). Het doel van het jeugdzorgstelsel blijft echter onverminderd overeind: *jeugdigen en ouders krijgen waar nodig tijdig bij hun situatie passende hulp, met als beoogd doel ervoor te zorgen de eigen kracht van de jongere en het zorgend en probleemoplossend vermogen van het gezin te versterken.*

De Jeugdwet schrijft in de artikelen 2.9, 2.10 en 2.12 voor dat de gemeenteraad per verordening in ieder geval regels opstelt:

- over de door het college te verlenen individuele voorzieningen en overige jeugdhulp voorzieningen;
- met betrekking tot de voorwaarden voor toekenning, de wijze van beoordeling van en de afwegingsfactoren bij een individuele voorziening;
- over de wijze waarop de toegang tot en de toekenning van een individuele voorziening wordt afgestemd met voorliggende voorzieningen op gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, werk en inkomen;
- over de wijze waarop de hoogte van een persoonsgebonden budget wordt vastgesteld;
- voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening of persoonsgebonden budget, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de Jeugdwet;
- over de wijze waarop ingezetenen worden betrokken bij de uitvoering van de Jeugdwet, en
- ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit van jeugdhulp, kinderschermingsmaatregelen of jeugdreclassering, waar het college ten aanzien daarvan de uitvoering van de Jeugdwet door derden laat verrichten. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de toepasselijke arbeidsvoorwaarden.

Artikel 2.9 van de Jeugdwet biedt verder ruimte om met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Jeugdwet andere regels te stellen. Deze verordening maakt hier spaarzaam gebruik van; om een meer compleet beeld te geven van de rechten en plichten van burgers en de gemeente.

Daarnaast kan op grond van artikel 8.1.1, vierde lid, bij verordening bepaald worden onder welke voorwaarden de persoon aan wie een persoonsgebonden budget wordt verstrekt, de jeugdhulp kan betrekken van een persoon die behoort tot zijn sociale netwerk.

Deze verordening kan niet los worden gezien van het beleidsplan, dat de raad op grond van artikel 2.2 van de Jeugdwet eveneens dient vast te stellen. In dit beleidsplan wordt het door het gemeentebestuur te voeren beleid vastgelegd met betrekking tot preventie en jeugdhulp, de uitvoering van kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.

Inzetten op een verhoogd gebruik van het pgb

De gemeenteraad heeft besloten in te zetten op een verhoogd gebruik van het pgb ten opzichte van zorg in natura (ZIN). Een volgende stap in de ontwikkeling van ZIN naar pgb is de overgang naar een pgb levenslang, levensbreed. Dit is verder uitgewerkt in het Integraal beleidsplan Sociaal Domein 2015-2016 en artikel 11 van deze verordening.

Toeleiding naar de jeugdhulp

De toeleiding naar de jeugdhulp kan op verschillende manieren plaatsvinden.

Vrij toegankelijk

In de verordening is onderscheid gemaakt tussen andere (op basis van wetten, niet zijnde de Jeugdwet), overige (vrij-toegankelijke) en individuele (niet vrij-toegankelijke) voorzieningen op het gebied van jeugdhulp (zie artikel 2). Voor een deel van de hulpvragen zal volstaan kunnen worden met een vrij-toegankelijke voorziening. Hier kunnen de jeugdige en zijn ouders gebruik van maken zonder dat zij daarvoor een verwijzing of een besluit van de gemeente nodig hebben. De jeugdige en zijn ouders kunnen zich voor deze jeugdhulp dus rechtstreeks tot de jeugdhulpaanbieder wenden.

Toegang jeugdhulp via de gemeente

Ook kan een ondersteuningsvraag van een jeugdige of zijn ouder binnenkomen bij de gemeente. De beslissing door de gemeente welke zorg een jeugdige of zijn ouder precies nodig heeft, komt vervolgens tot stand in overleg met die jeugdige en zijn ouders. In een gesprek tussen een door de gemeente ingezette deskundige en de jeugdige en zijn ouders zal gekeken worden wat de jeugdige en zijn ouders eventueel zelf of met behulp van hun netwerk kunnen doen aan het probleem. Als aanvullend daarop een voorziening op het gebied van jeugdhulp nodig is, dan zal eerst gekeken worden of dit een vrij-toegankelijke voorziening is of een niet vrij-toegankelijke voorziening. Is het laatste het geval dan neemt deze deskundige, namens het college, een besluit en verwijst hij de jeugdige door naar de jeugdhulpaanbieder die volgens de deskundige de aangewezen is om de betreffende problematiek aan te pakken.

Toegang via de huisarts, de jeugdarts en de medisch specialist

De Jeugdwet regelt daarnaast dat de jeugdhulp toegankelijk is na een verwijzing door de huisarts, de jeugdarts en de medisch specialist. Na een dergelijke verwijzing staat echter nog niet vast welke specifieke behandelvorm van jeugdhulp (dus bijvoorbeeld welke therapie) een jeugdige of zijn ouder precies nodig heeft. Een jeugdige kan op dat moment terecht bij de jeugdhulpaanbieder die de gemeente heeft ingekocht. In de praktijk zal het de jeugdhulpaanbieder zelf zijn die op basis van zijn professionele autonomie na de verwijzing beoordeelt welke voorziening precies nodig is (de behandelvorm), hoe vaak iemand moet komen (de omvang) en hoe lang (de duur). Bij deze beoordeling dient de jeugdhulpaanbieder zich te houden aan de afspraken die hij daarover met de gemeente heeft gemaakt in het kader van de contract- of subsidierelatie. Deze afspraken zien op hoe de gemeente haar regierol kan waarmaken en op de omvang van het pakket. Deze afspraken zullen verder ook ingaan op hoe de artsen en de gemeentelijke toegang goed van elkaar op de hoogte zijn van de doorverwijzing of behandeling van een kind, zodat de integrale benadering rond het kind en het principe van 1 gezin – 1 regisseur – 1 plan, met name bij complexe problematiek, kan worden geborgd en er geen nieuwe 'verkokering' zal plaatsvinden, waarbij professionals niet goed van elkaar weten dat zij bij het gezin betrokken zijn. Daarnaast zal de jeugdhulpaanbieder rekening moeten houden met de regels die de gemeente bij verordening heeft gesteld. Deze verordening regelt welk aanbod van de gemeente alleen via verwijzing of met een besluit van de gemeente toegankelijk is (zie artikel 2). Omdat de gemeente verder geen nadrukkelijke rol speelt in bij de toegang via de huisarts, de jeugdarts en de medisch specialist, regelt deze slechts een enkel aspect met betrekking tot het proces (zie artikel 3). Artikel 10 en verder zijn wel van overeenkomstige toepassing.

Toegang via de gecertificeerde instelling, de kinderrechter, het openbaar ministerie en de directeur of de selectiefunctionaris van de justitiële jeugdinrichting

Een andere ingang tot de jeugdhulp is via de gecertificeerde instelling, de kinderrechter (via een kinderbeschermingsmaatregel of een maatregel tot jeugdreclassering), het openbaar ministerie en de directeur of de selectiefunctionaris van de justitiële jeugdinrichting. De gecertificeerde instelling is verplicht om bij de bepaling van de in te zetten jeugdhulp in het kader van een door de rechter opgelegde kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering te overleggen met de gemeente. Uiteraard kan bij dit overleg een kostenafweging plaatsvinden. De gemeente is op haar beurt vervolgens gehouden de jeugdhulp in te zetten die deze partijen nodig achten ter uitvoering van de kinderbeschermingsmaatregel of de jeugdreclassering. Deze leveringsplicht van de gemeente vloeit voort uit het feit dat uitspraken van rechters te allen tijde moeten worden uitgevoerd om rechtsgelijkheid en rechtszekerheid te kunnen garanderen. Ook hier geldt dat de gecertificeerde instelling in beginsel gebonden is aan de jeugdhulp die de gemeente heeft ingekocht. Als de kinderrechter een ondertoezichtstelling of gezagsbeëindiging uitspreekt, wijst hij gelijktijdig in de beschikking de gecertificeerde instelling aan die de maatregel gaat uitvoeren. Dit kan de rechter juist

omdat de raad voor de kinderbescherming in zijn verzoekschrift een concreet advies geeft over welke gecertificeerde instelling de maatregel zou moeten uitvoeren. De raad voor de kinderbescherming neemt een gecertificeerde instelling in zijn verzoekschrift op die na overleg met de gemeente en gezien de concrete omstandigheden van het geval hiervoor het meest geschikt lijkt. De raad voor de kinderbescherming is verplicht om hierover met de gemeente te overleggen. Deze toegang wordt al in de Jeugdwet zelf geregeld en komt verder dus niet terug in deze verordening.

Toegang via de advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (AMHK)

Ten slotte vormt ook het AMHK een toegang tot onder andere jeugdhulp. Het AMHK geeft advies over vermoedens en gevallen van huiselijk geweld en kindermishandeling, onderzoekt indien nodig op basis van een melding of er sprake is van kindermishandeling, motiveert zo nodig ouders tot accepteren van jeugdhulp en legt daartoe contacten met de hulpverlening. Deze toegang wordt al in de Jeugdwet zelf geregeld en komt verder dus niet terug in deze verordening.

Artikelsgewijs

Artikel 1. Begripsbepalingen

Onder het begrip 'andere voorziening' wordt in deze verordening verstaan een voorziening die niet op grond van de Jeugdwet wordt getroffen, maar in het kader van maatschappelijke ondersteuning, onderwijs, werk en inkomen of zorg. Zie ook artikel 2.9, onder b, van de wet. De individuele voorzieningen en overige voorzieningen zijn opgenomen in artikel 2. Hoe individuele voorzieningen verkregen kunnen worden, is nader geregeld in artikel 3 [e.v.].

De definities van 'gesprek' en 'melding' zijn nodig omdat deze begrippen niet zijn gedefinieerd in de wet en het gebruik hier afwijkt van het normaal spraakgebruik.

De melding is het eerste contact van jeugdigen en ouders met het college om aan te geven dat zij behoefte hebben aan jeugdhulp. De melding (artikel 4) is iets anders dan de aanvraag om een individuele voorziening; dit laatste is geregeld in artikel 8.

Het gesprek is het mondeling contact bij het onderzoek naar de ondersteuningsvraag waarin het college - in de praktijk zal het college deze bevoegdheid mandateren aan deskundigen - met degene die jeugdhulp vraagt zijn gehele situatie bespreekt ten aanzien van de ondervonden problemen en de gevolgen daarvan en de gewenste resultaten van de te kiezen oplossingen.

Zoals in het integrale beleidsplan sociaal domein is vastgelegd, wordt in geval van enkel- of meervoudige ondersteuningsbehoefte(n) samen met die cliënt een ondersteuningsplan gemaakt (artikel 9). In dit plan op maat, dus voor elke cliënt op diens individuele situatie afgestemd, wordt beschreven wat de behoeften zijn en op welke manier(en) de cliënt in die behoeften wordt ondersteund om zijn doelen te bereiken. In de wet is het ondersteuningsplan niet vastgelegd, dit is een werkwijze die specifiek voor onze gemeente is bepaald.

Iedereen die zich met een ondersteuningsvraag heeft gemeld en waarmee de gemeente in het kader van het daarop volgende onderzoek een gesprek heeft gevoerd volgens artikel 6 van deze verordening krijgt een verslag van de uitkomsten van dat gesprek; Dat verslag bevat de uitkomsten van het gesprek, en kan dus ook nuttig zijn voor inwoners aan wie geen maatwerkvoorziening wordt verstrekt omdat in het verslag wordt vermeld welke handreikingen tijdens het gesprek aan die inwoner zijn geboden om zelf en/of met steun van derden zijn ondersteuningsvraag op te lossen. Alleen als sprake is van het bieden van een maatwerkvoorziening krijgt die cliënt ook een ondersteuningsplan. Denk bijvoorbeeld aan de situatie dat een cliënt zowel ondersteuning nodig heeft voor het oplossen en/of voorkomen van schulden als voor ondersteuning bij opvoeden van een minderjarige kind.

Ter onderscheid: het verslag vat de uitkomsten van het gesprek samen terwijl het ondersteuningsplan concreet beschrijft waaruit de ondersteuning van de gemeente aan de cliënt bestaat.

De definitie van pgb is opgenomen omdat de afkorting pgb in het spraakgebruik inmiddels meer is ingeburgerd dan voluit 'persoonsgebonden budget'.

Het aantal definities van artikel 1 is beperkt aangezien de wet al een flink aantal definities kent die ook bindend zijn voor deze verordening. Deze wettelijke definities zijn dan ook niet nogmaals opgenomen in de verordening. Het betreft onder meer definities van centrale begrippen als 'jeugdhulp', 'jeugdige' en 'ouder'. In de verordening gebruiken we de begrippen jeugdige en ouder overeenkomstig de Jeugdwet. Indien mogelijk aangeduid algemeen als 'jeugdigen en ouders' en specifiek veelal als 'de

jeugdige of zijn ouders'. Gebruik van 'of' impliceert ook de betekenis 'en'. Met de aanduiding 'de jeugdige of zijn ouders' bedoelen we dus: de jeugdige (van bijvoorbeeld 16 jaar of ouder) zelfstandig, de jeugdige met een of beide ouders (in de definitie van artikel 1 van de wet: de gezaghebbend ouder, adoptiefouder, stiefouder of een ander die een jeugdige als behorend tot zijn gezin verzorgt en opvoedt, niet zijnde een pleegouder) (bij een jeugdige tussen de 12 en de 16 jaar), of de ouders namens de jeugdige (bij een jeugdige jonger dan 12 jaar).

In artikel 1.1 van de wet is jeugdhulp als volgt gedefinieerd:

- 1°. ondersteuning van en hulp en zorg, niet zijnde preventie, aan jeugdigen en hun ouders bij het verminderen, stabiliseren, behandelen en opheffen van of omgaan met de gevolgen van psychische problemen en stoornissen, psychosociale problemen, gedragsproblemen of een verstandelijke beperking van de jeugdige, opvoedingsproblemen van de ouders of adoptiegerelateerde problemen;*
- 2°. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van jeugdigen met een somatische, verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking, een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem en die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, en*
- 3°. het ondersteunen bij of het overnemen van activiteiten op het gebied van de persoonlijke verzorging gericht op het opheffen van een tekort aan zelfredzaamheid bij jeugdigen met een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking of een somatische of psychiatrische aandoening of beperking, die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, met dien verstande dat de leeftijdsgrens van achttien jaar niet geldt voor jeugdhulp in het kader van jeugdstrafrecht.*

Ook de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) kent een aantal definitiebepalingen die voor deze verordening van belang zijn, zoals: 'aanvraag' (artikel 1:3, derde lid, van de Awb) en 'beschikking' (artikel 1:2 van de Awb).

Artikel 2. Vormen van jeugdhulp

Dit artikel geeft een nadere uitwerking van de verplichte delegatiebepaling van artikel 2.9, onder a, van de wet, waarin is bepaald dat de gemeente bij verordening regels stelt over de door het college te verlenen individuele voorzieningen en overige (jeugdhulp)voorzieningen. Uit de memorie van toelichting op de wet (Kamerstukken II 2012/13, 33 684, nr. 3) komt naar voren dat de burger recht heeft op een duidelijk beeld van het aanbod van voorzieningen binnen de gemeente.

Het begrip 'voorziening' is een lastig te vatten begrip. De wetgever waagt zich dan ook niet aan een definitie, maar geeft wel in de memorie van toelichting aan dat de door de gemeente te treffen voorziening zowel een algemene, vrij toegankelijke voorziening kan zijn als een individuele voorziening. Een individuele voorziening zal vaak betrekking hebben op meer gespecialiseerde zorg. De gemeente bepaalt zelf welke hulp vrij toegankelijk is en welke niet. Voor de niet vrij toegankelijke vormen van ondersteuning zal door de gemeente (artikel 4 tot en met 8) of door de huisarts, medisch specialist of jeugdarts en de jeugdhulpaanbieder (artikel 3) eerst beoordeeld moeten worden of de jeugdige of zijn ouders deze ondersteuning daadwerkelijk nodig hebben

Voorzieningen in de zin van de Jeugdwet zijn gerelateerd aan de driedelige wettelijke definitie van jeugdhulp (zie de toelichting op artikel 1). Een voorziening kan derhalve een breed spectrum van verschillende soorten ondersteuning, hulp en zorg omvatten. Een beschrijving is gewenst omdat de wetgever gemeenten opdraagt ervoor te zorgen dat de burger zich een beeld kan vormen van de voorzieningen in het kader van jeugdhulp.

Artikel 3 Toegang jeugdhulp via de huisarts, medisch specialist of jeugdarts

In artikel 2.6, eerste lid, onderdeel g, van de Jeugdwet is geregeld dat, naast de gemeentelijk georganiseerde toegang tot jeugdhulp, ook de directe verwijzingsmogelijkheid door de huisarts, medisch specialist en jeugdarts naar de jeugdhulp blijft bestaan. Dit laatste geldt zowel voor de vrij-toegankelijke (overige) voorzieningen als de niet vrij-toegankelijke (individuele) voorzieningen. Met een dergelijke verwijzing kan de jeugdige rechtstreeks aankloppen bij de jeugdhulpaanbieder. In de praktijk zal het de jeugdhulpaanbieder (bijvoorbeeld de jeugdpsychiater, de gezinswerker of orthopedagoog) zijn die na de verwijzing (*stap 1*) beoordeelt welke jeugdhulp precies nodig is. Deze

bepaalt in overleg met de jeugdige of ouder daadwerkelijk de concrete inhoud, vorm, omvang en duur van de benodigde jeugdhulp. Deze aanbieder stelt dus feitelijk vast wat naar zijn oordeel de inhoud van de benodigde voorziening dient te zijn en hij zal zijn oordeel mede baseren op de protocollen en richtlijnen die voor een professional de basis van zijn handelen vormen (*stap 2*). Zie ook de algemene toelichting.

Als de jeugdige of zijn ouders dit wensen òf in het uitzonderlijke geval dat het college een besluit neemt dat afwijkt van het oordeel van de jeugdhulpaanbieder, legt het college de te verlenen individuele voorziening, dan wel het afwijzen daarvan, vast in een beschikking aan de jeugdige of zijn ouders. Op die manier wordt de jeugdige en zijn ouders de benodigde rechtsbescherming geboden en wordt voorkomen dat het college talloze beschikkingen moet afgeven die hetzelfde luiden als hetgeen de jeugdige of zijn ouders naar het oordeel van de jeugdhulpaanbieder nodig hebben.

Artikel 4. Toegang jeugdhulp via de gemeente, melding ondersteuningsvraag

Voor het verkrijgen van een individuele, niet overige voorziening, geldt de in artikel 4 tot en met 8 beschreven procedure. Bij het onderzoek ter beoordeling van een aangemelde ondersteuningsvraag zal, zoals beschreven in artikel 6, in een gesprek met de jeugdige en zijn ouders de gehele situatie worden bekeken en kan bijvoorbeeld alsnog worden verwezen naar een overige jeugdhulpvoorziening in plaats van, of naast, mogelijke toekenning van een individuele voorziening.

Eerste lid: het college is verantwoordelijk voor de inzet van de noodzakelijke voorzieningen op het gebied van jeugdhulp. Het college is bevoegd om de toegang tot jeugdhulp te verlenen op grond van de wet. In de praktijk zal het college de beslissing over het inzetten van jeugdhulp niet zelf uitvoeren, maar mandateren aan deskundigen. Ook op andere plaatsen in deze verordening en in de wet waar staat “het college”, kan het college deze bevoegdheid mandateren naar ondergeschikten dan wel niet-ondergeschikten op grond van de algemene regels van de Awb.

Vierde lid: de jeugdige of zijn ouders die een beroep willen doen op een overige voorziening kunnen hier direct naartoe zonder meldingsprocedure in de zin van (artikel 4 en volgende) deze verordening.

Zoals in de algemene toelichting al is aangehaald hebben jeugdigen en ouders onder de Jeugdwet geen wettelijk recht op jeugdzorg en geen individuele aanspraken op jeugdzorg. Wel is er een *voorzieningsplicht voor de gemeente en het daaruit voortvloeiende recht van jeugdigen en ouders op een zorgvuldige procedure*. Deze verordening bevat een aantal bepalingen die dit moeten waarborgen. Hiermee kan ten onrechte de schijn worden gewekt dat het telkens om een uitvoerig, onnodig bureaucratische proces gaat. Dit is echter geenszins de bedoeling. Zo kan het vooronderzoek (artikel 5), afhankelijk van de inhoud van de melding, meer of minder uitgebreid zijn. Er kan bovendien hiervan – en in bepaalde gevallen ook van het gesprek (artikel 6) – in overleg met de jeugdige of zijn ouders afgezien worden. Daartegenover staat dat, als dat nodig is, er ook sprake kan zijn van meerdere (opeenvolgende gesprekken). Als de jeugdige al bij de gemeente bekend is, zullen een aantal gespreksonderwerpen niet meer uitgediept hoeven te worden. Komen een jeugdige of zijn ouders voor het eerst bij de gemeente, dan zal een gesprek nodig zijn om een totaalbeeld van de jeugdige en zijn situatie te krijgen. Een vooronderzoek en gesprek zullen uiteindelijk vaak wel in enige vorm nodig zijn, omdat voor een zorgvuldig te nemen besluit het van belang is dat alle feiten en omstandigheden van de specifieke ondersteuningsvraag worden onderzocht. Ook andere bepalingen zoals de schriftelijke verslaglegging (artikel 7) en de schriftelijke indiening van een aanvraag (artikel 8) zijn opgenomen met het oog op een zorgvuldige procedure en in het belang van een zorgvuldige dossiervorming.

Artikel 5. Vooronderzoek

Deze bepaling is hier opgenomen om een zorgvuldige procedure te waarborgen en te zorgen dat jeugdigen en ouders goed worden geïnformeerd.

Het *eerste lid* dient ter voorbereiding van het gesprek waarbij voor het onderzoek naar aanleiding van de melding relevante bekende gegevens in kaart worden gebracht, zodat cliënten niet worden belast met vragen over zaken die bij de gemeente al bekend zijn en een goede afstemming mogelijk is met eventuele voorliggende voorzieningen op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning of werk en inkomen. De regels met betrekking tot de privacy van betrokkenen en gegevensuitwisseling die gelden op grond van de Jeugdwet en de Wet bescherming persoonsgegevens zijn hierop van overeenkomstige toepassing. Indien gegevens nodig zijn waartoe

het college geen toegang heeft in verband met de privacyregels, kan het college de jeugdige of zijn ouders vragen om toestemming om deze op te vragen of in te zien. Het vooronderzoek kan afhankelijk van de inhoud van de melding meer of minder uitgebreid zijn en omvat ook de uitnodiging voor het gesprek.

Tweede lid: bij de vaststelling van de datum, het tijdstip en de locatie voor het gesprek kunnen dan ook al wat concrete vragen worden gesteld of aan de jeugdige of zijn ouders worden verzocht om nog een aantal stukken te overleggen. In het kader van de rechtmatigheid wordt in ieder geval de identiteit van de jeugdige of ouders vastgesteld aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht. Tevens kan worden beoordeeld of sprake is van een voorliggende voorziening en of het college op grond van artikel 1.2 van de wet al dan niet is gehouden om een voorziening op basis van deze wet te treffen.

In het *derde lid* is een bepaling opgenomen ter voorkoming van onnodige bureaucratie. Als de gemeente al een dossier heeft van de jeugdige of zijn ouders, en de jeugdige of zijn ouders geven toestemming om dit dossier te gebruiken, dan kan een vooronderzoek achterwege blijven. Een gesprek over de acute ondersteuningsvraag is dan in de regel nog wel nodig. Indien de ondersteuningsvraag ook al bekend is, en het bijvoorbeeld over een vervolgvraag gaat, dan kan in overleg met de jeugdige of zijn ouders ook van het gesprek worden afgezien. Dit laatste is bepaald in artikel 6, derde lid.

Artikel 6. Gesprek

Dit is het gesprek dat volgt op de melding. Deze bepaling, die ook in de wet staat, is opgenomen uit zorgvuldigheid zodat de cliënt weet wat er in het gesprek ter sprake kan komen.

Van belang is het doel van het gesprek, daarom staat dat expliciet in de aanhef van het eerste lid. Het gaat erom duidelijk in beeld te krijgen: wat wil de cliënt zelf bereiken, hoe kan hij dat zelf bereiken, en als dat (nog) niet kan welke ondersteuning is dan nodig door het college? Om dat te beoordelen worden in het gesprek samen met de cliënt de onderdelen besproken die staan onder a tot en met k.

Voor een zorgvuldig te nemen besluit is het van belang dat alle feiten en omstandigheden van de specifieke ondersteuningsvraag worden onderzocht. Daarbij is het van belang dat het onderzoek in samenspraak met de jeugdige en zijn ouders wordt verricht. Voor een zorgvuldig onderzoek is veelal persoonlijk contact nodig om een totaalbeeld van de jeugdige en zijn ouders te krijgen. Het ligt daarom ook voor de hand dat tijdens een gesprek met de jeugdige en zijn ouders het een en ander wordt besproken. Of dit gesprek op een gemeentelocatie (wijkteam) plaatsvindt, op school, bij de jeugdige of zijn ouders thuis, of bij een andere deskundige zal afhankelijk van de concrete situatie worden besloten. Indien nodig voor het onderzoek, kan ook sprake zijn van meerdere (openvolgende) gesprekken.

In het gesprek zou duidelijk moeten worden hoe ook de meest complexe individuele voorzieningen kunnen worden getroffen. De wetgever omkleedt de procedure om te komen tot een individuele voorziening met allerlei waarborgen rond een deskundige beoordeling. Het kan zelfs gaan om diagnostiek om voor een psychiatrische behandeling in aanmerking te komen of voor een verblijf in 24-uursopvang. Dat zijn zwaarwegende beslissingen waaraan professioneel onderzoek en afweging aan ten grondslag ligt.

In het *eerste lid* is opgenomen dat het gesprek zo spoedig mogelijk moet plaatsvinden. Het hangt af van de situatie hoe snel dat kan of moet plaatsvinden.

In de *onderdelen a tot en met i* zijn de onderwerpen van het gesprek weergegeven. Het betreft uiteraard altijd maatwerk. Indien de jeugdige al bij de gemeente bekend is, zullen een aantal gespreksonderwerpen niet meer uitgediept hoeven te worden en zal bijvoorbeeld alleen kunnen worden gevraagd of er nog nieuwe ontwikkelingen zijn. Komen een jeugdige of zijn ouders voor het eerst bij de gemeente, dan zal het gesprek dienen om een totaalbeeld van de jeugdige en zijn situatie te krijgen. In *onderdeel c* wordt de eigen kracht van jeugdigen en ouders voorop gesteld overeenkomstig het in de considerans van de wet [*en de modelverordening*] vermelde uitgangspunt dat de verantwoordelijkheid voor het gezond en veilig opgroeien van jeugdigen allereerst bij de ouders en de jeugdige zelf ligt. Een te verstrekken voorziening kan ook juist nodig zijn om de mate van

probleemoplossend vermogen van de jeugdige en zijn ouders en die van de naaste omgeving te versterken.

Ten aanzien van de afstemmingsplicht in *onderdeel g* valt te denken aan een voorziening die een jeugdige ontvangt op grond van de AWBZ of de Zvw en een voorziening op het gebied van passend onderwijs.

Het *tweede lid* dient ertoe ouders te informeren. Het college neemt niet de hoogte van de bijdrage in de kosten in de beschikking op. Dat loopt via het door het college daartoe aangewezen bestuursorgaan, evenals de mogelijkheid van bezwaar en beroep daartegen. In artikel 8.2.3 van de wet is bepaald dat de ouderbijdrage door 'het bestuursorgaan dat (door Onze Ministers) met (de vaststelling en) de inning is belast' wordt vastgesteld en ten behoeve van de gemeente wordt geïnd. De ouderbijdrage geldt op grond van artikel 8.2.1 van de wet alleen in situaties van jeugdhulp buiten de thuissituatie. Zie ook artikel 9, vierde lid.

Artikel 7. Verslag

Deze bepaling is opgenomen in het belang van een zorgvuldige dossiervorming en een zorgvuldige procedure. De invulling van deze verslagplicht is vormvrij. Hierbij is een voorbeeld genomen aan de praktijk van de Wmo. In de memorie van toelichting op het wetsvoorstel Wmo 2015 (Kamerstukken II 2013/14 33 841, nr.3) staat hierover dat het college *een weergave van de uitkomsten van het onderzoek verstrekt om de cliënt in staat te stellen een aanvraag te doen voor een maatwerkvoorziening*. Dat moet in beginsel schriftelijk. Een goede weergave maakt het voor de gemeente inzichtelijk om een juiste beslissing te nemen te nemen op een aanvraag en draagt bij aan een inzichtelijke communicatie met de cliënt. Uiteraard zal de weergave van de uitkomsten van het onderzoek variëren met de uitkomsten van het onderzoek. Zo zal de weergave van het onderzoek bijvoorbeeld heel beperkt kunnen zijn als de cliënt van mening is goed geholpen te zijn en de uitkomst is dat geen aanvraag van een maatwerkvoorziening noodzakelijk is. Bij meer complexe onderzoeken zal uiteraard een uitgebreidere weergave noodzakelijk zijn. Desgewenst kan de gemeente de schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek ook gebruiken als een met de cliënt overeengekomen plan (arrangement) waarin de gemaakte afspraken en de verplichtingen die daaruit voortvloeien, zijn vastgelegd. Het is in dat geval passend dat het college en de cliënt dit plan ondertekenen.

Het later toevoegen van opmerkingen of het aanbrengen van wijzigingen of het herstellen van feitelijke onjuistheden is eveneens vormvrij (*derde lid*).

Artikel 8. Aanvraag

Deze bepaling is een uitwerking van de verplichte delegatiebepaling van artikel 2.9, onder a, van de wet, waarbij is bepaald dat de gemeente bij verordening in ieder geval *regels stelt met betrekking tot de voorwaarden voor toekenning en de wijze van beoordeling van, en de afwegingsfactoren bij een individuele voorziening. Een aanvraag is nodig om een verleningsbeschikking voor een individuele voorziening te verkrijgen*.

In de Awb worden regels gegeven omtrent de aanvraag. Deze verordening wijkt daarvan niet af. Op grond van artikel 4:1 van de Awb wordt een aanvraag tot het geven van een beschikking schriftelijk ingediend bij het bestuursorgaan dat bevoegd is op de aanvraag te beslissen (hier het college), tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald.

Beslistermijnen Awb

In de verordening is geen termijn opgenomen om te beslissen op een aanvraag. De regeling in de Awb geldt onverkort. In artikel 4:13 van de Awb is bepaald dat een beschikking dient te worden gegeven binnen een redelijke termijn van acht weken na ontvangst van de aanvraag. Indien een beschikking niet acht weken kan worden gegeven, dient het bestuursorgaan dit binnen deze termijn aan de aanvrager mede te delen en daarbij een redelijk termijn te noemen waarbinnen de beschikking wel tegemoet kan worden gezien (artikel 4:14, derde lid, van de Awb).

Deze termijnen zijn maximumtermijnen. Indien nodig kan na een melding binnen enkele dagen een individuele voorziening worden verstrekt, in complexe situaties zal in de regel in het belang van een zorgvuldig onderzoek een langere termijn nodig zijn. Bijvoorbeeld, indien een langer durend diagnostetraject benodigd is, kan dit ook tot een wat langere afhandelingsduur van de aanvraag leiden.

Ter voorkoming van onnodige administratieve lasten is in het *tweede lid* de mogelijkheid opgenomen om een door de jeugdige of zijn ouders ondertekend verslag als aanvraag aan te merken.

Artikel 9. Ondersteuningsplan

Op grond van de uitkomsten van het onderzoek formuleert de cliënt, al dan niet met begeleiding, samen met de gemeente het een ondersteuningsplan. Zoals bij de begrippen is vermeld, is dit een werkwijze die in Woerden is ontwikkeld.

Artikel 10. Inhoud beschikking

Indien de jeugdige of zijn ouders een formele aanvraag bij het college indienen (artikel 8) of er overeenkomstig artikel 3, tweede lid, een beschikking afgegeven wordt, dient het college een schriftelijke beschikking op te stellen, waartegen zij bezwaar en beroep op grond van de Awb kunnen indienen. Uitgangspunt van de wet is dat de jeugdige of zijn ouders een voorziening in 'natura' krijgen. Indien gewenst door de jeugdige of zijn ouders bestaat echter de mogelijkheid van het toekennen van een pgb.

Het eerste lid bevestigt de regeling van deze onderwerpen in de Jeugdwet en de Awb en is hier opgenomen in het belang van burgers om hen in de verordening een zo compleet mogelijk beeld te geven van hun rechten en plichten. De mogelijkheid om bezwaar in te dienen tegen de beschikking en ook de daarop volgende mogelijkheid van beroep bij de rechter is geregeld in de Awb en geldt in beginsel voor alle beschikkingen. Indien een jeugdige of zijn ouders in bezwaar en beroep willen gaan, hebben zij op grond van de Awb het recht op het indienen van een aanvraag, waarmee een voor bezwaar en beroep vatbaar besluit kan worden uitgelokt. Ook de weigering, of het te lang uitblijven van een beschikking, geeft de burger op grond van de Awb de ingang van bezwaar en beroep.

In de beschikking wordt alleen ter informatie opgenomen dat een ouderbijdrage is verschuldigd (*vierde lid*). De vaststelling en inning geschiedt door het bestuursorgaan dat namens de gemeente met de inning is belast.

Artikel 11. Regels pgb

De gemeenteraad heeft besloten in te zetten op een verhoogd gebruik van het pgb ten opzichte van zorg in natura (ZIN). Een volgende stap in de ontwikkeling van ZIN naar pgb is de overgang naar een pgb levenslang, levensbreed. Dit is verder uitgewerkt in het Integraal beleidsplan Sociaal Domein 2015-2016.

Bij nota van wijziging (Kamerstukken II 2013/14 33 684, nr. 11, artikel MM) is de regeling in artikel 8.1.1 van de wet voor het pgb aangepast ("gestandaardiseerd") aan de verwante regelgeving met betrekking tot de maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015). In deze regeling stond dat een pgb slechts wordt verstrekt indien aan de in het *derde lid* gestelde voorwaarden is voldaan. Bij amendement Bergkamp/Voortman (Kamerstukken II 2013/14 33 684, nr. 109) is het woord 'slechts' geschrapt omdat dit een onnodige en overbodige inperking van het recht op een pgb leek te suggereren. Bij amendement Bisschop en Voortman (Kamerstukken II 2013/14 33 684, nr. 100) is het vijfde lid zo aangepast dat duidelijk is geworden dat jeugdigen of hun ouders zelf kunnen bijbetalen wanneer het tarief van de door hen gewenste aanbieder duurder is dan de in de betreffende situatie goedkoopst adequate door het college te bieden individuele voorziening in natura. Het college kan het pgb slechts weigeren voor dat gedeelte dat duurder is dan deze door het college te bieden individuele voorziening in natura.

In het *eerste lid* is een verwijzing opgenomen naar het centrale pgb-artikel (8.1.1) van de wet. Dit lid is opgenomen teneinde in de verordening een compleet beeld van rechten en plichten van de cliënt te geven. In het *eerste lid* is verankerd dat het college op grond van artikel 8.1.1 van de wet een pgb kan verstrekken. Als aan alle wettelijke voorwaarden daartoe is voldaan, kan zelfs van een verplichting van het college worden gesproken (zie ook de tekst van artikel 8.1.1, eerste lid: "Indien de jeugdige of zijn ouders dit wensen ..."). Voor gemeenten is onder meer van belang dat een pgb slechts wordt verstrekt indien de jeugdige of zijn ouders gemotiveerd kunnen aantonen dat de individuele voorziening die door een aanbieder wordt geleverd, niet passend is (zie artikel 8.1.1, derde lid, onder b).

Het *tweede tot en met vierde* lid berusten op artikel 2.9, onder c, van de wet. In deze wetsbepaling staat dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld.

De gemeente verwacht vanwege het overgangsrecht en het regionaal transitiearrangement (RTA) in 2015 niet of nauwelijks budget te hebben voor nieuwe aanbieders. Alle gemeenten moeten in 2015 immers zorgen voor continuïteit van zorg en infrastructuur met minder budget. Dat betekent dat de gemeente al minstens 80% van het budget besteed aan huidige (2014) aanbieders, zoals afgesproken in het RTA. Dit is vanuit het Rijk zo opgelegd. Nieuwe aanbieders kunnen uiteraard proberen een samenwerking (onderaannemerschap) aan te gaan met een huidige aanbieder. Ook kunnen nieuwe aanbieders zorg leveren die wordt gefinancierd vanuit pgb's.

Indien inwoners uit de gemeente in 2015 een pgb jeugdhulp hebben, zijn zij in de gelegenheid om deze pgb bij een gecontracteerde aanbieder in te zetten voor hulp. Deze tellen mee voor de volume/budgetafspraken (het omzetplafond) die de gemeente met de aanbieders maakt.

Artikel 12. Nieuwe feiten en omstandigheden, herziening, intrekking of terugvordering

Deze bepaling is een uitwerking van de bij nota van wijziging (Kamerstukken II 2013/14 33 684, nr. 11, artikel D) ingevoegde verplichte delegatiebepaling van artikel 2.9, onder d, van de wet, waarbij is bepaald dat de gemeente *bij verordening regels stelt voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet*. Ook deze bepaling beoogt het standaardiseren met de regelgeving met betrekking tot de aan elkaar verwante beleidsterreinen van jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning. Zie ook de toelichting onder artikel 10.

In de toelichting op de nota van wijziging is voorts vermeld dat het tot de gemeentelijke verantwoordelijkheid behoort misbruik van de geboden voorzieningen te voorkomen en, waar nodig, op te treden tegen onterecht gebruik van individuele voorzieningen of persoonsgebonden budgetten. Een zorgvuldig gebruik van collectieve middelen is wezenlijk voor het draagvlak daarvan. De artikelen 8.1.2 tot en met 8.1.4 (oorspronkelijk genummerd: 8.1.1a tot en met 8.1.1c) zijn eveneens bij nota van wijziging en ter standaardisering van de regelgeving aan het wetsvoorstel toegevoegd.

Het *eerste lid* berust mede op artikel 8.1.2, eerste lid, van de wet. Ook de overige onderdelen van de artikelen 8.1.2, 8.1.3 en 8.1.4 geven handen en voeten aan de bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik en zijn opgenomen in deze verordening. De wettekst van de artikelen 8.1.2 tot en met 8.1.4 is veelal beperkt tot de pgb. Waar mogelijk en zinvol, is dit ter uitwerking van de delegatiebepaling in artikel 2.9, onder d, van de wet, in de verordening uitgebreid tot de individuele voorziening in natura. Hiervoor kan ook steun gevonden worden in de tekst van de toelichting op artikel 8.1.2, waarbij is vermeld dat de in het eerste lid geregelde inlichtingenverplichting als uitgangspunt heeft dat van de jeugdige en zijn ouders aan wie een individuele voorziening of een daaraan gekoppeld pgb is verstrekt, verlangd kan worden dat ze voldoende gegevens en inlichtingen verstrekken om het college in staat te stellen te beoordelen of het beroep op die individuele voorziening of het daaraan gekoppelde pgb terecht is gedaan. Indien het de jeugdige of zijn ouders redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat er feiten en omstandigheden, of daarin opgetreden wijzigingen, zijn die van invloed kunnen zijn op de toekenning van de individuele voorziening of het daaraan gekoppelde pgb, dienen zij dit onverwijld aan het college te melden. Verstrekken zij niet onverwijld uit eigen beweging of op verzoek van het college alle gevraagde inlichtingen en bewijsstukken, dan heeft dat gevolgen voor de toekenning van de voorziening of het daaraan gekoppelde pgb. Het college kan niet alleen bij een aanvraag, maar ook in andere stadia concrete informatie en bewijsstukken van de belanghebbende vragen.

Het *tweede lid* is geënt op artikel 8.1.4 van de wet. Ook hier is de tot de pgb beperkte reikwijdte van artikel 8.1.4 van de wet op grond van het bepaalde in artikel 2.9, onder d, van de wet uitgebreid tot de individuele voorziening in natura.

Artikel 13. Verhouding prijs en kwaliteit aanbieders jeugdhulp en uitvoerders kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering

Het college kan de uitvoering van de Jeugdwet, met uitzondering van de vaststelling van de rechten en plichten van de jeugdige of zijn ouders, door aanbieders laten verrichten (artikel 2.11, eerste lid, van de Jeugdwet). Met het oog op gevallen waarin dit ten aanzien van jeugdhulp, kinderbeschermingsmaatregelen of jeugdreclassering gebeurt, moeten bij verordening regels worden gesteld ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van jeugdhulp of de uitvoering van een kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan (artikel 2.12 van de wet). Daarbij dient in ieder rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de toepasselijke arbeidsvoorwaarden.

Om te voorkomen dat er alleen gekeken wordt naar de laagste prijs voor de uitvoering worden in dit artikel een aantal andere aspecten genoemd waarmee het college bij het vaststellen van tarieven (naast de prijs) rekening dient te houden. Hiermee wordt bereikt dat er een beter beeld ontstaat van *reële kostprijs voor de activiteiten* die zij door aanbieders willen laten uitvoeren. Uitgangspunt is dat de aanbieder kundig personeel inzet tegen de arbeidsvoorwaarden die passen bij de vereiste vaardigheden. Hiervoor is ten minste een beeld nodig van de vereiste activiteiten en de arbeidsvoorwaarden die daarbij horen. Dit biedt een waarborg voor werknemers dat hun werkzaamheden aansluiten bij de daarvoor geldende arbeidsvoorwaarden.

Artikel 14. Vertrouwenspersoon

In artikel 2.6, eerste lid, onder f, van de wet is bepaald dat het college ervoor verantwoordelijk is dat jeugdigen, hun ouders of pleegouders een beroep kunnen doen op een vertrouwenspersoon. Met de vertrouwenspersoon wordt een functionaris bedoeld zoals deze nu al werkzaam is binnen de jeugdzorg. Onafhankelijkheid, beschikbaarheid en toegankelijkheid zijn belangrijke factoren (wettelijke vereisten) voor een goede invulling van deze functie.

De wet adresseert het college rechtstreeks en vraagt niet om hierover bij verordening een regeling op te stellen. De bepaling uit de wet is toch in de verordening opgenomen vanwege het in het belang om in de verordening een compleet overzicht van rechten en plichten van jeugdigen en ouders te geven.

Bij algemene maatregel van bestuur (het Uitvoeringsbesluit Jeugdwet, najaar 2014) zal een nadere uitwerking worden gegeven van de taken en bevoegdheden van de vertrouwenspersoon.

Artikel 15. Klachtregeling

Dit artikel regelt het gemeentelijke klachtrecht. De gemeente is al op grond van de Awb in het algemeen verplicht tot een behoorlijke behandeling van mondelinge en schriftelijke klachten over gedragingen van personen en bestuursorganen die onder haar verantwoordelijkheid werkzaam zijn. Gelet op het van toepassing zijnde hoofdstuk 9 van de Awb, waarin een uitvoerige regeling omtrent klachtbehandeling is gegeven, en ook het recht is neergelegd om na de afhandeling van de klacht de bevoegde ombudsman te verzoeken een onderzoek in te stellen, kan in deze verordening met een enkele bepaling worden volstaan.

In de regel zal eerst de aanbieder worden aangesproken bij klachten over de wijze van behandeling. De klachtmogelijkheid tegenover de aanbieder is geregeld in artikel 4.2.1 e.v. van de wet. Pas wanneer dit klachtrecht niet bevredigend is, of niet logisch, bijvoorbeeld bij gedragingen van gemeenteambtenaren, dan komt de gemeentelijke klachtmogelijkheid in zicht.

Artikel 16. Inspraak en medezeggenschap

In dit artikel zijn bepalingen opgenomen over inspraak en medezeggenschap bij de gemeente. De mogelijkheid tot inspraak en medezeggenschap tegenover de aanbieder is al geregeld in artikel 4.2.4 e.v. van de wet.

Regeling van de inspraak en medezeggenschap is verplicht op grond van artikel 2.10 van de wet in samenhang met artikel 2.1.3, derde lid, van de Wmo 2015. In artikel 2.10 (in de redactie van de Nota van wijziging op het wetsvoorstel Wmo 2015 van 12 maart 2014, kamerstukken II 22841, nr. 35) worden de artikelen 2.1.3, derde lid, en 2.5.1 (jaarlijks cliëntervaringsonderzoek) van de Wmo 2015 van overeenkomstige toepassing verklaard. Ingevolge artikel 2.1.3, derde lid, van de Wmo 2015 dient

bij verordening te worden bepaald op welke wijze ingezetenen worden betrokken bij de uitvoering van deze wet.

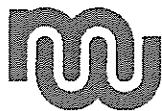
In het *eerste lid* is verwezen naar de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet vastgestelde inspraakverordening. Op deze manier wordt gewaarborgd dat eenzelfde inspraakprocedure geldt voor het jeugdhulpbeleid als op andere terreinen. De inspraak geldt voor alle ingezetenen. Dit is uitdrukkelijk de bedoeling van de wetgever, omdat iedereen op enig moment aangewezen kan raken op ondersteuning.

Met het *vierde lid* wordt het aan het college overgelaten om de exacte invulling van de medezeggenschap vorm te geven.

Artikel 17. Evaluatie

Deze evaluatie is niet hetzelfde als de evaluatie die op centraal (landelijk) niveau zal plaatsvinden, maar kan wel de daarin verzamelde gegevens benutten.

Na aanvaarding van het amendement Bergkamp (Kamerstukken II 2013/14 33 684, nr. 30) is in artikel 12.2 van de wet opgenomen dat binnen drie jaar na de inwerkingtreding een evaluatie moet plaatsvinden over de doeltreffendheid en de effecten van deze wet in de praktijk.

FERM WERK

GR Ferm Werk
Carrosserieweg 1
3445 BC Woerden

T 0348-497000
info@fermwerk.nl
www.fermwerk.nl

College van B&W gemeente Woerden
College van B&W gemeente Bodegraven-Reeuwijk
College van B&W gemeente Montfoort
College van B&W gemeente Oudewater

Betreft Zienswijze Verordeningen Participatiewet en wet maatregelen WWB
Ref.nr. / datum 17527 / 5 september 2014

Geachte colleges,

Hierbij stuur ik u de verordeningen Participatiewet en wet maatregelen WWB. Deze verordeningen zijn in de vergadering van het dagelijks bestuur van GR Ferm Werk d.d. 28 augustus 2014 opgesteld.

De deelnemers – de via de raden en de colleges van burgemeester en wethouders aan de gemeenschappelijke regeling Ferm Werk deelnemende gemeenten – hebben hun bevoegdheden ten aanzien van het vaststellen van deze verordeningen overgedragen aan de betreffende bestuursorganen (het algemeen en dagelijks bestuur) van het openbaar lichaam Ferm Werk. Voordat het algemeen bestuur van Ferm Werk gebruik zal maken van haar verordende bevoegdheden, zal zij om de zienswijzen van de deelnemers en advies van de bij Ferm Werk betrokken cliëntenraden vragen.

Via deze weg wil ik u verzoeken de bijgevoegde verordeningen aan uw raad voor te leggen en hen te vragen een zienswijze kenbaar te maken.

Mogelijkerwijs leidt het formuleren van een zienswijze op de verordeningen tot vragen. Ondergetekende is vanzelfsprekend bereid om nadere toelichting te geven en vragen te beantwoorden tijdens een raads- of commissievergadering in uw gemeente. Desgewenst zien we een uitnodiging voor dit verzoek graag tijdig tegemoet.

Met vriendelijke groet

Ivo Korte,
algemeen directeur Ferm Werk

Betreft	Verordeningen Participatiewet en wet maatregelen WWB
Ref.nr. / datum	17527 / 5 september 2014
Pagina	2 van 2

Bijlagen:

- 1) Memo bij verordeningen Participatiewet en wet maatregelen WWB
- 2) Afstemmingsverordening 2015 GR Ferm Werk
- 3) Verordening tegenprestatie 2015 GR Ferm Werk
- 4) Verordening individuele inkomenstoeslag 2015 GR Ferm Werk
- 5) Participatieverordening 2015 GR Ferm Werk
- 6) Verordening loonkostensubsidie 2015 GR Ferm Werk
- 7) Verordening individuele studietoelage 2015 GR Ferm Werk
- 8) Handhavingsverordening 2015 GR Ferm Werk
- 9) Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015 GR Ferm Werk
- 10) Verordening cliëntenparticipatie 2015 GR Ferm Werk

Memo

bij verordeningen Participatiewet en
wet maatregelen WWB
5 september 2014

Onderwerp	Verordeningen wet maatregelen WWB en Participatiewet
Aan	Deelnemers en cliëntenraden Ferm Werk
Van	Directie en dagelijks bestuur Ferm Werk
Datum	5 september 2014

Inleiding

Vanwege de invoering van de Participatiewet (P-Wet) per 1 januari 2015 en aanpassingen in de Wet werk en bijstand (WWB) moet een aantal aangepaste of nieuwe verordeningen worden vastgesteld.

Een begeleidend document omdat verordeningen niet makkelijk leesbaar zijn

Verordeningen moeten de bepalingen op ondubbelzinnige wijze en juridisch sluitend weergeven. Dit bevordert de leesbaarheid voor niet-professionals dan ook niet. Ook de algemene en vooral de artikelsgewijze toelichting zijn niet bedoeld als leeswijzer, maar als nadere verbijzondering ten behoeve van diezelfde professionals. We hebben er daarom voor gekozen dit begeleidende document aan te bieden. Hierin geven wij aan wat de uitgangspunten voor onze werkwijze zijn die uiteindelijk leiden tot de bepalingen in de verordeningen. We gaan er van uit dat het hierdoor voor de meesten niet nodig zal zijn alle verordeningen geheel door te nemen en hooguit kennis te nemen van de algemene toelichting per verordening.

Gemeenschappelijke regeling: visie per gemeente leidt tot verordeningen van Ferm Werk

Bij de vorming van Ferm Werk¹ per 1 januari 2014 hebben de gemeenteraden en de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten (in de gemeenschappelijke regeling (GR): "de deelnemers") hun verordenende bevoegdheden m.b.t. betreffende wetten en regelingen volledig overgedragen aan de bestuursorganen (respectievelijk het algemeen en dagelijks bestuur) van het openbaar lichaam Ferm Werk. Echter, voordat Ferm Werk van deze verordenende bevoegdheid gebruik maakt, zal zij voor zwaarwegende en/of verstrekkende verordeningen om de zienswijzen van de deelnemers vragen.

Overwegingen op het gebied van doelmatigheid en (rechts)gelijkheid vragen om een zoveel mogelijk eensluidende werkwijze voor inwoners van de 4 deelnemers. Overwegingen ten aanzien van gemeentelijke autonomie en beleidsvrijheid vragen echter juist om de mogelijkheid invulling te geven aan afwijkende inzichten per gemeente. Bij het opstellen van de verordeningen heeft Ferm Werk er dan ook voor gekozen om zoveel 'kan-bepalingen' in de verordeningen op te nemen. Daarmee creëert Ferm Werk enerzijds dezelfde regels voor de vier deelnemende gemeenten, maar biedt tegelijkertijd de ruimte om als deelnemende gemeente zelf te bepalen in welke mate bepaalde instrumenten en regelingen worden ingezet (dit wordt immers via de begroting en DVO's geregeld). Deze werkwijze vloeit voort uit de basis voor de wijze waarop de vier deelnemende gemeenten samenwerken binnen Ferm Werk: de GR. In de GR is overeengekomen dat iedere deelnemer jaarlijks de eigen gemeentelijke visie ten aanzien van participatie, werk en inkomen kenbaar maakt (= strategisch beleid). Aan de hand hiervan stelt het dagelijks bestuur (DB), handelend vanuit het "collegiaal bestuur"-principe, de concept-begroting en concept-verordeningen op (= uitvoerend beleid). Die maken zoveel als mogelijk een efficiënte bedrijfsvoering mogelijk, maar bieden ook ruimte aan lokale verschillen. De raden wordt vervolgens gevraagd een zienswijze kenbaar te maken op deze documenten, voordat het algemeen bestuur (AB) ze vaststelt. Dit is een extra "checkmoment" (en daarmee waarborg) voor de deelnemers om de koers van Ferm Werk te controleren. De verordeningen en begroting vormen de kaders waarbinnen de deelnemers vervolgens, ieder voor zich, nadere afspraken maken met Ferm Werk over de verdere invulling en te leveren prestaties in meerjarige dienstverleningsovereenkomsten. Ieder jaar worden in een bijlage van de DVO de te realiseren resultaten gespecificeerd.

¹ Besluit tot wijzigen gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap De Sluis in gemeenschappelijke regeling Ferm Werk.

Onderwerp memo	Auteur	Datum	Gericht aan	Versie
Verordeningen Participatiewet en wet maatregelen WWB.	Ivo Korte	5 sept. 2014	Deelnemers en cliëntenraden Ferm Werk	3

Memo

bij verordeningen Participatiewet en
wet maatregelen WWB
5 september 2014

Nieuwe verordeningen vanwege veranderingen in de Wet werk en bijstand (WWB) en de invoering per 1 januari 2015 van de Participatiewet (P-Wet)

Een van de eerste handelingen van het AB van Ferm Werk was het besluiten dat de bestaande verordeningen van de deelnemers werden overgenomen. Het was niet doelmatig om direct bij de start alle verordeningen nieuw op te stellen omdat duidelijk was dat door wijzigingen van de WWB en invoering van de P-Wet per 1 januari 2015 nieuwe verordeningen zouden moeten worden vastgesteld. De nieuwe verordeningen die betrekking hebben op de veranderingen in de WWB moeten per 1 januari 2015 door het AB vastgesteld zijn en in werking treden. Voor de verordeningen die als gevolg van de invoering van de P-Wet moeten worden vastgesteld heeft de wetgever de ruimte gegeven tot 1 juli 2015². Ferm Werk streeft er echter naar, vanwege de onderlinge samenhang, alle verordeningen vóór 1 januari 2015 te hebben vastgesteld en in werking te laten treden. Dit betekent wel dat in sommige gevallen, m.n. de re-integratieverordening en de verordening loonkostensubsidie (en loonwaardebepaling), diverse "kan-bepalingen" zijn opgenomen die de mogelijkheid bieden om bijvoorbeeld diverse re-integratie-instrumenten in te zetten, zonder nu al beperkend te willen zijn. Dit omdat er nog afstemming plaatsvindt over de in te zetten instrumenten met de andere deelnemers van de werkbedrijven (c.q. arbeidsmarktregio's) waaraan Ferm Werk deelneemt (Utrecht-Midden en Midden-Holland).

De nieuwe verordeningen worden/zijn op 28 augustus 2014 door het DB opgesteld en aansluitend "in routing" gebracht, zodat voldoende tijd beschikbaar is voor advisering door cliëntenraden en het kenbaar maken van zienswijzen door de gemeenteraden. Het is de bedoeling (en voor een gedeelte noodzakelijk) dat het AB de verordeningen uiterlijk in de vergadering van 18 december vaststelt. De zienswijzen van de deelnemers op de opgestelde verordeningen zijn voor het AB dit keer extra van belang vanwege het vooralsnog ontbreken van de visiedocumenten per gemeente.

In de Participatiewet en WWB zit beperkte beleidsvrijheid voor gemeenten

De huidige Wet werk en bijstand en de toekomstige Participatiewet bepalen in grote mate hoe gemeenten uitvoering aan deze wetten moeten geven. Een zienswijze of advies op onderdelen die vanuit de wetgever vastliggen kan zeer interessant zijn, maar is bij het vaststellen van verordeningen voor het AB irrelevant omdat daarbij geen keuze voorligt. Voor kritiek op of debat over deze punten is men aangewezen op de landelijke politiek.

Bij het opstellen van de voorliggende verordeningen hebben we zoveel als mogelijk aangegeven waar wél beleidsvrijheid per gemeente bestaat (door dit in de bepalingen en artikelsgewijze toelichting te markeren). Juist op die onderdelen is het advies van de cliëntenraden en de zienswijze van de gemeenteraden zeer relevant.

Visie van Ferm Werk op participatie, werk en inkomen

Iedereen heeft talenten, iedereen heeft beperkingen. De meeste mensen zijn in staat om, onder meer op basis van ons reguliere onderwijssysteem, hun talenten te ontwikkelen en in te zetten zodat ze in hun levensonderhoud kunnen voorzien. Sommige mensen zijn echter niet in staat om zonder extra ondersteuning hun talenten te ontwikkelen en/of in te zetten. Ferm Werk is er voor om juist die mensen de juiste ondersteuning te bieden. Daarbij blijft de cliënt vrijwel altijd zelf verantwoordelijk voor de te maken keuzes en de gevolgen daarvan. Ferm Werk ondersteunt daarbij en staat dus niet tegenover of vóór de cliënt maar naast hem/haar. Wij bieden onze ondersteuning aan met respect voor de persoon als medemens en met een professioneel oog voor de bijzondere individuele situatie waarin hij/zij verkeert.

Wij gaan er vanuit dat in beginsel iedere inwoner die behoort tot de beroepsbevolking belang heeft bij betaald werk om in zijn eigen levensonderhoud te kunnen voorzien. Betaald werk draagt in belangrijke mate bij aan de onafhankelijke positie van waaruit men eigen keuzes kan maken. Uitgangspunt bij de eerste contacten van Ferm Werk met inwoners is dan ook de vraag hoe we iemand kunnen helpen aan het werk te gaan. Pas daarna komt de vraag of er ook ondersteuning voor levensonderhoud (een uitkering) aan de orde is.

² Artikel 78z lid 7 van de Participatiewet bepaalt dat de gemeenteraad c.q. de GR binnen zes maanden na inwerkingtreding van de Participatiewet (naar verwachting 1 juli 2015) de in de wet genoemde verordeningen moet vaststellen.

Memo

bij verordeningen Participatiewet en
wet maatregelen WWB
5 september 2014

Binnen de deelnemende gemeenten bestaat een nuanceverschil in de oriëntatie bij de start van de dienstverlening: doel is dat de inwoner participeert in de samenleving en indien mogelijk betaald werk gaat verrichten, óf : het doel is betaald werk te verrichten en indien dat (nog) niet mogelijk is in ieder geval op een andere wijze te participeren in de samenleving.

Soms is de afstand tot betaald werk slechts zeer gering, bijvoorbeeld als iemand goed gekwalificeerd en gemotiveerd is en de enige belemmering is dat hij nog geen baan heeft gevonden. De meesten zullen dan op eigen kracht of met zeer beperkte ondersteuning van Ferm Werk hun weg vinden. Echter, veel mensen hebben een grotere afstand tot betaald werk en dan is een op maat gesneden traject van arbeidsontwikkeling en arbeidsbemiddeling nodig.

Als naar verwachting het verrichten van betaald werk nog geruime tijd niet aan de orde is, dan kan vrijwilligerswerk bijdragen aan het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt.

Indien direct wordt ingeschat, of later in het traject blijkt, dat de afstand tot de arbeidsmarkt ook op lange termijn onoverbrugbaar is, dan is het bieden van andere vormen van participatie, structuur en/of dagbesteding voor velen van belang om mee te kunnen doen in de samenleving. Meedoen is beter dan thuiszitten en vereenzamen.

Voor mensen met een grote afstand tot betaald werk worden, conform de wettelijke regelingen, eerst de algemene en voorliggende voorzieningen aangesproken en pas daarna de per gemeente in DVO's en verordeningen vastgestelde voorzieningen en/of instrumenten. Afhankelijk van de beschikbaar gestelde middelen kunnen dat, al dan niet in groepsverband, op maat gesneden instrumenten en/of voorzieningen zijn.

Vijf kernkwaliteiten van Ferm Werk

Ferm Werk is een complexe organisatie waar veel verschillende "taken" / werkzaamheden worden uitgevoerd. Om succesvol te zijn, moet Ferm Werk in ieder geval excelleren in vijf kernkwaliteiten, te weten:

- 1) Werkgevers vinden en ondersteunen bij het inzetten van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Goed matchen van de (eventueel daarop aangepaste) vraag van de werkgever met de mogelijkheden van de cliënten van Ferm Werk is daarbij van het grootste belang. Uiteindelijk werken we naar een "inclusieve arbeidsmarkt" waar voor iedereen die (naar vermogen) kan werken een plek is.
- 2) Mensen met een tijdelijke of blijvende afstand tot de arbeidsmarkt ondersteunen via arbeidsontwikkeling. Deze (individuele) ondersteuning is gericht op ontbrekende, maar voor de arbeidsmarkt essentiële, werknemers- en vakvaardigheden. Het gaat om het krijgen van een goed beeld van de betrokkene zodat een traject kan worden geboden met de best passende en meest effectieve re-integratie-instrumenten. Werken in een aangepaste omgeving is meestal een onderdeel van de arbeidsontwikkeling.
- 3) De professionaliteit van Ferm Werk komt o.a. tot uiting in de wijze waarop de aangeboden ondersteuning op maat is toegesneden op de individuele situatie van de cliënt. Daarbij wordt onder meer onderscheid gemaakt in de benadering van mensen die niet zelfstandig mee *kunnen* komen op de arbeidsmarkt en mensen die zich niet *willen* inzetten om in hun eigen levensonderhoud te voorzien. Bij het bepalen van dat onderscheid wordt scherp gekeken naar gedrag dat lijkt te wijzen op niet mee willen doen, maar dat voort komt uit beperkingen die niet direct blijken. Of andersom.
- 4) Creatief zijn in het ontwikkelen van nieuwe werkwijzen zodat de opgedragen publieke taken steeds optimaal worden uitgevoerd.
De continu wisselende omstandigheden in zowel samenleving, de arbeidsmarkt, de conjunctuur als ook in de wet- en regelgeving vragen om het vermogen snel, adequaat en toekomstgericht te anticiperen op deze veranderingen. Zowel bij de primaire processen richting inwoners en werkgevers, alsook bij het uitvoeren van de ondersteunende processen werkt Ferm Werk aan het ontwikkelen van de meest efficiënte en effectieve werkwijze en de beste samenwerkingsverbanden met andere partijen in het sociaal domein.
- 5) Verkrijgen van een beeld van de leefsituatie van de inwoner die om ondersteuning vraagt. Dit beeld is breder dan alleen met betrekking tot werk en inkomen. Bij de eerste contacten en bij de eerste uitgebreidere intake wordt gekeken of ook andere ondersteuning nodig is voor de cliënt en zijn leefomgeving dan door Ferm Werk kan worden geboden. In dat geval gaat het om het maken van de verbinding met de andere partijen/instanties die dan gezamenlijk de ondersteuning bieden die in die specifieke situatie noodzakelijk is.

Memo

bij verordeningen Participatiewet en
wet maatregelen WWB
5 september 2014

De verordeningen

Hierna volgt per voorliggende verordening een korte toelichting en hoe de verordening past binnen de uitvoeringsactiviteiten van Ferm Werk.

- *Van belang bij de poort en bij de re-integratie-activiteiten:*
Participatieverordening 2015 (incl. verordening beschut werk)
Ferm Werk gelooft dat veel mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in staat zijn tot participatie of (gesubsidieerd) werk indien de juiste ondersteuning wordt geboden. Het ontwikkelen en inzetten van iemands talenten vraagt om individueel maatwerk. Bij mensen met een kleine afstand tot de arbeidsmarkt kan vaak worden volstaan met enkele adviezen of een gerichte training of opleiding. Voor anderen gaat het om langdurige en intensieve arbeidsontwikkelingstrajecten en soms kan het gaan om de inzet van de participatievoorziening beschut werk.
Omdat het altijd individueel maatwerk betreft kan de participatieverordening niet heel specifiek de inzet van de instrumenten regelen voor alle cliënten. Daarom is dit een verordening die vooral regelt welke instrumenten voor welke doelgroepen *kunnen* worden ingezet. Daarbij is het van groot belang om in regionaal verband zoveel mogelijk dezelfde instrumenten in te zetten. Afstemming binnen de twee arbeidsmarktregio's van Ferm Werk is al geruime tijd gaande maar nog niet afgerond. In de nieuw te vormen samenwerkingsverbanden (regionale werkbedrijven per arbeidsmarktregio, zoals de wetgever dit voorschrijft) zal dit verder invulling krijgen.
De inzet van de participatievoorziening beschut werk wordt in de verordening als mogelijkheid benoemd, maar daarmee is nog niet gezegd of, en zo ja op welke wijze, dit vorm zal worden gegeven. Er is vanuit de wetgever nog veel onduidelijk over de financiering van deze nieuwe voorziening.
- *Van belang voor de inkomensconsulenten bij het bepalen van de hoogte van de financiële ondersteuning:* **Verordening inkomenstoeslag 2015.**
De wetgever gaat er van uit dat in beginsel het normbedrag voor bijstand toereikend is om van te leven. Echter, als deze financiële situatie langdurig aanhoudt, zonder uitzicht op verbetering, dan heeft Ferm Werk de (discretionaire) bevoegdheid om een individuele inkomenstoeslag te verstrekken. Het dagelijks bestuur kan in beleidsregels aangeven wie voor deze toeslag in aanmerking komen en wat de hoogte daarvan is.
Ferm Werk is van mening dat gaan werken moet lonen en dat een stapeling van minimaregelingen vanuit de overheid en vanuit andere instanties een armoedeval kunnen veroorzaken die het (weer) aan het werk gaan kan belemmeren. Dit vraagt om terughoudendheid bij het verstrekken van minimaregelingen. Echter, indien die financiële situatie langdurig aanhoudt, zonder uitzicht op verbetering, dan is Ferm Werk van mening dat individuele toeslag bij kan dragen aan het kunnen participeren in de samenleving en dus passend is. Daarom regelt deze verordening dat in beginsel mensen die 3 jaar of langer een inkomen hebben dat lager is dan 110% van de bijstandsnorm een bedrag kunnen ontvangen van €375,- tot €530,- per kalenderjaar (afhankelijk van de gezinssituatie).
- *Van belang voor de inkomensconsulenten:* **Verordening individuele studietoelage 2015**
De Invoeringswet Participatiewet introduceert een nieuwe studieregeling: de individuele studietoelage voor mensen met een arbeidshandicap (een regeling gebaseerd op een regeling die voorheen bestond binnen de Wajong en werd uitgevoerd door het UWV). Hiermee krijgt het dagelijks bestuur de mogelijkheid mensen, van wie is vastgesteld dat ze niet in staat zijn het minimumloon te verdienen, een individuele studietoelage te verstrekken als ze studeren. Het betreft een discretionaire bevoegdheid om de toeslag toe te kennen; geen verplichting.
Ferm Werk gelooft dat het afronden van een studie de positie van de betrokkene op de arbeidsmarkt versterkt. In de verordening wordt daarom geregeld wie in aanmerking kunnen komen voor de toelage.
De toelage is een vorm van bijzondere bijstand. Het is geen onderdeel van een re-integratietraject. Mensen die voor deze toeslag in aanmerking komen zijn geen cliënten in de zin van uitkeringsgerechtigden.

Memo

bij verordeningen Participatiewet en
wet maatregelen WWB
5 september 2014

- *Van belang bij de poort, bij re-integratie en bij handhaving, en samenhangend met de Afstemmingsverordening en de Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive:*

Handhavingsverordening 2015

Ferm Werk vindt dat de beperkte publieke middelen moeten worden ingezet voor de mensen die de ondersteuning hard nodig hebben en daar ook recht op hebben. Dat betekent het handhaven op rechtmatigheid van de geboden ondersteuning van groot belang is.

Het algemeen bestuur is bij wet verplicht bij verordening regels te stellen met betrekking tot het bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik van de Participatiewet. Er wordt in de wet geen nadere aanduiding gegeven over wat er precies in de verordening geregeld moet worden. Het dagelijks bestuur heeft op dit punt beleidsvrijheid. In deze verordening stelt het algemeen bestuur de regels voor het handhavingsbeleid op hoofdlijnen vast. Het dagelijks bestuur zal nadere invulling geven aan de verordening in de vorm van een beleidsplan en beleidsregels. In het beleidsplan en de beleidsregels wordt nader uitgewerkt hoe Ferm Werk vorm geeft aan handhaving van de bestaande wet –en regelgeving (binnen de kaders van deze verordening). Dit plan en deze regels moeten nog worden opgesteld door het DB. Dit zal in het vierde kwartaal van 2014 gebeuren en het plan zal ter kennisname beschikbaar worden gesteld aan de deelnemers.

- *Van belang bij de poort, bij re-integratie en bij handhaving, en samenhangend met de Handhavingsverordening en de Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive:*

Afstemmingsverordening 2015

Het recht op algemene bijstand is altijd verbonden aan de plicht zich in te zetten om weer zelfstandig in levensonderhoud te kunnen voorzien. In de P-wet is de koppeling gemaakt tussen de rechten en plichten van uitkeringsgerechtigden: de uitkering dient te worden verlaagd als de bijstandsgerechtigde de hem opgelegde verplichtingen niet of onvoldoende nakomt. Dit betekent dat de vaststelling van de hoogte van de uitkering afhangt van de wettelijke uitkeringsnorm, maar in bepaalde gevallen afgestemd (verlaagd middels een maatregel) dient te worden. Hierbij is geen sprake van een bevoegdheid van het DB, maar van een verplichting. Alleen wanneer iedere vorm van verwijtbaarheid ontbreekt wordt afgezien van een dergelijke verlaging.

Niettemin moet bij de vaststelling van de verlaging rekening worden gehouden met de persoonlijke omstandigheden en de individueel vastgestelde verplichtingen. Het dagelijks bestuur kan dan ook van een verlaging afzien als het daartoe een zeer dringende reden aanwezig acht. Hierbij wordt gesproken over "onaanvaardbare consequenties voor de belanghebbende". Daarbij zijn ernstige financiële gevolgen geen reden om van de verlaging af te zien omdat die nu juist inherent zijn aan het opleggen van de maatregel.

De wet schrijft de op te leggen maatregel voor een groot deel dwingend voor, maar er is hier enige beleidsruimte voor het bepalen van de hoogte of de duur van de maatregel. In deze verordening kiest het DB voor een "gemiddelde" binnen deze beleidsvrijheid.

De term "afstemmen" impliceert dat de uitkering wordt aangepast, c.q. verlaagd. Dit betekent dus dat de uitkering bij schending van de bedoelde verplichtingen niet kan worden beëindigd.

Beëindiging kan alleen aan de orde zijn bij het schenden van de inlichtingenplicht. Namelijk als iemand geen of onjuiste inlichtingen heeft verstrekt die van belang zijn voor het bepalen van het recht op bijstand.

- *Van belang voor inkomen en handhaving, en samenhangend met de Handhavingsverordening en de Afstemmingsverordening:*

Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015

Het betreft hier nadere regels die Ferm Werk volgens de "Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving" moet stellen als het gaat om verrekenen van een opgelegde boete bij iemand die al eerder een boete opgelegd kreeg. De wetgever wil dat in geval van recidive minder rekening wordt gehouden met speciale omstandigheden van de betrokkene. Er is hier gekozen de modelverordening te hanteren die door de toonaangevende landelijke organisaties gezamenlijk is ontwikkeld.

- *Van belang voor poortconsulenten en voor de afdeling commercie & werk:*

Verordening tegenprestatie 2015

Al sinds 1 januari 2012 hebben gemeenten de mogelijkheid om van bijstandsgerechtigden een tegenprestatie te verlangen. Volgens de wetgever betreft het dan geen re-integratie-instrument, het moet kortdurend zijn en het mag geen verdringing van werk veroorzaken. In de P-Wet wordt

Pagina 5 van 7

Memo

bij verordeningen Participatiewet en
wet maatregelen WWB
5 september 2014

deze mogelijkheid door de wetgever wat dwingender opgelegd: gemeenten (in dit geval Ferm Werk) dienen bij verordening regels op te stellen in welke gevallen een tegenprestatie van bijstandsgerechtigden wordt gevraagd.

Omdat:

- de tegenprestatie geen onderdeel van een re-integratietraject mag zijn en dus niet bijdraagt aan de weg naar participatie of werk,
- omdat het geen verdringing van werk mag veroorzaken, en
- omdat de uitvoering van deze vorm van wettelijke tegenprestatie erg kostbaar is (terwijl de wetgever er geen extra budget voor beschikbaar stelt), hebben de vier deelnemende gemeenten er tot nu toe niet voor gekozen deze vorm van tegenprestatie in te zetten.

Ferm Werk is er van overtuigd dat aan het werk gaan, bij voorbeeld in eerste instantie als gewinning binnen de muren van Ferm Werk, in grote mate bijdraagt aan het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt. Ferm Werk zet daarom werktrajecten veelvuldig in als re-integratie-instrument. De tegenprestatie zoals hier door de wetgever bedoeld, voegt niets aan toe aan het bestaande re-integratie-instrumentarium zoals dat wordt beschreven in de participatieverordening.

Ferm Werk kiest er daarom voor zeer terughoudend om te gaan met deze vorm van tegenprestatie. Daarom regelt de verordening de inzet van deze wettelijke vorm van tegenprestatie alleen:

- voor mensen met een zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt die niet in enige vorm van traject richting werk of participatie zitten,
- en rekening houdend met activiteiten van de betrokkene als vrijwilliger of mantelzorger,
- en alleen indien de onbetaalde maatschappelijk nuttige werkzaamheden ook daadwerkelijk voorhanden zijn en met beperkte kosten kunnen worden uitgevoerd.

In de praktijk zal dit betekenen dat deze wettelijke vorm van tegenprestatie niet of nauwelijks door Ferm Werk zal worden ingezet.

- *Van belang voor re-integratie, inkomen en commercie & werk:*

Verordening Loonkostensubsidie 2015

In de Re-integratieverordening Participatiewet 2015 wordt geregeld dat loonkostensubsidie kan worden ingezet als re-integratie-instrument voor mensen die in een traject zitten naar ongesubsidieerd betaald werk bij een werkgever. De bedoeling is daarbij dus de tijdelijke inzet van loonkostensubsidie met als doel uitstroom uit de uitkering.

Een gedeelte van de groep mensen met een langdurige arbeidsbeperking kan ook met loonkostensubsidie aan het werk bij een werkgever. Het betreft dan echter geen re-integratie-instrument gericht op uitstroom, maar een vorm van langdurig gesubsidieerd werk waardoor iemand naar vermogen kan werken in een zo regulier mogelijke omgeving.

De verordening loonkostensubsidie regelt deze vorm van ondersteuning. De wetgever bepaalt dat de inzet van deze ondersteuning in de regio met andere uitvoerders dient te worden afgestemd. Dit gebeurt middels de te vormen regionale werkbedrijven. De verordening regelt dat het DB de daarvoor in de arbeidsmarktregio aangewezen partij opdracht kan geven te bepalen of iemand behoort tot de groep langdurig arbeidsbeperkten, en regelt ook welke in de arbeidsmarktregio aangewezen partij op verzoek en periodiek de loonwaarde van de betrokkene kan vaststellen. De vorming van deze regionale samenwerkingsverbanden (werkbedrijven) is in volle gang maar nog lang niet afgerond. Vooral nog zijn de aan te wijzen partijen voor doelgroep- en loonwaardebepaling nog niet bekend. Daarbij speelt nog de complicerende factor dat Ferm Werk betrokken is bij de vorming van twee werkbedrijven die in principe voor verschillende partijen kunnen kiezen.

- *Algemene verordening:*

Verordening cliëntenparticipatie 2015

Zowel de Participatiewet als de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) bevatten een opdracht om de participatie van cliënten c.q. Wsw-geïndiceerden bij verordening te regelen. Nu de deelnemers in de GR Ferm Werk de uitvoering van beide wetten in één uitvoeringsorganisatie hebben ondergebracht, is ervoor gekozen om één gecombineerde verordening op te stellen.

Ferm Werk hecht sterk aan een goede cliëntenraad omdat met die inbreng de ondersteuning aan inwoners steeds verder verbeterd kan worden.

Al geruime tijd is Ferm Werk in gesprek met de bestaande vier organisaties voor

Memo

bij verordeningen Participatiewet en
wet maatregelen WWB
5 september 2014

cliëntenparticipatie: de Wsw-raad, de stichting Puree, de RAWB en Participatieraad Montfoort. De recent ontstane Participatie Oudewater zal hier ook bij worden betrokken. Doel is het vormen van één Ferm Werk-cliëntenraad. Er zijn belangrijke vorderingen gemaakt maar de nieuwe raad is nog niet tot stand gekomen.

De verordening regelt de wijze waarop het bestuur van Ferm Werk de cliëntenparticipatie vorm wenst te geven. Naast deze formele, en bij wet en verordening geregelde, vorm van cliëntenparticipatie hecht Ferm Werk ook aan het op andere, minder formele wijze bevorderen van betrokkenheid van cliënten en Wsw-medewerkers.

- *Intrekken verordeningen:*

Verordening kinderen doen mee, toeslagenverordening en declaratieregeling.

Hierna volgt een lijst van verordeningen die per 1 januari 2015 zullen worden ingetrokken. Deze vervallen (vermoedelijk) van rechtswege. Later dit jaar volgt een beleidsvoorstel waarin wordt aangegeven of en op welke wijze het betreffende onderdeel van het minimabeleid kan worden voortgezet.

- Verordening kinderen doen mee 2012 Bodegraven-Reeuwijk
- Verordening Toeslagen en verlagingen WWB 2013 Bodegraven-Reeuwijk
- Verordening Declaratieregeling maatschappelijke participatie voor minima 2012a Woerden
- Verordening Declaratieregeling maatschappelijke participatie voor minima 2012 Oudewater
- Verordening Declaratieregeling maatschappelijke participatie voor minima 2012 Montfoort
- Toeslagenverordening Wet Werk en Bijstand 2012a Woerden
- Toeslagenverordening Wet werk en bijstand 2012 Montfoort
- Toeslagenverordening Wet werk en bijstand 2012 Oudewater

Afstemmingsverordening 2015 GR Ferm Werk

Het algemeen bestuur van Ferm Werk

- gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van 11 december 2014,
 - gelet op artikel 8, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van de Participatiewet, artikel 35 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en artikel 35 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen,
 - gezien de zienswijze van:
 - de gemeenteraad van de gemeente Woerden d.d. 6 november 2014,
 - de gemeenteraad van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk d.d. 17 december 2014,
 - de gemeenteraad van de gemeente Montfoort d.d. 27 oktober 2014,
 - de gemeenteraad van de gemeente Oudewater d.d. 23 oktober 2014,
- en het advies van de:
- Regionale adviesraad Werk en Bijstand d.d. 00-00-2014,
 - Stichting Puree d.d. 00-00-2014,
 - Participatieraad gemeente Montfoort d.d. 00-00-2014,

besluit vast te stellen de Afstemmingsverordening 2015 GR Ferm Werk

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begrippen

Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ), de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Gemeentewet. In deze verordening wordt verstaan onder:

1. IOAW: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
2. IOAZ: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
3. Geüniformeerde arbeidsverplichtingen: de verplichtingen als genoemd in artikel 18 vierde lid van de Participatiewet;
4. Niet geüniformeerde arbeidsverplichtingen: de verplichtingen als genoemd in 9 en 9a van de Participatiewet voor zover deze niet behoren tot de geüniformeerde arbeidsverplichtingen alsmede de verplichtingen als genoemd in de artikelen 37 en 38 van de IOAW en de IOAZ;
5. Maatregel: een verlaging van de uitkering als bedoeld in artikel 18, tweede, vijfde, zesde, zevende en achtste lid van de Participatiewet, de artikelen 20 en 38, twaalfde lid, van de IOAW en de artikelen 20 en 38, twaalfde lid, van de IOAZ;
6. Benadelingsbedrag: netto-uitkering waarop eerder, langer of tot een hoger bedrag een beroep wordt of is gedaan ten gevolge van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan;
7. Bijstandsnorm:
 - a. toepasselijke bijstandsnorm als bedoeld in artikel 5, onderdeel c, van de Participatiewet, of
 - b. grondslag van de uitkering als bedoeld in artikel 5 van de IOAW of artikel 5 van de IOAZ voor zover sprake is van een uitkering op grond van de IOAW of de IOAZ;
8. Uitkering: algemene bijstand op grond van de Participatiewet of een uitkering op grond van de IOAW of de IOAZ;

Pagina 1 van 20

9. Dagelijks bestuur: het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Ferm Werk;
10. Algemeen bestuur: het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Ferm Werk.

Artikel 2. Het besluit tot opleggen van een maatregel

In het besluit tot het opleggen van een maatregel worden in ieder geval vermeld:

- a. de reden van de verlaging van de uitkering;
- b. de duur van de verlaging;
- c. het bedrag of percentage waarmee de uitkering wordt verlaagd, en
- d. indien van toepassing, de reden om af te wijken van de standaardverlaging.

Artikel 3. Horen van belanghebbende

1. Voordat een maatregel wordt opgelegd, wordt een belanghebbende in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen.
2. Het horen van een belanghebbende kan achterwege blijven als:
 - a. de vereiste spoed zich daartegen verzet;
 - b. belanghebbende al eerder in de gelegenheid is gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen en zich sindsdien geen nieuwe feiten of omstandigheden hebben voorgedaan;
 - c. het dagelijks bestuur het horen niet nodig acht voor het vaststellen van de ernst van de gedraging of de mate van verwijtbaarheid, of
 - d. belanghebbende aangeeft hiervan geen gebruik te willen maken.

Artikel 4. Afzien van maatregel

1. Het dagelijks bestuur ziet af van een maatregel als:
 - a. elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt, of
 - b. de gedraging heeft plaatsgevonden meer dan één jaar voordat het dagelijks bestuur deze heeft geconstateerd.
2. Het dagelijks bestuur kan afzien van een maatregel als het daarvoor dringende redenen aanwezig acht.
3. Als het dagelijks bestuur afziet van een verlaging op grond van dringende redenen, wordt een belanghebbende hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld.

Artikel 5. Ingangsdatum en tijdvak van een verlaging

1. Een verlaging van de uitkering of van de bijzondere bijstand die is verleend met toepassing van artikel 12 van de Participatiewet wordt toegepast met ingang van de eerste dag van de kalendermaand volgend op de datum waarin het besluit tot het opleggen van de verlaging aan een belanghebbende is bekendgemaakt. Daarbij wordt uitgegaan van de op dat tijdstip voor de belanghebbende geldende bijstandsnorm.
2. In afwijking van het eerste lid kan de verlaging worden toegepast met ingang van een eerdere datum voor zover uitbetaling van de uitkering over die periode nog niet heeft plaatsgevonden.
3. Een verlaging van de uitkering kan met terugwerkende kracht worden toegepast op de uitkering over de periode waarop de gedraging betrekking heeft gehad of over de periode waarin de gedraging heeft plaatsgevonden als een verlaging overeenkomstig het eerste lid niet mogelijk is omdat de uitkering is beëindigd of ingetrokken.

Artikel 6. Berekeningsgrondslag

1. Een verlaging wordt berekend over de bijstandsnorm.
2. In afwijking van het eerste lid wordt, indien van toepassing, de verlaging berekend over:
 - a. de bijstandsnorm vermeerderd met de op grond van artikel 12 van de Participatiewet verleende bijzondere bijstand aan belanghebbende; of
 - b. de verleende bijzondere bijstand indien de verwijtbare gedraging van belanghebbende in relatie met zijn recht op bijzondere bijstand daartoe aanleiding geeft.

3. Bij toepassing van het tweede lid, onderdeel a, moet in de hoofdstukken 2, 3 en 4 'bijstandsnorm' worden gelezen als 'bijstandsnorm inclusief de op grond van artikel 12 van de Participatiewet verleende bijzondere bijstand'.
4. Bij toepassing van het tweede lid, onderdeel b, moet in de hoofdstukken 2, 3 en 4 'bijstandsnorm' worden gelezen als 'de verleende bijzondere bijstand'

Hoofdstuk 2. Niet nakomen van de niet geüniformeerde arbeidsverplichtingen of de verplichting tot het leveren van een tegenprestatie

Artikel 7. Gedragingen Participatiewet

Gedragingen van een belanghebbende waardoor algemeen geaccepteerde arbeid niet wordt verkregen of een verplichting op grond van de artikelen 9 of 9a van de Participatiewet niet of onvoldoende wordt nagekomen, worden onderscheiden in de volgende categorieën:

- a. Eerste categorie:
het zich niet tijdig laten registreren als werkzoekende bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen of het niet tijdig laten verlengen van de registratie;
- b. Tweede categorie:
 - I. het niet of onvoldoende meewerken aan het opstellen en evalueren van een plan van aanpak als bedoeld in artikel 44a van de Participatiewet;
 - II. het niet of onvoldoende verrichten van een door het Dagelijks Bestuur opgedragen tegenprestatie naar vermogen als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdeel c, van de Participatiewet;
- c. Derde categorie:
voor zover de gedraging of verplichting niet is vermeld in artikel 18, vierde lid, Participatiewet:
 - I. het onvoldoende nakomen van verplichtingen als bedoeld in de artikelen 9, eerste lid, van de Participatiewet, voor zover het gaat om een belanghebbende jonger dan 27 jaar, gedurende vier weken na een melding als bedoeld in artikel 43, vierde en vijfde lid, van de Participatiewet;
 - II. het niet of onvoldoende meewerken aan het uitvoeren van een plan van aanpak als bedoeld in artikel 44a van de Participatiewet;
 - III. het door een alleenstaande ouder uit houding en gedrag ondubbelzinnig laten blijken de verplichtingen als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdeel b, Participatiewet niet te willen nakomen, wat heeft geleid tot het intrekken van de ontheffing van de arbeidsplicht voor een alleenstaande ouder, bedoeld in artikel 9a, eerste lid, van de Participatiewet;
 - IV. het niet naar vermogen proberen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen.

Artikel 8. Gedragingen IOAW en IOAZ

Gedragingen van een belanghebbende waardoor algemeen geaccepteerde arbeid niet wordt verkregen of een verplichting op grond van de artikelen 37 en 38 van de IOAW of de artikelen 37 en 38 van de IOAZ niet of onvoldoende wordt nagekomen, worden onderscheiden in de volgende categorieën:

- a. Eerste categorie:
het zich niet tijdig laten registreren als werkzoekende bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen of het niet tijdig laten verlengen van de registratie;
- b. Tweede categorie:
 - I. het niet of in onvoldoende mate meewerken aan een onderzoek naar de mogelijkheden tot arbeidsinschakeling;

- II. het niet of onvoldoende gebruik maken van een door Ferm Werk aangeboden voorziening die niet is gericht op arbeidsinschakeling;
- III. het niet of onvoldoende verrichten van een door het dagelijks bestuur opgedragen tegenprestatie als bedoeld in artikel 37, eerste lid, onderdeel f, IOAW of artikel 37, eerste lid, onderdeel f, IOAZ;
- c. Derde categorie:
 - I. het niet naar vermogen proberen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen;
 - II. het niet of onvoldoende gebruik maken van een door het dagelijks bestuur aangeboden voorziening gericht op arbeidsinschakeling, voor zover dit *niet* heeft geleid tot het geen doorgang vinden of voortijdig beëindigen van die voorziening;
 - III. het door een alleenstaande ouder uit houding en gedrag ondubbelzinnig laten blijken de verplichtingen als bedoeld in artikel 37, eerste lid onderdeel e, IOAW/IOAZ niet te willen nakomen, wat heeft geleid tot het intrekken van de ontheffing van de arbeidsplicht als bedoeld in artikel 38, eerste lid, IOAW of artikel 38, eerste lid, IOAZ;
- d. Vierde categorie:

het niet of onvoldoende gebruik maken van een door Ferm Werk aangeboden voorziening gericht op arbeidsinschakeling voor zover dit heeft geleid tot het geen doorgang vinden of tot voortijdige beëindiging van die voorziening;
- e. Vijfde categorie:

het niet aanvaarden of door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid.

Artikel 9. Hoogte en duur van de verlaging

De verlaging bij gedragingen als bedoeld in de artikelen 7 en 8 wordt vastgesteld op:

- a. 5 % van de bijstandsnorm gedurende één maand bij gedragingen van de eerste categorie;
- b. 20 % van de bijstandsnorm gedurende één maand bij gedragingen van de tweede categorie;
- c. 50 % van de bijstandsnorm gedurende één maand bij gedragingen van de derde categorie;
- d. 100 % van de bijstandsnorm gedurende één maand bij gedragingen van de vierde categorie;
- e. 100 % van de bijstandsnorm gedurende twee maanden bij gedragingen van de vijfde categorie.

Hoofdstuk 3. Niet nakomen van de geüniformeerde arbeidsverplichtingen

Artikel 10. Duur en verrekening verlaging bij schending geüniformeerde arbeidsverplichting

- 1. Als een belanghebbende een verplichting als bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet niet of onvoldoende nakomt, bedraagt de verlaging 100 procent van de bijstandsnorm gedurende:
 - a. twee maanden in het geval de verplichting tot het aanvaarden of behouden van algemeen geaccepteerde arbeid niet is nagekomen;
 - b. één maand bij het niet nakomen van de overige gedragingen.
- 2. Het bedrag van de verlaging die het gevolg is van schending van de geüniformeerde arbeidsverplichtingen kan worden toegepast over de maand van oplegging van de maatregel en de volgende twee maanden als bijzondere omstandigheden dit rechtvaardigen.

Hoofdstuk 4. Overige gedragingen die leiden tot een verlaging

Artikel 11. Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid

1. Een verlaging wegens tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan als bedoeld in artikel 18, tweede lid, van de Participatiewet wordt afgestemd op het benadelingsbedrag.
2. De verlaging van algemene bijstand wordt vastgesteld op:
 - a. 10 % van de bijstandsnorm gedurende één maand als het benadelingsbedrag niet hoger is dan één keer de toepasselijke bijstandsnorm;
 - b. 20 % van de bijstandsnorm gedurende één maand als het benadelingsbedrag hoger is dan één keer maar niet hoger dan drie keer de toepasselijke bijstandsnorm;
 - c. 50 % van de bijstandsnorm gedurende één maand als het benadelingsbedrag hoger is dan drie keer maar niet hoger dan zes keer de toepasselijke bijstandsnorm;
 - d. 100 % van de bijstandsnorm gedurende één maand als het benadelingsbedrag hoger is dan zes keer maar niet hoger dan 12 keer de toepasselijke bijstandsnorm;
 - e. 100 % van de bijstandsnorm gedurende twee maanden als het benadelingsbedrag hoger is dan 12 keer de toepasselijke bijstandsnorm.
3. De verlaging van bijzondere bijstand wordt individueel bepaald.

Artikel 12. Zeer ernstige misdragingen

1. Een maatregel wordt opgelegd aan de belanghebbende die zich zeer ernstig misdraagt:
 - a. tegenover personen en instanties die zijn belast met de uitvoering van de Participatiewet als bedoeld in artikel 9, zesde lid, van die wet; of
 - b. tegenover bestuur of medewerkers van Ferm Werk, onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van de IOAW of IOAZ.
2. Bij zeer ernstige misdrijving als bedoeld in het eerste lid wordt een verlaging toegepast van:
 - a. minimaal 50 % van de bijstandsnorm gedurende één maand bij het uitoefenen van fysiek geweld of het uiten van mondelinge of schriftelijke bedreigingen tegen de in het eerste lid genoemde personen;
 - b. minimaal 25 % van de bijstandsnorm gedurende één maand bij het uitsluitend uitoefenen van fysiek geweld tegen materiële zaken.

Artikel 13. Niet nakomen van overige verplichtingen

1. Als een belanghebbende een door het dagelijks bestuur opgelegde verplichting als bedoeld in artikel 55 van de Participatiewet niet of onvoldoende nakomt, wordt een verlaging toegepast van:
 - a. 20 % van de bijstandsnorm gedurende één maand, bij het niet of onvoldoende nakomen van een verplichting die strekt tot arbeidsinschakeling;
 - b. 40 % bij het niet of onvoldoende nakomen van een verplichting die strekt tot vermindering van de bijstand;
 - c. 80 % van de bijstandsnorm gedurende één maand bij het niet of onvoldoende nakomen van een verplichting die strekt tot beëindiging van de bijstand.
2. Bij het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen die verband houden met de aard en het doel van een bepaalde vorm van bijstand, wordt de verlaging individueel vastgesteld.

Hoofdstuk 5. Samenloop en recidive

Artikel 14. Samenloop van gedragingen

1. Als sprake is van één gedraging die schending oplevert van meerdere in deze verordening of artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet genoemde verplichtingen, wordt de zwaarste maatregel toegepast.
2. Als sprake is van meerdere gedragingen die schending opleveren van één of meerdere in deze verordening of artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet genoemde verplichtingen, wordt voor iedere gedraging een afzonderlijke verlaging opgelegd. Deze verlagingen worden gelijktijdig opgelegd, tenzij dit gelet op de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van de belanghebbende niet verantwoord is.
3. Als sprake is van één gedraging die schending oplevert van zowel een in deze verordening of artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet genoemde verplichting als een in artikel 17, eerste lid, van de Participatiewet genoemde verplichting, wordt geen verlaging opgelegd, voor zover voor die schending een bestuurlijke boete wordt opgelegd. Uitgangspunt is dat de zwaarste sanctie wordt toegepast.
4. Als sprake is van meerdere gedragingen die schending opleveren van zowel een in deze verordening of artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet genoemde verplichting als een in artikel 17, eerste lid, van de Participatiewet genoemde verplichting, waarvoor een bestuurlijke boete kan worden opgelegd, wordt voor iedere niet beboetbare gedraging een afzonderlijke verlaging opgelegd. Deze verlagingen worden gelijktijdig opgelegd tenzij dit gelet op de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van de belanghebbende niet verantwoord is.

Artikel 15. Recidive

1. Als een belanghebbende zich binnen twaalf maanden na bekendmaking van een besluit waarmee een maatregel is opgelegd als bedoeld in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 4 van deze verordening opnieuw schuldig maakt aan eenzelfde verwijtbare gedraging, wordt telkens de duur van de verlaging verdubbeld.
2. Voor de toepassing van het eerste lid wordt met een besluit waarmee een maatregel is opgelegd gelijkgesteld het besluit om daarvan af te zien wegens dringende redenen als bedoeld in artikel 4, tweede lid.
3. Als een belanghebbende zich binnen twaalf maanden na bekendmaking van een besluit waarmee een maatregel is opgelegd wegens schending van de geüniformeerde arbeidsverplichtingen opnieuw schuldig maakt aan schending van de geüniformeerde arbeidsverplichtingen, bedraagt de verlaging
 - a. 100 % procent van de bijstandsnorm gedurende drie maanden als bij één van beide gedragingen de verplichting tot het aanvaarden of behouden van algemeen geaccepteerde arbeid is geschonden;
 - b. 100 % gedurende twee maanden als bij geen van beide gedragingen de verplichting tot het aanvaarden of behouden van algemeen geaccepteerde arbeid is geschonden.

Hoofdstuk 6. Blijvende of tijdelijke weigering IOAW/IOAZ

Artikel 16. Samenloop bij weigeren uitkering IOAW/IOAZ

Als het dagelijks bestuur de uitkering op grond van artikel 20, eerste lid, IOAW of IOAZ blijvend of tijdelijk weigert en de gedraging die tot deze weigering heeft geleid tevens op grond van deze verordening tot een verlaging zou kunnen leiden, blijft een verlaging ter zake van die gedraging achterwege.

Hoofdstuk 7. Slotbepalingen

Artikel 17. Intrekken oude verordening

De volgende op 7 februari 2014 door het algemeen bestuur vastgestelde verordeningen worden ingetrokken:

- a. Maatregelenverordening WWB, IOAW, IOAZ 2013 gemeente Woerden
- b. Verordening Afstemming WWB 2013 gemeente Bodegraven-Reeuwijk
- c. Verordening Afstemming IOAW IOAZ 2013 gemeente Bodegraven-Reeuwijk
- d. Maatregelenverordening WWB, IOAW, IOAZ 2013 gemeente Montfoort
- e. Maatregelenverordening WWB, IOAW, IOAZ 2013 gemeente Oudewater

Artikel 18. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Afstemmingsverordening GR Ferm Werk 2015.

Aldus besloten in de vergadering van het algemeen bestuur van Ferm Werk gehouden op 18 december 2014.

Y. Koster-Dreese
voorzitter algemeen bestuur Ferm Werk

I. Korte
secretaris algemeen bestuur Ferm Werk

Algemene toelichting

Bestuursorganen

Op grond van artikel 5 lid 2 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Ferm Werk hebben de raden en de colleges van burgemeester en wethouders hun bevoegdheden overgedragen aan de betreffende bestuursorganen van de GR Ferm Werk. Om die reden wordt in deze verordening gesproken over het algemeen bestuur waar het gaat om een bevoegdheid van de gemeenteraad en over dagelijks bestuur waar het gaat om een bevoegdheid van het college.

Rechten en plichten in de Participatiewet

De gemeente heeft een verantwoordelijkheid met betrekking tot de invulling van de rechten en plichten van bijstandsgerechtigden. Mede gelet op de rechtszekerheid van een bijstandsgerechtigde moet het gemeentelijk beleid vastgelegd worden in een verordening. Rechten en plichten zijn echter twee kanten van één medaille. Het recht op algemene bijstand is altijd verbonden aan de plicht zich in te zetten om weer onafhankelijk te worden van de uitkering.

Artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet bepaalt dat de bijstand en de daaraan verbonden verplichtingen moeten worden afgestemd op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van een belanghebbende. In deze bepaling wordt benadrukt dat het vaststellen van de hoogte van de uitkering en de daaraan verbonden verplichtingen voor bijstandsgerechtigden maatwerk is. In het tweede lid van dit artikel wordt de koppeling gemaakt tussen de rechten en plichten van uitkeringsgerechtigden: de uitkering wordt verlaagd als de bijstandsgerechtigde de hem opgelegde verplichtingen niet of onvoldoende nakomt. Dit betekent dat de vaststelling van de hoogte van de uitkering niet alleen afhangt van de toepasselijke uitkeringsnorm en de beschikbare middelen van de bijstandsgerechtigde, maar ook van de mate waarin de verplichtingen worden nagekomen. De inspanningen die van de bijstandsgerechtigde naar vermogen kunnen worden verwacht, spelen ook een rol.

Wanneer het dagelijks bestuur tot het oordeel komt dat een bijstandsgerechtigde zijn verplichtingen niet of in onvoldoende mate nakomt, verlaagt het de uitkering. Voor deze vorm van afstemmen wordt, ter onderscheiding van de afstemming op leefsituatie en middelen, de term "maatregel" gehanteerd. Deze term maakt beter duidelijk dat het gaat om besluiten die verwijtbaar gedrag sanctioneren. Hierbij is geen sprake van een bevoegdheid, maar van een verplichting. Alleen wanneer iedere vorm van verwijtbaarheid ontbreekt, wordt afgezien van een dergelijke verlaging. Niettemin moet bij de vaststelling van de verlaging rekening worden gehouden met de persoonlijke omstandigheden en de individueel vastgestelde verplichtingen. Het dagelijks bestuur kan van een verlaging afzien als het daartoe zeer dringende redenen aanwezig acht.

Met ingang van 1 januari 2015 zijn in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet geüniformeerde arbeidsverplichtingen opgenomen. Voor schending van deze verplichtingen geldt dat de bijstand in beginsel moet worden verlaagd met honderd procent gedurende één tot drie maanden¹. In deze verordening is de duur van de verlaging vastgelegd.

Bij herhaling van maatregelwaardig gedrag wordt een zwaardere maatregel opgelegd. Is bij de eerste gelegenheid afgezien van een verlaging wegens het ontbreken van elke vorm van verwijtbaarheid, dan wordt die gedraging niet meegeteld bij het bepalen of er sprake is van recidive. Als bij de eerste gedraging is afgezien van het opleggen van een verlaging vanwege dringende redenen of vanwege afstemming van de maatregel op grond van artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet, dan telt die gedraging wel mee bij de bepaling of sprake is van recidive.

De wet bepaalt dat het dagelijks bestuur uiterlijk drie maanden na het opleggen van een maatregel beoordeelt of de omstandigheden en het gedrag van belanghebbende aanleiding geven de beslissing

¹ artikel 18, vijfde lid, van de Participatiewet

te herzien.² Bij een dergelijke herbeoordeling hoeft niet opnieuw een besluit te worden genomen, waarbij alle feiten en omstandigheden opnieuw tegen het licht worden gehouden. Het heeft slechts als doel vast te stellen of belanghebbende tussentijds (binnen de periode waarover de verlaging zich uitstrekt) blijkt heeft gegeven van een zodanige gedragsverandering of dat sprake is van een zodanige wijziging van omstandigheden, dat aanleiding bestaat de eerder opgelegde verlaging in zwaarte of duur bij te stellen.³ Deze bepaling is niet van toepassing bij schending van één van de geüniformeerde arbeidsverplichtingen genoemd in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet. In dat geval kan de verlaging worden herzien op grond van artikel 18, elfde lid, van de Participatiewet. Verschil tussen artikel 18, derde lid, en artikel 18, elfde lid, van de Participatiewet is dat artikel 18, elfde lid, pas wordt toegepast als belanghebbende daarom vraagt.

Een verlaging krachtens de afstemmingsverordening is een punitieve (bestraffende) sanctie voor zover de verlaging wordt opgelegd omdat belanghebbende zich zeer ernstig heeft misdragen.⁴ Als een betreffende gedraging ook een strafbaar feit oplevert, kan belanghebbende hier strafrechtelijk voor worden vervolgd. Deze verlaging en de strafvervolgning kunnen naast elkaar bestaan voor zover er sprake is van juridisch te onderscheiden feiten. Bijvoorbeeld: belanghebbende beledigt opzettelijk een ambtenaar. Strafrechtelijk gezien kan een geldboete worden opgelegd of een gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden. Daarnaast is sprake van zich zeer ernstig misdragen zoals bedoeld in artikel 9, zesde lid, van de Participatiewet op grond waarvan de bijstand kan worden verlaagd.

In andere gevallen waarin een verlaging wordt opgelegd krachtens de afstemmingsverordening is sprake van een reparatoire (herstellende) sanctie (bijvoorbeeld bij schending arbeidsverplichting). Als de betreffende gedraging ook een strafbaar feit oplevert, kan belanghebbende hier strafrechtelijk voor worden vervolgd. De verlaging en de strafvervolgning kunnen naast elkaar bestaan omdat het hier gaat om een reparatoire maatregel en een punitieve sanctie.

Maatregelen in de IOAW en de IOAZ

Sinds 1 juli 2010 kan een uitkering op grond van de IOAW of de IOAZ worden verlaagd of geweigerd als een belanghebbende de aan het recht op uitkering verbonden verplichtingen niet of onvoldoende nakomt⁵. Het beleid van Ferm Werk moet vastgelegd worden in een verordening.⁶ Gekozen is om deze verordening te integreren in de verordening op grond van de Participatiewet.

Niet verlenen van medewerking

De Participatiewet bevat in artikel 17, tweede lid een medewerkingsplicht. Het belangrijkste voorbeeld daarvan is het toestaan van een huisbezoek. In de praktijk zal het niet toestaan van een huisbezoek tot gevolg hebben dat het recht op bijstand niet (langer) kan worden vastgesteld en vervolgens leiden tot beëindiging of intrekking van de bijstand. Het verlagen van de bijstand is in dat geval niet aan de orde. Het niet voldoen aan een oproep om op een bepaalde plaats en tijd te verschijnen in verband met arbeidsinschakeling valt ook onder het niet voldoen aan de medewerkingsplicht. In de praktijk betreft dit veelal oproepen voor gesprekken om bepaalde inlichtingen te verstrekken zodat het niet verschijnen dan wordt gezien als het niet nakomen van de inlichtingenplicht. Dit wordt gesanctioneerd door het opleggen van een boete. Het niet verlenen van medewerking zal dus niet snel aanleiding geven tot verlaging van de bijstand, maar tot beëindiging daarvan. Daarom is ervoor gekozen het niet verlenen van medewerking niet als maatregelwaardige gedraging op te nemen in deze verordening.

² artikel 18, derde lid, van de Participatiewet

³ CRvB 19-04-2011, nr. 10/4882 WWB, ECLI:NL:CRVB:2011:BQ3002.

⁴ CRvB 31-12-2007, nrs. 06/4510 WWB, ECLI:NL:CRVB:2007:BC1811, CRvB 29-07-2008, nrs. 07/2262 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2008:BD9023, CRvB 19-08-2008, nrs. 07/2416 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2008:BE8919 en CRvB 19-01-2010, nr. 08/1012 WWB, ECLI:NL:CRVB:2010:BL0052.

⁵ artikel 20 van de IOAW en artikel 20 van de IOAZ

⁶ artikel 35 van de IOAW respectievelijk de IOAZ

Schenden van de inlichtingenplicht

De bestuurlijke boete is per 1 januari 2013 opnieuw ingevoerd in de Wet werk en bijstand, IOAW en IOAZ. Deze moet worden opgelegd bij een schending van de inlichtingenplicht en komt in de plaats van de verlaging van de bijstand. Ook de Participatiewet kent het boeteregime.

Verrekening bestuurlijke boete bij recidive

Gemeenten hebben de bevoegdheid om de beslagvrije voet tijdelijk buiten werking te stellen bij de verrekening van een recidiveboete. Daarmee ontstaat ruimte om een afweging te maken van situaties of omstandigheden waarin het buiten werking stellen van de beslagvrije voet niet proportioneel wordt geacht. Regels hieromtrent moeten bij verordening worden vastgelegd. Dat kan in de maatregelenverordening. Omdat deze verordening een gecombineerde Participatiewet, IOAW en IOAZ afstemmingsverordening is, is hiervoor niet gekozen. Hiermee wordt het bestaande beleid van de deelnemende gemeenten voortgezet. De regels zijn neergelegd in de "Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive GR Ferm Werk 2015".

Artikelsgewijze toelichting

Bepalingen die geen nadere toelichting behoeven worden hier niet behandeld.

Artikel 1. Begrippen

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, de IOAW, de IOAZ, de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing op deze verordening.

Bijstandsnorm

Onder de 'bijstandsnorm' wordt in deze verordening verstaan de in de situatie van belanghebbende geldende bijstandsnorm. Dit is de toepasselijke norm, vermeerderd met toeslagen, en verminderd met verlagingen, alles inclusief vakantietoeslag. Voor zover sprake is van een uitkering op grond van de IOAW of de IOAZ wordt onder bijstandsnorm verstaan de toepasselijke grondslag zoals bedoeld in artikel 5 van de IOAW en artikel 5 van de IOAZ.

Benadelingsbedrag

Het benadelingsbedrag is de netto-uitkering waarop eerder, langer of tot een hoger bedrag een beroep wordt of is gedaan ten gevolge van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan. Voor het bepalen van het benadelingsbedrag wordt uitgegaan van het nettobedrag van de uitkering, zoals ook het geval is bij het benadelingsbedrag in het kader van de bestuurlijke boete.⁷

Artikel 2. Het besluit tot opleggen van een verlaging

Het verlagen van een uitkering op grond van deze verordening vindt plaats door middel van een besluit. Tegen dit besluit kan een belanghebbende bezwaar en beroep indienen. In dit artikel is aangegeven wat in het besluit in ieder geval moet worden vermeld. Deze eisen vloeien rechtstreeks voort uit de Awb en dan vooral uit het motiveringsvereiste. Het motiveringsvereiste houdt onder andere in dat een besluit kenbaar is en van een deugdelijke motivering is voorzien.

Artikel 3. Horen van belanghebbende

Het opnemen van een artikel met betrekking tot het horen van een belanghebbende is facultatief voor deze verordening. Hiervoor is gekozen vanwege het belang van de belanghebbende bij een zorgvuldige belangenafweging.

Dit artikel is facultatief, maar ongewijzigd overgenomen uit de modelverordening. Bodegraven kende een dergelijke bepaling al, de IASZ niet meer. Eerder had de IASZ een dergelijke bepaling bij de zwaarste maatregelen (100%). Nu de sanctiebepalingen in de wet zijn aangescherpt lijkt het redelijk om horen wel toe te passen. Er zijn situaties genoemd waarin ervan kan worden afgezien.

Artikel 4. Afzien van verlaging

Bij de keuze na welke periode geen maatregel meer wordt toegepast, is aangesloten bij de bestaande verordeningen. De modelverordening bood ook nog een andere veel ingewikkelder variant waarbij de periode 3 respectievelijk 5 jaar was afhankelijk van de hoogte van de verlaging die kan worden toegepast.

Afzien van verlagen

Het afzien van het opleggen van een verlaging "indien elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt", is in de betreffende wetten opgenomen.⁸ Aangenomen moet worden dat hiervan uitsluitend sprake is bij evidente afwezigheid van verwijtbaarheid.⁹ Het is aan het dagelijks bestuur om dit te beoordelen. Is

⁷ Kamerstukken II 2011/12, 33 207, nr. 3, blz. 43.

⁸ Artikel 18, negende lid, van de Participatiewet, respectievelijk artikel 20, derde lid, van de IOAW en artikel 20, derde lid, van de IOAZ.

⁹ CRvB 24-07-2001, nr. 99/1857 NABW, ECLI:NL:CRVB:2001:AD4887.

vanwege de afwezigheid van elke vorm van verwijtbaarheid afgezien van een verlaging, dan is het niet mogelijk om bij toepassing van recidive deze gedraging mee te tellen (zie artikel 16 van deze verordening). Is van een verlaging afgezien vanwege dringende redenen of vanwege afstemming van de maatregel op grond van artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet, dan is daarin geen reden gelegen om de betreffende gedraging buiten beschouwing te laten in geval van recidive.

Een andere reden om af te zien van het opleggen van een verlaging is dat de gedraging te lang geleden heeft plaatsgevonden (verjaring). Omwille van de effectiviteit ("lik op stuk") is het nodig dat een verlaging spoedig nadat de gedraging heeft plaatsgehad, wordt opgelegd. Ook voor de uitkeringsgerechtigde is het van belang dat hij niet te lang in onzekerheid wordt gehouden over de vraag of het dagelijks bestuur overgaat tot het opleggen van een verlaging. Om deze reden regelt artikel 4, eerste lid, onderdeel b, van deze verordening dat het dagelijks bestuur geen verlagingen oplegt voor gedragingen die langer dan één jaar geleden hebben plaatsgevonden.

Afzien van verlagen in verband met dringende redenen

De verordening stelt een algemene verplichting tot het opleggen van een verlaging voorop. Uitzonderingen moeten echter mogelijk zijn als voor de belanghebbende onaanvaardbare consequenties zouden optreden. In de wet is de individuele afstemming in geval van dringende redenen geregeld in artikel 18, tiende lid. In het verlengde daarvan is in het tweede lid van dit artikel geregeld dat kan worden afgezien van het opleggen van een verlaging als daarvoor dringende redenen aanwezig zijn. Uit het woord "dringend" blijkt dat er wel iets heel bijzonders en uitzonderlijks aan de hand moet zijn, wil een afwijking van het algemene principe gerechtvaardigd zijn. Wat dringende redenen zijn, is afhankelijk van de concrete situatie en kan dus niet op voorhand worden vastgelegd. Er kan worden gedacht aan enerzijds een mindere mate van verwijtbaarheid ten aanzien van de gedraging en anderzijds aan de financiële of sociale gevolgen voor belanghebbende en/of diens gezin. Daarbij moet worden opgemerkt dat financiële gevolgen op zichzelf geen reden zijn om van een verlaging af te zien, omdat dit inherent is aan het verlagen van een uitkering.

Schriftelijke mededeling in verband met recidive

Ook een besluit dat het dagelijks bestuur afziet van het opleggen van een verlaging wegens dringende redenen wordt schriftelijk, i.c. in een beschikking aan de belanghebbende bekend gemaakt. Dit is van belang in verband met eventuele recidive (artikel 4, derde lid). Het opleggen van een verlaging bij recidive is geregeld in artikel 16.

Afzien van verlagen ook mogelijk bij geüniformeerde arbeidsverplichtingen

De wet schrijft bij overtreding van één van de geüniformeerde arbeidsverplichtingen een afstemming voor van honderd procent van de bijstand gedurende één tot drie maanden. De individuele afstemming als bedoeld in artikel 18, tiende lid, van de Participatiewet is echter ook hier van toepassing. Dit betekent dat een maatregel moet worden afgestemd op de omstandigheden van een belanghebbende en diens mogelijkheden om middelen te verwerven als daar, gelet op bijzondere omstandigheden, dringende redenen voor zijn. Het dagelijks bestuur kan dan besluiten de maatregel op een lager niveau, voor een kortere duur of op nul vast te stellen.

Artikel 5. Ingangsdatum en tijdvak van een verlaging

Het verlagen van de uitkering die in de nabije toekomst wordt verstrekt, is de gemakkelijkste methode van het opleggen van een verlaging. Dan hoeft niet te worden overgegaan tot herziening van de uitkering en terugvordering van het te veel betaalde bedrag. In de praktijk zal dit meestal inhouden dat een verlaging wordt opgelegd met ingang van de eerste dag van de kalendermaand, die volgt op de kalendermaand waarin het besluit bekend is gemaakt. Voor de berekening van de hoogte van de verlaging moet worden uitgegaan van de voor die maand geldende bijstandsnorm.

Het is niet altijd mogelijk om een lopende uitkering af te stemmen. In die gevallen kan de verlaging met terugwerkende kracht worden toegepast. Het afstemmingsbesluit dat in dat geval wordt genomen, is een bijzondere vorm van herziening van de uitkering en leidt ertoe dat de uitkering achteraf lager

wordt vastgesteld. De uitkering die op grond van het afstemmingsbesluit te veel is verstrekt, wordt dan teruggevorderd.¹⁰ Afstemming met terugwerkende kracht is echter niet altijd mogelijk. Als alle uitkering over de betreffende periode is ingetrokken en teruggevorderd, resteert er niets meer om af te stemmen. Is geen duidelijke datum te koppelen aan de gedraging van een belanghebbende of is de verlaging het gevolg van een gedraging voorafgaande aan de aanvraag, dan is verlagen met terugwerkende kracht evenmin mogelijk en kan de verlaging uitsluitend naar de toekomst toe worden toegepast.

Voor het tweede lid was als alternatief de mogelijkheid om de verlaging die nog niet is uitgevoerd, alsnog op te leggen als belanghebbende binnen een bepaalde termijn opnieuw in de uitkering komt. Dat vergt dan wel weer extra onderzoek. Daarom is gekozen voor deze variant die tevens overeen komt met het bestaande beleid.

Artikel 6. Berekeningsgrondslag

Bijstandsnorm

In het eerste lid is het uitgangspunt vastgelegd dat een verlaging wordt berekend over de bijstandsnorm. Onder de bijstandsnorm wordt verstaan de wettelijke norm, inclusief gemeentelijke toeslag of verlaging en inclusief vakantietoeslag. Bij een uitkering op grond van de IOAW of de IOAZ wordt gekeken naar de grondslag als bedoeld in artikel 5 van de IOAW respectievelijk van de IOAZ.

Bijzondere bijstand

Personen tussen de 18 en 21 jaar ontvangen een lage jongerennorm, die indien noodzakelijk met toepassing van artikel 12 van de Participatiewet wordt aangevuld door middel van aanvullende bijzondere bijstand in de kosten van levensonderhoud. Als een verlaging uitsluitend op de lage jongerennorm wordt opgelegd, zou dit leiden tot rechtsongelijkheid ten opzichte van de 21-jarigen. Daarom is in het tweede lid, onderdeel a, geregeld dat de berekeningsgrondslag in dat geval bestaat uit de bijstandsnorm inclusief de verleende bijzondere bijstand op grond van artikel 12 van de Participatiewet.

Op grond van het tweede lid, onderdeel b, is het mogelijk dat het dagelijks bestuur in incidentele gevallen een verlaging oplegt over de bijzondere bijstand. Er moet dan wel een verband bestaan tussen de gedraging van een belanghebbende en zijn recht op bijzondere bijstand. Een verlaging kan uitsluitend worden opgelegd als daadwerkelijk bijzondere bijstand is verstrekt. Overigens is het ook mogelijk om bijzondere bijstand in de vorm van een lening te verstrekken als de noodzaak tot bijstandverlening is gelegen in tekortschietend besef van verantwoordelijkheid.

De verordening biedt geen ruimte om een verlaging toe te passen op een individuele inkomenstoeslag.

Artikel 7. Gedragingen Participatiewet

Er zijn enkele wijzigingen toegepast t.o.v. de modelverordening waardoor in de tweede categorie alleen verplichtingen vallen die niet (direct) met arbeidsinschakeling te maken hebben. In de derde categorie staan de verplichtingen die (meer) direct met arbeidsinschakeling te maken hebben. De artikelen 7 en 9 moeten in onderlinge samenhang worden gelezen. In artikel 7 worden schendingen van verplichtingen uit de Participatiewet geformuleerd. De verwijtbare gedragingen die zijn genoemd in artikel 7 zijn ondergebracht in categorieën. Aan die categorieën wordt in artikel 9 een gewicht toegekend in de vorm van een verlagingpercentage. De categorieën zijn gerangschikt naar toenemende zwaarte. Een gedraging wordt ernstiger geacht naarmate de gedraging meer concrete gevolgen heeft voor het niet verkrijgen of behouden van betaalde arbeid. De lichtste categorie is die van de puur administratieve verplichting tot inschrijving als werkzoekende. Het onderscheid tussen de tweede en de derde categorie heeft te maken met de mate waarin gedragingen meer of minder direct zien op (her)intreding op de arbeidsmarkt.

¹⁰ Artikel 58, tweede lid, onderdeel a, van de Participatiewet, respectievelijk artikel 25, tweede lid, van de IOAW en van de IOAZ

Niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen

De verwijtbare gedragingen omvatten zowel het niet als het onvoldoende nakomen van diverse verplichtingen. Artikel 18, tweede lid, van de WWB zoals dat luidde vóór 1 januari 2015 bepaalt dat het dagelijks bestuur moest afstemmen als een belanghebbende de verplichtingen "niet of onvoldoende nakomt". Met het huidige artikel 18, tweede lid, van de Participatiewet wordt dit gewijzigd in "het niet nakomen van de verplichtingen". Hoewel het woord "onvoldoende" is weggefallen, wordt gemeend dat de wetgever hiermee geen inhoudelijke wijziging heeft beoogd en dat dit moet worden gelezen als het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen. Om onduidelijkheid hierover te voorkomen is daarom in artikel 7 neergelegd dat sprake is van een verwijtbare gedraging bij het niet of onvoldoende nakomen van de verplichtingen.

Het niet naar vermogen proberen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen (onderdeel c)

In artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet staan de geüniformeerde arbeidsverplichtingen. Voor schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting geldt een apart afstemmingsregime: verlaging van de bijstand met honderd procent gedurende een in de afstemmingsverordening vastgelegde duur van ten minste een maand en ten hoogste drie maanden (artikel 18, vijfde lid, van de Participatiewet). In deze verordening is de duur vastgelegd in artikel 10.

In artikel 7 duidt deze verwijtbare gedraging slechts op de situaties die en voor zover ze niet zijn opgenomen in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet.

Dit betekent dus dat artikel 7, derde lid, niet ziet op gedragingen zoals:

- het niet verkrijgen of niet behouden van kennis en vaardigheden die noodzakelijk zijn voor het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid, en
- het belemmeren van het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid door kleding, gebrek aan persoonlijke verzorging en gedrag.

Inspanningen in de eerste vier weken na de melding

De plicht tot arbeidsinschakeling geldt vanaf datum melding.¹¹ Specifiek voor personen jonger dan 27 jaar geldt dat zij worden beoordeeld op hun inspanningen in de eerste vier weken na de melding.¹² Is geen enkele inspanning verricht, dan bestaat geen recht op bijstand.¹³ Zijn er wel inspanningen verricht, maar naar het oordeel van het dagelijks bestuur onvoldoende, dan wordt de uitkering verlaagd. De verlaging kan in principe al worden toegepast op basis van de grondslagen zoals genoemd in artikel 6 van deze verordening. Een aparte grondslag is strikt genomen niet noodzakelijk. Desalniettemin is het niet of onvoldoende verrichten van inspanningen vanwege de herkenbaarheid toch als aparte gedraging genoemd opgenomen in de afstemmingsverordening (zie artikel 7, tweede lid, onderdeel b).

Artikel 8. Gedragingen IOAW en IOAZ

Er zijn enkele wijzigingen toegepast t.o.v. de modelverordening waardoor in de tweede categorie alleen verplichtingen vallen die niet (direct) met arbeidsinschakeling te maken hebben. Toegevoegd is het niet meewerken aan een voorziening die niet is gericht op arbeidsinschakeling. Hiermee worden de participatievoorzieningen bedoeld. Voor de zwaarste overtreding is de sanctie gelijkgesteld aan die in de WWB. Teneinde een evenwichtige opbouw te verkrijgen is een extra categorie opgevoerd om het niet aanvaarden of behouden van concreet beschikbaar betaald werk te onderscheiden van het 'verknallen' van een traject

De artikelen 8 en 9 moeten in onderlinge samenhang worden gelezen. In artikel 8 worden schendingen van verplichtingen uit de IOAW en IOAZ geformuleerd. De verwijtbare gedragingen die zijn genoemd in artikel 8, zijn ondergebracht in categorieën. Aan die categorieën wordt in artikel 9 een gewicht toegekend in de vorm van een verlagingspercentage. De categorieën zijn gerangschikt naar

¹¹ artikel 9, eerste lid, van de Participatiewet

¹² artikel 43, vierde en vijfde lid, van de Participatiewet

¹³ artikel 13, tweede lid, onderdeel d, van de Participatiewet

toenemende zwaarte. Een gedraging wordt ernstiger geacht naarmate de gedraging meer concrete gevolgen heeft voor het niet aanvaarden, verkrijgen of behouden van betaalde arbeid. Omdat de IOAW en IOAZ niet de geüniformeerde arbeidsverplichtingen van de Participatiewet kennen (met de daarbij behorende gestandaardiseerde sancties) bevat artikel 8 meer categorieën dan artikel 7. Op deze wijze wordt bewerkstelligd dat een verlaging zo goed mogelijk wordt afgestemd op de ernst van de gedraging.

Artikel 9. Hoogte en duur van de verlaging

Met de Wet Maatregelen WWB zijn geüniformeerde arbeidsverplichtingen en bijbehorende maatregelen geïntroduceerd. Zie artikel 18, vierde en vijfde lid, van de Participatiewet. Er is voor gekozen bij de zwaarte van de afstemming enigermate aansluiting te zoeken bij de forse maatregelen voor het schenden van geüniformeerde arbeidsverplichtingen. Diverse geüniformeerde arbeidsverplichtingen zijn immers verwant aan de gedragingen als bedoeld in de artikelen 7 en 8 van deze verordening. De zwaarste maatregelen komen dus overeen. De maatregelen bij overtredingen in de categorieën 1 tot en met 3 zijn milder, maar staan hiermee in redelijke verhouding.

De gekozen percentages zijn ontleend aan de oude verordeningen. Tegelijk is gezocht naar een redelijke verhouding met de sancties bij schending van de geüniformeerde arbeidsverplichtingen. De verlaging in de derde categorie is gelijk aan die van Bodegraven, maar iets hoger dan die van de IASZ. Het 'verknallen' van een traject en het niet aanvaarden of behouden van betaald werk worden nu zwaarder bestraft om gelijkheid te creëren met schending geüniformeerde verplichtingen.

Artikel 10. Duur en verrekening verlaging bij schending geüniformeerde arbeidsverplichting

De wet bepaalt dat er altijd met 100% wordt verlaagd; er is alleen keuze in de duur. Proportionaliteit is hiermee beperkt. De maatregel is dus altijd zwaar vergeleken met bestaand beleid. De modelverordening bood 2 varianten: altijd een even lange duur of onderscheid tussen verschillende overtredingen. Die waren tamelijk ingewikkeld beschreven. Gekozen is voor 2 verschillende sanctiezwaartes waarbij alleen het niet aanvaarden of behouden van betaald werk zwaarder wordt bestraft namelijk met een duur van 2 maanden.

Het verrekenen van de verlaging over meerdere maanden is facultatief. Dit is opgenomen omdat er waarschijnlijk vaak reden zal zijn om de verlaging van 100% uit te smeren. De formulering uit de modelverordening is vereenvoudigd. Daarin werd onderscheid gemaakt tussen verschillende gedragingen en verschillende perioden van 'uitsmeren'. Dergelijke detaillering is niet noodzakelijk omdat het so wie so om een kan-bepaling gaat, dus maatwerk.

Bij de eerste keer dat een verwijtbare schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting wordt vastgesteld, wordt een verlaging toegepast van honderd procent van de bijstandsnorm gedurende een bij deze verordening vastgestelde periode.¹⁴ Bij het vaststellen van de duur van de verlaging is de ernst van de gedraging leidend. Gezien de beperkte mogelijkheid om de duur te variëren en de voorgeschreven minimale zwaarte, is ervoor gekozen om alleen voor de zwaarste overtreding, te weten het niet aanvaarden dan wel niet behouden van beschikbare betaalde arbeid, een periode van twee maanden te laten gelden. Voor de overige overtredingen bedraagt de duur één maand.

Het dagelijks bestuur heeft de mogelijkheid bij verlaging van de bijstand wegens schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting, de verlaging "uit te smeren" over maximaal drie maanden te weten de maand van oplegging van de maatregel en de twee volgende maanden. Dit wordt in het betreffende wetsartikel "verrekenen" genoemd. Over de eerste maand moet minimaal een derde van het bedrag van de verlaging worden verrekend.¹⁵ De verlaging kan worden stopgezet wanneer de belanghebbende tot inkeer komt, zodat hij weer de volledige uitkering ontvangt.¹⁶

¹⁴ artikel 18, vijfde lid, van de Participatiewet

¹⁵ artikel 18, vijfde lid, tweede volzin, van de Participatiewet

¹⁶ artikel 18, elfde lid, van de Participatiewet

In deze verordening is ervoor gekozen gebruik te maken van de mogelijkheid tot het verrekenen van het bedrag van de verlaging als bijzondere omstandigheden dit rechtvaardigen. Hierbij kan worden gedacht aan (vergroting) schuldenproblematiek of (dreigende) huisuitzetting. Omdat het bij uitstek gaat om maatwerk, is deze verrekening niet nader in regels vastgelegd.

Geen verrekening bij maatregel wegens schending andere gedragingen

Verrekening bij maatregelen voor schendingen van andere gedragingen dan de geüniformeerde arbeidsverplichtingen, is niet mogelijk. Dit volgt uit artikel 10 van deze verordening en artikel 18, vijfde lid, van de Participatiewet.

Artikel 11. Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid

De IASZ had voor deze soort gedragingen geen normering. Bodegraven-Reeuwijk ging uit van de periode dat iemand uit de bijstand had kunnen blijven. Net als in de modelverordening is gekozen voor een systematiek die is gebaseerd op het benadelingsbedrag. Gekozen is voor een bedrag, maar wel gerelateerd aan de toepasselijke bijstandsnorm; want € 1.000 is voor een echtpaar iets anders dan voor een alleenstaande. Om gelijkheid te creëren met verlaging in artikelen 9 en 10 is een extra categorie toegevoegd.

Aan de Participatiewet ligt het beginsel ten grondslag dat iedereen in eerste instantie in zijn eigen bestaan (kosten) dient te voorzien. Pas wanneer dat niet mogelijk is, kan men een beroep doen op bijstand. Hoofregel is dus dat iedereen alles zal moeten doen en nalaten om een beroep op bijstand te voorkomen. Leidt een gedraging ertoe dat belanghebbende eerder, langer of voor een hoger bedrag is aangewezen op bijstand, dan is veelal sprake van een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan. Voorbeelden van dergelijke gedragingen zijn:

- het te snel interen van vermogen;
- het door eigen schuld verliezen van het recht op een uitkering;
- het door eigen schuld te laat aanvragen van een voorliggende voorziening.

Het door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid houdt een schending in van een geüniformeerde arbeidsverplichting.¹⁷ In dat geval moet afstemming plaatsvinden volgens de regels van artikel 18 van de Participatiewet en artikel 10 en (eventueel) 15, derde lid, van deze verordening.

Artikel 11 regelt de verlaging bij tekortschietend besef van verantwoordelijkheid. Omdat de ernst van de gedraging tot uitdrukking komt in de hoogte van het benadelingsbedrag, wordt de verlaging van de uitkering hierop gebaseerd. Dat is het gedeelte van de uitkering waarop eerder, langer of tot een hoger bedrag beroep wordt gedaan. De zwaarste maatregel komt overeen met die wegens schending van de geüniformeerde arbeidsverplichtingen. De lichtere sancties staan daarmee in verhouding.

Bijstand in de vorm van een geldlening

Als sprake is van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid kan ook worden besloten bijstand in de vorm van een lening te verstrekken.¹⁸ Als beide instrumenten tegelijk worden gebruikt (leenbijstand én verlaging), is het zaak om voldoende acht te slaan op het totale effect voor de belanghebbende.¹⁹

Artikel 12. Zeer ernstige misdragingen

De modelverordening bood 2 varianten w.o. één waarbij geen onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende soorten misdragingen. Gekozen is voor een variant die dat wel doet. Wel wordt een andere verdeling toegepast, namelijk tussen enerzijds gedrag tegen personen en anderzijds tegen materiele zaken. In de modelverordening wordt bedreiging van personen minder zwaar gesanctioneerd, namelijk even zwaar als fysiek geweld tegen materiele zaken. Verder is de formulering vereenvoudigd. In de oude verordeningen was slechts één verlagingsspercentage

¹⁷ artikelen 9, eerste lid, onderdeel a, en 18, vierde lid, onderdeel g, van de Participatiewet

¹⁸ artikel 48, tweede lid, onderdeel b, Participatiewet

¹⁹ CRvB 20-03-2007, nrs. 06/515 NABW e.a., ECLI:NL:CRVB:2007:BA2344.

opgenomen voor alle soorten misdragingen. In Bodegraven gold een percentage van 50%, bij de IASZ betrof het 25%. Gekozen is voor 50% bij de zwaarste misdragingen en 25% bij de minder zware.

Participatiewet (eerste lid onder a)

Onder de term 'zeer ernstige misdraging' dient in elk geval te worden verstaan: elke vorm van ongewenst en agressief fysiek contact met een persoon of het ondernemen van pogingen daartoe. Hieronder valt bijvoorbeeld schoppen, slaan of het (dreigen met) gooien van voorwerpen naar een persoon. Ook het toebrengen van schade aan een gebouw of inventarisonderdeel, evenals het ondernemen van pogingen daartoe in enige vorm wordt als zeer ernstige misdraging gezien. Handelingen die door hun grote en mogelijk blijvende impact op de desbetreffende persoon of personen grote invloed hebben zoals het opzetten van gerichte lastercampagnes, seksuele intimidatie, het tonen van steek en/of vuurwapens evenals (pogingen tot) opsluiting in een ruimte zijn eveneens als zeer ernstige misdraging te beschouwen.²⁰ Ook verbaal geweld kan onder de noemer 'zeer ernstige misdraging'²¹ vallen. Het gaat dus om alle vormen van zeer ernstige misdrijven tegenover de met de uitvoering van de Participatiewet belaste personen en instanties (Ferm Werk, re-integratiebedrijven). Met de zinsnede 'tijdens het verrichten van de werkzaamheden'²² wordt aangegeven dat de misdraging dient plaats te vinden in het kader van de uitvoering van de Participatiewet. Als betrokkenen elkaar buiten werktijd tegen komen is alleen het strafrecht van toepassing.²³

Met ingang van 1 januari 2015 is de verplichting om zich te onthouden van zeer ernstige misdrijven als zelfstandige verplichting opgenomen in artikel 9, zesde lid, van de Participatiewet. Deze verplichting staat dus op zichzelf. Er hoeft (in tegenstelling tot de situatie onder de WWB) geen samenhang te bestaan tussen de zeer ernstige misdrijven met het niet nakomen van één of meer verplichtingen.²⁴

IOAW en IOAZ (eerste lid onder b)

Onder de term 'zeer ernstige misdrijven' worden verwijtbare gedragingen verstaan, die in het normale menselijke verkeer in alle gevallen als onacceptabel worden beschouwd. Ook verbaal geweld kan onder de noemer 'zeer ernstige misdraging' ²⁵ vallen. Het dagelijks bestuur kan alleen een verlaging van de IOAW- of IOAZ-uitkering opleggen als er een verband bestaat tussen de ernstige misdraging en belemmeringen bij het vaststellen van het recht op uitkering. De IOAW en IOAZ bevatten immers geen afzonderlijke plicht tot het nalaten van zeer ernstige misdrijven. Het recht op uitkering kan daarom alleen worden afgestemd wegens het zich zeer ernstig misdrijven als dit heeft plaatsgevonden bij het (niet) nakomen van een (andere) aan de uitkering verbonden verplichting.²⁶ Vandaar dat wordt bepaald dat de zeer ernstige misdrijven moeten hebben plaatsgevonden onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van IOAW of IOAZ. Als een belanghebbende zich zeer ernstig misdraagt, geheel los van een (andere) aan de uitkering verbonden verplichting - hij komt bijvoorbeeld uit eigen beweging stennis maken - dan is binnen de IOAW en IOAZ tegen deze gedraging geen sanctie mogelijk.

Er wordt bij het opleggen van een maatregel wegens zeer ernstige misdrijven onderscheid gemaakt tussen een misdraging tegen een persoon of tegen materiële zaken.

Artikel 13. Niet nakomen van overige verplichtingen

²⁰ Kamerstukken II 2013/14, 33 801, nr. 3, blz. 24.

²¹ CRvB 19-08-2008, nrs. 07/2416 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2008:BE8919.

²² Kamerstukken II 2013/14, 33 801, nr. 3, blz. 55.

²³ Kamerstukken II 2013/14, 33 801, nr. 3, blz. 25-26.

²⁴ CRvB 06-07-2010, nr. 08/2025 WWB, ECLI:NL:CRVB:2010:BN0660.

²⁵ CRvB 19-08-2008, nrs. 07/2416 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2008:BE8919.

²⁶ CRvB 06-07-2010, nr. 08/2025 WWB, ECLI:NL:CRVB:2010:BN0660.

De oude verordening van Bodegraven-Reeuwijk vermeldde minimaal 20% voor alle vormen in deze categorie; de iasz verordening had geen standaard maatregel. In deze verordening is het principe van de modelverordening overgenomen, zodat ernstiger vormen zwaarder worden gesanctioneerd dan lichtere. De verschillende categorieën hebben te maken met de potentiële benadeling. Omdat “verplichtingen die verband houden met de aard en het doel van een bepaalde vorm van bijstand” niet direct gerelateerd kunnen worden aan een financiële benadeling, is hiervoor geen standaard verlaging gesteld.

De Participatiewet geeft het dagelijks bestuur de bevoegdheid om personen verplichtingen op te leggen die volledig individueel bepaald zijn. Artikel 55 van de Participatiewet beperkt de mogelijkheid daartoe tot een viertal categorieën, te weten:

1. verplichtingen die strekken tot arbeidsinschakeling;
2. verplichtingen die strekken tot vermindering van de bijstand;
3. verplichtingen die strekken tot beëindiging van de bijstand; en
4. verplichtingen die verband houden met de aard en het doel van een bepaalde vorm van bijstand.

De hoogte van de verlaging is in deze verordening per categorie verschillend vastgesteld. Daarbij is rekening gehouden met de mogelijke benadeling. Omdat de verplichtingen genoemd onder 4. niet nader zijn gespecificeerd, is hiervoor geen gestandaardiseerde maatregel vastgesteld. Daarnaast zal altijd rekening moeten worden gehouden met de individualiseringsbepaling van artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet. Deze bepaling verplicht het dagelijks bestuur de bijstand af te stemmen op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van een belanghebbende. Juist omdat de verplichtingen op grond van artikel 55 van de Participatiewet een zeer individueel karakter hebben, moet de verlaging zijn afgestemd op de individuele omstandigheden van een belanghebbende. In individuele gevallen kan dus worden afgeweken van de in dit artikel vastgestelde verlaging.

Artikel 14. Samenloop van gedragingen

Dit artikel is inhoudelijk ongewijzigd overgenomen uit de modelverordening. Het komt ook overeen met het bestaande beleid. De formulering is iets vereenvoudigd. Grondregel is dat de zwaarste sanctie wordt toegepast als het gaat om één gedraging. Bij meerdere gedragingen kunnen de sancties naast elkaar bestaan, maar moet wel de proportionaliteit in het oog worden gehouden.

Samenloop bij één gedraging waardoor meerdere verplichtingen worden geschonden

Het eerste lid regelt samenloop als sprake is van één gedraging die schending oplevert van meerdere verplichtingen (geüniformeerde en niet-geüniformeerde arbeidsverplichtingen en overige verplichtingen). In dat geval wordt één verlaging opgelegd. Voor het bepalen van de hoogte en de duur van de verlaging wordt uitgegaan van de gedraging waarop de hoogste verlaging is gesteld.

Samenloop bij meerdere gedragingen waardoor één of meerdere verplichtingen worden geschonden

Het tweede lid regelt samenloop als sprake is van meerdere gedragingen die schending opleveren van één of meerdere verplichtingen (geüniformeerde en niet-geüniformeerde arbeidsverplichtingen en overige verplichtingen). Dit wordt 'meerdere samenloop' genoemd. In dat geval wordt voor iedere gedraging een afzonderlijke verlaging toegepast. Deze verlagingen worden in principe gelijktijdig opgelegd; ze worden als het ware opgeteld. Dit is anders als dit niet verantwoord is. Hierbij spelen factoren zoals de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van een belanghebbende een rol. Daarvoor moet altijd gekeken worden naar de individuele omstandigheden. De verlaging wordt dan over meerdere maanden uitgesmeerd.

Samenloop met een bestuurlijke boete

Het kan voorkomen dat één gedraging zowel een schending oplevert van een in deze verordening vermelde verplichting (geüniformeerde en niet-geüniformeerde arbeidsverplichtingen en overige verplichtingen) als een schending van de inlichtingenplicht.

Het derde lid regelt het opleggen van de sanctie als sprake is van één verlagingswaardige gedraging die tevens een boetewaardige gedraging is (ééndaadse samenloop). In dat geval, kan de schending van deze verplichtingen niet gezamenlijk worden afgedaan, omdat schending van de inlichtingenplicht (wettelijk) is geregeld in de vorm van een bestuurlijke boete. Er wordt dan één sanctie opgelegd en individueel wordt beoordeeld welke sanctie. Naar analogie met het eerste lid is het uitgangspunt dat de zwaarste sanctie wordt opgelegd. Vaak zal dat de boete zijn. Als het dagelijks bestuur besluit een boete op te leggen, dan wordt geen verlaging meer opgelegd.

Het vierde lid regelt in hoeverre een verlaging kan worden opgelegd als sprake is van meerdere gedragingen waarbij zowel het opleggen van een maatregel als van een boete aan de orde kan zijn (meerdadse samenloop). In beginsel wordt dan elke gedraging afzonderlijk gesanctioneerd. Dit kan dus een maatregel zijn, maar ook een boete. Voor zover een enkele gedraging zowel beboetbaar als maatregelwaardig is, wordt in beginsel een boete opgelegd. Daarnaast kan het dagelijks bestuur in dit geval nog een of meer maatregelen opleggen. In het geval van meerdadse samenloop dient wel beoordeeld te worden of het totaal van de sancties proportioneel is. In dit kader kan de hoogte van de maatregel gematigd worden. Bij de hoogte van de maatregel wordt rekening gehouden met evt. andere maatregelen én de hoogte van de bestuurlijke boete (vierde lid).

Artikel 15. Recidive

Bij recidive kan de hoogte of de duur van de maatregel worden verdubbeld. De modelverordening gebruikt beide opties. Gekozen is voor alleen het verdubbelen van de duur. Dit komt overeen met de oude verordeningen.

De model verordening verdubbelt ook bij de –tigste recidive de duur van de eerste (lichtste) maatregel. Dit is niet overgenomen. Dus telkens wordt de vorige maatregel verdubbeld. Ook dit komt overeen met de oude verordeningen. Zo wordt de “notoire veelpleger” zwaarder bestraft dan degene die één keer recidiveert. Bij eerste recidive van geüniformeerde verplichtingen onderscheid gemaakt naar gelang er een schending was van de verplichting tot aanvaarden of behouden van betaald werk.

Verdubbeling duur verlaging

Als binnen twaalf maanden na een verwijtbare gedraging wederom sprake is van een verwijtbare gedraging waarmee dezelfde verplichting wordt geschonden, kan de grotere mate van verwijtbaarheid tot uitdrukking worden gebracht in een verdubbeling van de hoogte of van de duur van de verlaging. In deze verordening is gekozen voor verdubbeling van de duur. Hiermee wordt aangesloten bij het beleid van Ferm Werk en van de deelnemende gemeenten zoals dat gold vóór 2015 (onder de WWB). Met de eerste verwijtbare gedraging wordt de eerste gedraging bedoeld die aanleiding is geweest tot een verlaging, ook als wegens dringende redenen is afgezien van het opleggen van een verlaging. Is vanwege de afwezigheid van elke vorm van verwijtbaarheid afgezien van een verlaging, dan is het niet mogelijk om bij toepassing van recidive deze gedraging mee te tellen. Als eerste dag van de termijn van twaalf maanden, geldt de datum waarop het eerste besluit tot verlaging is verzonden.

Eenzelfde gedraging vereist voor recidive

Voor het toepassen van de recidivebepaling als bedoeld in het eerste lid geldt als voorwaarde dat dezelfde verplichting wordt geschonden. Is dit niet het geval, dan moet de verwijtbare gedraging worden aangemerkt als een eerste schending van een verplichting. Heeft een persoon zich zeer ernstig misdragen binnen twaalf maanden nadat een verlaging is opgelegd wegens het zich niet tijdig laten registreren als werkzoekende, dan is geen sprake van recidive aangezien het niet “eenzelfde gedraging” betreft. Evenmin is sprake van recidive als een belanghebbende niet meewerkt aan het opstellen van een plan van aanpak en vervolgens een opgedragen tegenprestatie niet verricht.

Recidive op recidive bij niet geüniformeerde arbeidsverplichtingen

Als een belanghebbende voor een derde of volgende keer een niet geüniformeerde arbeidsverplichting schendt, wordt de duur van de laatst opgelegde maatregel verdubbeld. Voor toepassing van de recidivebepaling is vereist dat het opnieuw schenden van dezelfde verplichting

plaatsvindt binnen twaalf maanden na bekendmaking van het vorige besluit waarmee een verlaging is toegepast.

Recidive schending geüniformeerde arbeidsverplichting

De toepassing van de recidivebepaling bij schending van geüniformeerde arbeidsverplichtingen is afwijkend. Hierbij is het niet noodzakelijk dat dezelfde verplichting is geschonden. Is sprake van het niet of onvoldoende nakomen van een geüniformeerde arbeidsverplichting binnen twaalf maanden nadat aan een belanghebbende een eerste maatregel is opgelegd wegens schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting, dan wordt de verdubbeling van de duur toegepast.

Bij schending van de verplichting tot het aanvaarden of behouden van algemeen geaccepteerde arbeid is de duur van de maatregel bepaald op twee maanden. De maximale duur van de maatregel bij de eerste recidive bedraagt drie maanden. Daarom is ervoor gekozen om bij een eerste recidive van schending van geüniformeerde arbeidsverplichtingen de duur van de maatregel te bepalen op drie maanden als bij de eerste of de tweede keer de verplichting tot het aanvaarden of behouden van algemeen geaccepteerde arbeid niet is nagekomen.

Bij een derde, vierde en volgende schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting, telkens binnen twaalf maanden na oplegging van de vorige maatregel, bedraagt de verlaging honderd procent gedurende drie maanden. Dit volgt uit de wet (artikel 18, zevende en achtste lid, Participatiewet).

Artikel 16. Samenloop bij weigeren uitkering IOAW/IOAZ

Het dagelijks bestuur is op grond van artikel 20 van de IOAW en artikel 20 van de IOAZ bevoegd de uitkering blijvend of tijdelijk te weigeren als een belanghebbende, kort gezegd, inkomen uit arbeid had kunnen verwerven, maar dit nalaat. Dit is een discretionaire bevoegdheid van het dagelijks bestuur. De vraag of een verlaging moet worden toegepast, zal pas aan de orde komen als een oordeel is gevormd over de eventuele weigering van de uitkering. Deze beoordeling gaat in beginsel voor. Pas als het dagelijks bestuur concludeert dat van een weigering geen sprake is, kan op grond van deze verordening een verlaging worden toegepast. Artikel 16 van deze verordening is derhalve bedoeld om samenloop te voorkomen.

Verordening Tegenprestatie 2015

GR Ferm Werk

Het algemeen bestuur van Ferm Werk

- gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van 11 december 2014;
 - gelet op artikel 8a, eerste lid, onderdeel b, van de Participatiewet;
 - gezien de zienswijze van:
 - gezien de zienswijze van:
 - de gemeenteraad van de gemeente Woerden d.d. 6 november 2014,
 - de gemeenteraad van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk d.d. 17 december 2014,
 - de gemeenteraad van de gemeente Montfoort d.d. 27 oktober 2014,
 - de gemeenteraad van de gemeente Oudewater d.d. 23 oktober 2014,
- en het advies van de:
- Regionale adviesraad Werk en Bijstand d.d. 00-00-2014,
 - Stichting Puree d.d. 00-00-2014,
 - Participatieraad gemeente Montfoort d.d. 00-00-2014,

besluit vast te stellen de Verordening Tegenprestatie Participatiewet 2015 GR Ferm Werk.

Artikel 1. Begrippen

Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Gemeentewet. In deze verordening wordt verstaan onder:

1. grote afstand tot de arbeidsmarkt: deelname aan de arbeidsmarkt is redelijkerwijs niet mogelijk binnen één jaar;
2. mantelzorg: langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke hulp van huisgenoten voor elkaar overstijgt;
3. maatschappelijk nuttige activiteiten: onbetaalde activiteiten van algemeen nut, zoals vrijwilligerswerk en mantelzorg, die niet worden verricht in het kader van een re-integratietraject;
4. dagelijks bestuur: het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam Ferm Werk;
5. algemeen bestuur: het algemeen bestuur van het openbaar lichaam Ferm Werk.

Artikel 2. Verslag over beleid

1. Het dagelijks bestuur zendt jaarlijks aan het algemeen bestuur een verslag over de uitvoering van het beleid.
2. Het jaarverslag, zoals bedoeld in het eerste lid, bevat het oordeel van de cliëntenraad.

Artikel 3. Inhoud van een tegenprestatie

1. Het dagelijks bestuur kan onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden, die additioneel van aard zijn, inzetten als tegenprestatie voor zover die werkzaamheden:
 - a. naar zijn aard niet zijn gericht op toeleiding tot de arbeidsmarkt;
 - b. niet zijn bedoeld als re-integratieinstrument;
 - c. worden verricht naast of in aanvulling op reguliere arbeid in de organisatie waarin ze worden verricht;

Pagina 1 van 11

Onderwerp	Indiener	Datum	Gericht aan	Versie
Verordening Tegenprestatie 2015	DB Ferm Werk	5 sept. 2014	Deelnemers Ferm Werk	3

- d. niet leiden tot verdringing;
- 2. Het dagelijks bestuur stelt ter nadere uitvoering van deze verordening beleidsregels vast waarin wordt vastgelegd welke aanvullende werkzaamheden het dagelijks bestuur in ieder geval kan aanbieden en de voorwaarden die daarbij gelden voor zover daarover in deze verordening geen nadere bepalingen zijn opgenomen.

Artikel 4. Het opdragen van een tegenprestatie

- 1. Het dagelijks bestuur kan een belanghebbende met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, aan wie geen verplichting is opgelegd in het kader van de arbeidsinschakeling of participatie (hoofdstuk 2.1, artikel 9 van de Participatiewet) een tegenprestatie opdragen.
- 2. Bij het opdragen van een tegenprestatie houdt het dagelijks bestuur rekening met de volgende factoren:
 - a. de tegenprestatie moet naar vermogen kunnen worden verricht door een belanghebbende;
 - b. de persoonlijke situatie en individuele omstandigheden van een belanghebbende moeten in aanmerking worden genomen;
 - c. de persoonlijke wensen en kwaliteiten van een belanghebbende moeten in overweging worden genomen;
 - d. als een belanghebbende al maatschappelijke activiteiten, mantelzorg of vrijwilligerswerk verricht, moet daarmee rekening worden gehouden.

Artikel 5. Duur en omvang van een tegenprestatie

- 1. Een tegenprestatie wordt opgedragen voor maximaal drie maanden.
- 2. Een tegenprestatie wordt opgedragen voor minimaal vier uren per week en maximaal twaalf uren per week.

Artikel 6. Geen werkzaamheden voorhanden

Het dagelijks bestuur draagt geen tegenprestatie op indien geen werkzaamheden voorhanden zijn die kunnen worden ingezet als tegenprestatie.

Artikel 7. Inwerkingtreding en citeertitel

- 1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2015.
- 2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening tegenprestatie 2015 GR Ferm Werk.

Aldus besloten in de vergadering van het algemeen bestuur van Ferm Werk gehouden op 18 december 2014.

Y. Koster-Dreese
voorzitter algemeen bestuur Ferm Werk

I. Korte
secretaris algemeen bestuur Ferm Werk

Algemene toelichting

Bestuursorganen

Op grond van artikel 5 lid 2 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Ferm Werk hebben de raden en de colleges van burgemeester en wethouders hun bevoegdheden overgedragen aan de betreffende bestuursorganen van de GR Ferm Werk. Om die reden wordt in deze verordening gesproken over het algemeen bestuur waar het gaat om een bevoegdheid van de gemeenteraad en over dagelijks bestuur waar het gaat om een bevoegdheid van het college.

Het dagelijks bestuur is bevoegd een belanghebbende te verplichten naar vermogen een tegenprestatie te verrichten. Een belanghebbende van 18 jaar of ouder doch jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd is vanaf de dag van melding gehouden naar vermogen een tegenprestatie te verrichten. Dit is vastgelegd in artikel 9, eerste lid, onderdeel c, van de Participatiewet. De tegenprestatie bestaat uit de plicht om naar vermogen door het dagelijks bestuur opgedragen onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden te verrichten, naast of in aanvulling op reguliere arbeid en die niet leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt.

Individuele omstandigheden

Het dagelijks bestuur bepaalt aan de hand van de individuele omstandigheden en de voorhanden zijnde onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden, de aard, de duur en de omvang van de aan een persoon op te leggen tegenprestatie. Hierbij moet het dagelijks bestuur de in deze verordening neergelegde criteria in acht nemen. Als het dagelijks bestuur een tegenprestatie vraagt van belanghebbende, moet het een duidelijke omschrijving geven van de te verrichten werkzaamheden. Het moet voor een belanghebbende immers duidelijk zijn welke tegenprestatie van hem verwacht wordt¹.

Geen tegenprestatie

Indien daarvoor dringende redenen aanwezig zijn, kan het dagelijks bestuur in individuele gevallen tijdelijk ontheffing verlenen van de plicht tot het verrichten van een tegenprestatie (artikel 9, tweede lid, Participatiewet). Het verrichten van zorgtaken kan ook een dringende reden opleveren. De plicht tot tegenprestatie is niet van toepassing op een belanghebbende die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt is als bedoeld in artikel 4 van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (artikel 9, vijfde lid, Participatiewet). De plicht tot tegenprestatie is voorts niet van toepassing op een alleenstaande ouder die in het bezit is van een ontheffing als bedoeld in artikel 9a, eerste lid, van de Participatiewet (artikel 9, zevende lid Participatiewet).

Afstemmen

Voor het niet nakomen van de tegenprestatie geldt dat kan worden afgestemd overeenkomstig de Afstemmingsverordening 2015 GR Ferm Werk.

Bevoegdheid opdragen tegenprestatie

De bevoegdheid van het dagelijks bestuur om een belanghebbende te verplichten naar vermogen een tegenprestatie te verrichten geldt al sinds 1 januari 2012. De regering meent dat de tegenprestatie voor uitkeringsgerechtigden een gelegenheid is om te blijven participeren in de samenleving en om een sociaal netwerk, arbeidsritme en regelmaat te behouden. Dit zijn volgens de regering ook noodzakelijke voorwaarden om de kansen op de arbeidsmarkt te vergroten.²

Tegenprestatie is geen re-integratieinstrument

De plicht tot tegenprestatie heeft tot doel om maatschappelijk nuttige werkzaamheden te doen in de samenleving als tegenprestatie voor het ontvangen van een uitkering. Het opdragen van een tegenprestatie heeft niet tot doel de re-integratie van een belanghebbende te bevorderen, maar moet

¹ Rechtbank Zeeland-West-Brabant 25-02-2013, nr. 12/3649, ECLI:NL:RBZWB:2013:BZ5171

² TK 2013-2014, 33 801, nr. 3, p. 29

worden gezien als een nuttige bijdrage aan de samenleving.³ De tegenprestatie is daarom naar zijn aard niet gericht op toeleiding tot de arbeidsmarkt en is niet bedoeld als re-integratieinstrument. Voorts mag een tegenprestatie het accepteren van passende arbeid of van re-integratieinspanningen niet belemmeren. Immers, als uitgangspunt geldt werk boven uitkering. Om die reden is er in deze verordening voor gekozen om een tegenprestatie alleen op te leggen aan uitkeringsgerechtigden met een lange afstand tot de arbeidsmarkt die geen re-integratie activiteiten verrichten.

Verordeningsplicht

Toelichting over situatie deelnemers Ferm Werk Ingevoegd: In het kader van de WWB was de invulling van de tegenprestatie voor 1 januari 2015 nog geen verplichting. De deelnemers in Ferm Werk hebben er in de periode 2012–2015 voor gekozen om geen tegenprestatie op te leggen omdat zij prioriteit geven aan re-integratie van uitkeringsgerechtigden met arbeidsverplichtingen.

De Wet maatregelen WWB legt de gemeente de verplichting op om, per 1 januari 2015, bij verordening regels vast te stellen over het opdragen van een tegenprestatie aan mensen met een bijstandsuitkering in de leeftijd van 18 jaar tot de pensioengerechtigde leeftijd. Deze verordeningsopdracht is neergelegd in artikel 8a, eerste lid, onderdeel b Participatiewet. Het is aan het bestuur van Ferm Werk om de duur, omvang en inhoud van de tegenprestatie te regelen.⁴

Ontwikkelen beleid door dagelijks bestuur

Het Dagelijks bestuur heeft de opdracht beleid te ontwikkelen ten behoeve van het verrichten van een tegenprestatie en het uitvoeren ervan overeenkomstig de verordening tegenprestatie. Dit volgt uit artikel 7, eerste lid, onderdeel c, van de Participatiewet.

³ TK 2013-2014, 33 801, nr. 7, p. 49-50

⁴ TK 2013-2014, 33 801, nr. 7, p. 49-50

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Begrippen

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, de Algemene wet bestuursrecht of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing op deze verordening.

Korte afstand tot de arbeidsmarkt

In artikel 1 van deze verordening is een definitie opgenomen van het begrip 'korte afstand tot de arbeidsmarkt'. Onder een korte afstand tot de arbeidsmarkt wordt verstaan dat een persoon redelijkerwijs binnen één jaar geschikt is voor deelname aan de arbeidsmarkt. Dit begrip is van belang in verband met de mogelijkheid tot het opdragen van een tegenprestatie. Zie hierover artikel 4 van deze verordening.

Grote afstand tot de arbeidsmarkt

In artikel 1 van deze verordening is een definitie opgenomen van het begrip 'grote afstand tot de arbeidsmarkt'. Onder een grote afstand tot de arbeidsmarkt wordt verstaan dat een persoon redelijkerwijs niet binnen één jaar geschikt is voor deelname aan de arbeidsmarkt. Dit begrip is van belang in verband met de mogelijkheid tot het opdragen van een tegenprestatie. Zie hierover artikel 4 van deze verordening.

Mantelzorg

In artikel 1 van deze verordening is de definitie opgenomen van mantelzorg. Deze is gebaseerd op het begrip zoals dat wordt gehanteerd in de Wet maatschappelijke ondersteuning⁵. Onder mantelzorg wordt verstaan: langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt. Uit kamerstukken met betrekking tot het begrip 'mantelzorg' zoals neergelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning volgt dat de vier belangrijkste kenmerken van mantelzorg zijn⁶:

- er is een bestaande sociale relatie tussen de zorgvrager en de zorgverlener;
- mantelzorg wordt niet verricht in een georganiseerd verband;
- het verrichten van mantelzorg is veelal geen bewuste keuze;
- het verlenen van mantelzorg is nooit afdwingbaar.

Het begrip 'mantelzorg' is van belang omdat artikel 4 van deze verordening bepaalt dat het dagelijks bestuur bij het opleggen van een tegenprestatie rekening houdt met het verrichten van mantelzorg.

Maatschappelijk nuttige activiteiten

De term "maatschappelijk nuttige activiteiten" is een containerbegrip. Hieronder kunnen allerlei onbetaalde activiteiten worden geschaard die een algemeen nut beogen. In het kader van de Participatiewet kunnen dergelijke activiteiten worden ingezet bij de re-integratie (zoals sociale activering en participatieplaatsen). Deze hebben in dat geval expliciet arbeidsinschakeling tot doel en maken onderdeel uit van een re-integratievoorziening. Daarnaast kunnen dergelijke activiteiten worden ingezet bij het verrichten van een tegenprestatie. Ook in dat geval is sprake van een verplichtend karakter, maar is het doel van arbeidsinschakeling niet aan de orde.

⁵ artikel 1, eerste lid, onderdeel b, van de Wet maatschappelijke ondersteuning

⁶ Deze kenmerken zijn ontleend aan diverse kamerstukken zoals TK 2004-2005, 30 169, nr. 1 (Notitie "De mantelzorger in beeld") en TK 2005-2006, 30 131, nr. C. Samengevat: Voor mantelzorg is vereist dat de verleende zorg de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt. Voor de uitleg van wat onder gebruikelijke zorg kan worden aangesloten bij de definitie van gebruikelijke zorg in het protocol Gebruikelijke Zorg. Gebruikelijke zorg wordt in dat Protocol als volgt omschreven: de normale, dagelijkse zorg die partners of ouders en inwonende kinderen geacht worden elkaar onderling te bieden omdat ze als leefeenheid een gezamenlijk huishouden voeren en op die grond een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor het functioneren van dat huishouden.

Tenslotte is het ook mogelijk dat personen die behoren tot de doelgroep op eigen houtje en op vrijwillige basis onbetaalde activiteiten verrichten buiten het kader van een re-integratievoorziening of de tegenprestatie. Dit noemen we vrijwilligerswerk omdat er geen verplicht karakter aan verbonden is. Wel geldt als voorwaarde dat ze de arbeidsinschakeling niet mogen belemmeren. Het is mogelijk dat activiteiten die iemand als vrijwilligerswerk verricht, worden aangemerkt als tegenprestatie.

Toegevoegd

Dagelijks bestuur: het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam Ferm Werk.

Algemeen bestuur: het algemeen bestuur van het openbaar lichaam Ferm Werk

Artikel 2. Verslag over beleid

Het dagelijks bestuur zendt eens per jaar aan het Algemeen bestuur een verslag over de uitvoering van het beleid inzake het opdragen van een tegenprestatie. (Art 2 lid 1 In dit stuk is periodiek vervangen door jaarlijks om het te concretiseren. Doeltreffendheid is vervangen door uitvoering omdat dit de lading beter dekt.)

Cliëntenraad betrekken bij beleid

Uit artikel 2, tweede lid, van deze verordening volgt nadrukkelijk dat de cliëntenraad moet worden betrokken bij de verantwoording over het beleid. Het jaarverslag over het beleid inzake het opdragen van een tegenprestatie moet het oordeel van de cliëntenraad bevatten. (Verslag is in art 2 lid 2 vervangen door Jaarverslag.)

Artikel 3. Inhoud van een tegenprestatie

Het dagelijks bestuur bepaalt aan de hand van de individuele omstandigheden en de voorhanden zijnde onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden, de aard, de duur en de omvang van de aan een persoon op te leggen tegenprestatie. Hierbij moet het dagelijks bestuur de in deze verordening neergelegde criteria in acht nemen. Artikel 3 van deze verordening stelt voorwaarden ten aanzien van de inhoud van de tegenprestatie. Het dagelijks bestuur dient maatwerk toe te passen bij het opdragen van een tegenprestatie. Rekening moet worden gehouden met de individuele omstandigheden van belanghebbende, waaronder leeftijd, opleiding, werkervaring en andere relevante persoonlijke omstandigheden. De werkzaamheden worden immers opgedragen 'naar vermogen'. Het is dus van belang dat belanghebbende ook in staat is de werkzaamheden te verrichten.⁷

Als het dagelijks bestuur een tegenprestatie vraagt van belanghebbende, moet het een duidelijke omschrijving geven van de te verrichten werkzaamheden. Het moet voor een belanghebbende immers duidelijk zijn welke tegenprestatie van hem wordt verwacht⁸.

Werkzaamheden die kunnen worden ingezet

Keuze: In de voorbeeldverordening werden 2 varianten genoemd ten aanzien van het stellen van regels omtrent de inhoud van de tegenprestatie. De eerste variant omvat een kader stellende omschrijving van de werkzaamheden de tweede variant geeft een inhoudelijke invulling. In de algemene toelichting het eerste lid is gekozen voor scenario 1 en is scenario 2 verwijderd. In onderstaande is gekozen voor die variant die maximale ruimte laat voor de (lokale) invulling.

Het dagelijks bestuur kan onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden, die additioneel van aard zijn, inzetten als tegenprestatie voor zover die werkzaamheden voldoen aan de in artikel 3, eerste lid, van deze verordening genoemde voorwaarden. Dit betekent dat de als tegenprestatie in te zetten werkzaamheid:

1. naar zijn aard niet is gericht op toeleiding tot de arbeidsmarkt;
2. niet is bedoeld als re-integratieinstrument;
3. wordt verricht naast of in aanvulling op reguliere arbeid in de organisatie waarin deze worden verricht; en
4. niet leidt tot verdringing op de arbeidsmarkt.

Deze voorwaarden zijn gebaseerd op de belangrijkste kenmerken van de tegenprestatie die volgen uit de parlementaire geschiedenis.⁹

In beleidsregels kan het dagelijks bestuur vastleggen welke werkzaamheden in ieder geval als tegenprestatie kunnen worden ingezet (artikel 3, tweede lid, van deze verordening). Deze werkzaamheden voldoen aan de in artikel 3, eerste lid, van deze verordening gestelde voorwaarden.

⁷ Rechtbank Zeeland-West-Brabant 25-02-2013, nr. 12/3649, ECLI:NL:RBZWB:2013:BZ5171.

⁸ Rechtbank Zeeland-West-Brabant 25-02-2013, nr. 12/3649, ECLI: NL: RBZWB: 2013:BZ5171.

⁹ TK 2010-2011, 32 815, nr. 3, p. 14

Omdat de werkzaamheden in het kader van de tegenprestatie additioneel zijn en niet mogen leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt, kunnen veel werkzaamheden niet als worden ingezet¹⁰.

De volgende voorbeelden van werkzaamheden kunnen mogelijk geschikt zijn als tegenprestatie naar vermogen en worden afgestemd op lokale omstandigheden.

- onbetaalde werkzaamheden bij een maatschappelijke organisatie;
- sneeuwschuiven (bijvoorbeeld bij een bejaardenhuis);
- bospaden schoonhouden (het vegen van bladeren);
- meelopen bij een dierenambulance;
- beheer van een kantine bij een sportvereniging;
- additionele werkzaamheden bij een scouting;
- taalmaatje voor nieuwkomers.

Samenwerking met maatschappelijke organisaties

Ferm Werk kan voor het werven van onbetaalde maatschappelijk nuttige werkzaamheden samenwerken met maatschappelijke organisaties zoals: Welzijn Woerden en Welzijn Oudewater, Kwintes, Abrona, Zuwe, buurthuizen en/of sportvoorzieningen. Om ervoor te zorgen dat voldoende maatschappelijk nuttige werkzaamheden voorhanden zijn, is het van belang dat contacten worden onderhouden met maatschappelijke organisaties. De werkzaamheden die als tegenprestatie worden ingezet kunnen zowel binnen als buiten de gemeentegrenzen verricht worden.

Tegenprestatie mag niet leiden tot verdringing

De tegenprestatie mag niet worden ingezet in het kader van de re-integratie. De tegenprestatie mag bovendien niet direct gericht zijn op toeleiding naar de arbeidsmarkt en is dan ook niet bedoeld als re-integratie instrument. Het betreft additionele werkzaamheden die worden verricht naast of in aanvulling op reguliere arbeid en die niet mogen leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt. Reguliere werkzaamheden kunnen daarom niet als tegenprestatie worden ingezet. De tegenprestatie mag het accepteren van passende arbeid of van re-integratie-inspanningen niet belemmeren. Het uitgangspunt werk boven uitkering staat voorop. Dit volgt uit artikel 9, eerste lid, onderdeel c, van de Participatiewet en de parlementaire geschiedenis.¹¹ Daardoor is er in de praktijk weinig aanbod van werkzaamheden die als tegenprestatie ingezet kunnen worden.

Artikel 4. Het opdragen van een tegenprestatie

Het dagelijks bestuur heeft beleidsvrijheid om een tegenprestatie op te leggen. Het dagelijks bestuur bepaalt uiteindelijk of, en zo ja welke tegenprestatie wordt opgedragen. Tegen een besluit tot het opdragen van een tegenprestatie kan bezwaar en beroep worden aangetekend.¹²

Keuze: Toegevoegd aan 4.3 d een extra punt toegevoegd: mantelzorg is ook een activiteit waarmee we rekening willen houden.

Keuzeruimte: In artikel 4, eerste en tweede lid, van deze verordening is neergelegd dat het dagelijks bestuur in beginsel uitsluitend aan personen aan wie geen re-integratie of arbeidsverplichting is opgelegd een tegenprestatie opdraagt. Zij dienen zich immers in eerste instantie te richten op re-integratie.

Opties: Het dagelijks bestuur is niet verplicht om aan iedere uitkeringsgerechtigde een tegenprestatie op te leggen maar kan zich beperken tot bepaalde doelgroepen. In artikel 4 is gekozen om alleen aan personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt een tegenprestatie op te leggen. Uitgangspunt

¹⁰ De regering verwijst voor voorbeelden van werkzaamheden die kunnen worden ingezet als tegenprestatie naar het onderzoeksrapport van de Inspectie SZW "Voor wat hoort wat". Veel voorbeelden van werkzaamheden waar naar wordt verwezen in het kader van de tegenprestatie leiden tot verdringing van reguliere arbeid.

¹¹ TK 2010-2011, 32 815, nr. 3, p. 14

¹² TK 2013-2014, 33 801, nr. 7, p. 49

daarbij is dat alle overige personen volop bezig (moeten) zijn met hun arbeidsinschakeling. Verstoring daarvan is niet constructief. In het verlengde daarvan zijn andere opties verwijderd. In de praktijk zal de tegenprestatie met name worden opgelegd bij personen die helemaal geen andere (maatschappelijke) activiteiten gericht op re-integratie uitvoeren en die ook zelf geen mantelzorg, zorgtaken en vrijwilligerswerk verrichten.

Geen tegenprestatie

De verplichting tot het verrichten van een tegenprestatie is niet van toepassing op een belanghebbende die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt is, als bedoeld in artikel 4 van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen. Dit is in de wet geregeld (artikel 9, vijfde lid, van de Participatiewet). Daarnaast kan het dagelijks bestuur in individuele gevallen tijdelijk ontheffing verlenen van de plicht tot het verrichten van een tegenprestatie indien daarvoor dringende redenen - zoals zorgtaken - aanwezig zijn (artikel 9, tweede lid, van de Participatiewet).

De verplichting tot tegenprestatie is niet van toepassing op een alleenstaande ouder die in het bezit is van een ontheffing als bedoeld in artikel 9a, eerste lid, van de Participatiewet (artikel 9, zevende lid, van de Participatiewet).

Weigering tegenprestatie

Het dagelijks bestuur dient bij weigering van belanghebbende om de tegenprestatie te verrichten, op basis van het individuele geval de hoogte en de duur van de op te leggen maatregel te bepalen.¹³

Factoren die een rol spelen bij het opdragen van een tegenprestatie

In artikel 4, derde lid, van deze verordening is neergelegd met welke factoren het dagelijks bestuur rekening moet houden bij het opdragen van een tegenprestatie. Deze factoren worden hierna toelicht.

Tegenprestatie 'naar vermogen'

De werkzaamheden die als tegenprestatie ingezet worden, moeten naar vermogen door een belanghebbende verricht kunnen worden. De term 'naar vermogen' heeft betrekking op de mogelijkheden waarover een belanghebbende beschikt om deze werkzaamheden te verrichten. Immers, niet alle onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden kunnen worden opgedragen aan elke uitkeringsgerechtigde.¹⁴

Persoonlijke situatie en individuele omstandigheden belanghebbende

Bij het opdragen van de tegenprestatie houdt het dagelijks bestuur rekening met de persoonlijke situatie en individuele omstandigheden van een belanghebbende, waaronder leeftijd, opleiding en werkervaring¹⁵. Hierbij wordt rekening gehouden met het fysieke en psychische vermogen van een belanghebbende. Bij het opdragen van de tegenprestatie dient het dagelijks bestuur maatwerk te leveren. Voorts wordt bij opdragen van een tegenprestatie rekening gehouden met praktische omstandigheden zoals reistijd, beschikbaarheid van kinderopvang en het feit dat de belanghebbende al maatschappelijke activiteiten verricht.

Persoonlijke wensen en kwaliteiten belanghebbende

Bij het opdragen van de verplichting tot tegenprestatie houdt het dagelijks bestuur rekening met de persoonlijke wensen en kwaliteiten van belanghebbende. De regering vindt het immers belangrijk dat een belanghebbende invloed heeft op de keuze van de activiteiten.¹⁶ Belanghebbende kan zelf ideeën aandragen voor de als tegenprestatie te verrichten werkzaamheden. Het dagelijks bestuur kan in beleidsregels bepalen wanneer een belanghebbende zijn keuze voor het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteit kenbaar maakt aan het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur beoordeelt de door belanghebbende zelf aangedragen ideeën en kan besluiten om het voorstel van belanghebbende over te nemen en die werkzaamheden in te zetten als tegenprestatie. Uiteraard moet die werkzaamheid voldoen aan het bepaalde bij of krachtens artikel 3 van deze verordening en moet

¹³ TK 2013-2014, 33 801, nr. 3, p. 29

¹⁴ TK 2013-2014, 33 801, nr. 3, p. 30

¹⁵ Rechtbank Zeeland-West-Brabant 25-02-2013, nr. 12/3649, ECLI:NL:RBZWB:2013:BZ5171).

¹⁶ TK 2013-2014, 33 801, nr. 7, p. 47

die werkzaamheid beschikbaar zijn. Het dagelijks bestuur is niet gehouden te voldoen aan de wensen van een belanghebbende, maar moet deze wel in de beoordeling meenemen.

Draagt belanghebbende geen ideeën aan, dan legt het dagelijks bestuur belanghebbende een lijst met beschikbare keuzemogelijkheden voor van maatschappelijk nuttige werkzaamheden die voorhanden zijn. Als belanghebbende geen voorkeur kenbaar maakt of er geen keuzemogelijkheid is, legt het dagelijks bestuur een werkzaamheid op. Het is immers aan het dagelijks bestuur, en niet aan een belanghebbende, een tegenprestatie op te dragen.

Maatschappelijke activiteiten, vrijwilligerswerk en mantelzorg

Het dagelijks bestuur houdt bij het opdragen van de plicht tot tegenprestatie rekening met het eventuele gegeven dat een belanghebbende al maatschappelijk actief is.¹⁷ Indien een belanghebbende al een maatschappelijke activiteit verricht, kan het college in bepaalde gevallen besluiten deze maatschappelijke activiteit aan te merken als tegenprestatie. Ook kan de omstandigheid dat een belanghebbende maatschappelijke activiteit verricht, ertoe leiden dat hiermee rekening wordt gehouden bij het vaststellen van de tegenprestatie, met name de duur en de omvang van de tegenprestatie. Voorbeelden van maatschappelijke activiteiten zijn: de zorg voor een ouder of een gehandicapt kind of het verrichten van onbetaald werk en vrijwilligerswerk. Omdat vrijwilligerswerk veelzijdig van aard is, is geen begripsomschrijving opgenomen.

Mantelzorg

De regering heeft in de nota van wijziging met betrekking tot de Wet maatregelen WWB¹⁸ uitdrukkelijk de mogelijkheid benoemd om rekening te houden met het verrichten van mantelzorg. Of sprake is van mantelzorg wordt getoetst aan de criteria van het begrip mantelzorg zoals neergelegd in artikel 1 van deze verordening. Verricht een belanghebbende mantelzorg in de zin van deze verordening dan kan het dagelijks bestuur ook afzien van het opleggen van een tegenprestatie op (artikel 6 van deze verordening).

Artikel 5. Duur en omvang van een tegenprestatie

Het dagelijks bestuur bepaalt aan de hand van de individuele omstandigheden en de voorhanden zijnde onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden, de aard, de duur en de omvang van de aan een persoon op te leggen tegenprestatie. Hierbij moet het dagelijks bestuur de in deze verordening neergelegde criteria in acht nemen. Artikel 5 van deze verordening stelt voorwaarden ten aanzien van de duur en omvang van de tegenprestatie.

Keuze: Lid 2 Een minimaal uren aantal toegevoegd en het maximale uren aantal verhoogd omdat dit in sommige gevallen wenselijk zou kunnen zijn.

Geadviseerd wordt de tegenprestatie relatief gering in omvang en duur in te zetten om aan de veilige kant van de internationale bepalingen met betrekking tot het verbod op dwangarbeid en verplichte arbeid te blijven (artikel 4 EVRM). Daarnaast dient de tegenprestatie immers niet in de weg te staan aan de re-integratie van een belanghebbende. Voor de maximale duur en omvang van een tegenprestatie zoals vastgelegd in artikel 5 wordt geadviseerd duur en omvang niet te laag vast te stellen.

Individuele omstandigheden

Het dagelijks bestuur beoordeelt op basis van de individuele omstandigheden van een belanghebbende de omvang en de duur van de tegenprestatie. De omvang van de werkzaamheden en de duur in de tijd dienen in de regel beperkt te zijn. Dat betekent dat het dagelijks bestuur steeds een afweging maakt op basis van de situatie in welke mate een tegenprestatie verlangd kan worden.¹⁹

¹⁷ TK 2013-2014, 33 801, nr. 24, p. 6

¹⁸ TK 2013-2014, 33 801, nr. 24, p. 6

¹⁹ TK 2013-2014, 33 801, nr. 30

Maximale duur tegenprestatie

Artikel 5, eerste lid, regelt dat de tegenprestatie wordt ingezet voor een maximale duur. Uit het onderzoeksrapport "Voor wat hoort wat" blijkt dat bij ongeveer de helft van de gemeenten de gemiddelde duur korter is dan een half jaar en bij iets minder dan de helft is de gemiddelde duur meer dan een half jaar. Het is van belang dat de duur beperkt is.

Artikel 5, tweede lid, stelt kaders voor het aantal uren per week dat de tegenprestatie wordt opgedragen. De tegenprestatie wordt opgedragen voor minimaal vier uren per week en maximaal twaalf uren per week. Voor het minimaal aantal uren is gekozen om personen werkzaamheden te laten verrichten van enige omvang. Voor het maximaal aantal uren is gekozen om de tegenprestatie van relatief geringe omvang te laten zijn. De reden daarvoor is aan het begin van artikel 5 toegelicht.

Artikel 6. Geen werkzaamheden voorhanden

Artikel 6 van deze verordening bepaalt dat geen tegenprestatie wordt opgedragen indien geen onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden voorhanden zijn. In deze verordening kiest het algemeen bestuur ervoor dat indien geen maatschappelijk nuttige werkzaamheden voorhanden zijn om geen tegenprestatie op te leggen.

Artikel 7. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2015. Vanaf die datum is in artikel 8a, eerste lid, onderdeel b, van de Participatiewet de verordeningsopdracht voor het Algemeen bestuur neergelegd om regels in de verordening vast te stellen over het opdragen van een tegenprestatie.
2. In dit artikel is de citeertitel van deze verordening neergelegd.

Verordening individuele inkomenstoeslag 2015

GR Ferm Werk

Het algemeen bestuur van Ferm Werk

- gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van 11 december 2014;
 - gelet op artikel 8, eerste lid, onderdeel b, en tweede lid, van de Participatiewet;
 - gezien de zienswijze van:
 - de gemeenteraad van de gemeente Woerden d.d. 6 november 2014,
 - de gemeenteraad van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk d.d. 17 december 2014,
 - de gemeenteraad van de gemeente Montfoort d.d. 27 oktober 2014,
 - de gemeenteraad van de gemeente Oudewater d.d. 23 oktober 2014,
- en het advies van de:
- Regionale adviesraad Werk en Bijstand d.d. 00-00-2014,
 - Stichting Puree d.d. 00-00-2014,
 - Participatieraad gemeente Montfoort d.d. 00-00-2014,

besluit vast te stellen de verordening individuele inkomenstoeslag 2015 GR Ferm Werk

Artikel 1. Begrippen

Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Gemeentewet. In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. algemeen bestuur: algemeen bestuur van Ferm Werk;
- b. dagelijks bestuur: dagelijks bestuur van Ferm Werk;
- c. inkomen: totaal van het inkomen, bedoeld in artikel 32 van de Participatiewet, en de algemene bijstand;
- d. bijstandsnorm: toepasselijke bijstandsnorm als bedoeld in artikel 5, onderdeel c, van de Participatiewet;
- e. peildatum: datum waartegen een persoon individuele inkomenstoeslag aanvraagt;
- f. referteperiode: periode van 36 maanden voorafgaand aan de peildatum.

Artikel 2. Indienen verzoek

Een verzoek als bedoeld in artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet, wordt ingediend middels een door de Algemeen Directeur Ferm Werk vastgesteld formulier.

Artikel 3. Langdurig laag inkomen

Een persoon heeft een langdurig laag inkomen als bedoeld in artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet als gedurende de referteperiode het in aanmerking te nemen inkomen gemiddeld niet hoger is dan 110 procent van de toepasselijke bijstandsnorm.

Artikel 4. Hoogte individuele inkomenstoeslag

1. Een individuele inkomenstoeslag bedraagt per kalenderjaar:
 - a. € 375,00 voor een alleenstaande;
 - b. € 480,00 voor een alleenstaande ouder;
 - c. € 530,00 voor gehuwden.
2. Als één van de gehuwden is uitgesloten van het recht op individuele inkomenstoeslag ingevolge de artikelen 11 of 13, eerste lid, van de Participatiewet, komt de rechthebbende echtgenoot in aanmerking voor een individuele inkomenstoeslag naar de hoogte die voor hem als alleenstaande of alleenstaande ouder zou gelden.
3. Voor toepassing van het eerste en tweede lid is de situatie op de peildatum bepalend.
4. De bedragen genoemd in het eerste lid worden jaarlijks geïndexeerd overeenkomstig de ontwikkelingen van de consumentenprijsindex volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek. De bedragen worden naar boven afgerond op hele euro's.

Artikel 5. Intrekken oude verordening

De

- Verordening langdurigheidstoeslag 2012-A gemeente Woerden;
- Verordening Langdurigheidstoeslag 2013 Gemeente Bodegraven-Reeuwijk;
- Verordening langdurigheidstoeslag 2009 Gemeente Montfoort;
- Verordening langdurigheidstoeslag 2012 gemeente Oudewater;

vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur d.d. 7 februari 2014, worden ingetrokken per 1 januari 2015.

Artikel 6 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening individuele inkomenstoeslag 2015 GR Ferm Werk.

Aldus besloten in de vergadering van het algemeen bestuur van Ferm Werk gehouden op 18 december 2014.

Y. Koster-Dreese
voorzitter algemeen bestuur Ferm Werk

I. Korte
secretaris algemeen bestuur Ferm Werk

Algemene toelichting

Bestuursorganen

Op grond van artikel 5 lid 2 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Ferm Werk hebben de raden en de colleges van burgemeester en wethouders hun bevoegdheden overgedragen aan de betreffende bestuursorganen van de GR Ferm Werk. Om die reden wordt in deze verordening gesproken over het algemeen bestuur waar het gaat om een bevoegdheid van de gemeenteraad en over dagelijks bestuur waar het gaat om een bevoegdheid van het college.

Achtergrond

Aan de bijstand ligt het uitgangspunt ten grondslag dat het normbedrag, bedoeld ter voorziening in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan met inbegrip van een component reservering, in beginsel toereikend is. Toch kan de financiële positie van mensen die langdurig op een minimuminkomen zijn aangewezen onder druk komen te staan als er na verloop van tijd geen enkel perspectief lijkt te zijn om door inkomen uit arbeid het inkomen te verhogen. Om die reden is bij de invoering van de Wet werk en bijstand (hierna: WWB) in 2004 de langdurigheidstoeslag in het leven geroepen. Sinds 1 januari 2009 is de langdurigheidstoeslag gedecentraliseerd. Ook is de langdurigheidstoeslag sinds die datum een bijzondere vorm van (categoriale) bijzondere bijstand.

Wijziging per 1 januari 2015

Per 1 januari 2015 vervangt de individuele inkomenstoeslag de langdurigheidstoeslag. Het verlenen van de toeslag is dan geen gebonden bevoegdheid meer, maar een discretionaire bevoegdheid. Dit betekent dat het dagelijks bestuur een individuele inkomenstoeslag kan verlenen als een persoon voldoet aan de voorwaarden daarvoor. Het dagelijks bestuur kan in beleidsregels aangeven welke groepen niet in aanmerking komen voor individuele inkomenstoeslag en in welke gevallen personen uitzicht hebben op inkomensverbetering. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan personen aan wie in de referteperiode een maatregel is opgelegd wegens een schending van een arbeidsverplichting of een re-integratieverplichting of aan personen die uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgen.

Vast te leggen regels in verordening

De individuele inkomenstoeslag is niet gerelateerd aan bepaalde kosten. Het is een inkomensondersteunende maatregel voor bepaalde personen die langdurig een laag inkomen hebben en daarbij, gelet op de omstandigheden van die persoon, geen uitzicht hebben op inkomensverbetering (artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet). Bij verordening moeten regels vastgesteld worden over het verlenen van een individuele inkomenstoeslag als bedoeld in artikel 36 van de Participatiewet. Deze regels moeten in ieder geval betrekking hebben op de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de begrippen 'langdurig' en 'laag inkomen'. Op grond van deze verordening is geen sprake van een laag inkomen bij een inkomen hoger dan 110% van de toepasselijke bijstandsnorm. Daarnaast moet bij verordening de hoogte van de individuele inkomenstoeslag bepaald worden. Het dagelijks bestuur kan in (wetsinterpreterende) beleidsregels aangeven wanneer sprake is van 'geen uitzicht op inkomensverbetering'. Gelet op de tekst van artikel 8, tweede lid, van de Participatiewet hoeft dit criterium niet te worden vastgelegd in de verordening. Bij de beoordeling van het criterium 'geen uitzicht op inkomensverbetering' moet het dagelijks bestuur rekening houden met de omstandigheden van de persoon. In artikel 36, tweede lid, van de Participatiewet is bepaald dat tot die omstandigheden in ieder geval worden gerekend:

- de krachten en bekwaamheden van de persoon, en
- de inspanningen die de persoon heeft verricht om tot inkomensverbetering te komen.

Onderwerp	Indiener	Datum	Gericht aan	Versie
Verordening individuele inkomenstoeslag 2015	DB Ferm Werk	5 sept. 2014	Deelnemers Ferm Werk	3

Overgangsrecht

Per 1 januari 2015 vervangt de individuele inkomenstoeslag de langdurigheidstoeslag. Het is niet nodig om in deze verordening overgangsrecht op te nemen met betrekking tot eerder verstrekte langdurigheidstoeslagen, omdat artikel 78z van de Participatiewet voorziet in algemeen overgangsrecht met betrekking tot de wijzigingen in de Participatiewet als gevolg van de inwerkingtreding van de Invoeringswet Participatiewet en de Wet maatregelen WWB op 1 januari 2015. De individuele inkomenstoeslag en voorheen de langdurigheidstoeslag worden immers toegekend tegen een peildatum. Zaken die na de peildatum gebeuren hebben geen betekenis voor het recht op een dergelijke toeslag. Wie op een datum gelegen vóór 1 januari 2015 op basis van de toepasselijke verordening recht had op langdurigheidstoeslag, behoudt dat onverkort, ongeacht of hij voldoet aan de voorwaarden die per 1 januari 2015 zijn gesteld in artikel 36 van de Participatiewet en deze verordening. Toekenning van het recht op individuele inkomenstoeslag tegen een datum gelegen op of ná 1 januari 2015 is uitsluitend mogelijk als wordt voldaan aan de in artikel 36 van de Participatiewet en deze verordening opgenomen voorwaarden.

Wijziging leefvorm

De leefvorm (alleenstaande, alleenstaande ouder of gehuwd) van een persoon kan wijzigen binnen de referteperiode. Dit is bijvoorbeeld het geval indien gehuwden individuele inkomenstoeslag aanvragen, maar zij over een gedeelte van de referteperiode als alleenstaande moeten worden aangemerkt. Personen moeten dan ook over dat deel van de referteperiode aan de voorwaarden voldoen om voor individuele inkomenstoeslag in aanmerking te komen. Gehuwden moeten immers zowel gezamenlijk als afzonderlijk aan de voorwaarden voldoen.

Onderwerp	Indiener	Datum	Gericht aan	Versie
Verordening individuele inkomenstoeslag 2015	DB Ferm Werk	5 sept. 2014	Deelnemers Ferm Werk	3

Artikelsgewijze toelichting

Enkel die bepalingen die nadere toelichting behoeven worden hier behandeld.

Artikel 1. Begrippen

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing op deze verordening.

Inkomen

Met inkomen wordt bedoeld het inkomen zoals gedefinieerd in artikel 32 van de Participatiewet. In afwijking hiervan wordt algemene bijstand voor de beoordeling van het recht op individuele inkomenstoeslag ook in aanmerking genomen als inkomen. Bijzondere bijstand kan niet als inkomen in aanmerking worden genomen. Daarom wordt een eerder verstrekte individuele inkomenstoeslag of langdurigheidstoeslag (beide zijn vormen van bijzondere bijstand) buiten beschouwing gelaten bij de vaststelling van het inkomen.

Peildatum

De peildatum is de datum waartegen een persoon individuele inkomenstoeslag aanvraagt (artikel 1 van deze verordening). Het gaat om de datum waarop een persoon langdurig een laag inkomen heeft, geen in aanmerking te nemen vermogen heeft als bedoeld in artikel 34 van de Participatiewet en, gelet op de omstandigheden van die persoon, geen uitzicht op inkomensverbetering heeft. De peildatum komt meestal overeen met de meldingsdatum. De peildatum kan in beginsel niet liggen vóór de dag waarop een persoon zich heeft gemeld om individuele inkomenstoeslag aan te vragen, tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden.¹

Referteperiode

Verder is bepaald wat onder de referteperiode moet worden verstaan: een periode van 36 maanden voorafgaand aan de peildatum. Zie ook de toelichting bij artikel 3 onder 'Langdurig'.

Artikel 2. Indienen verzoek

De Wet maatregelen WWB wijzigt artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet dusdanig dat wordt gesproken van een verzoek tot verlening van individuele inkomenstoeslag kan indienen in plaats van een aanvraag. De Awb definieert "aanvraag" als een verzoek van een persoon een om besluit te nemen.² Een aanvraag dient in beginsel schriftelijk te worden ingediend.

Om onduidelijkheid te voorkomen over de wijze waarop het verzoek moet worden ingediend, bepaalt artikel 2 van deze verordening dat dit moet worden gedaan middels een door het college vastgesteld formulier. Het verzoek wordt gezien als een schriftelijke aanvraag³ die wordt ondertekend door de aanvrager en ten minste de naam en het adres van de aanvrager bevat, de dagtekening en een aanduiding van de beschikking die wordt gevraagd. De aanvrager verschaft ook de gegevens en bescheiden die voor de beslissing op de aanvraag nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen. Een mondeling verzoek kan hiermee dus niet worden aangemerkt als een verzoek om individuele inkomenstoeslag zoals bedoeld in artikel 36 van de Participatiewet.

Artikel 3. Langdurig laag inkomen

Van belang bij het bepalen wat een langdurig laag inkomen is, is wat onder 'langdurig' en onder 'laag' wordt verstaan.

¹ artikel 44, eerste lid, van de Participatiewet

² artikel 1:3, derde lid, van de Awb

³ artikel 4:1 van de Awb

Onderwerp	Indiener	Datum	Gericht aan	Versie
Verordening individuele inkomenstoeslag 2015	DB Ferm Werk	5 sept. 2014	Deelnemers Ferm Werk	3

Langdurig

De door het algemeen bestuur vastgestelde langdurige periode voorafgaand aan de peildatum, wordt aangeduid als referteperiode. De referteperiode is vastgesteld in artikel 1 van deze verordening en bedraagt 36 maanden.

Laag inkomen

Een inkomen is laag als het gemiddeld niet hoger is dan 110% van de toepasselijke bijstandsnorm. Bij de beoordeling of iemand aan de voorwaarden voor de individuele inkomenstoeslag voldoet, wordt het gemiddelde inkomen over de referteperiode in aanmerking genomen. Dit is mede ingegeven door doelmatigheidsoverwegingen; het beoordelen van jaarinkomens (aan de hand van jaaropgaven) is immers eenvoudiger dan het controleren van alle salaris- of uitkeringsspecificaties over een periode van drie jaar. Naast administratieve lastenverlichting voor de klant en de uitvoerders heeft middeling van inkomsten ook tot gevolg dat iemand bij wisselend inkomen de individuele inkomenstoeslag niet meteen hoeft te verliezen omdat lagere inkomens tijdens de referteperiode kunnen compenseren voor hogere.

Tot 2009 was in de WWB een referteperiode van 5 jaar opgenomen. Bij decentralisatie van de langdurigheidstoeslag is de mogelijkheid gecreëerd om deze te verkorten tot 3 jaar. De modelverordening vermeldt beide opties. Op grond van de Wet maatregelen WWB is de inkomensgrens van 110% van de bijstandsnorm uit de wet verdwenen. In deze verordening is aangesloten bij de modelverordening en die van de voormalige IASZ-gemeenten. Dit is een verruiming voor Bo-Re. Hoger mag nu dus, maar dit wordt niet geadviseerd omdat een hogere inkomensnorm leidt tot een veel grotere doelgroep en navenante extra kosten. Het werken met gemiddelde inkomens is overgenomen uit de IASZ-verordeningen. Het is makkelijker voor zowel de aanvrager als de uitvoering.

Artikel 4. Hoogte individuele inkomenstoeslag

Bij de hoogte van de individuele inkomenstoeslag wordt onderscheid gemaakt tussen een alleenstaande, een alleenstaande ouder en gehuwden.

Gehuwden

Bij gehuwden moet in het oog worden gehouden dat het recht op individuele inkomenstoeslag de gehuwden gezamenlijk toekomt. Worden personen op de peildatum als gehuwden aangemerkt, dan moeten beide gehuwden voldoen aan de voorwaarden van artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet. Voldoet één van hen niet aan deze voorwaarden, dan bestaat voor beiden geen recht op individuele inkomenstoeslag.⁴

Is één van de echtgenoten uitgesloten van het recht op individuele inkomenstoeslag, anders dan vanwege het niet voldoen aan de voorwaarden van artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet, dan komt de rechthebbende partner wel in aanmerking voor een individuele inkomenstoeslag. Het gaat hier om een partner die op een van de in artikelen 11 of 13, eerste lid, van de Participatiewet genoemde gronden geen recht heeft op bijstand. Als slechts één partner recht heeft op individuele inkomenstoeslag, komt deze rechthebbende partner in aanmerking voor een individuele inkomenstoeslag naar de hoogte die voor hem als alleenstaande of alleenstaande ouder zou gelden. Dat is geregeld in het tweede lid.

Indexering

In het vierde lid is een indexeringsbepaling opgenomen zodat de individuele inkomenstoeslag de algemene prijsontwikkeling kan volgen. Hiervoor wordt het indexeringspercentage gehanteerd zoals dat is vermeld in het Handboek Grip op WWB van Kluwer Schulink. Deze bepaling voorkomt dat de verordening telkens opnieuw moet worden vastgesteld, enkel voor indexatie van de bedragen.

⁴ 3 CRvB 13-07-2010, nr. 08/2345 WWB, ECLI:NL:CRVB:2010:BN2529.

De gekozen bedragen zijn in feite nog steeds ontleend aan de bedragen zoals die tot 2009 in de wet waren opgenomen. Hierop zijn sindsdien indexeringen toegepast. Nu het kabinet extra middelen beschikbaar stelt voor intensivering van armoedebelid ligt het niet voor de hand om de bedragen te verlagen. Verhogen zou misschien kunnen, maar ook dit wordt ontraden. Immers, hoe hoger de toeslag, hoe groter de armoedeval.

Onderwerp Verordening individuele inkomenstoeslag 2015	Indiener DB Ferm Werk	Datum 5 sept. 2014	Gericht aan Deelnemers Ferm Werk	Versie 3
---	---------------------------------	------------------------------	--	--------------------

Participatieverordening 2015

GR Ferm Werk

Het algemeen bestuur van Ferm Werk

- gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van 11 december 2014,
 - gelet op artikel 8, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van de Participatiewet, artikel 35 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en artikel 35 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen,
 - gezien de zienswijze van:
 - de gemeenteraad van de gemeente Woerden d.d. 6 november 2014,
 - de gemeenteraad van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk d.d. 17 december 2014,
 - de gemeenteraad van de gemeente Montfoort d.d. 27 oktober 2014,
 - de gemeenteraad van de gemeente Oudewater d.d. 23 oktober 2014,
- en het advies van de:
- Regionale adviesraad Werk en Bijstand d.d. 00-00-2014,
 - Stichting Puree d.d. 00-00-2014,
 - Participatieraad gemeente Montfoort d.d. 00-00-2014,

besluit vast te stellen de Participatieverordening 2015 GR Ferm Werk

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begrippen

Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ), de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Gemeentewet. In deze verordening wordt verstaan onder:

1. Doelgroep: personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a, van de wet;
2. Grote afstand tot de arbeidsmarkt: deelname aan de reguliere arbeidsmarkt is redelijkerwijs niet mogelijk binnen één jaar;
3. Korte afstand tot de arbeidsmarkt: deelname aan de reguliere arbeidsmarkt is redelijkerwijs mogelijk binnen één jaar;
4. Re-integratievoorziening: geheel van samenhangende activiteiten gericht op de arbeidsinschakeling;
5. Participatievoorziening: activiteit ter bevordering van de deelname aan de maatschappij en het tegengaan van sociaal isolement;
6. Mantelzorg: langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt;
7. Wet: Participatiewet;
8. Dagelijks bestuur: het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam Ferm Werk;
9. Algemeen bestuur: het algemeen bestuur van het openbaar lichaam Ferm Werk.

Maatschappelijke activiteiten, vrijwilligerswerk en mantelzorg

Voorbeelden van maatschappelijke activiteiten zijn: de zorg voor een ouder of een gehandicapt kind of het verrichten van onbetaald werk en vrijwilligerswerk. Omdat vrijwilligerswerk veelzijdig van aard is, is geen begripsomschrijving opgenomen.

Hoofdstuk 2. Beleid en financiën

Artikel 2. Evenwichtige verdeling en financiering

1. Het dagelijks bestuur kan de voorziening, bedoeld in artikel 6, aanbieden aan personen die behoren tot de doelgroep met een korte afstand tot de arbeidsmarkt.
2. Het dagelijks bestuur kan de voorzieningen, bedoeld in de artikelen 4, 5, 8 en 9 aanbieden aan personen die behoren tot de doelgroep met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.
3. Het dagelijks bestuur houdt bij het aanbieden van de in deze verordening opgenomen voorzieningen rekening met de omstandigheden en mogelijkheden van een persoon. De omstandigheden hebben in ieder geval betrekking op zorgtaken van die persoon en de mogelijkheid dat hij behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie of gebruik maakt van de voorziening beschut werk. Onder zorgtaken wordt in ieder geval verstaan:
 - a. de opvang van ten laste komende kinderen onder de vijf jaar, en
 - b. de noodzakelijkheid van het verrichten van mantelzorg.
4. Het dagelijks bestuur zendt jaarlijks aan het algemeen bestuur een verslag over de doeltreffendheid van het beleid.
5. Het jaarverslag bevat in ieder geval de zienswijze van de cliëntenraad.

Hoofdstuk 3. Voorzieningen

Artikel 3. Algemene bepalingen over voorzieningen

1. Het dagelijks bestuur stelt ter nadere uitvoering van deze verordening beleidsregels vast waarin wordt vastgelegd welke voorzieningen, waaronder ondersteunende voorzieningen, zij in ieder geval kan aanbieden en de voorwaarden die daarbij gelden voor zover daarover in deze verordening geen nadere bepalingen zijn opgenomen.
2. Het dagelijks bestuur kan een voorziening voortijdig beëindigen als:
 - a. de persoon die aan de voorziening deelneemt zijn verplichting als bedoeld in de artikelen 9 en 17 van de wet, de artikelen 13 en 37 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of de artikelen 13 en 37 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen niet nakomt;
 - b. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet meer behoort tot de doelgroep;
 - c. de persoon die aan de voorziening deelneemt algemeen geaccepteerde arbeid aanvaardt waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een in deze verordening genoemde voorziening, tenzij het betreft een persoon als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de wet;
 - d. naar het oordeel van het dagelijks bestuur de voorziening onvoldoende bijdraagt aan de arbeidsinschakeling;
 - e. de voorziening naar het oordeel van het dagelijks bestuur niet meer geschikt is voor de persoon die gebruik maakt van de voorziening;
 - f. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet naar behoren gebruik maakt van de aangeboden voorziening;
 - g. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet meer voldoet aan de voorwaarden die in deze verordening worden gesteld om in aanmerking te komen voor die voorziening.

Artikel 4. Werkervaringsplek (Werkstage)

1. Het dagelijks bestuur kan een persoon een werkervaringsplek gericht op arbeidsinschakeling aanbieden als deze:
 - a. behoort tot de doelgroep, en

- b. nog niet actief is geweest op de arbeidsmarkt of een afstand tot de arbeidsmarkt heeft door langdurige werkloosheid;
 - c. qua duur, mogelijkheden en capaciteiten op de persoon is afgestemd.
- 2. Het doel van een werkervaringsplek is het opdoen van werkervaring of het leren functioneren in een arbeidsrelatie.
- 3. Het dagelijks bestuur plaatst de persoon uitsluitend als hierdoor de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en er geen verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvindt.
- 4. Schriftelijk wordt in ieder geval vastgelegd:
 - a. het doel van de werkervaringsplek, en
 - b. de wijze waarop de begeleiding plaatsvindt.

Artikel 5. Sociale activering

- 1. Het dagelijks bestuur kan een persoon die behoort tot de doelgroep activiteiten aanbieden in het kader van sociale activering voor zover de mogelijkheid bestaat dat hij op enig moment algemeen geaccepteerde arbeid kan verkrijgen waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een voorziening.
- 2. Het dagelijks bestuur stemt de duur van de in het eerste lid bedoelde activiteiten af op de mogelijkheden en capaciteiten van die persoon.

Artikel 6. Detacheringsbaan

- 1. Het dagelijks bestuur kan zorgen voor toeleiding van een persoon die behoort tot de doelgroep naar een dienstverband met een werkgever, gericht op arbeidsinschakeling.
- 2. De werknemer wordt voor het verrichten van arbeid gedetacheerd bij een organisatie. De detachering wordt schriftelijk vastgelegd en getekend door zowel de werkgever en inlenende organisatie alsook de werknemer.
- 3. Een werknemer wordt uitsluitend geplaatst als hierdoor de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en er geen verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvindt.

Artikel 7. Scholing

- 1. Het dagelijks bestuur kan een persoon die behoort tot de doelgroep een scholingstraject aanbieden.
- 2. Een scholingstraject voldoet in ieder geval aan de volgende eisen:
 - a. Het dient de arbeidsinschakeling en de (duurzame) uitstroom te bevorderen;
 - b. Het dient aan te sluiten bij de capaciteiten van de betrokkenen;
 - c. Die personen hebben geen recht op studiefinanciering.
- 3. Het eerste lid is niet van toepassing voor personen als bedoeld in artikel 7, derde lid, onderdeel a, van de wet.

Artikel 8. Participatieplaats

- 1. Het dagelijks bestuur kan een persoon van 27 jaar of ouder met recht op algemene bijstand overeenkomstig artikel 10a van de wet onbeloonde additionele werkzaamheden laten verrichten.
- 2. Het dagelijks bestuur zorgt ervoor dat de te verrichten additionele werkzaamheden schriftelijk worden vastgelegd en ondertekend door het dagelijks bestuur, de werkgever en de persoon die de additionele werkzaamheden gaat verrichten.
- 3. De premie, bedoeld in artikel 10a, zesde lid, van de wet bedraagt maximaal € 300,- per zes maanden, mits in die zes maanden voldoende door deze persoon is meegewerkt aan het vergroten van de kans op inschakeling in het arbeidsproces.

Artikel 9. Participatievoorziening beschut werk

- 1. Het dagelijks bestuur kan de voorziening beschut werk aanbieden aan een persoon uit de doelgroep die door een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking een zodanige mate

- van begeleiding op en aanpassingen van de werkplek nodig heeft dat van een reguliere werkgever redelijkerwijs niet kan worden verwacht dat hij deze persoon in dienst neemt.
2. Het dagelijks bestuur maakt uit de personen uit de doelgroep een voorselectie en wint bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen advies in voor de beoordeling of zij uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben. Het dagelijks bestuur selecteert voor deze beoordeling uitsluitend personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.
 3. Om de in artikel 10b, eerste lid, van de Participatiewet, bedoelde werkzaamheden mogelijk te maken zet het dagelijks bestuur de volgende ondersteunende voorzieningen in: fysieke aanpassingen van de werkplek of de werkomgeving, uitsplitsing van taken of aanpassingen in de wijze van werkbegeleiding, werktempo of arbeidssduur.
 4. Het dagelijks bestuur bepaalt jaarlijks de omvang van het aanbod beschut werk en legt in de begroting vast hoeveel plekken beschut werk per gemeente beschikbaar zijn.

Artikel 10. Ondersteuning bij leer-werktraject

Het dagelijks bestuur kan ondersteuning aanbieden aan een persoon uit de doelgroep die een leer-werktraject nodig heeft plus ondersteuning gedurende dit traject. Het betreft personen:

- a. van zestien of zeventien jaar van wie de leerplicht of de kwalificatieplicht, bedoeld in de Leerplichtwet 1969, nog niet is geëindigd, of
- b. van achttien tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald en voor wie het een gunstige invloed heeft op de arbeidsinschakeling.

Artikel 11. Persoonlijke ondersteuning

Aan een persoon die behoort tot de doelgroep kan het dagelijks bestuur persoonlijke ondersteuning aanbieden bij het verrichten van de aan die persoon opgedragen taken. Dit heeft de vorm van structurele begeleiding, zoals een jobcoach, als hij zonder persoonlijke ondersteuning niet in staat is de aan hem opgedragen taken te verrichten.

Artikel 12. No-riskpolis

1. Een werkgever kan in aanmerking komen voor een no-riskpolis als:
 - a. de werkgever voor ten minste de duur van zes maanden een arbeidsovereenkomst aangaat met een werknemer;
 - b. de werknemer voorafgaande aan de aanvang van de arbeid behoort tot de doelgroep;
 - c. de werknemer een structurele functionele of andere beperking heeft of de werkgever ten behoeve van de werknemer een loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de wet ontvangt;
 - d. artikel 29b van de Ziektewet niet van toepassing is, en
 - e. de werknemer zijn woonplaats heeft binnen de gemeente.
2. De no-riskpolis vergoedt:
 - a. het loon van de werknemer tot 120 procent van het minimumloon, en
 - b. 15 procent boven de dekking voor extra werkgeverslasten. De begunstigde is de werkgever.
3. Het dagelijks bestuur verstrekt de no-riskpolis tot en met 12 maanden na indiensttreding van de werknemer bij de werkgever.

Artikel 13. Loonkostensubsidie

1. Het college kan een loonkostensubsidie verstrekken aan werkgevers die met een kwetsbare, uiterst kwetsbare werknemer en/of werknemer met beperkingen een arbeidsovereenkomst sluiten.
2. De loonkostensubsidie bedraagt ten hoogste 50 procent van de loonkosten gedurende maximaal 12 maanden respectievelijk 24 maanden ten behoeve van de kwetsbare respectievelijk de uiterst

kwetsbare werknemer. Voor de gehandicapte werknemer bedraagt deze ten hoogste 75 procent van de loonkosten gedurende de gehele arbeidsperiode.

3. Onder kwetsbare werknemer wordt verstaan de persoon die:
 - a. voorafgaand aan de indienstneming gedurende 12 maanden geen reguliere betaalde betrekking heeft gevonden;
 - b. geen startkwalificatie bezit;
 - c. medische of psycho-sociale belemmeringen heeft en niet behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie arbeidsbeperkten als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel e van de Participatiewet;
 - d. ouder is dan 50 jaar; of
 - e. belemmeringen heeft ten aanzien van de arbeidsinschakeling vanwege structurele zorgtaken.
4. Onder uiterst kwetsbare werknemer wordt verstaan de persoon die onmiddellijk voorafgaand aan de indiensttreding ten minste 24 maanden werkloos is geweest.
5. De subsidie wordt uitsluitend verstrekt als hierdoor de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en geen verdringing plaatsvindt.
6. De loonkostensubsidie wordt niet verstrekt als de werkgever op grond van een andere regeling aanspraak maakt op financiële tegemoetkomingen in verband met de indiensttreding van de werknemer.

Artikel 14. Uitstroompremie

1. Het dagelijks bestuur kan eenmalig een uitstroompremie toekennen aan een langdurig werkloze die duurzaam uitstroomt naar algemeen geaccepteerde arbeid en daardoor niet langer recht heeft op algemene bijstand.
2. Een langdurig werkloze in de zin van het eerste lid is een persoon die gedurende een aaneengesloten periode van 12 maanden of langer op een uitkering aangewezen is geweest.
3. De premie kan door de belanghebbende worden aangevraagd in de periode na de 12e tot en met de 15e maand na de indiensttreding.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Artikel 15. Intrekken oude verordeningen en overgangsrecht

1. Ingetrokken worden de verordeningen die op 7 februari 2014 door het algemeen bestuur Ferm Werk zijn vastgesteld. Deze verordeningen hebben in de naam nog wel de toevoegingen van de gemeentenamen maar zijn niet meer de verordeningen van de gemeenten.:
 - De Participatieverordening 2012 van de gemeente Woerden;
 - De Participatieverordening 2012 van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk;
 - De Participatieverordening 2012 van de gemeente Montfoort;
 - De Participatieverordening 2012 van de gemeente Oudewater.
2. Een persoon die gebruik maakt van een toegekende voorziening op grond van een van de hierboven genoemde verordeningen, die moet worden beëindigd op grond van de voorliggende verordening, behoudt deze voorziening mits wordt voldaan aan de voorwaarden uit de Participatieverordening 2012 voor de duur:
 - a. van 12 maanden, gerekend vanaf de inwerkingtreding van deze verordening, of
 - b. dat deze is verstrekt, als dat korter is dan de periode als bedoeld in onderdeel a.
3. Het dagelijks bestuur kan na afloop van de in het eerste lid, onderdeel a, bedoelde periode, besluiten of een voorziening wordt voortgezet.
4. De Participatieverordeningen 2012 van de hierboven genoemde gemeenten blijven van toepassing ten aanzien van een voortgezette voorziening als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 16. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Participatieverordening 2015 GR Ferm Werk.

Aldus besloten in de vergadering van het algemeen bestuur van Ferm Werk gehouden op 18 december 2014.

Y. Koster-Dreese
voorzitter algemeen bestuur Ferm Werk

I. Korte
secretaris algemeen bestuur Ferm Werk

Algemene toelichting

Bestuursorganen

Op grond van artikel 5 lid 2 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Ferm Werk hebben de raden en de colleges van burgemeester en wethouders hun bevoegdheden overgedragen aan de betreffende bestuursorganen van de GR Ferm Werk. Om die reden wordt in deze Participatieverordening gesproken over het algemeen bestuur waar het gaat om een bevoegdheid van de gemeenteraad en over dagelijks bestuur waar het gaat om een bevoegdheid van het college.

Algemene, globale Participatieverordening

In de voorliggende verordening is daar waar mogelijk gekozen voor maatwerk. Uitgangspunt is daarbij dat de betrokkenen zelf ook verantwoordelijk zijn voor hun arbeidsinschakeling. Bij onderstaand re-integratie instrumentarium is het persoonlijk re-integratiebudget (PRB) niet opgenomen. Met het PRB kunnen cliënten individueel zelf hun re-integratievoorziening invullen. Deze mogelijkheid zal in de beleidsregels bij deze Participatieverordening nader worden uitgewerkt.

Bij de invoering van de Participatiewet is gekozen voor een algemene, globale Participatieverordening. Dit heeft te maken met de omstandigheid dat het algemeen bestuur van Ferm Werk bij het vaststellen van de verordening ruimte moet scheppen om rekening te houden met verschillende beleidsopvattingen van de deelnemers en anderzijds moet voldoende aandacht besteed kunnen worden aan de in de Participatiewet benoemde doelgroepen en de daarbinnen te onderscheiden subgroepen. Dit leent zich niet tot het formuleren van gedetailleerde regels die op iedere situatie van toepassing zijn. Immers, re-integratie is maatwerk. Het is afhankelijk van iemands mogelijkheden en beperkingen wat in het concrete geval een passend re-integratietraject is. Daarom wordt aan het dagelijks bestuur de bevoegdheid gegeven om op een aantal punten eigen afwegingen te maken. Artikel 10 van de Participatiewet bepaalt dat personen uit de doelgroep aanspraak hebben op ondersteuning bij de arbeidsinschakeling en de door het dagelijks bestuur noodzakelijk geachte voorzieningen binnen de kaders van de Participatieverordening. Daarom is ervoor gekozen in de verordening de voorzieningen vast te leggen die het dagelijks bestuur namens alle deelnemers van Ferm Werk in ieder geval kan aanbieden in het kader van re-integratie en arbeidsinschakeling.

Met betrekking tot de volgende re-integratievoorzieningen is het algemeen bestuur van Ferm Werk verplicht om regels op te nemen in deze verordening:

1. scholing of opleiding, bedoeld in artikel 10a, vijfde lid, van de Participatiewet (artikelen 8a, eerste lid, onderdeel c, en tweede lid, onderdeel c, van de Participatiewet);
2. de premie, bedoeld in artikel 10a, zesde lid, Participatiewet (artikelen 8a, eerste lid, onderdeel d, en tweede lid, onderdeel c, van de Participatiewet);
3. participatievoorziening beschut werk, bedoeld in artikel 10b van de Participatiewet (artikelen 8a, eerste lid, onderdeel e, en 10b, vierde lid, van de Participatiewet), en
4. no riskpolis (artikel 8a, tweede lid, onderdeel b, van de Participatiewet).

Toegevoegd: Regionale Werkbedrijven en invulling re-integratievoorzieningen

Er is nog een tweede reden waarom op dit moment wordt gekozen voor een algemene, globale Participatieverordening: de groeiende regionale samenwerking in de twee arbeidsmarktregio's waar Ferm Werk mee te maken heeft.

Steeds meer wordt, verplicht door de wetgever of op basis van een regionale keuze, getracht om regionaal af te stemmen en het instrumentarium te harmoniseren. In de regionale samenwerking moet onder andere gezamenlijk worden gekozen voor re-integratieinstrumenten gekoppeld aan in de Participatiewet onderscheiden doelgroepen en de daarbinnen te onderscheiden subgroepen.

De meeste van onderstaande voorzieningen moeten van het Rijk regionaal worden ingevuld. Ook moet worden afgesproken voor welke doelgroepen zij precies worden ingezet. Op grond daarvan is het op dit moment nog niet mogelijk om een goede doorrekening te maken van de kosten zowel regionaal alsook binnen Ferm Werk.

In het Najaar 2014 zal in de regio's Midden-Holland en Utrecht Midden nader worden afgestemd over de invulling van het re-integratiebeleid Participatiewet 2015 en het instrumentarium. De oprichting van het Regionale Werkbedrijf zal niet voor 2015 worden afgerond.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Begrippen

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, Algemene wet bestuursrecht of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing op deze verordening.

Doelgroep

De doelgroep wordt gevormd door personen zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a, van de Participatiewet. Het betreft personen:

1. die algemene bijstand ontvangen;
2. als bedoeld in artikel 34a, vijfde lid onderdelen b en c, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (hierna: WIA), artikel 35, vierde lid, onderdelen b en c, van de WIA en artikel 36, derde lid, onderdelen b en c, van de WIA tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet is verleend;
3. als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Participatiewet;
4. met een nabestaanden- of wezenuitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet (hierna: ANW);
5. met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (hierna: IOAW);
6. met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (hierna: IOAZ);
7. zonder uitkering;
8. en, die voor de arbeidsinschakeling zijn aangewezen op een door het dagelijks bestuur aangeboden voorziening.

Korte afstand tot de arbeidsmarkt

Onder een korte afstand tot de arbeidsmarkt wordt verstaan dat een persoon redelijkerwijs binnen één jaar geschikt is voor deelname aan de reguliere arbeidsmarkt. Zie verder de toelichting bij artikel 2 van deze verordening.

Grote afstand tot de arbeidsmarkt

Onder een grote afstand tot de arbeidsmarkt wordt verstaan dat een persoon redelijkerwijs niet binnen één jaar geschikt is voor deelname aan de reguliere arbeidsmarkt. Zie verder de toelichting bij artikel 2 van deze verordening.

Toegevoegd

Mantelzorg

In artikel 1 van deze verordening is de definitie opgenomen van mantelzorg. Deze is gebaseerd op het begrip zoals dat wordt gehanteerd in de Wet maatschappelijke ondersteuning. Onder mantelzorg wordt verstaan: langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt. Uit kamerstukken met betrekking tot het begrip 'mantelzorg' zoals neergelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning volgt dat de vier belangrijkste kenmerken van mantelzorg zijn:

- a. er is een bestaande sociale relatie tussen de zorgvrager en de zorgverlener;
- b. mantelzorg wordt niet verricht in een georganiseerd verband;
- c. het verrichten van mantelzorg is veelal geen bewuste keuze;
- d. het verlenen van mantelzorg is nooit afdwingbaar.

Artikel 2. Evenwichtige verdeling en financiering

Op grond van artikel 8a, tweede lid, onderdeel a, van de Participatiewet moet het algemeen bestuur in de verordening regelen hoe de voorzieningen over de personen worden verdeeld, waarbij rekening wordt gehouden met de omstandigheden en de functionele beperkingen van die personen. Dit is in overeenstemming met het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. De doelstelling van dit verdrag is het bevorderen, beschermen en waarborgen van het volledige genot door alle personen met een handicap van alle mensenrechten en fundamentele vrijheden op voet van gelijkheid en het bevorderen van de eerbiediging van hun inherente waardigheid. In dit artikel is aan het voorgaande uitvoering gegeven.

Let op: De meeste van onderstaande voorzieningen moeten van het Rijk regionaal worden ingevuld. Ook moet worden afgesproken voor welke doelgroepen zij precies worden ingezet. Op grond daarvan is het op dit moment nog niet mogelijk om een goede doorrekening maken van de kosten zowel regionaal alsook binnen Ferm Werk.

Grote afstand tot arbeidsmarkt

Het dagelijks bestuur biedt werkervaringsplekken, sociale activering en participatieplaatsen aan personen aan met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. De doelgroep is gedefinieerd in artikel 1.

Korte afstand tot arbeidsmarkt

Het dagelijks bestuur biedt detacheringsbanen aan personen aan met een korte afstand tot de arbeidsmarkt. De doelgroep is gedefinieerd in artikel 1.

Overige voorzieningen

Voor de overige voorzieningen volgt al uit de doelgroepomschrijving aan wie het dagelijks bestuur deze voorzieningen kan aanbieden. Het gaat om: scholing (artikel 7), beschut werk (artikel 9), ondersteuning bij leer-werktrajecten (artikel 10), persoonlijke ondersteuning (artikel 11), no-riskpolis (artikel 12), loonkostensubsidie (artikel 13) en uitstroompremies (artikel 14).

Rekening houden met omstandigheden en beperkingen

Het dagelijks bestuur moet bij de inzet van de voorzieningen rekening houden met de omstandigheden en functionele beperkingen van een persoon. In artikel 2, derde lid, is opgenomen waarmee het dagelijks bestuur in ieder geval rekening moet houden.

Verslag doeltreffendheid

Het dagelijks bestuur zendt jaarlijks een verslag over de doeltreffendheid van het re-integratiebeleid aan het algemeen bestuur. Dit verslag moet de zienswijze van de cliëntenraad bevatten. Dit is geregeld in artikel 2, vierde lid.

Artikel 3. Algemene bepalingen over voorzieningen

De Participatiewet schrijft niet uitputtend voor welke voorzieningen het dagelijks bestuur aan moet bieden. Het enige criterium is dat de voorziening gericht moet zijn op de arbeidsinschakeling en moet bijdragen aan het (op termijn) mogelijk maken van reguliere arbeid door een persoon. Al naar gelang de afstand van een persoon tot de arbeidsmarkt kan een voorziening gericht zijn op bijvoorbeeld sociale activering en het voorkomen van een isolement (zoals het doen van vrijwilligerswerk met behoud van uitkering), het leren van vaardigheden of kennis, of het opdoen van werkervaring (bijvoorbeeld via gesubsidieerd werk). Ook is het mogelijk dat een gemeente in individuele gevallen een persoonsgebonden re-integratiebudget ter beschikking stelt.

De harmonisatie van het instrumentarium in de regio's Utrecht Midden en Midden-Holland is gestart.

Beeindigingsgronden

Het tweede lid geeft aan dat het dagelijks bestuur een voorziening kan beëindigen en in welke gevallen het dat kan doen. Onder beëindigen wordt hierbij ook verstaan het stopzetten van de subsidie aan een werkgever of het opzeggen van de arbeidsovereenkomst bij een detacheringsbaan. Bij deze laatste wijze van beëindigen dienen vanzelfsprekend de toepasselijke bepalingen uit het arbeidsrecht en de eventueel aanwezige rechtspositieregeling in acht te worden genomen.

Het dagelijks bestuur kan een voorziening beëindigen in de gevallen zoals opgenomen in artikel 3, tweede lid, van deze verordening. Een voorziening wordt bijvoorbeeld beëindigd als een persoon algemeen geaccepteerde arbeid aanvaardt. Voor de persoon zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a onder 2, van de Participatiewet wordt op dit punt een uitzondering gemaakt. Het gaat erom dat de WIA-doelgroep wordt uitgezonderd. Overige doelgroepen niet. Het gaat om de persoon zoals bedoeld in artikel 34a, vijfde lid, onderdelen b en c, 35, vierde lid, onderdelen b en c en 36, derde lid, onderdelen b en c, van de WIA. Voor deze doelgroep geldt dat het dagelijks bestuur ondersteuning bij de arbeidsinschakeling moet bieden tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie is verstrekt.

De Participatiewet voorziet niet in een terugvorderingsgrond van re-integratiekosten die onnodig zijn gemaakt. Noch van een bijstandsgerechtigde, noch van een niet bijstandsgerechtigde kunnen die kosten worden teruggevorderd. (Zoals dat bijvoorbeeld met ten onrechte verstrekte bijstand wel kan.) Een bijstandsgerechtigde kan natuurlijk wel sancties tegemoet zien. De uitkering wordt verlaagd conform de afstemmingsverordening. Bij een niet bijstandsgerechtigde zal er in de regel sprake zijn van een soort overeenkomst waarop burgerlijk recht van toepassing is. Hierin kan worden opgenomen dat kosten moeten worden terugbetaald als iemand niet naar behoren meewerkt. Bij een niet uitkeringsgerechtigde zal er in de regel sprake zijn van een overeenkomst waarop burgerlijk recht van toepassing is. Hierin kan worden opgenomen dat kosten moeten worden terugbetaald als iemand niet naar behoren meewerkt. In de beleidsregels wordt dit nader uitgewerkt.

Artikel 4. Werkervaringsplek (Workstage)

Een Werkervaringsplek onderscheidt zich van een gewone arbeidsovereenkomst. Bij een beoordeling of er al dan niet sprake is van een arbeidsovereenkomst toetst de rechter aan de drie criteria voor het bestaan van een arbeidsovereenkomst: persoonlijk verrichten van arbeid, loon en gezagsverhouding. Daarbij wordt gekeken naar een aantal aspecten zoals de bedoeling van de partijen en wat al dan niet schriftelijk is overeengekomen. De rechter besteedt vooral aandacht aan de feitelijke invulling van de overeenkomst.

De werkervaringsplek zal regionaal afgestemd worden in het kader van een geharmoniseerd instrumentarium voor werkgevers in de arbeidsmarktregio's.

Werkervaringsplek is gericht op uitbreiden kennis en ervaring

De Hoge Raad heeft bepaald dat er bij een Werkervaringsplek weliswaar sprake is van het persoonlijk verrichten van arbeid, maar dat dit overwegend gericht is op het uitbreiden van de kennis en ervaring van de werknemer. Daarnaast is bij een Werkervaringsplek in de regel geen sprake van beloning. Terughoudend zijn met het verstrekken van een gerichte stagevergoeding ligt daarom voor de hand. Er kan wel een onkostenvergoeding worden gegeven, mits er daadwerkelijk sprake is van een vergoeding van gemaakte kosten.

Doelgroep aanbieden werkstage

Het dagelijks bestuur kan een persoon die behoort tot de doelgroep een werkervaringsplek aanbieden voor zover hij een afstand tot de arbeidsmarkt heeft. Verder is vereist dat een persoon nog niet actief is geweest op de arbeidsmarkt of een afstand tot de arbeidsmarkt heeft door langdurige werkloosheid (artikel 4, eerste lid, onderdeel b, van deze verordening). Van langdurige werkloosheid is sprake als een persoon gedurende twaalf aaneengesloten maanden of langer is aangewezen geweest op een uitkering. In een dergelijk geval kan sprake zijn van een afstand tot de arbeidsmarkt, maar dit hoeft

Pagina 11 van 20

Onderwerp	Indiener	Datum	Gericht aan	Versie
Participatieverordening 2015	DB Ferm Werk	5 sept. 2014	Deelnemers Ferm Werk	3

niet altijd het geval te zijn. Heeft een persoon gedurende vijf jaren geen inkomsten uit arbeid verworven, dan kan worden aangenomen dat hij een afstand tot de arbeidsmarkt heeft. In dat geval is het dagelijks bestuur bevoegd hem een werkervaringsplek aan te bieden.

Doel van de werkervaringsplek

Het tweede lid geeft nog eens specifiek aan wat het doel is van de werkervaringsplek, om het verschil met een normale arbeidsverhouding aan te geven. Dit is vooral van belang om te voorkomen dat een persoon claimt dat sprake is van een arbeidsovereenkomst en bij de rechter loonbetaling afdwingt. De werkervaringsplek kan twee doelen hebben. Op de eerste plaats kan het gaan om het opdoen van specifieke werkervaring. Dit is vergelijkbaar met de zogenaamde 'snuffelstage', waarbij een persoon de gelegenheid krijgt om te bezien of het soort werk als passend kan worden beschouwd. Op de tweede plaats kan het gaan om het leren werken in een arbeidsrelatie. In de werkervaringsplek kan een persoon wennen aan aspecten als gezag, op tijd komen, werkritme en samenwerken met collega's.

Opstellen schriftelijke overeenkomst

In het vierde lid is bepaald dat voor de werkervaringsplek een schriftelijke overeenkomst wordt opgesteld. Het betreft een overeenkomst tussen degene die de werkervaringsplek gaat bezetten, de aanbieder van die plek (werkgever) en het dagelijks bestuur. In de overeenkomst kan expliciet het doel van de stage worden opgenomen, evenals de wijze van begeleiding. Door deze schriftelijke overeenkomst kan nog eens worden gewaarborgd dat het bij een werkervaringsplek niet gaat om een reguliere arbeidsverhouding.

Geen verdringing

In het derde lid is bepaald dat de werkervaringsplek uitsluitend wordt verstrekt als er geen verdringing van de arbeidsmarkt plaatsvindt. Het opvullen van een vacature is alleen toegestaan als de vacature is ontstaan door ontslag op grond van een van de volgende redenen:

- eigen initiatief van de werknemer;
- handicap;
- ouderdomspensioen;
- vermindering van werktijd op initiatief van de werknemer, of
- gewettigd ontslag om dringende redenen.

Artikel 5. Sociale activering

Toegevoegd: Sociale activering is een vorm van onbetaald werk. Volgens de Participatiewet dient ook sociale activering uiteindelijk gericht te zijn op arbeidsinschakeling. Voor bepaalde doelgroepen is arbeidsinschakeling echter een te hoog gegrepen doel. Voor deze personen staat dan ook niet re-integratie, maar participatie voorop.

Begrip sociale activering

Onder 'sociale activering' wordt verstaan: het verrichten van onbeloonde maatschappelijk zinvolle activiteiten gericht op arbeidsinschakeling of, als arbeidsinschakeling nog niet mogelijk is, op zelfstandige maatschappelijke participatie (artikel 6, eerste lid, onderdeel c, Participatiewet). Bij activiteiten in het kader van sociale activering kan worden gedacht aan het zelfstandig, zonder externe begeleiding, verrichten van vrijwilligerswerk of deelnemen aan activiteiten in de wijk of buurt.

Doelgroep sociale activering

Het dagelijks bestuur kan aan een persoon die behoort tot de doelgroep activiteiten aanbieden in het kader van sociale activering voor zover de mogelijkheid bestaat dat hij op enig moment algemeen geaccepteerde arbeid kan verkrijgen waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een voorziening (artikel 5, eerste lid).

Voor de verplichting op grond van artikel 9, eerste lid, onderdeel b, van de Participatiewet gebruik te maken van een voorziening gericht op sociale activering is vereist dat de mogelijkheid bestaat dat een

persoon op enig moment algemeen geaccepteerde arbeid kan verkrijgen waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een voorziening. Bestaat die mogelijkheid niet, dan kan een persoon niet worden verplicht gebruik te maken van een dergelijke voorziening. Sociale activering heeft tot doel personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt terug te leiden naar de arbeidsmarkt, of als dit nog niet mogelijk is, als tussendoel te bevorderen dat personen zelfstandig kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven. Hieruit volgt dat als het einddoel, arbeidsinschakeling, niet kan worden bereikt, er geen grond is die persoon te verplichten om gebruik te maken van een voorziening gericht op sociale activering.

Toegevoegd: Sociale activering is gericht op personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Het is echter niet bedoeld voor personen die ook op termijn helemaal geen mogelijkheid hebben om uit te stromen. Deze personen zijn aangewezen op de voorziening beschut werk.

Dagelijks bestuur stemt duur activiteiten af op de persoon

Het tweede lid geeft het dagelijks bestuur de mogelijkheid om de duur van activiteiten in het kader van sociale activering nader te bepalen. Het dagelijks bestuur moet de duur afstemmen op de mogelijkheden en capaciteiten van een persoon. Gezien de mogelijk sterk verschillende behoeften op dit gebied, zal een al te rigide termijn moeilijk zijn.

Ingevoegd: Een aandachtspunt bij alle onbetaalde werkzaamheden is dat deze activiteiten niet mogen leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt en concurrentievervalsing. Alle onbetaalde werkzaamheden in deze verordening zijn gericht op de arbeidsinschakeling en uitstroom uit de uitkering. Het zijn re-integratieinstrumenten en geen doel op zich.

Zie wat hierover is opgemerkt bij artikel 4.

Artikel 6. Detacheringsbaan

De Participatiewet biedt de mogelijkheid personen uit de doelgroep een dienstverband aan te bieden om op detachingsbasis werkervaring op te doen. In de verordening zijn de randvoorwaarden vastgelegd waarbinnen de banen vormgegeven worden.

Het eerste lid biedt de mogelijkheid tot het aangaan van het dienstverband. Het dagelijks bestuur zorgt ervoor dat een persoon een dienstverband krijgt aangeboden door een derde, de werkgever. Die derde kan bijvoorbeeld een detachingsbureau zijn. In het tweede lid wordt bepaald dat het gaat om detachering. Daarbij worden op twee vlakken afspraken gemaakt. Ten eerste tussen het inlenende bedrijf en de werkgever. Hierin worden zaken geregeld als de verhouding tot de werkgever, de hoogte van de inleenvergoeding en de wijze waarop de begeleiding wordt vormgegeven. In de overeenkomst tussen werknemer en inlener worden afspraken gemaakt over werktijden, verlof en de inhoud van het werk.

Voor het derde lid wordt verwezen naar de toelichting bij het artikel over werkervaringsplekken.

Toelichting: De detachingsbanen zullen regionaal afgestemd worden in het kader van een geharmoniseerd instrumentarium voor werkgevers in de arbeidsmarktregio. Op grond daarvan is de modelverordening gevolgd en geen nadere invulling toegevoegd. Op een later tijdstip zal dit worden uitgewerkt in beleidsregels.

Ook wordt nog uitgezocht of er altijd sprake moet zijn van een derde partij. Of kan het dagelijks bestuur aan een persoon ook zelf een dienstverband aanbieden zonder derde partij?

Artikel 7. Scholing

Als criterium is toegevoegd dat de personen geen recht hebben op een vorm van studiefinanciering, bijvoorbeeld vanwege een negatief studieadvies.

Startkwalificatie

Onder startkwalificatie wordt verstaan een havo of VWO-diploma of een diploma van het middelbaar beroepsonderwijs (mbo), niveau twee of hoger. Scholing kan worden aangeboden aan personen met of zonder een dergelijke startkwalificatie. Vooral voor personen zonder startkwalificatie kan scholing noodzakelijk zijn voor de re-integratie.

Jongeren

Personen jonger dan 27 jaar die nog mogelijkheden hebben binnen het uit 's Rijks kas bekostigde onderwijs kunnen sinds 1 juli 2012 geen voorziening ontvangen die hen ondersteunt bij de arbeidsinschakeling (artikel 7, derde lid, onderdeel a, van de Participatiewet).

Scholing in combinatie met participatieplaats

Wanneer een persoon die in aanmerking is gebracht voor een participatieplaats niet over een startkwalificatie beschikt, dient het dagelijks bestuur aan deze persoon scholing of opleiding aan te bieden. Dit geldt vanaf zes maanden na aanvang van de werkzaamheden op de participatieplaats. De scholing of opleiding moet zijn gericht op vergroting van de kansen op de arbeidsmarkt. Het dagelijks bestuur hoeft aan een persoon alleen geen scholing of opleiding aan te bieden als dergelijke scholing of opleiding naar zijn oordeel de krachten of bekwaamheden van de persoon te boven gaan of als naar zijn oordeel scholing of opleiding niet bijdraagt aan vergroting van de kans op inschakeling in het arbeidsproces van de persoon. Dit volgt uit artikel 10a, vijfde lid, van de Participatiewet.

Zie artikel 8 van deze verordening over de voorziening participatieplaatsen.

Artikel 8. Participatieplaats

Toegevoegd: een participatie is een vorm van onbetaald werk die altijd gericht is op arbeidsinschakeling. Een participatieplaats is bedoeld voor personen met een groter afstand tot de arbeidsmarkt. Voor personen jonger dan 27 jaar is ondersteuning in de vorm van een participatieplaats niet mogelijk. Dit is geregeld in artikel 7, achtste lid, van de Participatiewet. Het dagelijks bestuur kan dan ook enkel aan personen van 27 jaar of ouder met recht op algemene bijstand een participatieplaats aanbieden.

Additionele werkzaamheden

Op een participatieplaats worden additionele werkzaamheden verricht. Niet de te verrichten werkzaamheden staan centraal, maar het leren werken of het (opnieuw) wennen aan werken. Aspecten als omgaan met gezag, op tijd komen, werkritme en samenwerking met collega's zijn allemaal zaken waaraan in een participatieplaats gewerkt kan worden. Ook kan hiermee worden beoordeeld of het werkterrein past bij de capaciteiten van de uitkeringsgerechtigde, zodat een persoon bijvoorbeeld een opleiding op het betreffende terrein kan gaan volgen en daarmee voor zichzelf een duurzaam perspectief op arbeid kan realiseren. De duur van de participatieplaats is wettelijk beperkt tot maximaal vier jaar (artikel 10a van de Participatiewet). Na negen maanden wordt beoordeeld door het dagelijks bestuur of de participatieplaats de kans op arbeidsinschakeling heeft vergroot (artikel 10a, achtste lid, van de Participatiewet). Zo niet dan wordt de participatieplaats beëindigd. Uiterlijk 24 maanden na aanvang van de participatieplaats wordt opnieuw beoordeeld of de participatieplaats wordt voortgezet. Als de conclusie is dat voortzetting van de participatieplaats met het oog op in de persoon gelegen factoren aanmerkelijk bijdraagt tot de arbeidsinschakeling, dan kan de participatieplaats nog één jaar verlengd worden. Echter in dat geval dient een andere werkomgeving geboden te worden (artikel 10a, negende lid, van de Participatiewet). Na 36 maanden vindt opnieuw een dergelijke beoordeling plaats (artikel 10a, tiende lid, van de Participatiewet).

Premie

De persoon die werkzaamheden verricht op een participatieplaats heeft recht op een premie voor het eerst na zes maanden en vervolgens iedere zes maanden na aanvang van de additionele werkzaamheden (artikel 10a, zesde lid, van de Participatiewet). Voorwaarde is dat de persoon naar

Pagina 14 van 20

Onderwerp	Indiener	Datum	Gericht aan	Versie
Participatieverordening 2015	DB Ferm Werk	5 sept. 2014	Deelnemers Ferm Werk	3

het oordeel van het dagelijks bestuur voldoende heeft meegewerkt aan het vergroten van zijn kansen op de arbeidsmarkt. De hoogte van de premie moet in de verordening vastgelegd worden (artikel 8a, eerste lid, onderdeel d, van de Participatiewet). De premie wordt vrijgelaten op grond van artikel 31, tweede lid, onderdeel j, van de Participatiewet. In verband hiermee is de hoogte van de premie begrensd door het in de vrijlatingsbepaling genoemde bedrag. Het maximum is € 2.312,00 per kalenderjaar (cf art 31, tweede lid, onderdeel j). Daarnaast moet bij het bepalen van de hoogte van de premie ook de risico's van de armoedeval worden betrokken. Het dagelijks bestuur kiest voor een premie van telkens maximaal € 300,00 per zes maanden. Het uit te betalen bedrag hangt af van de omvang van de werkzaamheden. De berekening en uitbetaling worden in beleidsregels nader geregeld.

Keuze: Het verstrekken van de premie is verplicht. In de hoogte van de bonus zit speelruimte. De bonushoogte van € 300,00 is gekozen omdat zij ten eerste naar verwachting geen armoedeval veroorzaakt. Het bedrag is niet dusdanig hoog dat het uitkeringsgerechtigden ervan zal weerhouden om betaald werk te aanvaarden en uit te stromen. Tegelijkertijd is het wel een significant bedrag dat wordt verstrekt voor maatschappelijk nuttige activiteiten in het kader van de arbeidsinschakeling.

Artikel 9. Participatievoorziening beschut werk

Vanaf 2015 hebben gemeenten de mogelijkheid om een aparte 'voorziening beschut werk' te creëren. Deze voorziening kan worden opgevat als een opvolger van de sociale werkvoorziening voor diegenen die uitsluitend in een beschutte omgeving, onder aangepaste omstandigheden, mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben. De intentie van de wet / wetgever is dat gemeenten een voorziening beschut werk inrichten die wordt opgebouwd naarmate de Wsw wordt afgebouwd. De wetgever gaat hierbij uit van het principe '3 eruit, 1 erin' oftewel voor iedere 3 beëindigde Wsw-plaatsen komt er 1 plek beschikbaar in de nieuwe voorziening beschut werken. Gemeenten ontvangen per medewerker beschut € 14.000 in het i-deel en € 8.500 in het gebundeld re-integratiebudget. Ferm Werk kan dit budget inzetten om deze persoon tegen wettelijk minimum loon in dienst te nemen (bijvoorbeeld in St. De Wissel) en te begeleiden. De genoemde bedragen per medewerker zijn echter niet toereikend om de loonkosten en de begeleidingskosten te dekken. De opbrengsten uit werk van deze groep zullen naar verwachting onvoldoende zijn om het verschil te overbruggen. De omvang van het budget en de doelgroep is op dit moment nog niet bekend.

Het dagelijks bestuur van Ferm Werk kan de voorziening beschut werk aanbieden aan een persoon uit de doelgroep die door een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking een zodanige mate van begeleiding op en aanpassingen van de werkplek nodig heeft dat niet van een reguliere werkgever redelijkerwijs niet kan worden verwacht dat hij deze in dienst neemt (eerste lid).

Stap 1: voorselectie

Ten behoeve van de participatievoorziening beschut werk voert Ferm Werk een voorselectie uit. Tijdens de voorselectie bepaalt het dagelijks bestuur welke mensen in aanmerking kunnen komen voor beschut werk, en op welk moment. In de verordening moet vastgelegd worden hoe hij deze voorselectie uitvoert. Daarom is in het tweede lid bepaald dat het dagelijks bestuur uitsluitend personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt selecteert voor de beoordeling of zij uitsluitend in een beschutte omgeving mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben. Voor dit criterium is gekozen omdat personen met een korte afstand tot de arbeidsmarkt veelal niet zijn aangewezen op een beschutte omgeving. Onder de personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt is het aannemelijk dat daartoe personen behoren die uitsluitend in een beschutte omgeving kunnen werken.

Het dagelijks bestuur kan ambtshalve vaststellen of een persoon uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft (artikel 10b, eerste lid, van de Participatiewet). Hiervoor is dus geen aanvraag nodig. Het dagelijks bestuur maakt uit de personen uit de doelgroep een voorselectie. Het dagelijks bestuur moet bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen advies inwinnen voor de beoordeling of de

geselecteerde personen uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben.

Stap 2: advies Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen

Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen adviseert het dagelijks bestuur met betrekking tot het oordeel of een persoon tot de doelgroep beschut werk behoort. Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen voert op basis van landelijke criteria een beoordeling uit (artikel 10b, tweede lid, van de Participatiewet).

Stap 3: besluit gemeente

Op basis van het advies van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen beslist Ferm Werk of iemand tot de doelgroep 'beschut werk' behoort. Alleen als sprake is van een onzorgvuldige totstandkoming van het advies van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen, kan Ferm Werk besluiten het advies niet te volgen.

Stap 4: dienstbetrekking 'beschut werk'

Nadat is vastgesteld dat iemand tot de doelgroep 'beschut werk' behoort, zorgt Ferm Werk ervoor dat deze persoon in een dienstbetrekking onder beschutte omstandigheden aan de slag gaat (artikel 10b, derde lid, van de Participatiewet). Het kan dan gaan om een privaatrechtelijke of een publiekrechtelijke dienstbetrekking (artikel 6, eerste lid, onderdeel f, van de Participatiewet). Hoe de dienstbetrekking wordt georganiseerd, behoort tot de gemeentelijke beleidsvrijheid en is dus een keuze voor de (individuele) deelnemers. Een dienstbetrekking kan bijvoorbeeld worden georganiseerd via een gemeentelijke dienst, NV, BV of stichting. Ook kunnen personen (via detachering) in een beschutte omgeving bij reguliere werkgevers werken. Ferm Werk stelt voor om deze personen in dienst te nemen bij Stichting De Wissel, een stichting die ooit is opgericht om dienstverbanden in het kader van de in- en doorstroombaan (ID) en Wet inschakeling werkzoekenden (Wiw) te faciliteren. St. De Wissel is deel van de fiscale eenheid van Ferm Werk, het bestuur wordt gevormd door de statutair bestuurder (algemeen directeur) van Ferm Werk en de raad van toezicht wordt gevormd door het dagelijks bestuur van Ferm Werk.

Naast het bepalen van wie in aanmerking kan komen voor beschut werk zijn in deze verordening vastgelegd welke voorzieningen voor arbeidsinschakeling ingezet worden om deze dienstbetrekking mogelijk te maken (derde lid). Tevens is in deze verordening vastgelegd op welke wijze de gemeente de omvang van het aanbod van beschut werk, het aantal beschikbare plekken, vaststelt (vierde lid). De (individuele) deelnemers kunnen het werk zelf organiseren via bijvoorbeeld een aan de gemeente gelieerd bedrijf zoals een SW-bedrijf. Ook kunnen zij afspraken maken met andere reguliere werkgevers over de voorwaarden waarop zij deze mensen een dergelijke dienstbetrekking aanbieden. In deze bepaling kiest het algemeen bestuur ervoor om zelf het werk te organiseren.

Omvang beschut werk

Het dagelijks bestuur bepaalt de omvang van het aanbod beschut werk en legt in de begroting vast hoeveel plekken voor beschut werk de gemeente beschikbaar stelt. (vierde lid).

Artikel 10. Ondersteuning bij leer-werktraject

Personen uit de doelgroep kunnen in aanmerking komen voor de voorziening ondersteuning bij leer-werktrajecten. Het dagelijks bestuur moet dan wel van oordeel zijn dat zowel een leer-werktraject nodig is alsook de ondersteuning daarbij. Dit is geregeld in artikel 10 en volgt uit artikel 10f van de Participatiewet.

Artikel 10f van de Participatiewet bepaalt voorts dat het dagelijks bestuur uitsluitend ondersteuning bij een leer-werktraject kan aanbieden aan personen:

- a. van 16 of 17 jaar van wie de leerplicht of de kwalificatieplicht, bedoeld in de Leerplichtwet 1969, nog niet is geëindigd, of
- b. van 18 tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald.

De voorziening ondersteuning bij leer-werktrajecten is inzetbaar voor jongeren van 16 of 17 jaar die dreigen uit te vallen uit school, maar middels een leer-werktraject alsnog een startkwalificatie kunnen behalen. Om te voorkomen dat jongeren onnodig uitvallen, wordt de mogelijkheid geboden extra ondersteuning te bieden. Deze voorziening kan ook worden ingezet ter voorkoming van schooluitval bij jongeren van 18 tot 27 jaar die door een leer-werktraject alsnog een startkwalificatie kunnen behalen.

Bijstandsgerechtigden jonger dan 27 jaar die uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs kunnen volgen, zijn uitgesloten van ondersteuning op grond van artikel 7, derde lid, onder a, van de Participatiewet. Voor de conclusie dat een jongere uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs ingevoegd: (recht op studiefinanciering) kan volgen is vereist dat de jongere uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgt of daarvoor in aanmerking komt. In het kader van artikel 7, derde lid, onder a, van de Participatiewet betekent dit dat het dagelijks bestuur vanaf het moment dat de jongere uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgt of kan volgen geen ondersteuning bij de arbeidsinschakeling kan bieden.

In artikel 10f van de Participatiewet is bepaald dat het dagelijks bestuur onder omstandigheden ondersteuning kan bieden aan personen jonger dan 18 jaar en aan personen van 18 tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald en voor wie een leer-werktraject nodig is. Er wordt vanuit gegaan dat het mogelijk is een leer-werktraject aan te bieden aan personen die voldoen aan het bepaalde in de artikelen 10 en 10f van de Participatiewet, in afwijking van artikel 7, derde lid, onder a, van de Participatiewet.

Artikel 11. Persoonlijke ondersteuning

In artikel 11 wordt de voorziening persoonlijke ondersteuning nader geduid. Het gaat dan om een voorziening zoals een jobcoach, die op vaste tijden en gedurende een langere periode de werknemer met beperkingen bij het verrichten van zijn taken ondersteunt. Het moet dan ook gaan om een systematische ondersteuning. Daarnaast moet de ondersteuning noodzakelijk zijn in die zin, dat de werknemer zonder die ondersteuning in redelijkheid niet zijn werkzaamheden zou kunnen verrichten. Persoonlijke ondersteuning heeft tot doel dat een werknemer wordt begeleid naar een situatie waarin hij uiteindelijk zonder begeleiding bij een reguliere werkgever werkzaam kan zijn.

Artikel 12. No-riskpolis

De No-riskpolis zal regionaal ingevuld en/of ingekocht te worden. Dat is op het moment van het opstellen van de verordening nog niet gebeurd. In feite kan daarom dit onderdeel niet definitief worden vastgesteld. In dit concept zijn de keuzeopties van de modelverordening gevolgd. Hierin zijn 2 varianten beschreven. Gekozen is voor het scenario dat het best aansluit bij de huidige praktijk. Het is onwenselijk om nu over te gaan op een andere werkwijze die vanwege regionale keuzes wellicht weer gaat veranderen. Verder vraagt dit scenario minder administratie. Keuze: Er is een periode van 12 maanden aangehouden en niet de maximale periode van 24 maanden.

Nadere regels voor het inzetten van de no-risk polis zullen worden uitgewerkt in de beleidsregels.

Toelichting

De no-riskpolis kan worden ingezet als ondersteuning bij de arbeidsinschakeling (artikel 8a, tweede lid, onderdeel b, van de Participatiewet). De no-riskpolis is een belangrijk instrument om aarzelingen bij werkgevers weg te nemen om mensen met arbeidsbeperkingen in dienst te nemen. De no-riskpolis zorgt ervoor dat de werkgever compensatie ontvangt voor de loonkosten, wanneer een werknemer met arbeidsbeperkingen ziek wordt. Een werkgever komt niet in aanmerking voor een no-risk polis als artikel 29b van de Ziektewet van toepassing is (artikel 8a, tweede lid, onderdeel b Participatiewet).

De no-riskpolis is een verzekering waarbij de werkgever bij ziekte van de werknemer die een structurele functionele of andere beperking heeft of ten behoeve van wie die werkgever een loonkostensubsidie in aanmerking komt voor de no-riskpolis.

Voorwaarden

In het eerste lid is opgenomen wanneer een werkgever in aanmerking komt voor een no-riskpolis. Er is voor gekozen om de mogelijkheid tot inzet van een no-riskpolis te beperken voor arbeidsovereenkomsten die minimaal 6 maanden duren.

Voorts is voor inzet van de no-riskpolis vereist dat de werknemer behoort tot de doelgroep (zie artikel 1 van deze verordening) en hij een structurele functionele of andere beperking heeft of ten behoeve van hem de werkgever een loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet ontvangt. Ook ligt voor de hand dat de werknemer zijn woonplaats moet hebben binnen de gemeente.

Hoogte vergoeding

De no-riskpolis vergoedt:

- het loon van de werknemer tot 120% van het minimumloon;
- 15% boven de dekking voor extra werkgeverslasten.

Contract met verzekeraar

Het dagelijks bestuur moet ten behoeve van het verstrekken van een no-riskpolis een verzekering afsluiten met een verzekeraar. Het dagelijks bestuur treedt op als verzekeringsnemer. De werkgever is de begunstigde.

Duur no-riskpolis

De no-riskpolis kan maximaal voor de duur van 24 maanden worden ingezet. Nadat betrokkene twee jaar zelfstandig het minimumloon heeft verdiend, dus zonder loonkostensubsidie, gaat de verantwoordelijkheid voor de no-riskpolis over naar Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen en kan artikel 29b van de Ziektewet van toepassing zijn.

Keuze: Om het risico voor de werkgever in die eerste twee jaar te verminderen, biedt het dagelijks bestuur de no-riskpolis aan tot 12 maanden na indiensttreding van de werknemer.

Artikel 13. Loonkostensubsidie

De loonkostensubsidie zal regionaal afgestemd worden in het kader van een geharmoniseerd instrumentarium voor werkgevers in de arbeidsmarktregio's. Op grond daarvan is de modelverordening gevolgd. Zodra de regionale afspraken zijn gemaakt zal de verordening worden aangepast tenzij er met nadere uitwerking in beleidsregels kan worden volstaan.

Gesubsidieerde arbeid kan als één van de voorzieningen worden ingezet om de arbeidsinschakeling te bevorderen. In de Participatiewet is geregeld dat alle voorzieningen moeten dienen om een persoon uiteindelijk aan regulier werk te helpen.

Compensatie

Het doel van de loonkostensubsidie is het bieden van compensatie voor het feit dat voor een persoon ten minste het wettelijk minimumloon moet worden betaald, terwijl de werkgever een persoon (nog) niet ten volle kan inzetten. Zo kan het dagelijks bestuur een loonkostensubsidie aan de werkgever verstrekken om tijdelijk het verschil in arbeidsproductiviteit (tot wettelijke minimum loon) te compenseren en zo de re-integratie van de bijstandsgerechtigde te bewerkstelligen. De nadere invulling zal in beleidsregels worden vastgelegd.

In het eerste lid is de doelgroep opgenomen en in het tweede lid de maximaal toe te kennen loonkostensubsidie opgenomen. Een nadere uitwerking van de doelgroep is opgenomen in het derde en vierde lid.

Geen verdringing

Zie wat hierover is opgemerkt bij artikel 4.

De in artikel 13 van deze verordening geregelde loonkostensubsidie moet worden onderscheiden van de loonkostensubsidie zoals bedoeld in de artikelen 10c en 10d van de Participatiewet. De laatstgenoemde loonkostensubsidie is geïntroduceerd in de Participatiewet door de Invoeringswet Participatiewet en is specifiek bedoeld voor personen met een arbeidsbeperking van wie is vastgesteld dat zij met voltijdse arbeid niet in staat zijn tot het verdienen van een wettelijk minimumloon, doch wel mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben. De in artikel 13 opgenomen loonkostensubsidie is niet noodzakelijk gericht op personen met een arbeidsbeperking, maar ondersteunt personen die kwetsbaar of uiterst kwetsbaar zijn. Het artikel omschrijft wat wordt verstaan onder 'kwetsbaar' en 'uiterst kwetsbaar'. Die kwetsbaarheid kan volgen uit gebrek aan (recente) werkervaring, het ontbreken van (voldoende) opleiding, leeftijd of belemmeringen van medische of psycho-sociale aard, dan wel in verband met de combinatie van werk en zorgtaken.

Artikel 14. Uitstroompremie

De wet biedt de mogelijkheid om premies te verstrekken om uitstroom te bevorderen. Er is wettelijk een maximum gesteld aan het bedrag. Het verstrekken van een uitstroompremie is alleen mogelijk als een persoon die algemene bijstand ontving, volledig uitstroomt vanwege het aanvaarden van betaald werk. De premie kan worden aangevraagd vanaf 12 tot 15 maanden na indiensttreding. Onder langdurig werkloze wordt verstaan een persoon die gedurende een aaneengesloten periode van 12 maanden of langer aangewezen is (geweest) op een uitkering.

In de Participatiewet is geregeld dat jaarlijks een a twee premies kunnen worden verstrekt (artikel 31, tweede lid, onderdeel j, van de Participatiewet) van ten hoogste € 2.312,00 per kalenderjaar. De premie wordt niet tot de middelen gerekend. Personen jonger dan 27 jaar zijn van deze premie uitgesloten (artikel 31, zevende lid, van de Participatiewet). De uitstroompremie is een van de premies die in dit kader kunnen worden verstrekt. Een uitstroompremie wordt slechts eenmalig verstrekt.

Toegevoegd: Hoogte van de premie wordt in beleidsregels vastgelegd. Hier staat slechts dat we gebruik kunnen maken van het instrument uitstroompremie. Deeltijd-uitstroom is geen uitstroom. Voorwaarde is immers dat de betrokkene niet langer recht op bijstand heeft. Bij deeltijd werk plus aanvullende bijstand kan voor bepaalde groepen (tijdelijk) vrijlating van de inkomsten worden toegepast. Dit is geregeld in de wet.

Artikel 15. Intrekken oude verordening en overgangsrecht

In artikel 15 is onder andere het overgangsrecht neergelegd. Het kan voorkomen dat personen een voorziening toegekend hebben gekregen op grond van de oude Participatieverordening, die niet meer voldoet aan de voorwaarden uit deze verordening. Hierbij kan worden gedacht aan de situatie waarin de oude Participatieverordening voorzieningen bevat die na inwerkingtreding van deze verordening niet meer worden verstrekt. Ook is het denkbaar dat een persoon op grond van de oude Participatieverordening wel in aanmerking zou komen voor een voorziening, maar door inwerkingtreding van deze verordening niet meer. De toegekende voorziening zou dan op grond van artikel 3, tweede lid, van deze verordening moeten worden beëindigd. Om dit te voorkomen is in artikel 15, tweede lid, geregeld dat dergelijke voorzieningen worden behouden voor een bepaalde duur. Een dergelijke voorziening wordt behouden voor ten hoogste de duur van een jaar of - als dit eerder is - voor de duur dat deze is verstrekt. Dit uiteraard voor zover wordt voldaan aan de voorwaarden uit de oude Participatieverordeningen. Wordt niet meer aan die voorwaarden voldaan, dan moet de voorziening worden beëindigd, bijvoorbeeld als een belanghebbende geen aanspraak meer heeft op ondersteuning bij de arbeidsinschakeling. De periode van een jaar begint te lopen vanaf het moment van inwerkingtreding van deze verordening.

Voortzetten toegekende voorzieningen

Toegekende voorzieningen op grond van de oude Participatieverordeningen worden dus in beginsel behouden tot maximaal 12 maanden na inwerkingtreding van deze verordening. Na afloop van die

periode kan het dagelijks bestuur besluiten of een voorziening wordt voortgezet (artikel 15, derde lid). Hierbij kan het dagelijks bestuur rekening houden met al gesloten overeenkomsten. Voortzetting van een voorziening ligt bijvoorbeeld voor de hand als het dagelijks bestuur is gehouden de kosten van een dergelijke voorziening te voldoen, ongeacht of een persoon nog gebruik maakt van de voorziening. Lopende re-integratievoorzieningen kunnen in beginsel ná inwerkingtreding van deze verordening worden afgerond conform de overeenkomst.

Voortzetting is niet mogelijk

Voortzetting van een toegekende voorziening na 12 maanden is niet mogelijk als de voorziening binnen die periode is beëindigd wegens het niet meer voldoen aan de voorwaarden voor die voorziening op grond van de 'oude Participatieverordeningen' of als de voorziening is toegekend voor een kortere duur dan 12 maanden na inwerkingtreding van de verordening. Een voorziening dient immers niet langer te worden voortgezet dan de duur van de oorspronkelijke toekenning.

Ten aanzien van die voorziening blijft de oude Participatieverordening zoals die op 7 februari 2014 door het algemeen bestuur van Ferm Werk is vastgesteld van toepassing.

Verordening loonkostensubsidie arbeidsbeperkte personen 2015 GR Ferm Werk

Het algemeen bestuur van Ferm Werk

- gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van 11 december 2014;
 - gelet op artikel 6, tweede lid, van de Participatiewet;
 - gezien de zienswijze van:
 - de gemeenteraad van de gemeente Woerden d.d. 6 november 2014,
 - de gemeenteraad van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk d.d. 17 december 2014,
 - de gemeenteraad van de gemeente Montfoort d.d. 27 oktober 2014,
 - de gemeenteraad van de gemeente Oudewater d.d. 23 oktober 2014,
- en het advies van de:
- Regionale adviesraad Werk en Bijstand d.d. 00-00-2014,
 - Stichting Puree d.d. 00-00-2014,
 - Participatieraad gemeente Montfoort d.d. 00-00-2014,

besluit vast te stellen de Verordening loonkostensubsidie 2015 GR Ferm Werk.

Artikel 1. Vaststelling wie tot doelgroep loonkostensubsidie behoort

1. Het dagelijks bestuur stelt vast of een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie.
2. Hierbij neemt het dagelijks bestuur de volgende criteria in acht:
 - a. een persoon moet behoren tot de doelgroep zoals omschreven in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet;
 - b. die persoon is niet in staat met voltijdse arbeid het wettelijk minimumloon te verdienen, en
 - c. die persoon heeft mogelijkheden tot arbeidsparticipatie.
3. Een externe, daartoe in de arbeidsmarktregio aangewezen, organisatie adviseert het dagelijks bestuur met betrekking tot het oordeel of een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie. Zij neemt daarbij de in het tweede lid neergelegde criteria in acht.

Artikel 2. Vaststelling loonwaarde

Een externe, daartoe regionaal aangewezen, organisatie adviseert het dagelijks bestuur met betrekking tot de vaststelling van de loonwaarde van een persoon met arbeidsbeperkingen.

Artikel 3. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening loonkostensubsidie arbeidsbeperkte personen 2015 GR Ferm Werk.

Onderwerp	Indiener	Datum	Gericht aan	Versie
Verordening loonkostensubsidie arbeidsbeperkte personen 2015	DB Ferm Werk	5 sept. 2014	Deelnemers Ferm Werk	3

Aldus besloten in de vergadering van het algemeen bestuur van Ferm Werk gehouden op 18 december 2014.

Y. Koster-Dreese
voorzitter algemeen bestuur Ferm Werk

I. Korte
secretaris algemeen bestuur Ferm Werk

Onderwerp	Indiener	Datum	Gericht aan	Versie
Verordening loonkostensubsidie arbeidsbeperkte personen 2015	DB Ferm Werk	5 sept. 2014	Deelnemers Ferm Werk	3

Algemene toelichting

Op grond van artikel 5 lid 2 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Ferm Werk hebben de raden en de colleges van burgemeester en wethouders hun bevoegdheden overgedragen aan de betreffende bestuursorganen van de GR Ferm Werk. Om die reden wordt in deze verordening gesproken over het algemeen bestuur waar het gaat om een bevoegdheid van de gemeenteraad en over dagelijks bestuur waar het gaat om een bevoegdheid van het college.

Deze verordening geeft uitvoering aan artikel 6, tweede lid, van de Participatiewet. Overeenkomstig deze bepaling dient het algemeen bestuur bij verordening regels vast te stellen over de doelgroep loonkostensubsidie en de loonwaarde. De regels dienen in ieder geval te bepalen:

1. de wijze waarop wordt vastgesteld wie tot de doelgroep loonkostensubsidie (arbeidsbeperkte personen) behoort;
2. de wijze waarop de loonwaarde wordt vastgesteld.

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, Algemene wet bestuursrecht (Awb) of de Gemeentewet zijn vanzelfsprekend ook van toepassing op deze verordening. Hiervan zijn in deze verordening daarom geen begripsomschrijvingen opgenomen. Voor de duidelijkheid zijn een aantal belangrijke wettelijke definities hieronder weergegeven.

- doelgroep loonkostensubsidie (artikel 6, eerste lid, onderdeel e, Participatiewet): personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van wie is vastgesteld dat zij met voltijdse arbeid niet in staat zijn tot het verdienen van het wettelijk minimumloon, doch wel mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben;
- loonwaarde (artikel 6, eerste lid, onderdeel g, Participatiewet): vastgesteld percentage van het rechtens geldende loon voor de door een persoon, die tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort, verrichte arbeid in een functie naar evenredigheid van de arbeidsprestatie in die functie van een gemiddelde werknemer met een soortgelijke opleiding en ervaring, die niet tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort;
- dienstbetrekking (artikel 6, eerste lid, onderdeel f Participatiewet): een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke dienstbetrekking.

Doelgroep personen met een arbeidsbeperking

Het dagelijks bestuur kan op verzoek of ambtshalve vaststellen wie tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort (artikel 10c van de Participatiewet). Personen zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet die mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben en van wie is vastgesteld dat zij met voltijdse arbeid niet in staat zijn tot het verdienen van het wettelijk minimumloon, behoren tot de doelgroep loonkostensubsidie (artikel 6, eerste lid, onderdeel e, van de Participatiewet).

Heeft het dagelijks bestuur vastgesteld dat een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie en is een werkgever voornemens met die persoon een dienstbetrekking aan te gaan, dan stelt het dagelijks bestuur in beginsel de loonwaarde van die persoon vast (artikel 10d, eerste lid, van de Participatiewet). Hiervoor is geen aanvraag vereist. De vastgestelde loonwaarde legt het dagelijks bestuur vast in een beschikking waartegen zowel de betrokken persoon als diens (potentiële) werkgever bezwaar en beroep kunnen instellen.

Loonwaarde en loonkostensubsidie

De loonwaarde is een vastgesteld percentage van het rechtens geldende loon voor de door een persoon - die behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie - verrichte arbeid in een functie naar evenredigheid van de arbeidsprestatie in die functie van een gemiddelde werknemer met een

Onderwerp	Indiener	Datum	Gericht aan	Versie
Verordening loonkostensubsidie arbeidsbeperkte personen 2015	DB Ferm Werk	5 sept. 2014	Deelnemers Ferm Werk	3

soortgelijke opleiding en ervaring, die niet tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort (artikel 6, eerste lid, onderdeel g, van de Participatiewet).

De hoogte van de loonkostensubsidie is het verschil tussen het wettelijk minimumloon en de loonwaarde van die persoon, maar is ten hoogste 70% van het wettelijk minimumloon, vermeerderd met een bij ministeriële regeling nader te bepalen vergoeding voor werkgeverslasten.

De loonkostensubsidie wordt naar evenredigheid verminderd, indien de overeengekomen arbeidsduur korter is dan de normale arbeidsduur, bedoeld in artikel 12 van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag.

Het Rijk heeft bepaald dat per regionaal werkbedrijf voor één loonwaardesystematiek (methode om de loonwaarde c.q. het percentage van productiviteit te bepalen). De keuze voor één systematiek moet door de gemeenten binnen de arbeidsmarktregio's samen worden gemaakt. De loonwaarde moet objectief worden vastgesteld op de werkplek en voldoen aan de geldende minimumeisen.

Onderwerp	Indiener	Datum	Gericht aan	Versie
Verordening loonkostensubsidie arbeidsbeperkte personen 2015	DB Ferm Werk	5 sept. 2014	Deelnemers Ferm Werk	3

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Vaststelling wie tot doelgroep loonkostensubsidie behoort

Ter verduidelijking toegevoegd:

In deze verordening gaat het om een andere vorm van loonkostensubsidie dan de loonkostensubsidie zoals omschreven in de Participatieverordening 2015 GR Ferm Werk. De loonkostensubsidie zoals beschreven in de voorliggende verordening kan uitsluitend worden ingezet als de persoon in kwestie behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie, als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel e, van de Participatiewet: personen met een arbeidsbeperking. Deze nieuwe vorm van loonkostensubsidie is niet per definitie tijdelijk, maar kan indien nodig voor een langere periode worden ingezet. Met dit instrument compenseert de gemeente werkgevers voor de verminderde productiviteit van de werknemer.

In artikel 10c van de Participatiewet is geregeld wanneer wordt vastgesteld of een persoon tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort: op schriftelijke aanvraag of ambtshalve.

Ambtshalve vaststelling is alleen mogelijk bij personen:

1. die algemene bijstand ontvangen;
2. als bedoeld in artikel 34a, vijfde lid, onderdelen b en c, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA), artikel 35, vierde lid onderdelen b en c, van de WIA en artikel 36, derde lid, onderdelen b en c, van de WIA tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet is verleend;
3. als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Participatiewet;
4. met een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, en
5. met een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen.

In artikel 10c van de Participatiewet is ook bepaald dat het aan dagelijks bestuur is om vast te stellen of een persoon tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort. Binnen de kaders van de wet is het aan de gemeente om vast te stellen op welke wijze zij bepalen of mensen tot de doelgroep loonkostensubsidie behoren en of loonkostensubsidie voor hen wordt ingezet¹. In artikel 1, tweede lid, is vastgelegd welke criteria daarbij in acht genomen worden. Deze cumulatieve criteria zijn ontleend aan artikel 6, eerste lid, onderdeel e, van de Participatiewet. Daarin is immers wettelijk de doelgroep loonkostensubsidie vastgelegd.

Artikel 2. Vaststelling loonwaarde

Aan de tekst uit de voorbeeldverordening: "Een externe daartoe aangewezen organisatie adviseert het dagelijks bestuur met betrekking tot de vaststelling van de loonwaarde van een persoon." Is ter verduidelijking toegevoegd dat het gaat om een persoon "met arbeidsbeperkingen".

In artikel 10d, eerste lid, van de Participatiewet is bepaald dat als een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie en een werkgever voornemens is een dienstbetrekking aan te gaan met die persoon, het dagelijks bestuur de loonwaarde van die persoon vaststelt. Hiervoor is geen aanvraag vereist.

¹ Kamerstukken II 2013/14, 33 161, nr. 107, blz. 62

Onderwerp	Indiener	Datum	Gericht aan	Versie
Verordening loonkostensubsidie arbeidsbeperkte personen 2015	DB Ferm Werk	5 sept. 2014	Deelnemers Ferm Werk	3

De externe organisatie die de loonwaardebepaling uitvoert dient daartoe gecertificeerd te zijn en te voldoen aan de door het Rijk geformuleerde vereisten. De wetgever heeft bepaald dat gemeenten en werkgevers binnen de 35 regionale Werkbedrijven (arbeidsmarktregio's) overeenstemming moeten bereiken over de inzet van loonkostensubsidie, de methode van loonwaardebepaling en de externe organisatie die deze loonwaardebepaling uit gaat voeren. De organisatie die de loonwaardebepaling uitvoert moet de door het Rijk omschreven methode in acht nemen.

De externe organisatie die de loonwaardebepaling voor Ferm Werk uit gaat voeren zal het dagelijks bestuur met betrekking tot de vaststelling van de loonwaarde van een persoon (artikel 2, tweede lid, van deze verordening). De vastgestelde loonwaarde legt het dagelijks bestuur vast in een beschikking waartegen zowel de betrokken persoon als diens (potentiële) werkgever bezwaar en beroep kunnen instellen. Als een dienstbetrekking tot stand komt, verleent het dagelijks bestuur loonkostensubsidie aan de werkgever met inachtneming van artikel 10d van de Participatiewet.

De loonwaarde dient periodiek te worden herbepaald. Voor mensen die op beschutte werkomgeving zijn aangewezen heeft de wetgever bepaald dat de loonwaarde elke drie jaar plaats moet vinden. Voor mensen met een arbeidsbeperking die niet op beschut werk zijn aangewezen dient jaarlijks ambtshalve de loonwaarde vastgesteld te worden (artikel 10 d Participatiewet). Het is de bedoeling van de wetgever dat de ontwikkeling van de loonwaarde van werknemers, en de hoogte van de loonkostensubsidie die hierop wordt afgestemd, op de voet worden gevolgd.

Ten tijde van het opstellen van deze verordening is in de in de arbeidsregio's Utrecht Midden en Midden-Holland nog geen partij aangewezen die de loonwaardebepaling uit gaat voeren.

Overgangsregeling (ter verduidelijking toegevoegd)

1. Omdat de regionale werkbedrijven pas in 2015 operationeel zijn, werkt de regering aan een algemene maatregel van bestuur en een ministeriële regeling met minimeisen die voorlopig als kader kunnen dienen. Landelijk zijn in ieder geval de volgende eisen:
 - a. de loonwaardebepaling moet op de werkplek plaats vinden, met inbreng van de werkgever, door of onder verantwoordelijkheid van een deskundige;
 - b. de loonwaarde moet worden vastgesteld op basis van een objectieve beschreven methodiek.
2. Bij verordening dient te worden geregeld dat de gebruikte loonwaardebepaling qua methodiek voldoet aan de eisen die worden gesteld in de algemene maatregel van bestuur en de eisen van de ministeriële regeling.
3. Zodra in een regionaal Werkbedrijf afspraken tot stand zijn gekomen over minimeisen, treden deze na akkoord van het Ministerie voor de betreffende regio in de plaats van de eisen die in de ministeriële regeling zijn geformuleerd. Het dagelijks bestuur dient de verordening hierop dan aan te passen.
4. Het dagelijks bestuur dient gebruik te maken van de in de arbeidsmarktregio's Utrecht Midden en Midden-Holland gekozen loonwaardesystemen om de loonwaarde van een persoon te bepalen. De regionale afstemming in zake loonwaardebepaling in arbeidsmarktregio's Utrecht Midden en Midden-Holland is gestart.
5. Nadere afspraken over loonkostensubsidie en loonwaardebepaling zullen regionaal nader ingevuld worden en toegevoegd in de vorm van beleidsregels.

Onderwerp	Indiener	Datum	Gericht aan	Versie
Verordening loonkostensubsidie arbeidsbeperkte personen 2015	DB Ferm Werk	5 sept. 2014	Deelnemers Ferm Werk	3

Verordening individuele studietoeslag 2015

GR Ferm Werk

Het algemeen bestuur van Ferm Werk

- gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van 11 december 2014;
- gelet op artikel 8, eerste lid, onderdeel c, en derde lid, van de Participatiewet;
- gezien de zienswijze van:
 - de gemeenteraad van de gemeente Woerden d.d. 6 november 2014,
 - de gemeenteraad van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk d.d. 17 december 2014,
 - de gemeenteraad van de gemeente Montfoort d.d. 27 oktober 2014,
 - de gemeenteraad van de gemeente Oudewater d.d. 23 oktober 2014,
- en het advies van de:
 - Regionale adviesraad Werk en Bijstand d.d. 00-00-2014,
 - Stichting Puree d.d. 00-00-2014,
 - Participatieraad gemeente Montfoort d.d. 00-00-2014,

besluit vast te stellen de Verordening individuele studietoeslag 2015 GR Ferm Werk.

Artikel 1. Indienen verzoek

Een verzoek als bedoeld in artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet, wordt ingediend middels een door de algemeen directeur Ferm Werk vastgesteld formulier.

Artikel 2. Advies over oordeel verdienen wettelijk minimumloon

Het dagelijks bestuur beoordeelt of de indiener van een verzoek als bedoeld in artikel 1 een persoon is die niet in staat is om met voltijdse arbeid het wettelijk minimumloon te verdienen. Indien het Dagelijks bestuur hier onvoldoende zicht op heeft, wordt advies gevraagd aan een onafhankelijk derde partij.

Artikel 3. Eenmaal per periode individuele studietoeslag verlenen

Een persoon kan slechts eenmaal binnen een periode van 6 maanden in aanmerking komen voor een individuele studietoeslag.

Artikel 4. Hoogte individuele studietoeslag

1. Een individuele studietoeslag bedraagt € 600,00.
2. Een individuele studietoeslag wordt als één bedrag uitbetaald.
3. Het bedrag genoemd in het eerste lid wordt jaarlijks geïndexeerd conform de ontwikkelingen van de consumentenprijsindex volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek. De bedragen worden naar boven afgerond op hele euro's.

Artikel 5. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.

Artikel 6. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening individuele studietoeslag 2015 GR Ferm Werk.

Aldus besloten in de vergadering van het algemeen bestuur van Ferm Werk gehouden op 18 december 2014.

Y. Koster-Dreese
voorzitter algemeen bestuur Ferm Werk

I. Korte
secretaris algemeen bestuur Ferm Werk

Onderwerp Verordening individuele studietoeslag 2015	Indiener DB Ferm Werk	Datum 5 sept. 2014	Gericht aan Deelnemers Ferm Werk	Versie 3
---	---------------------------------	------------------------------	--	--------------------

Algemene toelichting

Bestuursorganen

Op grond van artikel 5 lid 2 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Ferm Werk hebben de raden en de colleges van burgemeester en wethouders hun bevoegdheden overgedragen aan de betreffende bestuursorganen van de GR Ferm Werk. Om die reden wordt in deze verordening gesproken over het algemeen bestuur waar het gaat om een bevoegdheid van de gemeenteraad en over dagelijks bestuur waar het gaat om een bevoegdheid van het college.

Nieuwe regeling

De Invoeringswet Participatiewet introduceert een studieregeling in de Participatiewet: de individuele studietoelage. Hiermee krijgt het dagelijks bestuur de mogelijkheid mensen, van wie is vastgesteld dat ze niet in staat zijn om het minimumloon te verdienen, een individuele studietoelage te verstrekken als ze studeren. Het afronden van een studie versterkt de positie op de arbeidsmarkt. Een diploma is een bewijs tegenover werkgevers dat iemand gemotiveerd is en veel in zijn mars heeft.

Mensen met een arbeidshandicap hebben volgens de regering een extra steuntje in de rug nodig als het gaat om studeren. Voor hen is de drempel om te lenen een stuk hoger, omdat de kans op een baan later lager is. Een studieregeling stimuleert mensen om toch de stap te zetten om naar school te gaan of een studie te gaan volgen. Ook biedt het een financiële compensatie voor het feit dat het voor deze groep vaak moeilijk is om de studie te combineren met een bijbaan.¹

De individuele studietoelage moet worden aangemerkt als een vorm van bijzondere bijstand.² De individuele studietoelage is niet gerelateerd aan bepaalde kosten, maar een inkomensondersteunende maatregel voor mensen van wie is vastgesteld dat ze niet in staat zijn het minimumloon te verdienen.

Verordeningplicht

De Invoeringswet Participatiewet legt de gemeenteraad de verplichting op in een verordening regels vast te stellen over het verlenen van een individuele studietoelage.³ De regels moeten in ieder geval betrekking hebben op de hoogte en de betalingsfrequentie van de individuele studietoelage.⁴

Discretionaire bevoegdheid

Het verlenen van een individuele studietoelage is een discretionaire bevoegdheid van het dagelijks bestuur. Dit betekent dat het dagelijks bestuur aan personen die voldoen aan de voorwaarden van artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet, een individuele studietoelage kan toekennen, maar hiertoe niet is gehouden. Het dagelijks bestuur kan in beleidsregels aangeven of bepaalde groepen niet in aanmerking komen voor een studietoelage. Het dagelijks bestuur kan in plaats daarvan -en in aanvulling op artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet- in beleidsregels aangeven wie, wanneer en op grond van welke nadere voorwaarden recht heeft op een individuele studietoelage.

Doelgroep individuele studietoelage

Een persoon die behoort tot de doelgroep voor ondersteuning bij de arbeidsinschakeling als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet kan een aanvraag indienen voor een individuele studietoelage. Artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet spreekt overigens zowel over

¹ TK 2013-2014, 33 161, nr. 125, p. 2

² artikel 5, onderdeel d, van de Participatiewet

³ artikel 8, eerste lid, onderdeel c, van de Participatiewet

⁴ artikel 8, derde lid, van de Participatiewet

Onderwerp	Indiener	Datum	Gericht aan	Versie
Verordening individuele studietoelage 2015	DB Ferm Werk	5 sept. 2014	Deelnemers Ferm Werk	3

verzoek als aanvraag. Het dagelijks bestuur kan op een dergelijk verzoek –gelet op de individuele omstandigheden van een persoon- een individuele studietoeslag verlenen. Hiervoor is vereist dat deze persoon op de datum van de aanvraag:

- 18 jaar of ouder is;
- recht heeft op studiefinanciering op grond van de Wet studiefinanciering 2000 of recht heeft op een tegemoetkoming op grond van hoofdstuk 4 van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten;
- geen in aanmerking te nemen vermogen als bedoeld in artikel 34 van de Participatiewet heeft; en
- een persoon is van wie is vastgesteld dat hij met voltijdse arbeid niet in staat is tot het verdienen van het wettelijk minimumloon, doch wel mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft.

Dat een persoon recht moet hebben op studiefinanciering of een WTOS-tegemoetkoming, betekent niet dat deze persoon ook daadwerkelijk studiefinanciering of een tegemoetkoming moet ontvangen. Het recht op studiefinanciering bestaat, afhankelijk van iemands gekozen opleiding, leeftijd en inkomen. Of van dit recht gebruik gemaakt wordt is niet in de Participatiewet geregeld en is geen vereiste voor het ontvangen van een individuele studietoeslag op grond van de Participatiewet. Voor het recht op een individuele studietoeslag is het dan ook voldoende dat een persoon recht heeft op studiefinanciering of een tegemoetkoming. De persoon zal - als aanvrager van de toeslag - aannemelijk moeten maken dat hij recht op studiefinanciering of een tegemoetkoming heeft, bijvoorbeeld door een beschikking van DUO of door een bewijs van inschrijving bij een bepaalde opleiding te overleggen. De aanvraag moet worden ingediend bij het dagelijks bestuur.

De artikelen 12, 43, 49 en 52 van de Participatiewet zijn niet van toepassing bij verlening van de individuele studietoeslag.⁵ Een individuele studietoeslag kan niet als lening worden verstrekt als een persoon met de studietoeslag schulden wil aflossen. Artikel 49 van de Participatiewet is namelijk niet van toepassing op de individuele studietoeslag. Ook artikel 52 van de Participatiewet is niet van toepassing op de individuele studietoeslag. Dit maakt dat de individuele studietoeslag niet kan worden verstrekt in de vorm van een voorschot.

⁵ artikel 36b, tweede lid, van de Participatiewet

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Indienen verzoek

Een verzoek om een individuele studietoelage kan worden ingediend door personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet. Dit betreft personen die het dagelijks bestuur ondersteunt bij arbeidsinschakeling:

- personen die algemene bijstand ontvangen;
- personen als bedoeld in de artikelen 34a, vijfde lid, onderdelen b en c, 35, vierde lid, onderdelen b en c, en 36, derde lid, onderdelen b en c, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d is verleend;
- personen als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Participatiewet;
- personen met een nabestaanden- of wezenuitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet;
- personen met een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers,
- personen met een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, en,
- niet-uitkeringsgerechtigden.

Het dagelijks bestuur kan aan deze personen, op een daartoe strekkend verzoek, een individuele studietoelage verlenen (artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet). Een persoon dient op datum van de aanvraag aan de voorwaarden te voldoen zoals genoemd in artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet. Onder aanvraag wordt verstaan: een verzoek van een persoon, een besluit te nemen (artikel 1:3, derde lid, van de Awb). Een aanvraag dient in beginsel schriftelijk te worden ingediend (artikel 4:1 van de Awb).

Om onduidelijkheid te voorkomen omtrent de wijze waarop het verzoek als bedoeld in artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet moet worden ingediend, bepaalt artikel 1 van deze verordening dat het verzoek moet worden gedaan middels een door de algemeen directeur Ferm Werk vastgesteld formulier. Een verzoek wordt dan gezien als een aanvraag zoals bedoeld in afdeling 4.1.1 van de Awb. Het gaat dan om een schriftelijke aanvraag (artikel 4:1 van de Awb) die wordt ondertekend door de aanvrager en ten minste de naam en het adres van de aanvrager bevat, de dagtekening en een aanduiding van de beschikking die wordt gevraagd (artikel 4:2, eerste lid, van de Awb). De aanvrager verschaft ook de gegevens en bescheiden die voor de beslissing op de aanvraag nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen (artikel 4:2, tweede lid, van de Awb). Een mondeling verzoek kan hiermee dus niet worden aangemerkt als een verzoek om individuele studietoelage zoals bedoeld in artikel 36b van de Participatiewet.

Artikel 2. Advies over oordeel verdienen wettelijk minimumloon

Artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet regelt in welke gevallen het dagelijks bestuur op verzoek van een persoon, gelet op diens individuele omstandigheden, een individuele studietoelage kan verlenen. Dit is het geval indien een persoon op de datum van de aanvraag:

- 18 jaar of ouder is;
- recht heeft op studiefinanciering op grond van de Wet studiefinanciering 2000 of recht heeft op een tegemoetkoming op grond van hoofdstuk 4 van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten;
- geen in aanmerking te nemen vermogen als bedoeld in artikel 34 van de Participatiewet heeft; en

Onderwerp	Indiener	Datum	Gericht aan	Versie
Verordening individuele studietoelage 2015	DB Ferm Werk	5 sept. 2014	Deelnemers Ferm Werk	3

- een persoon is van wie is vastgesteld dat hij met voltijdse arbeid niet in staat is tot het verdienen van het wettelijk minimumloon, maar wel mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft.

Met betrekking tot het laatst genoemde criterium wint het dagelijks bestuur advies in bij een afhankelijke partij. Deze partij wordt benoemd in de uitvoeringsvoorschriften. Het gaat om advies met betrekking tot het oordeel of een persoon met voltijdse arbeid niet in staat is tot het verdienen van het wettelijk minimumloon, doch wel mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft.

Daar waar uit het dossier blijkt dat de persoon met voltijdse arbeid niet in staat is tot het verdienen van het wettelijk minimumloon kan het inwinnen van advies bij een onafhankelijk derde achterwege blijven. Ten opzichte van de modelverordening is de mogelijkheid toegevoegd om zonder advies te bepalen of iemand met voltijdse arbeid niet in staat is om het minimumloon te verdienen. Dit kan immers uit het aanwezige dossier al blijken. In dat geval kunnen kosten en moeite worden bespaard. Dergelijke adviezen zijn ook aan de orde bij het inzetten van het instrument loonkostensubsidie. Het ligt voor de hand dat de advisering in dit kader bij dezelfde instantie wordt neergelegd.

Artikel 3. Eenmaal per periode individuele studietoelage verlenen

Een persoon kan slechts eenmaal binnen een periode van 6 maanden in aanmerking komen voor een individuele studietoelage.

Doorgaans kan een persoon halfjaarlijks starten met een opleiding. Voor de beoordeling of een belanghebbende in aanmerking komt voor een individuele studietoelage wordt de situatie op de datum van de aanvraag beoordeeld (artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet). Om deze reden is geregeld dat een persoon slechts eenmaal binnen een periode van zes maanden in aanmerking kan komen voor een individuele studietoelage (artikel 3 van deze verordening). Studeert een persoon na die zes maanden nog steeds en voldoet hij aan de voorwaarden van artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet, dan kan hij opnieuw in aanmerking komen voor een individuele studietoelage.

Een andere optie in de modelverordening vermeldt een periode van 12 maanden. Dit brengt weliswaar minder administratieve lasten met zich mee, maar het risico ontstaat dat iemand nog recht op de toelage heeft terwijl hij al lang met de opleiding is gestopt. Immers, alleen op het moment van de aanvraag moet iemand aan de voorwaarden voldoen.

Artikel 4. Hoogte individuele studietoelage

In artikel 4 van deze verordening is de hoogte van de individuele studietoelage geregeld. Deze bedraagt in 2014 € 600,00 per periode van 6 maanden.

Een individuele studietoelage wordt gerelateerd aan die component van de studietoelage die de student geacht wordt zelf bij te verdienen of te lenen bij DUO, zoals uiteengezet in paragraaf 3.1 van de Wet Studiefinanciering 2000. Dit is immers dat deel van de studiefinanciering dat de student zelf dient in te brengen door te werken of te lenen en vormt dat deel van de studiefinanciering dat een drempel kan vormen voor arbeidsgehandicapten om te gaan studeren. Om studenten met een arbeidshandicap niet te bevoordelen ten opzichte van studenten zonder arbeidshandicap, wordt er voor gekozen de individuele studietoelage te stellen op een lager bedrag. Het is immers ook voor studenten zonder arbeidshandicap niet altijd mogelijk om zelf bij te verdienen, omdat zij al hun tijd en aandacht nodig hebben om de studie succesvol te doorlopen. Deze studenten dienen ook te lenen. De Rijksbijdrage staat toe om alle studenten, die naar verwachting aanspraak zullen maken op individuele studietoelage, een toelage ter hoogte van € 100,- per maand te vergoeden. Met de verlening van een studietoelage van € 100,- per maand meent de gemeente de drempel om te studeren voor arbeidsgehandicapten aanzienlijk te verlagen.

Is sprake van gehuwden die allebei afzonderlijk voldoen aan de voorwaarden voor een individuele studietoelage, dan komen zij afzonderlijk in aanmerking voor een individuele studietoelage.

Onderwerp	Indiener	Datum	Gericht aan	Versie
Verordening individuele studietoelage 2015	DB FERM Werk	5 sept. 2014	Deelnemers FERM Werk	3

Een individuele studietoelage wordt per half jaar uitbetaald. Volgens de Rekenregels en handleiding loonheffingen over bijstandsuitkeringen 2014 is periodieke bijzondere bijstand die niet bestedingsgebonden is maar inkomensaanvullend een belaste verstrekking. Eenmalige bijzondere bijstand is een onbelaste verstrekking.

Om die reden is er voor gekozen om niet 6 maanden lang € 100,00 per maand te betalen, maar per half jaar eenmalig € 600,00 te verstrekken.

Een persoon moet op de datum van de aanvraag voldoen aan de in artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet. Als een persoon op enig moment na de aanvraag hier niet meer aan voldoet heeft dat geen gevolgen voor het recht op een individuele studietoelage. Dit betekent dat het dus kan voorkomen dat een persoon geen recht op studiefinanciering meer heeft, maar wel nog recht heeft op uitbetaling van een eerder toegekende individuele studietoelage aangezien uitsluitend de situatie op de datum van de aanvraag bepalend is.

In artikel 4, tweede lid, van deze verordening, is een indexeringsbepaling opgenomen. Deze bepaling voorkomt dat de verordening telkens opnieuw moet worden vastgesteld, enkel voor indexatie van de bedragen. Het is van belang de nieuwe bedragen (na indexatie) intern duidelijk te communiceren.

Een persoon moet op de datum van de aanvraag voldoen aan de in artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet. Als een persoon op enig moment na de aanvraag hier niet meer aan voldoet heeft dat geen gevolgen voor het recht op een individuele studietoelage. Dit betekent dat het dus kan voorkomen dat een persoon geen recht op studiefinanciering meer heeft, maar wel nog recht heeft op uitbetaling van een eerder toegekende individuele studietoelage aangezien uitsluitend de situatie op de datum van de aanvraag bepalend is.

Na 6 maanden kan een persoon opnieuw in aanmerking komen voor een individuele studietoelage. Dit volgt uit artikel 3 van deze verordening.

Artikel 5. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2015. Vanaf die datum is in artikel 8, eerste lid, onderdeel c, van de Participatiewet de verordeningsopdracht voor het algemeen bestuur neergelegd om regels in de verordening vast te stellen over het verlenen van een individuele studietoelage.

Artikel 6. Citeertitel

In dit artikel is de citeertitel van deze verordening neergelegd.

Onderwerp	Indiener	Datum	Gericht aan	Versie
Verordening individuele studietoelage 2015	DB Ferm Werk	5 sept. 2014	Deelnemers Ferm Werk	3

Handhavingsverordening 2015

GR Ferm Werk

Het algemeen bestuur van Ferm Werk

- gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van 11 december 2014;
- gelet op:
 - artikel 147, eerste lid, van de Gemeentewet,
 - artikel 8b van de Participatiewet,
 - artikel 35, eerste lid, onderdeel c, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en
 - artikel 35, eerste lid, onderdeel c, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
- overwegende dat het noodzakelijk is bij verordening regels te stellen met betrekking tot het bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik van de Participatiewet, Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
- gezien de zienswijze van:
 - de gemeenteraad van de gemeente Woerden d.d. 6 november 2014,
 - de gemeenteraad van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk d.d. 17 december 2014,
 - de gemeenteraad van de gemeente Montfoort d.d. 27 oktober 2014,
 - de gemeenteraad van de gemeente Oudewater d.d. 23 oktober 2014,en het advies van de:
 - Regionale adviesraad Werk en Bijstand d.d. 00-00-2014,
 - Stichting Puree d.d. 00-00-2014,
 - Participatieraad gemeente Montfoort d.d. 00-00-2014,

besluit vast te stellen de Handhavingsverordening 2015 GR Ferm Werk.

Artikel 1. Begrippen

1. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ), de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Gemeentewet.
2. In deze verordening wordt verstaan onder:
 - a. Dagelijks bestuur: het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Ferm Werk.
 - b. Algemeen bestuur: het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Ferm Werk.
 - c. Wet: de Participatiewet, de IOAW en de IOAZ.
 - d. Uitkering: algemene bijstand op grond van de Participatiewet, alsmede een uitkering op grond van de IOAW en de IOAZ.
 - e. Re-integratievoorziening: voorzieningen bedoeld in artikel 7, eerste lid onder a van de Participatiewet en artikel 34, eerste lid onder a van de IOAW en de IOAZ en zoals beschreven in hoofdstuk 3 van de Participatieverordening 2015 GR Ferm Werk
 - f. Handhaven: bewerkstelligen dat de wet wordt nageleefd.

- g. Fraude: het niet (tijdig) mededelen van alle feiten en omstandigheden waarvan het voor de belanghebbende redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze informatie van invloed kan zijn op zijn het recht, de hoogte of de duur van de uitkering.
- h. Misbruik: het verwijtbaar ontvangen van een uitkering in strijd met de wettelijke voorschriften.
- i. Oneigenlijk gebruik: het ontvangen van een uitkering volgens de regels van de wet, maar in strijd met of buiten de bedoeling die bij de totstandkoming van die wet heeft bestaan.

Artikel 2. Fraudepreventie

Het dagelijks bestuur voert bij de uitvoering van de wet een actief fraudepreventiebeleid. Onderdeel daarvan is het informeren van de belanghebbenden over de rechten en plichten die ingevolge de wet of een op de wet gebaseerde verordening aan het ontvangen van een uitkering of re-integratievoorziening zijn verbonden, en over de consequenties van misbruik en oneigenlijk gebruik.

Artikel 3. Beleid

1. Ter nadere uitvoering van deze verordening stelt het algemeen bestuur elke 2 jaar een (handavings-) beleidsplan vast, met daarin het te voeren beleid op het gebied van handhaving, bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet.
2. Het in het eerste lid genoemde plan omvat in elk geval:
 - a. de visie op handhaving en handavingsdoelen;
 - b. de voorlichting en informatievoorziening aan belanghebbenden;
 - c. de verschillende soorten onderzoeken;
 - d. de samenwerking op het gebied van handhaving met ketenpartners;
3. Het dagelijks bestuur biedt jaarlijks aan het algemeen bestuur een beleidsverslag aan waarin wordt beschreven of de gestelde doelen voor dat jaar op het gebied van de handhaving zijn gehaald en de redenen waarom de doelen wel of niet zijn gehaald.

Artikel 4. Het opstellen van beleidsregels

1. Het dagelijks bestuur stelt beleidsregels op waarin de visie en de beleidsdoelen uit het beleidsplan nader worden uitgewerkt. Deze regels worden zo nodig jaarlijks aangepast.
2. Het dagelijks bestuur stelt binnen de kaders van de wet beleidsregels op voor de terug- en invordering van bijstand waarin ten minste tot uitdrukking komt:
 - a. in welke gevallen wordt afgezien van terugvordering;
 - b. de frequentie van debiteurenonderzoeken;
 - c. de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan invordering en debiteurenbeheer.

Artikel 5. Controle

1. Het dagelijks bestuur doet stelselmatig onderzoek naar de rechtmatigheid van de uitkering en kan daarbij gebruikmaken van huisbezoeken, heimelijke waarnemingen, risicoprofielen en bestandsvergelijkingen, alsmede van de samenloopsignalen die daaruit voortkomen. Het dagelijks bestuur onderzoekt daarnaast de overige signalen en tips die relevant zijn voor het recht op uitkering.
2. Bij beëindiging van de uitkering doet het dagelijks bestuur onderzoek naar de reden van de beëindiging en neemt het op basis daarvan besluiten met betrekking tot de rechtmatigheid van de uitkering en de wederzijds tussen het dagelijks bestuur en de belanghebbende resterende verplichtingen en de afhandeling daarvan.
3. De onderzoeken als bedoeld in het eerste en tweede lid kunnen ook uitgevoerd worden met betrekking tot het gebruik van een re-integratievoorziening en de bijzondere bijstand.

Artikel 6. Inzenden onderzoeksbevindingen naar het Openbaar Ministerie

Indien een gedraging van belanghebbende als bedoeld in artikel 18a van de Participatiewet leidt tot benadeling van Ferm Werk, worden de bevindingen van het strafrechtelijk onderzoek naar het

Pagina 2 van 6

Arrondissementsparket gezonden conform de vigerende Aanwijzing Sociale Zekerheidsfraude van het Openbaar Ministerie, onverminderd de mogelijkheid de ten onrechte ontvangen uitkering terug te vorderen.

Artikel 7. Intrekken oude verordening

De

- Handhavingsverordening WWB, IOAW en IOAZ gemeente Woerden 2013;
 - Verordening handhaving WWB, IOAW en IOAZ 2012;
 - Handhavingsverordening WWB, WIJ, IOAW, IOAZ Montfoort 2011;
 - Handhavingsverordening WWB, WIJ, IOAW, IOAZ gemeente Oudewater 2010;
- vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur d.d. 7 februari 2014, worden ingetrokken per 1 januari 2015.

Artikel 8. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Handhavingsverordening GR Ferm Werk 2015.

Aldus besloten in de vergadering van het algemeen bestuur van Ferm Werk gehouden op 18 december 2014.

Y. Koster-Dreese
voorzitter algemeen bestuur Ferm Werk

I. Korte
secretaris algemeen bestuur Ferm Werk

Onderwerp	Indiener	Datum	Gericht aan	Versie
Handhavingsverordening 2015	DB Ferm Werk	5 sept. 2014	Deelnemers Ferm Werk	3

Algemene toelichting

Bestuursorganen

Op grond van artikel 5 lid 2 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Ferm Werk hebben de raden en de colleges van burgemeester en wethouders hun bevoegdheden overgedragen aan de betreffende bestuursorganen van de GR Ferm Werk. Om die reden wordt in deze verordening gesproken over het algemeen bestuur waar het gaat om een bevoegdheid van de gemeenteraad en over dagelijks bestuur waar het gaat om een bevoegdheid van het college.

Het algemeen bestuur is verplicht is bij verordening regels te stellen met betrekking tot het bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik van de Participatiewet.

Er wordt in de wet geen nadere aanduiding gegeven over wat er precies in de verordening geregeld moet worden. Het dagelijks bestuur heeft op dit punt beleidsvrijheid. In deze verordening stelt het algemeen bestuur de regels voor het handhavingsbeleid op hoofdlijnen vast. Het dagelijks bestuur heeft de mogelijkheid om nadere invulling te geven aan de verordening in de vorm van een beleidsplan en beleidsregels. In het beleidsplan en de beleidsregels wordt nader uitgewerkt hoe Ferm Werk vorm geeft aan handhaving van de bestaande wet –en regelgeving (binnen de kaders van deze verordening).

Artikelsgewijze toelichting

Enkel die bepalingen die nadere toelichting behoeven worden hier behandeld.

Voor de handhavingsverordening is geen modelverordening beschikbaar. Derhalve zijn bij het opstellen van de voorliggende verordening de laatste handhavingsverordeningen van de IASZ en van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk als uitgangspunt gebruikt. Dit is aangevuld met behulp van handhavingsverordeningen van andere gemeenten in den lande. Op grond daarvan zijn in onderstaande ook geen afwijkingen van de modelverordeningen en voorgelegde scenario's gemarkeerd.

Artikel 1 Begrippen

Er is voor gekozen om begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, IOAW, IOAZ, Awb of de Gemeentewet niet afzonderlijk te definiëren in deze verordening. Dit voorkomt dat in geval van wijziging van betreffende definities in de betreffende wetten ook de verordening moet worden gewijzigd.

Artikel 2 Fraudepreventie

Dit artikel verplicht het dagelijks bestuur tot het voeren van een actief fraudepreventiebeleid. Minimaal dienen de belanghebbenden te worden geïnformeerd over de rechten en plichten die aan het ontvangen van een uitkering of re-integratievoorziening zijn verbonden, en over de consequenties van misbruik en oneigenlijk gebruik.

Artikel 3 Beleid

Ter nadere uitvoering van deze verordening stelt het algemeen bestuur elke twee jaar een (handhavings) beleidsplan vast over het te voeren beleid op het gebied van handhaving, bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet.

Het genoemde plan omvat in elk geval een beschrijving van:

- de visie op handhaving en de handhavingsdoelen;
- de voorlichting en informatievoorziening aan belanghebbenden;
- de verschillende soorten handhavingsonderzoeken;
- de samenwerking op het gebied van handhaving met de ketenpartners;

Het dagelijks bestuur biedt jaarlijks aan het algemeen bestuur een beleidsverslag aan waarin wordt beschreven of de gestelde doelen voor dat jaar op het gebied van de handhaving zijn gehaald en de redenen waarom de doelen wel of niet zijn gehaald.

Artikel 4 Het opstellen van beleidsregels

Het dagelijks bestuur stelt beleidsregels op waarin de visie en de beleidsdoelen uit het beleidsplan nader worden uitgewerkt. Het dagelijks bestuur reguleert daarin de terug- en invordering van bijstand. In deze regelingen komen ten minste tot uitdrukking:

- In welke gevallen er wordt teruggevorderd;
- De frequentie van debiteurenonderzoeken;
- Debiteurenbeheer en incassobeleid.

Deze beleidsregels worden zo nodig jaarlijks aangepast.

Artikel 5 Controle

Dit artikel verplicht het dagelijks bestuur om de rechtmatigheid van de uitkering of de re-integratievoorziening en de bijzondere bijstand te onderzoeken, en op welke wijze.

Artikel 6 Bestuurlijke boete

Dit artikel verwijst naar artikel 18a van de Participatiewet.

Artikel 7 Inzenden onderzoeksbevindingen naar het Openbaar Ministerie

Dit artikel bepaalt dat de Aanwijzing Sociale Zekerheidsfraude, zoals opgesteld door het college van procureurs-generaal van het Openbaar Ministerie (OM), moet worden nagevolgd. De Aanwijzing bepaalt onder meer dat sociale zekerheidsfraude door een uitkeringsgerechtigde tot een nadeel van € 50.000 door het dagelijks bestuur wordt bestraft (op grond van artikel 18a van de Participatiewet). Pas bij een hoger nadeel (of wanneer de fraudeur geen uitkering meer ontvangt) moet aangifte worden gedaan bij het OM, waarna de zaak strafrechtelijk zal worden afgedaan. In dat geval wordt geen bestuurlijke boete opgelegd, tenzij het OM de zaak seponeert.

De aangiftegrens is per 1 januari 2013 verhoogd naar € 50.000. Dit betekent dat fraudezaken met een benadelingsbedrag tot € 50.000 via het bestuursrechtelijke traject afgedaan moeten worden. Hierop bestaan enkele uitzonderingen, die zijn vastgelegd in paragraaf 2.2.1 van de Aanwijzing sociale zekerheidsfraude. Het OM van het arrondissement Midden Nederland heeft bepaald dat wanneer er sprake is van een uitzondering zoals bedoeld in paragraaf 2.2.1 van de Aanwijzing Sociale Zekerheidsfraude, de aangiftegrens € 20.000 is.

De reden hiervoor is dat fraudeurs onvoldoende nadeel ondervinden als de zaak bestuursrechtelijk wordt afgedaan. Indien een fraudezaak met een groot benadelingsbedrag bestuursrechtelijk wordt afgedaan moet de betrokkene het benadelingsbedrag en een boete ter hoogte van dit benadelingsbedrag terug betalen. In de praktijk blijkt de betrokkene hier niet toe in staat. Er wordt dan een betalingsregeling getroffen, waarbij de gemeente maandelijks een deel van de terugvordering verrekend met de uitkering van de betrokkene. De betrokkene zal hierdoor relatief weinig nadeel ondervinden als gevolg van zijn overtreding. Dit verandert als de zaak niet bestuursrechtelijk, maar strafrechtelijk wordt afgedaan. De betrokkene krijgt dan een taakstraf of gevangenisstraf opgelegd. Uitgangspunt is dat de betrokkene dit als nadeliger zal ervaren, dan een maandelijkse inhouding op zijn uitkering.

Onderwerp	Indiener	Datum	Gericht aan	Versie
Handhavingsverordening 2015	DB Ferm Werk	5 sept. 2014	Deelnemers Ferm Werk	3

Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015 GR Ferm Werk

Het algemeen bestuur van Ferm Werk

- gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van 11 december 2014;
 - gelet op artikel 8, eerste lid onder d van de Participatiewet;
 - gezien de zienswijze van:
 - de gemeenteraad van de gemeente Woerden d.d. 6 november 2014,
 - de gemeenteraad van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk d.d. 17 december 2014,
 - de gemeenteraad van de gemeente Montfoort d.d. 27 oktober 2014,
 - de gemeenteraad van de gemeente Oudewater d.d. 23 oktober 2014,
- en het advies van de:
- Regionale adviesraad Werk en Bijstand d.d. 00-00-2014,
 - Stichting Puree d.d. 00-00-2014,
 - Participatieraad gemeente Montfoort d.d. 00-00-2014,

besluit vast te stellen de Verordening verrekening administratieve boete bij recidive 2015 GR Ferm Werk.

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Gemeentewet. In deze verordening wordt verstaan onder:

1. Beslagvrije voet: de beslagvrije voet als bedoeld in de artikelen 475c tot en met 475e van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering;
2. Recidiveboete: een bestuurlijke boete als bedoeld in artikel 18a, vijfde lid, van de Participatiewet;
3. Bezit: de waarde van de bezittingen waarover de alleenstaande, de alleenstaande ouder of het gezin beschikt of redelijkerwijs kan beschikken, niet zijnde de eigen woning, met uitsluiting van bezittingen in natura die naar hun aard en waarde algemeen gebruikelijk zijn dan wel, gelet op de omstandigheden van persoon en gezin, noodzakelijk zijn;
4. Verrekenen: verrekening als bedoeld in artikel 60 vierde lid van de Participatiewet.
5. Algemeen bestuur: het algemeen bestuur van het openbaar lichaam Ferm Werk.
6. Dagelijks bestuur: het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam Ferm Werk.

Artikel 2. Verrekening recidiveboete bij voldoende bezit

1. Indien het bezit van een belanghebbende ten minste driemaal de toepasselijke bijstandsnorm bedraagt, verrekent het dagelijks bestuur de recidiveboete zonder inachtneming van de beslagvrije voet.
2. De verrekening, bedoeld in het eerste lid, geschiedt gedurende een tijdvak van drie maanden vanaf het moment van de dagtekening waarop de bestuurlijke boete is opgelegd.

Artikel 3. Verrekening recidiveboete bij geen of onvoldoende bezit

1. Indien het bezit van een belanghebbende niet ten minste driemaal de toepasselijke bijstandsnorm bedraagt, verrekent het dagelijks bestuur de recidiveboete gedurende één maand zonder inachtneming van de beslagvrije voet. De verrekening geschiedt vanaf het moment van de dagtekening waarop de bestuurlijke boete is opgelegd.
2. Aansluitend op verrekening als bedoeld in het eerste lid, verrekent het dagelijks bestuur de

Pagina 1 van 6

Onderwerp
Verordening verrekening
bestuurlijke boete bij recidive 2015

Indiener
DB Ferm Werk

Datum
5 sept. 2014

Gericht aan
Deelnemers Ferm Werk

Versie
3

recidiveboete in de daarop volgende twee maanden op een dusdanige wijze dat belanghebbende blijft beschikken over een inkomen ter hoogte van 80% van de toepasselijke bijstandsnorm.

3. Tot het inkomen, bedoeld in het tweede lid, worden ook middelen gerekend als bedoeld in artikel 31, tweede lid, onderdelen n en r, van de Wet werk en bijstand.

Artikel 4. Verrekening recidiveboete met inachtneming beslagvrije voet

In afwijking van de artikelen 2 en 3 verrekent het dagelijks bestuur een recidiveboete met inachtneming van de beslagvrije voet indien en voor zover:

- a. toepassing van de artikelen 2 of 3 zou leiden tot huisuitzetting van belanghebbende en diens gezin; of
- b. anderszins sprake is van dringende redenen.

Artikel 5. Eerder opgelegde bestuurlijke boetes

De artikelen 2, 3 en 4 zijn van overeenkomstige toepassing op de verrekening van de bestuurlijke boete, bedoeld in artikel 18a, eerste lid, van de Wet werk en bijstand, indien en voor zover deze boete nog niet is betaald op het moment van verrekening van de recidiveboete.

Artikel 6. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de eerste dag nadat deze is bekendgemaakt.

Artikel 7. Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als "Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015 GR Ferm Werk".

Aldus besloten in de vergadering van het algemeen bestuur van Ferm Werk gehouden op 18 december 2014.

Y. Koster-Dreese
voorzitter algemeen bestuur Ferm Werk

I. Korte
secretaris algemeen bestuur Ferm Werk

Onderwerp	Indiener	Datum	Gericht aan	Versie
Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015	DB Ferm Werk	5 sept. 2014	Deelnemers Ferm Werk	3

Algemene toelichting

Bestuursorganen

Op grond van artikel 5 lid 2 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Ferm Werk hebben de raden en de colleges van burgemeester en wethouders hun bevoegdheden, overgedragen aan de betreffende bestuursorganen van de GR Ferm Werk. Voordat de GR Ferm Werk gebruik zal maken van de verordende bevoegdheden, zal zij om de zienswijzen van de deelnemers vragen.

Om die reden wordt in deze verordening gesproken over Het algemeen bestuur, daar waar het gaat om een bevoegdheid van de raad en over het dagelijks bestuur, daar waar het gaat om een bevoegdheid van het college.

Aanscherping sanctiebeleid

Op 1 januari 2013 is de "Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving" in werking getreden. Voor de Wet werk en bijstand (WWB) herintroduceerde deze wet de bestuurlijke boete bij een schending van de inlichtingenplicht. Het dagelijks bestuur is verplicht de bestuurlijke boete met de lopende uitkering te verrekenen. In beginsel moet bij deze verrekening de bescherming van de beslagvrije voet in acht genomen worden. Is echter sprake van een bestuurlijke boete wegens recidive, dan kan het dagelijks bestuur besluiten deze boete gedurende maximaal drie maanden te verrekenen zonder rekening te houden met de beslagvrije voet.

Verordeningplicht

De participatiewet verplicht het algemeen bestuur in een verordening nadere regels te stellen over de bevoegdheid de beslagvrije voet tijdelijk buiten werking te stellen bij verrekening van een recidiveboete. Zo wordt ruimte gecreëerd om een afweging te maken ten aanzien van situaties of omstandigheden waarin het buiten werking stellen van de beslagvrije voet niet proportioneel wordt geacht. Deze verordening is geënt op de modelverordening die het RCF Kenniscentrum Handhaving - Landelijk Kenniscentrum Handhaving, Divosa, de VNG en Schulinck gezamenlijk hebben ontwikkeld.

Pseudoverrekening

Ferm Werk kan te maken krijgen met verzoeken van andere gemeenten om een door hen opgelegde recidiveboete te verrekenen. De term hiervoor is pseudoverrekening. Het college dat de boete heeft opgelegd zal in dat geval aangeven in hoeverre het de beslagvrije voet in acht wil nemen (volgens de regels van zijn gemeentelijke verordening). Als Ferm Werk de uitkering verstrekt, moet het dagelijks bestuur in beginsel gehoor geven aan dit verzoek. Mocht de beslagvrije voet niet gerespecteerd worden, dan kan de belanghebbende het dagelijks bestuur verzoeken de beslagvrije voet toch in acht te nemen. In artikel 60b, tweede lid, van de Participatiewet is geregeld dat het dagelijks bestuur de bevoegdheid heeft aan dit verzoek van belanghebbende tegemoet te komen. Het ligt voor de hand dat bij de beslissing op dat verzoek wordt gehandeld analoog aan de regels die in de eigen verordening zijn vastgelegd.

Niet voor de IOAW en IOAZ

De IOAW en IOAZ, maar ook andere sociale zekerheidswetten zoals de Ziektewet, AOW en de WW, kennen een afwijkende regeling als het gaat om verrekening van de recidiveboete. Het dagelijks bestuur is binnen deze wetten verplicht de recidiveboete gedurende maximaal vijf jaar volledig te verrekenen met de uitkering, zonder inachtneming van de beslagvrije voet. Slechts in geval van dringende redenen mag van volledige verrekening worden afgezien. Voor wat betreft de IOAW en IOAZ is er dus geen bevoegdheid, zoals in de Participatiewet, om zelf te bepalen hoe met de beslagvrije voet wordt omgegaan. Er geldt dan ook geen verordeningplicht.

Onderwerp	Indiener	Datum	Gericht aan	Versie
Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015	DB Ferm Werk	5 sept. 2014	Deelnemers Ferm Werk	3

Artikelsgewijze toelichting

Bepalingen die geen nadere toelichting behoeven worden hier niet behandeld.

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze bepaling zijn een aantal begrippen nader omschreven. De meeste behoeven geen nadere toelichting.

Bezit

De verordening kent een definitie van het begrip bezit. Het gaat daarbij om (de waarde van) alle bezittingen waarover een belanghebbende of diens gezinsleden beschikken of redelijkerwijs kunnen beschikken. Bezittingen kunnen zowel bestaan uit geld als op geld waardeerbare goederen.

Bij het begrip bezit zoals dat in deze verordening wordt gebruikt, gaat het nadrukkelijk niet om vermogen als bedoeld in artikel 34 van de Participatiewet. Eventueel aanwezige schulden spelen immers geen rol en worden dus ook niet op het bezit in mindering gebracht. Ook de vrijlatingen van artikel 34, tweede lid, van de WWB zijn hier niet van toepassing. Een belanghebbende die vanwege de volledige verrekening met de beslagvrije voet zonder inkomsten komt te zitten, zal de bezittingen waarover hij beschikt of redelijkerwijs kan beschikken, volledig moeten aanwenden om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te kunnen voorzien. Een uitzondering is gemaakt voor de door belanghebbende en zijn gezin bewoonde (eigen) woning. Analoog aan de bepalingen in de Participatiewet zijn ook bezittingen die algemeen gebruikelijk dan wel in het individuele geval noodzakelijk zijn uitgezonderd.

Verrekenen

De Participatiewet kent een ruimer begrip van verrekenen dan het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Voor de duidelijkheid is daarom een aparte begripsbepaling opgenomen in de verordening.

De Fraudewet kent een extra zwaar regime voor herhaalde schending van de inlichtingenplicht. In het oorspronkelijke wetsvoorstel was dwingend voorgeschreven dat de (verhoogde) boete dan gedurende 3 maanden werd verrekend met de volledige uitkering. Door het buiten werking stellen van de beslagvrije voet zou de belanghebbende dus 3 maanden lang geen uitkering ontvangen. Door aanneming van het amendement Sterk hebben gemeenten de bevoegdheid gekregen om hier eigen beleid te voeren. Hierbij is het enerzijds van belang om recht te doen aan het principe dat fraude niet mag lonen, maar anderzijds rekening te houden met de zorgplicht van de gemeente voor kwetsbare inwoners. De voorliggende verordening voorziet in bepalingen om maximaal te incasseren als het kan en een minder zwaar regime als maximaal incasseren door gebrek aan reserves tot onaanvaardbare gevolgen zou leiden.

Artikel 2. Verrekening recidiveboete bij voldoende bezit

Uitgangspunt van deze verordening is dat volledige verrekening met de beslagvrije voet plaats vindt voor de maximale termijn van drie maanden als een belanghebbende over voldoende bezittingen beschikt om dit op te kunnen vangen. Dat uitgangspunt is vastgelegd in artikel 2 van deze verordening. Van voldoende bezit is sprake als de waarde van de bezittingen waarover belanghebbende beschikt (of redelijkerwijs kan beschikken), ten minste driemaal de toepasselijke bijstandsnorm bedraagt. Immers, bij aanwending of tegeldemaking van deze bezittingen, zou een periode van drie maanden overbrugd moeten kunnen worden.

Onderwerp	Indiener	Datum	Gericht aan	Versie
Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015	DB Ferm Werk	5 sept. 2014	Deelnemers Ferm Werk	3

Artikel 3. Verrekening recidiveboete bij geen of onvoldoende bezit

Heeft een belanghebbende onvoldoende bezittingen om een periode van drie maanden volledige verrekening met de beslagvrije voet te kunnen overbruggen, dan verrekent het dagelijks bestuur slechts één maand zonder inachtneming van de beslagvrije voet. Voor de overige twee maanden vindt weliswaar verrekening met de beslagvrije voet plaats, maar niet volledig. Belanghebbende blijft beschikken over een inkomen ter hoogte van 80% van de toepasselijke bijstandsnorm. Voor het percentage van 80% is aansluiting gezocht bij de invorderingsmogelijkheden die de Belastingdienst heeft bij notoire wanbetalers. Onder omstandigheden kan deze de beslagvrije voet (90% van de toepasselijke bijstandsnorm) verlagen met 10%.¹

Met de gekozen opzet wordt enerzijds uiting gegeven aan het principe dat fraude niet mag lonen. Het gaat hier immers om belanghebbenden die herhaaldelijk hun inlichtingenplicht hebben geschonden. Daar mag een duidelijk signaal tegenover staan. Anderzijds wordt rekening gehouden met de zorgplicht van Ferm Werk. Het volledig buiten werking stellen van de beslagvrije voet gedurende drie maanden kan kwalijke maatschappelijke consequenties hebben. Dat moet voorkomen worden als de regeling daarmee zijn doel voorbij zou schieten.

Een belanghebbende kan inkomsten uit arbeid hebben die op grond van artikel 31, tweede lid, onderdelen n of r, van de WVB worden vrijgelaten voor de algemene bijstand. Bij verrekening van een recidiveboete tot 80% van de bijstandsnorm, tellen deze inkomsten echter gewoon mee. Het dagelijks bestuur laat deze inkomsten dus niet buiten beschouwing bij de beoordeling van de vraag of een belanghebbende nog over voldoende inkomen beschikt. Dat is geregeld in lid 3.

Artikel 4. Verrekening recidiveboete met inachtneming beslagvrije voet

Hoewel het hier gaat om een herhaaldelijke schending van de inlichtingenplicht, zijn situaties denkbaar waarin volledige verrekening met de beslagvrije voet niet aanvaardbaar wordt geacht. Die situaties komen aan de orde in artikel 4. Het gaat daarbij altijd om individuele omstandigheden waaraan het dagelijks bestuur zal moeten toetsen.

In onderdeel a is geregeld dat het dagelijks bestuur kan besluiten in afwijking van de artikelen 2 en 3 toch de beslagvrije voet te respecteren wanneer volledige verrekening waarschijnlijk leidt tot huisuitzetting of het afsluiten van energielevering van belanghebbende en diens gezin. Voorkomen moet worden dat een belanghebbende door de volledige verrekening op straat komt te staan, nu dit de problematiek alleen maar verergert, met alle maatschappelijke kosten van dien. Ook een afsluiting van energielevering van een gezin, zeker in de wintermaanden, geldt als een reden om af te zien van verrekening van de recidiveboete met de volledige uitkering.

Een dreigende huisuitzetting of afsluiting van energie wordt in deze verordening gezien als een dringende reden om van verrekening met de beslagvrije voet af te zien. Dat volgt uit het woord 'anderszins' in onderdeel b. Ook bij aanwezigheid van andere dringende redenen kan het dagelijks bestuur rekening houden met de bescherming van de beslagvrije voet. Het gaat dan om onaanvaardbare consequenties voor de belanghebbende of zijn gezin. Het enkele feit dat het belanghebbende door de verrekening aan middelen ontbreekt om in het bestaan te voorzien, is op zich geen voldoende voorwaarde om te kunnen spreken van dringende redenen. Gedacht kan worden aan ernstige gevolgen voor de gezondheidstoestand van de belanghebbende of een gezinslid. Bij een beoordeling van omstandigheden die kunnen leiden tot het alsnog in acht nemen van de beslagvrije voet, wordt rekening gehouden met de consequenties voor gezinsleden waarbij speciaal wordt geduid op kinderen die financieel volledig van hun ouders afhankelijk zijn.

Artikel 5. Eerder opgelegde bestuurlijke boetes

In artikel 60b, derde lid, van de Participatiewet is bepaald dat de bevoegdheid om te verrekenen met de beslagvrije voet ook van toepassing is op eerder opgelegde bestuurlijke boetes voor zover op het

¹ artikel 19, eerste lid, van de Invorderingswet 1990

moment van verrekening van de recidiveboete, die eerdere boetes nog niet zijn betaald. Mocht het dagelijks bestuur die eerdere, nog openstaande boetes gaan verrekenen, dan regelt artikel 5 dat de bepalingen in deze verordening van overeenkomstige toepassing zijn.

Verordening cliëntenparticipatie 2015

GR Ferm Werk

Het algemeen bestuur van Ferm Werk

- gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van 11 december 2014;
 - gelet op:
 - Artikel 47 van de Participatiewet, en
 - Artikel 42 van de IOAW en artikel 42 van de IOAZ, en
 - Artikel 2, derde lid, van de Wet sociale werkvoorziening,
 - gezien de zienswijze van:
 - de gemeenteraad van de gemeente Woerden d.d. 6 november 2014,
 - de gemeenteraad van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk d.d. 17 december 2014,
 - de gemeenteraad van de gemeente Montfoort d.d. 27 oktober 2014,
 - de gemeenteraad van de gemeente Oudewater d.d. 23 oktober 2014,
- en het advies van de:
- Regionale adviesraad Werk en Bijstand d.d. 00-00-2014,
 - Stichting Puree d.d. 00-00-2014,
 - Participatieraad gemeente Montfoort d.d. 00-00-2014,
 - Wsw-raad Ferm Werk d.d. 00-00-2014,

besluit vast te stellen de verordening cliëntenparticipatie 2015 GR Ferm Werk.

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, de Wet sociale werkvoorziening (Wsw), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ), de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Gemeentewet. In deze verordening wordt verstaan onder:

1. Algemeen bestuur: het algemeen bestuur van het openbaar lichaam Ferm Werk.
2. Dagelijks bestuur: het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam Ferm Werk.
3. Cliënten:
 - a. personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Participatiewet,
 - b. personen met een dienstverband op grond van de Wet sociale werkvoorziening, en
 - c. personen die gebruik maken van andere regelingen waarvan de uitvoering is opgedragen aan het dagelijks bestuur.

Artikel 2. Instelling van een cliëntenraad

1. Het dagelijks bestuur draagt zorg voor het instellen van een adviesraad, genaamd 'Cliëntenraad Ferm Werk', die cliënten vertegenwoordigt en die tot doel heeft cliënten te betrekken bij de beleidsvoorbereiding en -uitvoering inzake wet- en regelgeving voor zover dit aan Ferm Werk is opgedragen.
2. De cliëntenraad voert tenminste vier keer per jaar overleg met het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur kan zich bij deze vergadering laten vertegenwoordigen door de voorzitter van het dagelijks bestuur en/of de directeur van Ferm Werk.

Pagina 1 van 7

Onderwerp	Indiener	Datum	Gericht aan	Versie
Verordening cliëntenparticipatie 2015	DB Ferm Werk	5 sept. 2014	Deelnemers Ferm Werk	3

3. Afspraken met betrekking tot de werkwijze van de cliëntenraad en de onderlinge verhouding tussen cliëntenraad en Ferm Werk, voor zover niet geregeld in deze verordening, worden vastgelegd in een convenant tussen de cliëntenraad en dagelijks bestuur.

Artikel 3. Samenstelling cliëntenraad

1. De cliëntenraad bestaat uit een oneven aantal van ten minste negen en ten hoogste vijftien leden.
2. De cliëntenraad is samengesteld uit cliënten, alsmede hun vertegenwoordigers en belangenbehartigers.
3. De samenstelling van de cliëntenraad vormt zoveel mogelijk een afspiegeling van de samenstelling van het cliëntenbestand van Ferm Werk.

Artikel 4. Benoeming en zittingsduur cliëntenraad

1. De leden van de cliëntenraad worden door het dagelijks bestuur op voordracht van de cliëntenraad benoemd.
2. Leden voor de cliëntenraad kunnen voor voordracht worden voorgesteld door
 - a. de cliëntenraad,
 - b. lokale adviesraden die de gemeentebesturen van de deelnemende gemeenten adviseren ten aanzien van gemeentelijk beleid inzake het sociaal domein, en
 - c. organisaties die (mede) de belangen van cliënten behartigen.
3. Het dagelijks bestuur benoemt de leden van de cliëntenraad, behoudens tussentijds aftreden, voor een periode van vier jaar.
4. In geval van een tussentijdse vacature benoemt het dagelijks bestuur, met inachtneming van het eerder bepaalde in dit artikel, het voorgedragen lid in de eerstvolgende vergadering na ontvangst van de voordracht.

Hoofdstuk 2. Taken en bevoegdheden van het dagelijks bestuur en de cliëntenraad

Artikel 5. Taken van het dagelijks bestuur

1. Het dagelijks bestuur wijst binnen haar ambtelijke organisatie een vaste contactpersoon aan die binnen Ferm Werk het vaste aanspreekpunt is voor de cliëntenraad en die belast is met de informatievoorziening aan de cliëntenraad.
2. Het dagelijks bestuur bevordert, voor zover mogelijk en doelmatig, dat de cliëntenraad tijdig wordt betrokken bij de beleidsontwikkeling.
3. Het dagelijks bestuur verstrekt de cliëntenraad de informatie die nodig is voor het naar behoren functioneren van de cliëntenraad.
4. Het dagelijks bestuur zorgt ervoor dat gevraagde adviezen over beleidsvoornemens van het algemeen en dagelijks bestuur van Ferm Werk tijdig aan de cliëntenraad worden gericht, zodat dit advies van wezenlijke invloed kan zijn op het te nemen besluit.
5. Het dagelijks bestuur informeert de cliëntenraad, indien van toepassing, over de redenen van afwijking van het door de cliëntenraad gevraagd of ongevraagd gegeven advies.
6. Informatie, uitnodigingen en verzoeken worden toegezonden aan de secretaris van de cliëntenraad.

Artikel 6. Taken, bevoegdheden en werkwijze van de cliëntenraad

1. De cliëntenraad brengt gevraagd en ongevraagd advies uit ten aanzien van door het dagelijks of algemeen bestuur van Ferm Werk vast te stellen beleid.
2. Een gevraagd advies wordt uitgebracht binnen de daarvoor overeengekomen termijn door toezending aan de aangewezen contactpersoon.

3. De cliëntenraad heeft geen bevoegdheden in zaken
 - a. die individuele klachten of bezwaarschriften betreffen, of andere zaken met betrekking tot een individuele persoon,
 - b. die de interne organisatie betreffen, voor zover deze geen aanwijsbare gevolgen hebben voor de dienstverlening aan cliënten,
 - c. die behoren tot de bevoegdheid van de ondernemingsraad van Ferm Werk.
4. De cliëntenraad benoemt uit zijn midden een voorzitter, secretaris en penningmeester.
5. De cliëntenraad stelt zijn eigen vergaderreglement en -kalender vast.
6. De cliëntenraad zorgt voor een zodanige interne werkwijze dat uitnodigingen, informatie, adviesvragen en conceptbeleid de leden op een zodanig tijdstip bereiken dat zij hun rol effectief kunnen vervullen.

Artikel 7. Facilitering cliëntenraad

1. Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor dat de cliëntenraad kan beschikken over de faciliteiten die noodzakelijk zijn om zijn functie naar behoren te kunnen invullen. Het dagelijks bestuur kan deze noodzakelijke faciliteiten kosteloos ter beschikking stellen.
2. Daarnaast wordt ten behoeve van de cliëntenraad jaarlijks een budget beschikbaar gesteld.
3. Ten laste hiervan kunnen onkostenvergoedingen worden verstrekt aan de leden en kunnen, ter beoordeling van het dagelijks bestuur, onder meer kosten worden gebracht die verband houden met deskundigheidsbevordering, het inwinnen van advies, achterbanraadpleging en organisatiekosten.
4. Jaarlijks voor 1 april brengt de cliëntenraad aan het dagelijks bestuur verslag uit van de activiteiten en bevindingen over het voorgaande jaar. Daarbij wordt in een financieel verslag tevens verantwoording afgelegd over de besteding van het beschikbaar gestelde budget.

Hoofdstuk 3. Slotbepalingen

Artikel 8. Intrekken oude verordeningen

De volgende verordeningen worden ingetrokken:

- a. Verordening Cliëntenparticipatie Sociale Werkvoorzieningschap De Sluis 2008, op 10 juli 2008 vastgesteld door het algemeen bestuur van het werkvoorzieningschap De Sluis;
- b. Participatieverordening Wet werk en bijstand 2007 (gemeenten Woerden, Montfoort en Oudewater), op 7 februari 2014 vastgesteld door het algemeen bestuur; en
- c. Verordening Cliëntenparticipatie WWB/IOAW/IOAZ/WIJ/WSW gemeente Bodegraven-Reeuwijk 2011, op 7 februari 2014 vastgesteld door het algemeen bestuur.

Artikel 9. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening cliëntenparticipatie 2015 GR Ferm Werk.

Aldus besloten in de vergadering van het algemeen bestuur van Ferm Werk gehouden op 18 december 2014.

Y. Koster-Dreese
voorzitter algemeen bestuur Ferm Werk

I. Korte
secretaris algemeen bestuur Ferm Werk

Onderwerp Verordening cliëntenparticipatie 2015	Indiener DB Ferm Werk	Datum 5 sept. 2014	Gericht aan Deelnemers Ferm Werk	Versie 3
--	---------------------------------	------------------------------	--	--------------------

Algemene toelichting

Bestuursorganen

Op grond van artikel 5 lid 2 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Ferm Werk hebben de raden en de colleges van burgemeester en wethouders hun bevoegdheden overgedragen aan de betreffende bestuursorganen van de GR Ferm Werk. Om die reden wordt in deze verordening gesproken over het algemeen bestuur waar het gaat om een bevoegdheid van de gemeenteraad en over dagelijks bestuur waar het gaat om een bevoegdheid van het college.

Gecombineerde verordening

Zowel de Participatiewet als de Wsw bevatten een opdracht om de participatie van cliënten c.q. Wsw-geïndiceerden bij verordening te regelen. Nu de deelnemers in de GR Ferm Werk de uitvoering van beide wetten in één uitvoeringsorganisatie hebben ondergebracht, is ervoor gekozen om één gecombineerde verordening op te stellen.

Verordeningsplicht

Met deze verordening wordt uitvoering gegeven aan artikel 2, derde lid, van de Wet sociale werkvoorziening. Dit artikel draagt de gemeenteraad op om bij verordening regels vast te stellen over de wijze waarop ingezetenen die voor de Wsw geïndiceerd zijn, of hun vertegenwoordigers betrokken worden bij de uitvoering van de wet.

Tevens wordt met deze verordening uitvoering gegeven aan artikel 47 van de Participatiewet. Dit artikel draagt de gemeenteraad op om bij verordening regels vast te stellen over de wijze waarop personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Participatiewet of hun vertegenwoordigers betrokken worden bij de uitvoering van de wet. Dat zijn personen:

- die algemene bijstand ontvangen;
- behorend tot de doelgroep van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (hierna: WIA), die met behulp van loonkostensubsidie aan het werk zijn geholpen, tot het moment dat hun inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt zonder dat in die periode loonkostensubsidie is verleend;
- personen die vanwege een voorziening gericht op arbeidsinschakeling niet tot een van de hierboven genoemde groepen behoren;
- personen met een nabestaanden- of wezenuitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet;
- personen met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
- personen met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
- personen zonder uitkering;

en, die voor de arbeidsinschakeling zijn aangewezen op een door het college aangeboden voorziening.

De regering hecht sterk aan actieve betrokkenheid van burgers die met de Participatiewet en de Wsw te maken krijgen. Daarom moet in de verordening worden geregeld hoe cliënten of hun vertegenwoordigers

- in staat worden gesteld gevraagd en ongevraagd te adviseren over beleid en verordeningen
- kunnen deelnemen aan overleg en hiervoor onderwerpen kunnen aandragen.
- worden voorzien van informatie en ondersteuning.

Artikelsgewijze toelichting

Bepalingen die geen nadere toelichting behoeven worden hier niet behandeld.

Artikel 1. Begripsbepalingen

In het derde lid van dit artikel wordt het begrip “cliënten” omschreven. Omdat Ferm Werk tevens regelingen kan uitvoeren die buiten het bereik van de genoemde wetten vallen, bijvoorbeeld minimaregelingen, worden in deze verordening onder “cliënten” ook inwoners verstaan die gebruik maken van die regelingen.

De modelverordening had geen begripsomschrijvingen. Hiervoor wel gekozen vanwege gebruik AB/DB. Ook is het begrip “cliënten” omschreven omdat daaronder in deze verordening ook Wsw'ers en gebruikers van de minimaregelingen worden verstaan.

Artikel 2. Instelling van een cliëntenraad

Dit artikel bepaalt hoe de cliëntenparticipatie concreet wordt vorm gegeven. Omdat het niet mogelijk is om alle personen persoonlijk te betrekken bij het beleid ligt het voor de hand een cliëntenraad samen te stellen die de cliënten vertegenwoordigt. Omdat een verordening minder geschikt is om alle afspraken gedetailleerd vast te leggen is ervoor gekozen om in een convenant nadere afspraken vast te leggen. Die kunnen zowel de interne werkwijze van de cliëntenraad betreffen als de communicatie en samenwerking met (bestuur en medewerkers van) Ferm Werk.

Omdat de verordening voor Ferm Werk breder is, is de modelverordening niet ongewijzigd toepasbaar. Dit resulteert in een andere structuur. Vaak komen bepalingen op een andere plaats terug. Dit geldt bv voor de vergaderfrequentie van de cliëntenraad. Daarnaast zal een convenant worden opgesteld om zaken te regelen die niet in de verordening zijn opgenomen. Dit geldt bv voor de bepalingen m.b.t. de termijn waarbinnen de cliëntenraad gevraagde adviezen uitbrengt.

De modelverordening bevat bepalingen m.b.t. het aanwijzen/beschikbaar stellen van een ambtelijk secretaris voor de cliëntenraad. In de praktijk zoals wij die kennen, lijkt daaraan geen behoefte. Wel is er een vaste contactpersoon.

Artikel 3. Samenstelling cliëntenraad

In dit artikel zijn nadere bepalingen opgenomen over de samenstelling van de cliëntenraad. Hier is o.m. geregeld dat de cliëntenraad kan bestaan uit vertegenwoordigers van de doelgroepen zelf of vertegenwoordigers uit belangenorganisaties. In het convenant kunnen afspraken worden gemaakt over het aantal cliënten dat deel uitmaakt van de cliëntenraad, bijvoorbeeld dat wordt gestreefd naar een minimum percentage. Expliciet is vermeld dat in de cliëntenraad wordt gestreefd naar een vertegenwoordiging van alle cliëntgroepen zoals Wsw-geïndiceerden en mensen met een bijstandsuitkering. Dit uitgangspunt is in overeenstemming met het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. De doelstelling van dit verdrag is het bevorderen, beschermen en waarborgen van het volledige genot door alle personen met een handicap van alle mensenrechten en fundamentele vrijheden op voet van gelijkheid en het bevorderen van de eerbiediging van hun inherente waardigheid.¹

De bepaling over de omvang van de cliëntenraad (eerste lid) is ontleend aan de startnotitie van de “Cliëntenraad Ferm Werk in oprichting” van 26 mei 2014.

Artikel 4. Benoeming en zittingsduur cliëntenraad

In dit artikel is geregeld dat de leden van de cliëntenraad door het dagelijks bestuur worden benoemd. (Nieuwe) leden kunnen worden aangedragen door organisaties die belangen van cliënten behartigen en door de lokale adviesraden die op gemeentelijk niveau adviseren over het beleid binnen het sociaal

¹ Tractatenblad van het Koninkrijk der Nederlanden, 2007, nummer 169

Onderwerp	Indiener	Datum	Gericht aan	Versie
Verordening cliëntenparticipatie 2015	DB Ferm Werk	5 sept. 2014	Deelnemers Ferm Werk	3

domein. De cliëntenraad kan ook buiten die groepen om leden vinden, bijvoorbeeld zittende leden of mensen die behoren tot één van de cliëntgroepen.

Om een zekere mate van “verversing” in de samenstelling van de cliëntenraad te bevorderen, is ervoor gekozen om een benoemingsduur op te nemen. Deze is gesteld op vier jaar zodat de afzonderlijke leden voldoende ervaring kunnen opbouwen. In het convenant kunnen afspraken worden opgenomen over de herverkiesbaarheid van zittende leden.

De modelverordening bevat geen bepaling over de zittingsduur van de leden van de cliëntenraad.

Mede vanwege de bestaande gebruiken is hiervoor wel gekozen.

Artikel 5. Taken van het dagelijks bestuur

Met het oog op het effectief functioneren van de cliëntenraad wordt binnen Ferm Werk een vaste contactpersoon aangewezen voor de cliëntenraad. Op die manier wordt adequate communicatie en informatievoorziening in beide richtingen gewaarborgd. De informatievoorziening is in de overige leden van dit artikel nader gepreciseerd.

De modelverordening bevat een concrete bepaling m.b.t. de tijdigheid van het vragen van adviezen door het bestuur (DB). Deze zijn niet in artikel 5 opgenomen. In artikel 6 is vermeld dat in het convenant wordt geregeld hoeveel tijd de cliëntenraad heeft voor zijn adviesrol. Hieruit volgt vanzelf wanneer de DB een adviesaanvraag moet indienen, wil deze als tijdig worden bestempeld. Overigens zal niet voor ieder beleidsvoornemen een advies worden gevraagd. Maar een gevraagd advies, moet tijdig worden ingewonnen. Het DB heeft een taak m.b.t. het informeren van de cliëntenraad. Deze informatie kan op verzoek ook mondeling worden gegeven door medewerkers van Ferm Werk, bijvoorbeeld doordat zij vergaderingen van de cliëntenraad bijwonen.

Artikel 6. Taken, bevoegdheden en werkwijze van de cliëntenraad

In dit artikel is de belangrijkste taak van de cliëntenraad, haar adviserende rol, weergegeven.

Expliciet is vermeld waar de grens van de bevoegdheid van de cliëntenraad ligt. Verder is dit artikel de zelfstandigheid en de eigen verantwoordelijkheid van de cliëntenraad benadrukt.

Hier zijn extra leden toegevoegd waarin afspraken omtrent de werkwijze zijn vastgelegd. Er zijn meer bevoegdheden en verantwoordelijkheden bij de cliëntenraad zelf gelegd (i.p.v. bij de ambtelijk secretaris) omdat dat in onze situatie redelijk en verantwoord is.

Artikel 7. Facilitering cliëntenraad

In dit artikel is beschreven hoe het dagelijks bestuur het functioneren van de cliëntenraad in materiële zin ondersteunt. Voor zover behoefte is aan faciliteiten die bij Ferm Werk aanwezig zijn, kunnen deze kosteloos beschikbaar worden gesteld. Daarnaast wordt een budget beschikbaar gesteld waaruit de kosten van de cliëntenraad en zijn leden kunnen worden voldaan. Enkele bijzondere kostensoorten worden genoemd waarvoor budget beschikbaar kan worden gesteld voor zover het dagelijks bestuur dit nodig of wenselijk acht. De cliëntenraad legt jaarlijks achteraf verantwoording af over haar werkzaamheden en de besteding van het budget.

De bepalingen in de modelverordening m.b.t. ondersteuning van de cliëntenraad is facultatief.

Gekozen is om de bepalingen wel op te nemen. De modelverordening had een aparte bepaling m.b.t. het verstrekken van een vergoeding aan leden van de cliëntenraad naast het algemene budget.

Hiervoor is niet gekozen. Dergelijke vergoedingen kunnen worden bekostigd uit het eigen budget (artikel 7 derde lid).

De modelverordening bevat een facultatief artikel inhoudende dat jaarlijks wordt geëvalueerd of de gekozen opzet van de cliëntenparticipatie voldoet. Dit is niet overgenomen. In artikel 2 tweede lid is eens per kwartaal voorzien in overleg met het DB of de directeur.

Onderwerp	Indiener	Datum	Gericht aan	Versie
Verordening cliëntenparticipatie 2015	DB Ferm Werk	5 sept 2014	Deelnemers Ferm Werk	3